

PAR
DIEVIŠĶO MĪLESTĪBU
UN
DIEVIŠĶO GUDRĪBU

EMANUELS SVEDENBORGS

SAPIENTIA ANGELICA
DE
DIVINO AMORE
ET
DE DIVINA SAPIENTIA

OPUS EMANUELIS SWEDENBORG

cujus editio princeps exiit Amstelodami anno MDCCLXIII

*

ENĢELISKA GUDRĪBA
zīmējoties uz
DIEVIŠĶO MĪLESTĪBU
un
DIEVIŠĶO GUDRĪBU

EMANUĒLA SVEDENBORGA DARBS

No latīņu oriģināla tulkojis R. Grava

Izdevusi
Latvju Jaunā Baznīca A.S.V. un Kanādā 1986.g.

*

Šajā izdevumā saglabātas visas oriģinālā izdevuma rakstības un stila īpatnības arī tur,
kur tās neatbilst mūsdienu latviešu valodā pieņemtajām normām.

* * *

Garigums.lv

Šo grāmatu varat lejuplādēt lapā www.garigums.lv
E-pasts: garigums@gmail.com

SATURS

PAR DIEVIŠĶO MĪLESTĪBU UN DIEVIŠĶO GUDRĪBU	1
SATURS	3
TULKOTĀJA PRIEKŠVārDS	6
PIRMĀ DAĻA. PAR DIEVU-CILVĒKU	8
1. Mīlestība ir cilvēka Dzīvība.	8
2. Dievs vien, tātad Kungs, ir pati Mīlestība, tāpēc ka Viņš ir pati Dzīvība; un Enģeļi un cilvēki ir dzīvības uzņēmēji.	8
3. Dievišķais nav telpā	9
4. Dievs ir īstenais Cilvēks.	10
5. Esme un Izpausme Dievā Cilvēkā ir atšķirīgi viens	11
6. Dievā Cilvēkā bezgalīgas lietas ir atšķirīgi viens	11
7. Ir viens Dievs Cilvēks, no Kā ir visas lietas	12
8. Pati Dievišķā Būtība ir Mīlestība un Gudrība	13
9. Dievišķā Mīlestība pieder Dievišķajai Gudrībai, un Dievišķā Gudrība pieder Dievišķajai Mīlestībai	14
10. Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība ir Substance un ir Forma	15
11. Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība ir Substance un Forma sevī, tātad Pats /īstenais/ un Vienīgais /esošais/	16
12. Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība nevar būt un izpausties citādi kā citos no sevis radītos /objektos/	16
13. Visas lietas Universā ir radītas no Dieva Cilvēka Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības	17
14. Visas lietas radītā Universā ir Dieva Cilvēka Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības uzņēmējas	17
15. Visās lietās, kas radītas, ir kaut kāds cilvēka attēls	18
16. Visu radīto lietu Noderība ceļas pakāpeniski uz augšu no pēdējām lietām uz cilvēku, un caur cilvēku uz Dievu-Radītāju, no Kā tās cēlušās	19
17. Dievišķais piepilda visas Universa telpas, nebūdam telpā	20
18. Dievišķais ir ikvienā laikā bezlaicīgs	21
19. Dievišķais vislielākās un vismazākās lietās ir tas pats	22
OTRĀ DAĻA. PAR SAULI DEBESĪS	24
20. Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība garīgajā Pasaulē parādās kā Saule.	24
21. No Saules, kas rodas no Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības, iziet Siltums un Gaisma.	25
22. Tā Saule nav Dievs, bet ir no Dieva-Cilvēka Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības izejošais; tāpat arī Siltums un Gaisma no tās Saules	25
23. Garīgais Siltums un Garīgā Gaisma, iziedami no Kunga kā Saules, ir viens, tāpat kā Viņa Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība ir viens.	26
24. Garīgās pasaules Saule parādās vidējā augstumā atstatu no Enģeļiem, tāpat kā dabīgās pasaules Saule no cilvēkiem	27
25. Atstatums starp Sauli un Enģeļiem garīgajā Pasaulē ir šķitums, skatoties pēc Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības uzņemšanas viņos	28
26. Enģeļi ir Kungā, un Kungs ir viņos; un tu kā Enģeļi ir uzņēmēji, tad Kungs vien ir Debess	29
27. Garīgajā Pasaulē Austrumi ir tur, kur redz Kungu kā Sauli, un ka pārējās Debesspuses ir atkarīgas no turienes	30
28. Debesspuses Garīgajā Pasaulē nav /atkarīgas/ no Kunga kā Saules, bet no Enģeļiem, skatoties pēc uzņemšanas	31
29. Enģeļi pastāvīgi vērš savu seju pret Kungu kā Sauli un šādā kārtā dienvidi viņiem ir pa labi, ziemeļi pa kreisi, un rietumi aizmugurē	32

30. Visi Eņģeļu sirdsprāta kā arī ķermeņa iekšējākie /iecirkņi/ ir vērsti uz Kungu kā Sauli	33
31. Ikviens Gars, lai kāds būdams, tamlīdzīgi pievēršas savai valdošajai mīlestībai	33
32. Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība, kas iziet no Kunga kā Saules, un rada siltumu un gaismu Debesī, ir izejošais Dievišķais, kas ir Svētais Gars	34
33. Kungs ir radījis Universu un visas lietas taja ar Saules palīdzību, kura ir pirmais no Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības izejošais	35
34. Dabīgās Pasaules Saule ir tīra uguns, un tāpēc ir nedzīva, un Daba, tāpēc ka tā cēlusies no šās Saules, ir nedzīva	36
35. Bez tām divām Saulēm — vienas dzīvas un otras nedzīvas — radīšanas nav	37
36. Radīšanas galamērķis pastāv pēdējās lietās, un ir, ka visas lietas atgrieztos pie Radītāja, un būtu saistība	38

TREŠĀ DAĻA. PAR RADĪBAS PAKĀPĒM 40

37. Garīgajā Pasaulē ir Atmosfairas, Ūdeņi un Zemes tāpat kā dabīgajā Pasaulē; bet tās ir Garīgas, šīs turpretī ir dabīgas	40
38. Ir mīlestības un gudrības Pakāpes, un no tām siltuma un gaismas Pakāpes, un tāpat atmosfairu Pakāpes	41
39. Ka Pakāpes ir divējādas: augstuma Pakāpes un platuma Pakāpes.	42
40. Augstuma Pakāpes ir viendabīgas, un ir viena no otras pēc kārtas, kā mērķis, cēlonis un sekas	43
41. Pirmā pakāpe ir visa visās sekojošo pakāpju lietās	44
42. Visi pilnīgumi pieaug un paceļas līdz ar pakāpēm un samērā ar tām	44
43. Secības Kārtībā pirmā Pakāpe veido visaugstāko, un trešā — viszemāko; bet vienlaicības Kārtībā pirmā Pakāpe veido visieکشējāko, un trešā visārīgāko.	46
44. Pēdējā Pakāpe ir iepriekšējo pakāpju sakopojums, ietvars un bāze.	46
45. Augstuma pakāpes savā Pēdējā Pakāpē ir pilnumā un jaudā	48
46. Abējas Pakāpes ir visu radīto lietu vislielākajās un vismazākajās /daļās/.	49
47. Ir trīs bezgalīgas un neradītas augstuma pakāpes Kungā, un ir trīs galīgas un radītas augstuma pakāpes cilvēkā	50
48. Tās trīs augstuma Pakāpes ir ikkurā cilvēkā no dzimšanas, un var atvērties cita pēc citas; un par cik tās atveras, tik cilvēks ir Kungā, un Kungs ir viņā	52
49. Garīgā Gaisma ieplūst cilvēkam pa trim Pakāpēm, bet ne Garīgais Siltums — atskaitot, par cik cilvēks vairās no ļaunumiem kā grēkiem, un raugās uz Kungu	53
50. Cilvēks, ja viņam neatveras augstākā Pakāpe, kas ir garīga, top dabīgs un juteklisks	54
51. Cilvēciska Sirdsprāta Dabīgā Pakāpe, sevī apskatīta, ir nepārtraukta; bet, atbilstot abām augstākajām Pakāpēm, kad tā paceļas, parādās esam šķirta	57
52. Dabīgais Sirdsprāts, tāpēc ka tas sedz un ietver /sevī/ cilvēciskā Sirdsprāta augstākās Pakāpes, ir reaktīvs; un ja augstākās Pakāpes neatveras, tad darbojas pret tām, bet ja tās atveras, tad darbojas līdz ar tām	58
53. Ļaunais iesākas no to cilvēkam īpatnējo spēju nelietīgas izlietošanas, kuras sauc par Racionalitāti un Brīvību	59
54. Ļaunais un nepatiesais ir pilnīgā pretstatā labajam un patiesajam, tāpēc ka ļaunais un nepatiesais ir velnišķs un ellīšķs, un labais un patiesais ir Dievišķs un Debešķīgs	61
55. Viss, kas pieder pie tām trim dabīgā Sirdsprāta pakāpēm, ir ietverts darbos, ko izdara ķermeniskos aktos	64

CETURTĀ DAĻA. PAR UNIVERSA RADĪŠANU NO DIEVA 65

56. Kungs kopš mūžības, kas ir Jehovah, ir radījis Universu un visas lietas tajā no Sevis Paša, nevis no nekā	65
57. Kungs kopš mūžības jeb Jehovah nebūtu varējis radīt universu un visas lietas tajā, ja Viņš nebūtu Cilvēks	65

58. Kungs kopš mūžības jeb Jehovah ir izvedis no Sevis Paša Garīgās Pasaules Sauli, un no tās radijis Universu un visas lietas tajā66
59. Kunga ir trīs lietas, kuras ir Kungs: Mīlestības Dievišķais, Gudrības Dievišķais, un Noderības Dievišķais; un ārpus garīgās Pasaules Saules tie trīs šķietami nostatās: Mīlestības Dievišķais kā Siltums, Gudrības Dievišķais kā Gaisma, un Noderības Dievišķais kā Atmosfaira, kas ir to ietvars68
60. Atmosfaiņas, kuru ir trīs katrā Pasaulē, Garīgajā un Dabīgajā, savos pēdējos /stāvokļos/ noslēdzas Substancēs un vielās, kādas ir zemēs69
61. Substancēs un vielās, no kurām sastāv zemes, nav nekā Dievišķa sevī, bet tās ir tomēr no Dievišķā sevī69
62. Viss Noderīgais, kas ir radīšanas mērķi, pastāv zināmās formās, un savas formas pieņem no substancēm un vielām, kādas ir zemēs70
63. Visas lietas radītā universā, skatoties pēc to noderības, attēlo cilvēku; un tas liecina, ka Dievs ir Cilvēks72
64. Visas lietas, kas ir Kunga radītas, ir noderīgumi; un ir noderīgumi tānī kārtībā, pakāpē un ziņā, kādā tās attiecas uz cilvēku, un caur cilvēku uz Kungu, no kā tās ir73
65. Ļaunā noderīgumi nav Kunga radīti, bet ir cēlušies reizē ar elli75
66. Redzamās lietas radītā Universā liecina, ka Daba neko nav ražojusi, un neko neražo, bet ka visas rada Dievišķais no Sevis, un ar garīgās Pasaules palīdzību79
 PIEKTĀ DAĻA. PAR CILVĒKA RADĪŠANU 82	
67. Kungs cilvēkā ir radījis un izveidojis divus Viņa uzņēmējus un mājokļus, ko sauc par Gribu un Saprātu; Gribu — Viņa Dievišķajai Mīlestībai, un Saprātu — Viņa Dievišķajai Gudrībai.82
68. Griba un Saprāts, kas ir Mīlestības un Gudrības uzņēmēji, ir Smadzenēs viscaur un ikkurā to daļā, un no turienes ķermenī viscaur un ikkurā tā daļā.83
69. Pastāv Atbilstība Gribai ar Sirdi, un Saprātam ar Plaušām85
70. No Sirds Atbilduma Gribai, un Saprāta /atbilduma/ Plaušām, var uzzināt visu, ko par Gribu un Saprātu, jeb par Mīlestību un Gudrību, tātad par cilvēka Dvēseli, ir iespējams zināt92
71. Kāds ir cilvēka iesākums no ieņemšanas	105

TULKOTĀJA PRIEKŠVārDS

EMANUELA SVADENBORGĀ UZRĀKSTĪTIE UN PUBLICĒTIE tā sauktie “Teoloģiskie darbi” — atšķirībā no viņa agrākajiem zinātniskajiem darbiem — mūsu skatījumā iedalāmi sekošās kategorijās:

1. Eksēģētiskie (t.i., Svēto Rakstu izskaidrotāji) darbi, kuri ir: **Debešķīgie Noslēpumi, Izskaidrotā Apokalipse un Atklātā Apokalipse;**
2. Dogmatiskie: **Mācība par Kungu, Mācība par Svētajiem Rakstiem, Dzīves Mācība, Mācība par Ticību, Par Jauno Jeruzalemi un tās Debešķīgo Mācību, Īstā Kristīgā Reliģija;**
3. Deskriptīvie jeb stāstveidīgie: **Par Debesi un Elli, Par Pastaro Tiesu un Izpostīto Babiloni, Par Dvēseles sakaru ar Ķermeni;**
4. Filosofiskie: **Par Dievišķo Mīlestību un Gudrību, Par Dievišķo Gādību, Par Laulības Mīlestību** (tādi ir parastie un saīsinātie darbu apzīmējumi). Pašreizējais darbs tāpat pieder pie pēdējās kategorijas.

Visi šie darbi (un vēl daži šie neminēti) kopā veido VĀRDU jeb Dievišķā Patiesā atklāsmi nākamajai Kunga jaunajai un īsteni Kristīgajai Baznīcai un tādējādi uzskatāmi par Dievišķā Vārda Trešo Testamentu. Dažkārt tos apzīmē arī par ‘Latīnisko Vārdu’, tāpēc ka tas uzrakstīts latīņu valodā — atšķirībā no Jaunās Derības, kas uzrakstīta grieķiski, un Vecās Derības, kas uzrakstīta ebrejiski. Emanuels Svedenborgs nekādi nav uzskatāms par to darbu autoru, bet ir tikai to uzrakstītājs, un ir, kā viņš pats sevi apzīmē, “Kunga Jēzus Kristus Kalps” (Servus Domini Jesu Christi); un par minētiem darbiem liecina, ka tie ir ‘Kunga rakstīti caur viņu’ (“a Domino per me”).

Vārda Trešais Testaments — atšķirībā no tā Vecās Derības jeb Testamenta, kas savā lielā daļā ir Dievišķā allegorija; un Jaunās Derības Vārda, kas ir Kunga pasaulē pieņemtā Cilvēciskā dzīves apraksts un mācība — ir *racionāla* Dievišķā Cilvēciskā atklāsmē, un kā tāda ir uzrakstīts pavisam citādā un īpatnējā stilā; un tomēr, līdzīgi pirmajiem diviem Testamentiem, slēpj savā burtiskajā saturā dziļāku garīgu un debešķīgu saturu jeb jēgu, kas burtā nepavisam nav redzams, bet atklājas eņģeļiem, un — skatoties pēc vajadzības, ko tikai Kungs vien redz un zina — tiek atklāts arī atdzemdināmam cilvēkam Viņa Jaunajā Baznīcā.

Tomēr arī tā, vērīgs un apdomīgs lasītājs varēs šajā filosofiskajā darbā, kur runa, kā var sākumā likties, ir it kā par dabīgā universa un ķermeniskā cilvēka radīšanu, no daudz kā saskatīt un spriest, ka īstenībā domāts ir kas vairāk nekā tīri dabīgas lietas, ar kurām nodarbojas tā sauktās ‘zinātnes’, sevišķi astronomija un fizika, kā arī bioloģija. Kas šādas lietas vien meklē, tas, grāmatu izlasījis, jutīsies, jādoma, vīlies. Bet varbūt tā liks viņam padomāt arī par dziļākām patiesībām un mudinās tās mūsu minētajos darbos meklēt. Katrā ziņā, šī Dievišķā filosofija, atklādama lietu cēloņus, kas ir garīgi, ļauj skatīt arī dabīgo pasauli gluži jaunā gaismā.

Liekas pat, ka tieši šinī darbā sāk piepildīties sensenais praviešojums, zīmējoties uz Kunga Otro Atnākšanu, kas notiek Vārda patiesībā, atklājot tā iekšējo un garīgo jēgu, ka “*Tanī dienā būs ceļš no Ēģiptes un Ašuru; un Ašurs nāks uz Ēģipti, un Ēģipte uz Ašuru, un Ēģiptieši Ašuram kalpos. Tanī dienā Izraels būs trešais Ēģiptei un Ašuram par svētību zemes vidū, ko Jehovah Cebaoth svētīs, sacīdams: Svētīta lai ir Mana tauta Ēģipte, un Ašurs, Manu roku darbs, un Izraels, Mans mantojums*” (Jez. 19,23–25); “*kur ar ‘Ēģipti’ apzīmēta dabīgo patiesību zināšana, ar ‘Ašuru’ /jeb Asiriju/ prāts jeb racionālas lietas, un ar ‘Izraeli’ garīgas lietas*” (Debešķīgie Noslēpumi 119. 1186. 1462. nr. u.c.).

Citiem, tīri cilvēciskiem vārdiem sakot, ‘tanī dienā’, t.i., Kunga jaunajā baznīcā, kas paredzēta un ko Viņš reiz dibinās, cilvēkam nebūs vairs dalīta sirdsprāta; nebūs vairs naida, resp. pretrunas, zinātnes, filosofijas un reliģijas starpā (kā tas ir bijis un vēl tagad vecajā baznīcā pastāv), bet būs pilnīga dzīves, domāšanas un reliģijas saskaņa; vēl vairāk: tās būs saistītas vienā veselā vienībā, kalpojot Kungam mīlestībā un ticības patiesajā (Izskaidrotā Apokalipse 644. nr.).

*

Nav šaubu, ka dažāda laba vieta šajā darbā lasītājam liksies nesaprotama. Bet, cik tas no tulkojuma atkarīgas, tad jāzina, ka tas izdarīts pēc latīņu pirmizdevuma, un turoties pie principa, ka tulkojuma uzdevums ir attiecīgo darbu tikai pārtulkot, nevis iztulkot, un tādējādi, ka tulkojumam jābūt pēc iespējas vārdiskam — protams, nekropļojot savu valodu, un uzrakstītam loģiskos teikumus, jo citādi tas

nebūs lasāms.

Sevišķi tas zīmējas uz Dievišķā Vārda tulkošanu tāpēc, ka tam ir ne tikai vispārīga jēga, bet ka tas uzrakstīts atbildumos, tas ir, ka katrai dabīgai lietai tā burtiskajā saturā atbilst kaut kas garīgs, kas veido tā iekšējo saturu — atšķirīgi no sekulāriem rakstiem, kuros burtiskais saturs ir viss. (Skaties, kas par šo lietu teikts **Mācībā par Svētajiem Rakstiem** 5. 8. 80. nr. u.t., kā arī tās priekšvārdā.)

Dievišķo Vārdu brīvi tulkojot, var viegli notikt, ka tulkotājs iesprauž savu domu Dievišķās domas vietā, par ko teikts: “*Jo Manas domas nav jūsu domas, un jūsu ceļi nav Mani ceļi, saka Jehovah. Jo kā debesis ir augstākas nekā zeme, tā Mani ceļi ir augstāki nekā jūsu ceļi, un Manas domas nekā jūsu domas*” (Jez. 55,8,9), un tādā kārtā, pat labi domādams, var lasītāju maldināt. Kāda teksta izpratne tāpēc ir jāatstāj pašam lasītājam; jo, ja tas pašlaik liekas nesaprotams, vai ir saprasts nepareizi, vēlāk var kļūt saprotams un saprasts pareizi. Labāk, pēc mūsu domām, tāpēc ir kaut ko nesaprast, nekā saprast nepareizi. Tāpēc arī no jebkādiem komentāriem un teksta skaidrojumiem esmu vairījies. Pašam tekstam nav nekas pielikts nedz arī no tā kas atņemts. Lasāmības labad tekstā iespraustie tulkotāja vārdi atšķirības dēļ ir iespiesti kursīvā, un citi precizitātes labad ir sniegti arī latīniski, vai kā piezīmes lappušu apakšā zem svītras. Stila ziņā kā arī lielo burtu lietošanā esmu turējies pie oriģinālā pirmiespieduma.

Atšķirība no tā pastāv interpunkcijā, kas oriģinālā ir stipri citāda nekā pašlaik vispār lietojamā. Tā nu sevišķi kola (:) un semikola (;) vietā še ir likts punkts vai komats — no kam pēc mūsu ieskata teksta jēga ciest nevar; bet komati likti saskaņā ar oriģinālu. Garākas rindkopas lasītāja ērtības labad dažviet ir sadalītas isākās.

Jāzina, ka *rakstītais* Vārds — būdams pašas Dievišķās Mīlestības un Gudrības galīgais ietērps (kura Gudrība ir bezgalīga un tādējādi cilvēka galīgam prātam neaptverama) — kas sniegts tomēr cilvēku vajadzībai, ir uzrakstīts, kā teikts, tā, ka ‘*gudrie saprot to gudri, sapratīgie sapratīgi, un vientiesīgie vientiesīgi*’ (skat. D.N. 7263; M.S.R. 72); un arī, ka “*Vārda īsteno saturu neaptver citi kā vien tie, kuri ir apgaismoti; un apgaismoti tiek vienīgi tie, kuri ir mīlestībā un ticībā uz Kungu*” (D.N. 10 323.); jeb “*kas mīl patieso patiesā labad, un ne sevis vai pasaules labad; tie ir, kas, Vārdu lasīdami, tiek apgaismoti, un redz patieso*” (D.N. 9424).

*

Labi apzinādamies šī tulkojuma nepilnības, sevišķi terminoloģijas un šās vienveidības ziņā, kā arī citādi, lūdzu cienījamus lasītājus mani atvainot, jo nav man bijis neviena, kas šai darbā palīdzētu vai kam prasīt padomu. Atliek tikai cerēt, ka ar Kunga gādību varbūtējs nākamais tulkotājs, kas būs labs labs latīnists un reizē arī Jaunās Baznīcas teologs, manus trūkumus un eventuālās kļūdas izlabos. Vairākreiz esmu grībējis šo iesākto tulkošanu pārtraukt un neturpināt, tomēr iekšēja balss neatļāva to darīt; jo, neskatoties uz paveiktā nepilnībām, pats šis darbs ir atzīstams par ārkārtīgi vērtīgu ne tikai visumā, bet arī daļēji, kur Kungs atklāj visai daudz atsevišķu patiesību, kas Viņa Jaunās Baznīcas cilvēkam ceļā uz gudrību ir nepieciešamas. Šai ceļā doties ir aicināti arī domātāji tautieši.

1985. gada vasarā

R. Grava, tulkotājs

ENĢELISKĀ GUDRĪBA, ZĪMĒJOTIES UZ DIEVIŠĶO MĪLESTĪBU

PIRMĀ DAĻA. PAR DIEVU-CILVĒKU

PAR DIEVU; PAR DIEVIŠĶO MĪLESTĪBU UN DIEVIŠĶO GUDRĪBU, KAS IR DZĪVĪBA, SUBSTANCE UN FORMA

1. MĪLESTĪBA IR CILVĒKA DZĪVĪBA

1. Cilvēks zina, ka ir mīlestība, bet nezina, kas mīlestība ir. Ka mīlestība ir, to viņš zina no parastās runas; piemēram, sakot, ka 'viņš mani mīl', ka Kēniņš mīl pavalstniekus un ka pavalstnieki mīl Kēniņu; ka vīrs mīl sievu, un ka māte mīl bērnus, un otrādi; tāpat ka šis vai tas cilvēks mīl tēviju, citus pilsoņus, tuvāku; tamlīdzīgi saka arī par bezpersoniskām lietām, ka kāds mīl šo vai to. Bet lai gan mīlestība runājot ir tik universāla, gandrīz neviens nezina, kas ir mīlestība. Par to domādams, bet nevarēdams izveidot par to sev kaut kādu priekšstatu, cilvēks saka, vai nu ka tā ne kaut kas reāls nav, vai ka tā ir kaut kāda iepļūsma no redzēšanas, dzirdēšanas, pieskaršanās un sarunāšanās, kas šādā kārtā viņu aizkustina. Viņš nepavisam nezina, ka tā ir pati viņa dzīvība; ne tikai kopēja visa viņa ķermeņa dzīvība, un kopēja visu viņa domu dzīvība, bet arī visu atsevišķo to momentu dzīvība. Gudrais var jaust to no tam, kad saka: Ja tu atstādināsi rosmi (lat. affectionem), kas ir kādas mīlestības rosme — vai tad varēsi kaut ko domāt? un vai varēsi kaut ko darīt? Vai, par cik tā rosme, kas ir mīlestības rosme, atdziest — par tik neatdziest arī domāšana, runāšana un darbošanās? Un par cik tā iesilst, vai par tik neiesilst arī šās? Bet gudrais jauš to nevis no domāšanas, ka mīlestība ir cilvēka dzīvība, bet no pieredzes, ka tā tas notiek.

2. Neviens nezina (l. nr-ā 'zināšana' izteikta ar vārdu 'novit', bet še — 'scit'), kas ir cilvēka dzīvība, ja nezina, ka tā ir mīlestība. To nezinot, viens var domāt, ka cilvēka dzīvība ir tikai jušana (lat. sentire) un darbošanās; otrs — ka tā ir domāšana; jebšu domāšana ir tikai dzīvības pirmā izpausme (lat. effectus), un jušana (sensatio) un darbība ir dzīvības otrā izpausme. Teikts, ka domāšana ir dzīvības pirmā izpausme, bet domāšana ir iekšējāka vēl iekšējāka, tāpat ārīgāka un vēl ārīgāka. Visiekšējā domāšana, kas ir mērķu jaušana, ir aktuāli pirmā dzīvības izpausme, bet par šīm lietām būs runa turpmāk, kur runāsim par dzīvības pakāpēm.

3. Kaut cik priekšstatu par mīlestību, ka tā ir cilvēka dzīvība, var iegūt no salīdzinājuma ar saules siltumu pasaulē. Ka tas ir it kā kopēja visas zemes veģētācijas dzīvība, tas ir zināms; jo no tā, kad tas ierodas, kas notiek pavasara laikā, visu sugu augi no zemes uzdīgst, izrotājas lapām, pēc tam ziediem, un beidzot augļiem, un šādā kārtā it kā dzīvo; bet siltumam atkāpjoties, kas notiek rudens un ziemas laikā, tie no savas dzīvības pazīmēm atkailinās un novīst. Tamlīdzīgi ir ar mīlestību pie cilvēka, jo tās /proti, mīlestība un siltums/ savstarpēji atbilst; kāpēc arī mīlestība iesilda.

2. DIEVS VIEN, TĀTAD KUNGS, IR PATI MĪLESTĪBA, TĀPĒC KA VIŅŠ IR PATI DZĪVĪBA; UN ENĢEĻI UN CILVĒKI IR DZĪVĪBAS UZŅĒMĒJI

4. Apcerējumos par **Dievišķo Gādību** un par **Dzīvību** tas daudzējādi tika ilustrēts; še tikai tikdaudz, ka Kungs, kas ir universa Dievs, ir Neradīts un Bezgalīgs, bet cilvēks un enģelis ir radīts un galīgs; un tā kā Kungs ir Neradīts un Bezgalīgs, tad Viņš ir pati Esme, ko sauc par Jehovu, un ir pati Dzīvība, jeb Dzīvība Sevī. No Neradītā, Bezgalīgā, pašas Esmes un pašas Dzīvības nevienu tieši radīt nevar, tāpēc ka Dievišķais ir viens un nedalāms, bet tam jābūt no radītām un galīgām substancēm, tā veidotām, ka Dievišķais varētu būt tajās. Tā kā cilvēki un enģeļi tādi ir, tad viņi ir dzīvības uzņēmēji. Tāpēc, ja kāds cilvēks savā domāšanā ļaujās aiziet tiktāl, ka domā sevi esam nevis dzīvības uzņēmēju, bet pašu dzīvību, tad viņu nevar novērst no domāšanas, ka viņš ir Dievs. Ka cilvēks jūtas esam it kā

dzīvība *pati*, un tāpēc domā (tic), ka viņš tā ir, tas nākas no šķituma (ex fallacia); jo pirmcēloni (causa principalis) jauš palīgcēloni (causa instrumentalis) ne citādi, it kā tas ar šo būtu viens. Ka Kungs ir Dzīvība Sevi, to Viņš Pats māca Jāņa ev.: *“Itin kā Tēvam ir dzīvība Sevi Pašā, tā Viņš arī Dēlam ir devis, ka Tam ir dzīvība Sevi Pašā”* (5,26); un ka Viņš ir pati Dzīvība — Jņ. 11,25; 14,6. Tā kā nu dzīvība un mīlestība ir viens, kā no iepriekš teiktā redzams, tad secināms, ka Kungs, būdams pati Dzīvība, ir pati Mīlestība.

5. Bet lai to saprastu 6), visnotaļ ir jāzina, ka Kungs, būdams Mīlestība pati savā būtībā, tas ir, Dievišķā Mīlestība, parādās eņģeļu priekšā Debesī kā Saule, un ka no tās Saules iziet Siltums un Gaisma, un ka no tās izejošais Siltums savā būtībā ir mīlestība, un no tās izejošā Gaisma savā būtībā ir gudrība; un ka eņģeļi, par cik viņi ir tā garīgā siltuma un tās garīgās gaismas uzņēmēji, tik ir mīlestības un gudrības; ne mīlestības un gudrības no sevis, bet no Kunga. Tas garīgais siltums un tā garīgā gaisma ieplūst ne tikai eņģeļos un viņus ierosmina, bet ieplūst arī cilvēkos un ierosmina viņus — gluži tā, cik viņi top to uzņēmēji; un to uzņēmēji viņi top, skatoties pēc viņu mīlestības uz Kungu, un mīlestības pret tuvāku. Pati tā Saule, jeb Dievišķā Mīlestība, nevar ar savu siltumu un ar savu gaismu radīt kādu tieši no sevis, jo tad tās radījumi būtu Mīlestība savā būtībā, kas ir Pats Kungs, bet var radīt kādu no substancēm un vielām, kuras ir tā veidotas, ka var uzņemt pašu siltumu un pašu gaismu — līdzīgi tam, kā pasaules Saule ar savu siltumu un gaismu nevar izraisīt dīgšanu uz zemeslodes tieši, bet no augsnes vielām, kurās tā ar siltumu un gaismu var būt iekšā un likt veģētēt. Ka Kunga Dievišķā Mīlestība parādās garīgajā Pasaulē kā Saule, un ka no tās iziet garīgs siltums un garīga gaisma, no kā Eņģeļiem ir mīlestība un gudrība — skaties Darbā **Par Debesi un Elli** (116 līdz 140. nr.).

6. Tā kā nu cilvēks nav Dzīvība, bet ir dzīvības uzņēmējs, tad secināms, ka cilvēka ieņemšana no tēva nav dzīvības ieņemšana, bet tikai pirmās un vistīrākās dzīvības formas ieņemšana, kurai kā audumu metiem vai vai ievadījumam mātes dzemdē pakāpeniski pienāk klāt substances un vielas tādās formās, kuras savā kārtībā un savā pakāpē ir piemērotas dzīvības uzņemšanai.

3. DIEVIŠKAIS NAV TĒPĀ

7. Ka Dievišķais jeb Dievs nav telpā, jebšu ir visuresošs, un ir pie ikkura cilvēka pasaulē, un pie ikkura eņģeļa Debesī, un pie ikkura gara apakš Debess, tas ar tīri dabīgu priekšstatu nav aptverams, bet var to aptvert ar garīgu priekšstatu. Ka tas ar dabīgu priekšstatu nav aptverams, tas tāpēc, ka šajā priekšstatā ir telpa; jo tas veidojas no tādām lietām, kādas ir pasaulē, kurās visās un katrā, ko ar acīm redz, ir telpa; viss, liels vai mazs, tur ir telpisks; viss, garš, plats vai augsts, tur ir telpisks; ar vārdu sakot, ikviens mērs, figūra un forma tur ir telpisks; tāpēc teikts, ka ar tīri dabīgu priekšstatu nav aptverams, ka Dievišķais nav telpā, sakot, ka tas ir visur. Bet tomēr cilvēks var to aptvert ar dabīgu domāšanu, ja tikai ielaiž tanī kaut cik garīgas gaismas; tāpēc jāpasaka papriekš kaut kas par garīgu priekšstatu un domāšanu no tā. Garīgs priekšstats ne kaut ko neatvasina no telpas, bet visu savējo atvasina no stāvokļa. Stāvokli izsaka par mīlestību, par dzīvību, par gudrību, par rosmēm, par priekiem no tām, un vispār par labo un patieso. Īsti garīgam priekšstatam par tām lietām nav nekā kopēja ar telpu; tas ir augstāks, un raugās uz telpas priekšstatiem apakš sevis, kā debess raugās uz zemi. Bet tā kā eņģeļi un gari tāpat redz ar acīm kā cilvēki pasaulē, un priekšmetus citādi nevar redzēt kā telpā, tad garīgajā Pasaulē, kur ir gari un eņģeļi, telpas rādās līdzīgas telpām zemēs; un tomēr tās nav telpas, bet šķitumi; jo tās nav nostiprinātas un pastāvīgas kā zemēs, bet var izstiepties un sarauties, var mainīties un dažādoties; un tā kā šādā kārtā tās nav pēc mēra noteicamas, tad tur tās nav aptveramas ar dabīgu, bet tikai ar garīgu priekšstatu, kurš ir neatšķiras no telpu atstatumiem citādi, kā labā atstatumu vai patiesā atstatumu ziņā, kuri ir to radniecības un līdzīgumi, skatoties pēc stāvokļiem.

8. No sacītā var redzēt, ka cilvēks ar tīri dabīgu priekšstatu nevar aptvert, ka Dievišķais ir visur un tomēr nav telpā, un ka eņģeļi un gari to skaidri aptver; no kam secināms, ka arī cilvēks to var, ja tikai ielaiž savā domāšanā kaut cik garīgas gaismas. Iemesls, kāpēc arī cilvēks var to aptvert, ir tas, ka nevis viņa ķermenis (domā), bet viņa gars; tātad ne viņa dabīgais, bet viņa garīgais sirdsprāts.

9. Bet ka daudzi to neaptver, tas tāpēc, ka viņi mīl dabīgo, un tāpēc negrib pacelt sava saprāta domas tam pāri garīgā gaismā; un kas to negrib, tie nevar domāt citādi nekā telpiski, arī par Dievu; un domāt par Dievu telpiski ir domāt par Viņu pēc dabas plašuma. Tas šē ir iepriekš pasakāms tāpēc, ka,

nezinot un kaut cik nejausot, ka Dievišķais nav telpā, nevar ne kaut ko saprast par Dievišķo Dzīvību, kas ir Mīlestība un Gudrība, par ko še ir runa; un tāpēc arī maz vai pat neko par Dievišķo Gādību, Vissuresmi, Viszinību, Visspēcību, Bezgalīgumu un Mūžīgumu, par ko še pēc kārtas būs jārūnā.

10. Teikts ir, ka garīgajā Pasaulē tāpat rādās telpas kā dabīgajā Pasaulē, tātad arī atstatumi, bet ka tie ir šķīrumi, skatoties pēc garīgām radniecībām, kuras ir mīlestības un gudrības, jeb labā un patiesā radniecības. No tam nākas, ka Kungs, lai gan ir debesis pie eņģeļiem it visur, parādās tomēr augstu pāri viņiem kā Saule. Un tā kā radniecību ar Viņu dara mīlestības un gudrības uzņemšana, tad tuvāk Viņam parādās tās Debesis, kur eņģeļi uzņemšanas pēc ir tuvākā radniecībā nekā tie, kuri ir attālākā. No tam nākas arī, ka Debesis, kuru ir trīs, ir šķirtas, tāpat arī ikkuras Debess Biedrības; un vēl, ka Elles zem tām ir atstatu no Viņa, skatoties pēc mīlestības un gudrības atmešanas. Tamlīdzīgi ir arī ar cilvēkiem, kuros un pie kuriem Kungs ir klāt visā zemju aplī; un tas tā ir vienīgi tāpēc, ka Kungs nav telpā.

4. DIEVS IR ĪSTENĀIS CILVĒKS

11. Visās Debess nav cita priekšstata par Dievu kā Cilvēka priekšstats. Tas tāpēc, ka Debess visumā un daļēji ir izveidota kā Cilvēks, un Dievišķais, kas ir pie eņģeļiem, Debese izveido; un domāšana risinās pēc Debess formas, kāpēc citādi par Dievu domāt eņģeļi nespēj. No tam nākas, ka arī pasaulē visi tie, kas ir saistīti ar Debesi, kad ir iekšēji sevi jeb savā garā, par Dievu tamlīdzīgi domā. No tam, ka Dievs ir Cilvēks, visi eņģeļi un visi gari ir pilnīgā formā cilvēki. Tas nākas no Debess formas, kas vislielākās un vismazākās lietās ir sev līdzīga. Ka Debess visumā un daļēji ir pēc formas kā Cilvēks, skaties Darbā **Par Debesi un Elli** 59. līdz 87.nr.; un ka domas tur risinās pēc debess formas — 202. 204. nr. Ka cilvēki ir radīti būt par Dieva attēlu un līdzību, ir zināms no **Radišanas** (1. Mozus) grāmatas (1,26.27); tad vēl no tam, ka Abrahams un citi ir redzējuši Dievu kā Cilvēku. Senie, no gudrajiem līdz pat vientiesīgajiem, nedomāja par Dievu citādi kā par Cilvēku; un beidzot, kad Cilvēki sāka kalpot vairākiem dieviem, kā Atēnās un Romā, tie pagodināja tos visus kā cilvēkus. Šīs lietas var ilustrēt ar sekošo, kas rakstīts kādā agrākā Darbiņā: *“Ciltīm, sevišķi Afrikāņiem, kas atzīst un pagodina vienu Dievu, universa Radītāju, ir priekšstats par Dievu kā Cilvēku. Viņi saka, ka priekšstata par Dievu nevienam nevarot būt. Dzirdēdami, ka daudzi lolo par Dievu priekšstatu kā par kādu vidū esošu Mākonīti, viņi vaicā, kur tad tādi ir; un kad pasaka, ka tādi ir starp Kristiešiem, viņi noliedz, ka tas varētu būt. Bet viņiem atbild, ka tāds priekšstats tiem ir no tam, ka Dievs Vārdā nosaukts par Garu, un par garu viņi citādi nedomā kā par kādu mākoņa daļiņu; nezinādami, ka ikviens gars un ikviens eņģelis ir cilvēks. Izpētot, vai viņu garīgais priekšstats ir līdzīgs viņu dabīgajam priekšstatam, ir tomēr izrādījies, ka tiem, kuri atzīst Kungu par debess un zemes Dievu, iekšēji tas nav līdzīgs. Dzirdēju kādu presbiteri no Kristiešiem to sakām, ka par Dievišķo Cilvēcisko nevienam priekšstata būt nevarot; un es redzēju viņu pārceltu pie dažādām pagānu Ciltīm, pakāpeniski pie arvien iekšējākām, un no tām uz viņu Debess, un beidzot uz Kristiešu Debesi, un it visur uz viņu pārnesās to iekšējāka jausma par Dievu; un viņš mani, ka tiem nebija cita priekšstata par Dievu kā Cilvēka priekšstats, kas ir tas pats kas Dievišķā Cilvēciskā priekšstats.”*

12. Vienkāršās tautas priekšstats Kristietībā par Dievu ir kā par Cilvēku, tāpēc ka Dievs Atanazija Trijības Doktrīna nosaukts par ‘Personu’. Bet kas šķietas esam pārāki par vienkāršo tautu, tie pasludina Dievu esam neredzamu, proti tāpēc, ka viņi nevar aptvert, kā Dievs kā Cilvēks varējis radīt Debesi un Zemi, un tad piepildīt universu ar savu klātieni; un tad vēl vairākas citas lietas, kuras saprašanā neieklājas, nezinot, ka Dievišķais nav telpā. Bet kas griežas vienīgi pie Kunga, tie domā Dievišķo Cilvēcisko, tātad Dievu kā Cilvēku.

13. Cik svarīgs cilvēkam ir pareizs Dieva priekšstats, var spriest no tam, ka Dieva priekšstats izveido visiekšējāko domāšanas objektu visiem, kam ir reliģija, jo visas reliģijas lietas un viss, kas pie kulta (jeb dievkalpošanas) pieder, raugās uz Dievu; un tā kā Dievs vispār un atsevišķi ir visās reliģijas un kulta lietās, tad, ja nav pareiza Dieva priekšstata, nevar būt sakara ar Debess. No tam nākas, ka ikkura Cilts garīgajā Pasaulē atrod sev vietu, skatoties pēc priekšstata par Dievu kā Cilvēku; jo šajā, un ne citā, ir priekšstats par Kungu. Ka dzīves stāvoklis cilvēkam pēc nāves ir, skatoties pēc sevi apstiprināta priekšstata par Dievu, ir klaji redzams no tā pretstata, proti, ka Dieva noliegšana izveido elli, un Kristietībā elli izveido Kunga Dievišķības noliegšana.

5. ESME UN IZPAUSME DIEVĀ CILVĒKĀ IR ATŠĶIRĪGI VIENS

14. Kur ir Esme (Esse), tur ir ir arī Izpaušme (Existere), jo tās viena bez otras nav. Jo Esme ir Izpaušmē, un nav bez tās. Prāts (Rationale) to aptver, domājot, vai var būt kāda Esme, kas neizpaužas; un vai var būt Izpaušme ja ne no Esmes; un tā kā tas ir viena kopā ar otru, un nav vienas bez otras, tad secināms, ka tās ir viens, bet atšķirīgi (distincte) viens. Atšķirīgi viens tās ir tāpat, kā Mīlestība un Gudrība. Mīlestība arī ir Esme, un Gudrība ir Izpaušme, jo nav Mīlestības ja ne Gudrībā, nedz arī ir Gudrība ja ne no Mīlestības; kāpēc, kad Mīlestība ir Gudrībā, tad tā izpaužas. Šīs divas lietas ir tāda vienība, ka tās gan var šķirt domāšanā, bet ne aktuāli; un tāpēc ka tās var šķirt domāšanā, un ne aktuāli, tad teikts, ka tās ir 'atšķirīgi' viens. Esme un Izpaušme Dievā Cilvēkā ir izšķirīgi viens arī tāpat, kā Dvēsele un Ķermenis ir viens. Dvēsele nav bez sava Ķermeņa, nedz arī ir Ķermenis bez savas Dvēseles. Dieva Cilvēka Dievišķā Dvēsele ir tas, kas domāts ar 'Dievišķo Esmi'; un Dievišķais Ķermenis — kas domāts ar 'Dievišķo Izpaušmi'. Ka dvēsele varētu izpaušties (existere) bez ķermeņa, kā arī domāt un gudra būt, tā ir kļūda, kas izriet no šķitumiem; jo ikviena cilvēka dvēsele, pēc tam kad ir atmetusi materiālos ietērpus, ko tā pasaulē ir nēsājusi līdz, ir garīgā ķermenī.

15. Ka Esme nav Esme, ja tā neizpaužas, tas tāpēc, ka agrāk tai nav veida, un ja tai nav veida, tad tai nav arī kādības; un kam nav kādības, tas ir nekautkas. Tas, kas no Esmes Izpaužas, ir viens ar Esmi no tam, ka tas ir no Esmes. No tam nākas vienotība vienībā, un no tam nākas, ka tās abas (Esme un Izpaušme) pieder viena pie otras savstarpēji un abpusīgi; un tāpat, ka tās ir viss viena otras visos momentos kā sevī.

16. No sacītā var redzēt, ka Dievs ir Cilvēks, un ka šādā kārtā Viņš ir Dievs, Kas Izpaužas (Deus Existens); izpaužas nevis no Sevis, bet Sevī. Kas Sevī izpaužas (existit), tas ir Dievs, no kā ir visas lietas.

6. DIEVĀ CILVĒKĀ BEZGALĪGAS LIETAS IR ATŠĶIRĪGI VIENS

17. Ir zināms, ka Dievs ir Bezgalīgs, jo Viņu sauc par Bezgalīgu; bet par Bezgalīgu Viņu sauc tāpēc, ka Viņš ir Bezgalīgs. No tam vien, ka Viņš ir pati Esme un Izpaušme Sevī, Viņš nav Bezgalīgs, bet tāpēc, ka Viņā ir Bezgalīgas lietas. Bezgalīgais bez Bezgalīgām lietām nav bezgalīgs citādi, kā ti-kai vārda pēc. Bezgalīgās lietas Viņā nevar teikt esam 'bezgala daudz' nedz arī 'bezgala visas' dabīga priekšstata pēc par daudzām un visām lietām; jo dabīgais priekšstats par 'bezgala daudzām' lietām ir aprobežots; un par 'bezgala visām' ir gan neaprobežots, bet tam piemīt kaut kas no aprobežotām lietām universā; kālabad cilvēks, tāpēc ka viņam priekšstats ir dabīgs, nevar ar sublimēšanu un pietuvošanos nākt pie jausmas par bezgalīgajām lietām Dievā; bet Eņģelis, tāpēc ka viņš ir garīgā domāšanā (in idea), ar sublimēšanu un pietuvošanos var nākt pāri cilvēka pakāpei, tomēr ne tiktāl, /ka varētu jaust bezgalīgās lietas Dievā/.

18. Ka Dievā ir Bezgalīgas lietas, to sevī apstiprināt var katrs, kas tic, ka Dievs ir Cilvēks; un tā kā Viņš ir Cilvēks, tad Viņam ir arī Ķermenis, un viss, kas pie ķermeņa pieder. Tādējādi Viņam ir Seja, Krūtis, Vēders, Gurni, Pēdas, jo bez tiem Viņš nebūtu Cilvēks; un tā kā šie orgāni Viņam ir, tad ir Viņam arī Acis, Ausis, Deguns, Mute, Mēle; tāpat arī tas, kas cilvēkā ir iekšā, kā Sirds un Plaušas, un kas no tām atkarājas — kas viss kopā ņemts padara, ka cilvēks ir cilvēks. Radītā cilvēkā to orgānu ir daudz, un, raugoties to saaudumos — neskaitāmi daudz; bet Dievā Cilvēkā tie ir bezgalīgi, kuros netrūkst itin nekā; tāpēc Viņā ir bezgalīga pilnība. Ka še salīdzināts ir Neradītais Cilvēks, kas ir Dievs, ar radīto cilvēku, tas tāpēc, ka Dievs ir Cilvēks, un Viņš Pats saka, ka pasaules cilvēks ir radīts būt par Viņa attēlu un Viņa līdzībā (1. Moz. 1,26.27).

19. Ka Dievā ir bezgalīgas lietas, tas Eņģeļiem ir vēl skaidrāks no Debesīm, kurās viņi ir. Visa Debess, kas sastāv no miriādu miriādām Eņģeļu, savā kopējā formā ir kā Cilvēks; ikkura Debess biedrība, kā lielākā tā mazākā — tāpat; un tāpēc arī Eņģelis ir cilvēks, jo Eņģelis ir debess vismazākā formā. Ka tā tas ir, skaties Darbā **Par Debesi un Elli** 51.–87. nr. Tāda forma Debesij ir vispār, daļēji un individuāli no Dievišķā, ko Eņģeļi uzņem; jo cik Eņģelis no Dievišķā uzņem, tik viņš ir pilnīgā formā cilvēks. No tam nākas, ka Eņģeļus saka esam Dievā, un Dievu — viņos; tāpat arī, ka Dievs ir viņiem viss. Cik daudz lietu ir Debesī, tas nav aprakstāms; un tā kā Debesi izveido Dievišķais, un no tam tās neizsakāmi

daudzās ir no Dievišķā, tad ir gluži skaidrs, ka Bezgalīgas lietas ir Pašā Cilvēkā, kas ir Dievs.

20. Tamlīdzīgi var secināt no radītā Universa, raugoties uz to pēc noderībām un to atbildumiem; bet pirms to var saprast, papriekš jāpasaka lietas, kuras to ilustrēs.

21. Tā ka Dievā Cilvēkā ir Bezgalīgas lietas, kuras Debesī, Eņģelī un Cilvēkā parādās it kā spoguļi; un tā kā Dievs Cilvēks nav telpā — kā iepriekš (7. līdz 10. nr.) rādīts — tad var cik necik redzēt un aptvert, kā Dievs var būt Visuresošs, Viszinātājs un visa Gādātājs, un kā Viņš kā Cilvēks varējis visu radīt, un var kā Cilvēks turēt savā kārtībā no Sevis radītās lietas.

22. Ka Bezgalīgas lietas Dievā Cilvēkā ir atšķirīgi viens, arī to var kā spoguļi redzēt no cilvēka. Cilvēkā, kā iepriekš teikts, ir daudz un neskaitāmas lietas, bet cilvēks tomēr jūt tās kā vienu. No jušanas viņš nezina ne kaut ko par savām Smadzenēm, par savu Sirdi un Plaušām, par savām Aknām, Liesu, Pankreatu; arī ne par neskaitāmajām lietām Acīs, Ausīs, Mēlē, Kuņģī, Dzimumorgānos un pārējos orgānos; un tā kā no jušanas viņš tās nezina, tad viņš pats sev ir it kā viens. Tas tāpēc, ka visi tie orgāni ir tādā formā, ka tajā neviena nevar trūkt — jo tā ir forma, kas uzņem dzīvību no Dieva Cilvēka, kā iepriekš (4. 5. 6. nr.) aprādīts. No visu to lietu kārtības un sakara tādā formā rodas jušana, un no tās priekšstats, it kā to nebūtu daudz un neskaitāmas, bet it kā tā būtu viens. No tam var secināt, ka daudzās un neskaitāmās lietas, kas cilvēkā izveido it kā vienu, pašā īstenajā Cilvēkā, kas ir Dievs, ir atšķirīgi un pat gluži atšķirīgi viens.

7. IR VIENS DIEVS CILVĒKS, NO KĀ IR VISAS LIETAS

23. Visas cilvēciska Prāta lietas saistās un it kā koncentrējas tanī patiesībā, ka ir viens Dievs — universa Radītājs, — kāpēc cilvēks, kam ir prāts, no vispārīgās sava saprāta jausmas citādi nedomā, nedz arī var domāt. Saki kādam, kam ir vesels prāts, ka ir divi universa Radītāji, un tu jutīsi sevī no viņa pretošanos, varbūt jau no viņa runas skaņas vien ausī; no kam ir skaidrs, ka visas cilvēciska Prāta lietas saistās un koncentrējas tanī patiesībā, ka Dievs ir viens. Ka tā tas ir, tam ir divi iemesli: **Pirmais** ir tas, ka pati spēja racionāli domāt, par sevi aplūkota, nav cilvēka, bet ir Dieva pie viņa. No tās atkarājas cilvēciskais Prāts vispār, un vispārīgā jausma dara, ka tas redz to patiesību it kā pats no sevis. **Otrs** iemesls ir tas, ka cilvēks ar to spēju ir vai nu debess gaismā, vai gūst no tās savas domāšanas vispārīgo raksturu; un vispārēja lieta Debess gaismā ir, ka Dievs ir viens. Citādi ir, ja cilvēks ar to spēju ir sagrozījis sava saprāta zemākos iecirkņus; tā spēja viņam gan paliek, bet ar zemāko saprāta iecirkņu sagrozīšanu viņš vērs to uz citu pusi, no kam viņa prāts top nevesels.

24. Ikviena cilvēks, jebšu to nezinādams, domā par cilvēku Kopu kā par vienu cilvēku; kāpēc arī tūdaļ jauš, kad saka, ka Ķēniņš ir Galva, un pavalstnieki ir Ķermeņi; tāpat kad saka, ka šis vai tas cilvēks ir šāds /vai tāds loceklis/ kopējā Ķermenī, tas ir, Valstī. Ar Garīgo Ķermeni ir tamlīdzīgi kā ar Pilsonisko; garīgais Ķermenis ir Baznīca, un tās Galva ir Dievs Cilvēks. No tam ir skaidrs, kāda šādā skatījumā rādītos Baznīca kā Cilvēks, domājot nevis vienu Dievu universa Radītāju un Uzturētāju, bet viena vietā Vairākus. Tādā skatījumā tā rādītos kā viens Ķermenis ar vairākām Galvām, tātad nevis kā Cilvēks, bet kā Ērms. Ja teiktu, ka tām Galvām ir viena Būtība, un ka šādā kārtā tās kopā izveido vienu Galvu, tad citāds priekšstats no tam iznākt nevar, kā, vai nu tai Galvai ir vairākas sejas, vai ka vairākām Galvām ir viena seja. Tādā skatījumā Baznīca rādītos kropla; jebšu viens Dievs ir Galva, un Baznīca ir Ķermenis, kurš darbojas nevis pats no sevis, bet no Galvas mājienu — kā tas arī notiek cilvēkā. No tam nākas arī, ka ne vairāk kā viens Ķēniņš ir vienā Valstī, jo vairāki ķēniņi to saraustītu, bet viens var saturēt to kopā.

25. Tamlīdzīgi būtu Baznīcā, kas, būdama pa visu zemju apli izkaisīta, saucas par Kopu — aiz tā iemesla, ka tā ir kā viens Ķermenis zem vienas Galvas. Ir zināms, ka Galva rīko Ķermeni zem sevis pēc sava mājienu; jo Galvā rezidē saprāts un griba, un aiz saprāta un gribas ķermenis darbojas — pat tiktāl, ka Ķermenis ir tikai paklausība. Ķermenis ne kaut ko ievar darīt, ja ne no saprāta un gribas Galvā; tamlīdzīgi arī Baznīcas cilvēks, ja ne no Dieva. Izliekas, it kā ķermenis darbotos pats no sevis; piemēram, it kā rokas un kājas darbotamās kustētos pašas no sevis, un it kā mute un mēle runājot vibrētu pašas no sevis; jebšu ne drusciņ no sevis, bet no gribas rosmes un saprāta domāšanas iz tās Galvā. Tad nu padomā: ja vienam ķermenim būtu vairākas galvas, un ikkura galva būtu patstāvīga sava saprāta un savas gribas ziņā — vai tad ķermenis varētu pastāvēt? Vienprātības to starpā nevarētu būt, kāda ir vienai galvai. Kā ir Baznīcā, tāpat ir arī Debesīs, kuras sastāv no miriādu miriādām eņģeļu; ja visi un katrs

atsevišķais neraudzītos uz vienu Dievu, tad viens no otra atkristu un Debess izjuktu. Tāpēc, ja Debess eņģelis tikai domā par vairākiem dieviem, tas tūdaļ no citiem atdalās, jo tiek izmests uz debesu galējo robežu, un atkrīt.

26. Tā kā visa Debess un visas Debess lietas attiecas uz vienu Dievu, tad eņģeliska runāšana ir tāda, ka saskaņodamās ar zināmu no Debess plūstošu saskaņu, tā izbeidzas vienā idejā — kas ir pazīme, ka viņi nespēj domāt citādi kā vienu Dievu; jo viņu runāšana ir no domāšanas.

27. Kurš, kam ir vesels prāts, nejauš, ka Dievišķais nav dalāms? tāpat ka vairāku Bezgalīgu, Neradītu, Visspēcīgu un Dievu nav? Ja kāds cits, kam prāta nav, teiktu, ka var būt vairāki Bezgalīgi, Neradīti, Visspēcīgi un Dievi, ja tikai viņiem ir viena un tā pati būtība, un ka tādā kārtā viņi ir viens Bezgalīgs, Neradīts, Visspēcīgs un Dievs — vai tad viena un tā pati būtība nav viens un tas pats? un viens un tas pats vairākiem nav. Ja teiktu, ka viens ir no otra, tad tas, kurš ir no otra, nav Dievs sevī; un Dievs Sevī taču ir Dievs, no kā ir visas lietas (skaties iepriekš 16. nr.).

8. PATI DIEVIŠKĀ BŪTĪBA IR MĪLESTĪBA UN GUDRĪBA

28. Ja tu sakoposi visu, ko tik vien esi zinājis, un aplūkosi to sava sirdsprāta skatījumā, un cik ne-cik gara pacēlumā papētīsi, kas tajās visās ir Vispārīgs (universāle), tu nevarēsi secināt neko citu kā to, ka tas ir Mīlestība un Gudrība; jo tās divas ir būtiskas visās cilvēka dzīves lietās. Visas viņa Pilsoniskās, visas viņa Tikumiskās, un visas viņa Garīgās lietas atkarājas no tām divām, un bez tām divām tās ir ne kautkas. Tamlīdzīgi arī visas sakopotā Cilvēka lietas, kurš ir, kā iepriekš teikts, lielāka un mazāka Sabiedrība, Valsts un Impērija, Baznīca, un arī Eņģeliskā Debess. Atņem no tām mīlestību un gudrību, un padomā, vai tad tās ir kaut kas, un tu nopratīsi, ka bez tām, kā to cēloņiem, tās ir nekas.

29. Ka Dievs ir Mīlestība un reizē arī Gudrība pati savā būtībā, to neviens nevar noliegt; jo Viņš mīl visus aiz Mīlestības Sevī, un vada visus ar Gudrību Sevī. Arī Radītais Universs, Iekārtas ziņā raugoties, ir tā pilns Gudrības aiz Mīlestības, ka tu sacīsi visas lietas kopā esam pašu to Gudrību; jo tajā ir nenosakāmi daudz lietu tādā Secības un vienlaicības kārtībā, ka, kopā ņemot, tās izveido vienu veselu. No tam, un ne no kā cita nākas, ka tās var tikt turētas kopā un saglabātas mūžam.

30. No tam, ka pati Dievišķā Būtība ir Mīlestība un Gudrība, nākas, ka cilvēkam ir divas dzīvības Spējas, no kurām viena ir viņa Saprāts, un otra ir viņam Griba. Spēja, no kuras ir Saprāts, ņem visu savējo no Gudrības ieplūsmas no Dieva; un spēja, no kuras ir Griba, ņem visu savējo no Mīlestības ieplūsmas no Dieva. Ka cilvēks nav pareizā kārtā gudrs, pareizā kārtā nemīl, ar to tās spējas viņam nav atņemtas, bet viņš tur tās tikai ieslēgtas; un kamēr viņš tur tās ieslēgtas, saprātu gan arī saka esam saprātu, un tāpat arī gribu saka esam gribu, bet būtiski tās tomēr tās nav. /Atņemtas tās viņam nav/ tāpēc, ka, ja tās spējas viņam atņemtu, tad ietu bojā viss viņa cilvēciskais, kas ir domāšana un no domāšanas runāšana, kā arī gribēšana un no gribēšanas darīšana. No tam ir skaidrs, ka Dievišķais pie cilvēka rezidē tajās divās spējās, kuras ir spēja gudram būt un spēja mīlēt, tas ir, ka viņš to var. Ka cilvēkam ir varēšana / gudram būt un varēšana/ mīlēt, arī ja viņš nav gudrs un nemīl, kā viņš to var, tas man no daudzkārtīgas pieredzes ir darīts zināms — ko tu citā vietā redzēsi papildinam.

31. No tam, ka pati Dievišķā Būtība ir Mīlestība un Gudrība, nākas, ka visas lietas universā attiecas uz Labo un Patieso; jo visu to, kas iziet no Mīlestības, sauc par labo, un kas iziet no Gudrības, sauc par patieso. Bet par šīm lietām turpmāk pateiksim vairāk.

32. No tam, ka pati Dievišķā Būtība ir Mīlestība un Gudrība, nākas arī, ka Universs un visas lietas tajā, tiklab dzīvās kā arī nedzīvās, pastāv atkarībā no Siltuma un gaismas; jo Siltums atbilst mīlestībai, un Gaisma atbilst gudrībai; kāpēc arī garīgs Siltums ir Mīlestība, un garīga Gaisma ir Gudrība. Bet arī par šīm lietām turpmāk pateiksim vairāk.

33. No Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības, kuras izveido pašu Būtību, Kas ir Dievs, ceļas visas rosmes un domas cilvēkam; mīlestības rosmes — no Dievišķās Mīlestības, un domas — no Dievišķās Gudrības; un visas un katra atsevišķā lieta cilvēkā nav nekas cits mīlestības rosme un domāšana; šās divas ir it kā visu viņa dzīvības piederumu avoti. Viss viņa dzīvības patīkamais un mīlamais ir no tām: patīkamais — no viņa mīlestības rosmes, un mīlamais — no domāšanas iz tās. Tā kā nu cilvēks ir radīts būt par uzņēmēju, un ir uzņēmējs par tik, cik viņš mīl Dievu, un cik aiz mīlestības uz Dievu ir gudrs, tas ir, cik viņu mīlestībā ierosmina lietas, kuras ir no Dieva, un cik viņš aiz tās mīlestības rosmes domā,

tad secināms, ka Dievišķā Būtība, kas ir Radītāja, ir Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība.

9. DIEVIŠKĀ MĪLESTĪBA PIEDER DIEVIŠKAJAI GUDRĪBAI, UN DIEVIŠKĀ GUDRĪBA PIEDER DIEVIŠKAJAI MĪLESTĪBAI

34. Ka Dievišķā Esme un Dievišķā Izpaušme Dievā Cilvēkā ir atšķirīgi viens, skaties iepriekš. (14–16. nr.). Un tā kā Dievišķā Esme ir Dievišķā Mīlestība, un Dievišķā Izpaušme ir Dievišķā Gudrība, tad šis tāpat ir atšķirīgi viens. ‘Atšķirīgi viens’ teikts tāpēc, ka Mīlestība un Gudrība ir divas atšķirīgas lietas, bet ir tā savienotas, ka Mīlestība ir Gudrības, un Gudrība ir Mīlestības piederums; ja mīlestība ir Gudrībā, un Gudrība top (existit) Mīlestībā; un tā ka Gudrība gūst savu Izpaušmi (Existere) no Mīlestības — kā iepriekš (15. nr.) teikts — tad arī Dievišķā Gudrība ir Esme. No tam secināms, ka Mīlestība un Gudrība, kopā ņemot, ir Dievišķā Esme; bet, atsevišķi ņemot, Mīlestību sauc par Dievišķo Esmi, un Gudrību ir Dievišķo Izpaušmi. Tāds ir Eņģeliskais priekšstats par Dievišķo Mīlestību un par Dievišķo Gudrību.

35. Tā kā tāda Mīlestības un Gudrības, kā arī Gudrības un Mīlestības Vienotība ir Dievā Cilvēkā, tad Dievišķā Būtība (Essentia) ir viena; jo Dievišķā Būtība ir Dievišķā Mīlestība, tāpēc ka tā ir Dievišķās Gudrības piederums; un ir Dievišķā Gudrība, tāpēc ka šī ir Dievišķās Mīlestības piederums; un tā kā tāda ir viņu vienotība, tad arī Dievišķā Dzīvība ir viena. Dzīvība ir Dievišķā Būtība. Ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība ir viens, tas tāpēc, ka viņu Vienotība ir abpusīga un abpusīga vienotība izveido vienību. Bet par abpusīgu vienotību citā vietā būs pateikts vairāk.

36. Mīlestības un Gudrības Vienotība ir arī ikvienā Dievišķā Darbā; no tās nākas tā darba nepārtrauktība (perpetuitas) un pat tā mūžīgums. Ja kādā radītā darbā būtu vairāk Dievišķās Mīlestības nekā Dievišķās Gudrības, vai ja būtu vairāk Dievišķās Gudrības nekā Dievišķās Mīlestības, tas darbs nepastāvētu, atskaitot, par cik tajā ir vienlīdz daudz no katras; kas ir vairāk, tas pāriet.

37. Dievišķajā Gādībā, cilvēkus reformējot un glābjot, vienādā mērā piedalās Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība. Aiz vairāk Dievišķās Mīlestības nekā Dievišķās Gudrības, vai vairāk ar (ex) Dievišķo Gudrību nekā Dievišķo Mīlestību, cilvēks nevar tapt reformēts, atdzemdināts un glābts. Dievišķā Mīlestība grib glābt visus, bet nevar glābt citādi kā ar Dievišķo Gudrību; un pie Dievišķās Gudrības pieder visi Likumi, pēc kuriem glābšana notiek, un Mīlestība nevar tos Likumus pārkāpt, tāpēc ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība ir viens, un darbojas vienotībā.

38. Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība Vārdā ir domātas ar ‘Taisnību un Tiesu’; Dievišķā Mīlestība — ar ‘Taisnību’, un Dievišķā Gudrība — ar ‘tiesu’; kāpēc arī Vārdā, zīmējoties uz Dievu, teikts ‘Taisnība un Tiesa’; piemēram Dāvida psalmos: “*Taisnība un Tiesa ir Tava Troņa balsti*” (Ps. 89,15); turpat: Jehovahs “*liks uzaust tavai Taisnībai kā gaismai, un tavai Tiesai kā dienvidum*” (Ps. 37,6); Hozejā: “*Es saderināšos ar tevi uz mūžību Taisnībā un Tiesā*” (2,19); Jeremijā: “*Es uzcelšu Dāvidam taisnu atvasi, kas valdīs kā Kēniņš, un darīs Tiesu un Taisnību zemē*” (23,5); Jezajā: “*Viņš sēdēs uz Dāvida troņa, un viņa valstībā, to stiprināt Tiesā un Taisnībā*” (9,7); turpat: “*Jehovah lai ir paaugstināts, jo Viņš ir piepildījis zemi ar Tiesu un Taisnību*” (33,5); Dāvida psalmā: “*Kad es būšu mācījies Tavas Taisnības Tiesas; septiņreiz dienā es Tevi teicu par tavas Taisnības Tiesām*” (Ps. 119.7,164). Tamlīdzīgi saprotama ‘Dzīvība’ un ‘Gaisma’ Jāņa ev.: “*Viņā bija Dzīvība, un Dzīvība bija cilvēku Gaisma*” (1,4); ar ‘Dzīvību’ tur domāta Kunga Dievišķā Mīlestība, un ar ‘Gaismu’ Viņa Dievišķā Gudrība. Tamlīdzīgi ir arī ar ‘Dzīvību’ un ‘Garū’ Jāņa ev.: “*Jēzus sacīja: Vārdi, ko Es uz jums runāju ir Gars un Dzīvība*” (6,63).

39. Cilvēkā mīlestība un gudrība izliekas kā divas šķirtas lietas, bet tomēr tās par sevi ir atšķirīgi viens, tāpēc ka cilvēkam tāda ir gudrība, kāda ir mīlestība, un tāda ir mīlestība, kāda ir gudrība. Gudrība, kas neveido vienību ar savu mīlestību, izliekas, it kā būtu gudrība, tomēr nav; un mīlestība, kas neveido vienību ar savu gudrību, izliekas, it kā būtu gudrībai piederīga mīlestība, tomēr nav; jo vienai ir jāgūst sava būtība un sava dzīvība no otras — abpusīgi. Ka gudrība un mīlestība pie cilvēka izliekas it kā divas šķirtas lietas, tas tāpēc, ka saprašanas spēja viņam ir tāda, ka tā var pacelties debess gaismā, bet ne mīlēšanas spēja — atskaitot par tik, cik cilvēks arī dara tā, kā viņš saprot; kāpēc tā šķietamā gudrība, kas nav viens ar gudrības mīlestību, atkritīs atpakaļ savā mīlestībā, kura ir ar to viens, kura var būt arī ne gudrības mīlestība, un pat ārprāta (insaniae) mīlestība; jo cilvēks var aiz gudrības zināt, ka viņam pienākas darīt šo vai to, bet viņš tomēr to nedara, tāpēc ka to nemil; bet par cik viņš aiz mīlestības dara

to, kas pie gudrības pieder, tik viņš ir Dieva attēls.

10. DIEVIŠĶĀ MĪLESTĪBA UN DIEVIŠĶĀ GUDRĪBA IR SUBSTANCE UN IR FORMA

40. Vienkāršu cilvēku priekšstats par Mīlestību un par Gudrību ir kā par kaut ko gaisīgu (apparentia) un plūstošu plānā gaisā jeb aitērā; vai kā par kaut ko tādu, ko kāds izdveš; un gandrīz neviens nedomā, ka tās ir reāli un aktuāli Substance un Forma. Tie, kuri redz, ka tās ir substance un forma, tomēr jauš mīlestību un gudrību ārpus subjekta kā izplūstošas no tā; un ko viņi jauš ārpus subjekta kā no tā izplūstošu, lai gan gaisīgu un plūstošu, sauc arī par substancī un formu; nezinādami, ka mīlestība un gudrība ir pats tas subjekts; un ka tas, ko viņi ārpus tā jauš kā gaisīgu un plūstošu, ir tikai subjekta stāvokļi, kādi tie viņiem parādās. Iemesli, kāpēc cilvēki to līdz šim nebija redzējuši, ir vairāki. Starp tiem ir, ka lietu parādības ir pirmās, no kurām cilvēka sirdsprāts veido savu saprašanu, un ka izkliegt tās nevar citādi, kā izpētīt to cēloni; un ja cēlonis ir dziļi apslēpts, tad izpētīt to nevar, neturot saprātu ilgi garīgā gaismā, kurā ilgi turēt cilvēks to nespēj dabīgās gaismas pēc, kura astāvīgi velk to atpakaļ. Patiesība tomēr ir tā, ka mīlestība un gudrība ir reāla un aktuāla substance un forma, kuras izveido pašu to subjektu.

41. Bet teiktais, tāpēc ka tas ir pretējs šķitumam, var likties neticams, ja to neaprāda; un aprādīt to nevar citādi kā ar tādām lietām, kuras cilvēks var jaust ar sava ķermeņa jutekļiem — kāpēc arī ar tādām aprādīsim. Cilvēkam ir pieci ārēji jutekļi, ko sauc par tausti, garšu, ožu, dzirdi un redzi. Taustes subjekts ir Āda, kas cilvēku apņem: pati ādas substance un forma liek just to, kas tai pieskaras; taustes jušana nav tajās lietās, kuras pieskaras, bet ir ādas substancē un formā, kuras ir taustes subjekts; tā jušana ir tikai jutekļa kairinājums (affectio) no priekšmetiem, kuri tam pieskaras. Tamlīdzīgi ir ar Garšu: šī jušana ir tikai kairinājums mēles substancē un formā; mēle ir tās subjekts. Tamlīdzīgi ir ar Ožu; ka smaka kairina nāsīs, un ka tā ir nāsīs, un ka tā ir to kairinājums no smakojošām vielām, tas ir zināms. Tamlīdzīgi ir ar Dzirdēšanu: izliekas, it kā dzirdēšana būtu tanī vieta, kur skaņa iesakās, bet dzirdēšana ir ausī, un ir tās substances un formas kairinājums; ka dzirdēšana ir atstatumā no auss, tas ir šķitums. Tamlīdzīgi ir ar redzēšanu; redzot priekšmetu atstatumā, cilvēkam liekas, it kā redzēšana būtu tur, bet tomēr tā ir Acī, kas ir subjekts, un tamlīdzīgi arī tās kairinājums; atstatums ir tikai no secinātāja sprieduma par telpu pēc starpā esošiem priekšmetiem, vai pēc redzamā objekta samazinājuma un neskaidrības, kura attēls parādās acī iekšā, skatoties pēc raudzīšanās leņķa. No tam ir skaidrs, ka redzēšana neiziet ārā no acs uz redzamo objektu, bet ka objekta attēls ieiet acī, un kairina tās substancī un formu; jo ar redzēšanu ir tamlīdzīgi kā ar dzirdēšanu: arī dzirdēšana neiziet ārā no auss, lai uztvertu skaņu, bet skaņa ieiet ausī, un to kairina. No sacītā var redzēt, ka jutekli veidotājas substances un formas kairinājums nav kaut kas no subjekta šķirts, bet rada tikai pārmaiņu tanī, pašam subjektam tad paliekot subjektam kā iepriekš tā arī pēc tam. No tam secināms, ka redzēšana, dzirdēšana, ošana, garšošana un taustišana nav kaut kas gaisīgs (volatile), kas no to orgāniem izplūst, bet ir paši tie organi, skatīti savā substancē un formā, kuras kairinot rodas jušana.

42. Tamlīdzīgi ir ar Mīlestību un Gudrību, ar to vienīgo atšķirību, ka tās substances un formas, kuras ir mīlestība un gudrība, nerādās acu priekšā kā ārējo jutekļu orgāni; bet neviens tomēr nevar noliegt, ka tie gudrības un mīlestības izpaudumi, ko sauc par domām, jausmām un mīlestības rosmēm, nebūtu substances un formas, un ka tie nav no nekā veidotas gaisīgas un plūstošas būtības, vai atšķirtas no reālām un aktuālām substancēm un formām, kuras ir to subjekti. Jo Smadzenēs ir neskaitāmas substances un formas, kurās rezidē ikviena iekšēja jušana, kas pieder pie saprāta un gribas. Ka visas rosmes, jausmas un domas tur nav nekādas dvesmas no tām substancēm un formām, bet ir aktuāli un reāli subjekti, kas neko no sevis neraida, bet ir padoti tikai pārmaiņām, skatoties pēc ierosminātajām pieplūsmām, to var redzēt no iepriekš par ārējiem jutekļiem teiktā. Par pieplūsmām, kas subjektus ierosmina, turpmāk būs vairāk kas pateikts.

43. No teiktā vispirms var redzēt, ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība sevi ir Substance un Forma, jo tās ir pati Esme un Izpausme; un ja tās tāda Esme un Izpausme, kādas ir substance un forma, nebūtu, tad tās būtu tikai prāta iedoma, kas par sevi ir ne kaut kas.

11. DIEVIŠĶĀ MĪLESTĪBA UN DIEVIŠĶĀ GUDRĪBA IR SUBSTANCE UN FORMA SEVĪ, TĀTAD PATS / ĪSTENĀIS / UN VIENĪGAIS / ESOŠAIS /

44. Ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība ir Substance un Forma, tas nupat iepriekš ir apstiprināts; un ka Dievišķā Esme un Izpaušme ir Esme un Izpaušme sevī, arī tas ir iepriekš pateikts. Nevar teikt, ka tā ir Esme un Izpaušme no sevis, tāpēc ka šādā izteicienā ir ietverts kāds sākums, un tas izsaka arī kaut ko tajā, no kā būtu esme un izpaušme sevī; bet pati Esme un Izpaušme sevī ir kopš mūžības. Pati Esme un Izpaušme sevī ir arī neradīta, un viss radītais nevar būt citādi kā no Neradītā; un kas ir radīts, tas ir arī galīgs, un galīgais arī nevar rasties citādi kā no Bezgalīgā.

45. Kas kaut cik ar domāšanu spēj sajēgt un aptvert Esmi un Izpaušmi pašu sevī, tas visnotaļ sajēgs un aptvers, ka tā ir Pats īstenais un Vienīgais esošais. Par 'Pašu' īsteno sauc to, kas vienīgi ir; un par 'Vienīgo' esošo to, no kā ir viss cits. Tā kā nu Pats esošais un Vienīgais ir Substance un Forma, tad secināms, ka tas ir pati un vienīgā Substance un Forma; un tā kā pati tā Substance un Forma ir Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība, tad secināms, ka tā ir pati un vienīgā Mīlestība, un pati un vienīgā Gudrība; konsekvēti, ka tā ir pati un vienīgā Būtība, tāpat arī pati un vienīgā Dzīvība — jo Mīlestība un Gudrība ir Dzīvība.

46. No sacītā var redzēt, cik jutekliski — tas ir, pēc ķermenisko jutekļu iespaidiem, un pēc to tumšības garīgās lietās — domā tie, kuri saka Dabu esam pašu no sevis. Viņi domā pēc acs iespaidiem, un nespēj domāt ar saprātu. Domāšana pēc acs iespaidiem saprātu aizver, bet domāšana ar saprātu aci atver. Viņi ne kaut ko nespēj domāt par Esmi un Izpaušmi pašu, un ka tā ir Mūžīgais, Neradītais un Bezgalīgais; nedz arī viņi spēj domāt kaut ko par Dzīvību citādi, nekā par kaut ko gaisīgu, kas aiziet nebūtībā; nedz arī spēj domāt citādi par Mīlestību un Gudrību, un nepavisam, ka no tām ir visas dabas lietas. Ka no tām ir visas dabas lietas, to arī nevar redzēt, ja neraugās uz dabu pēc tās lietderīgurniem to secībā un kārtībā, nevis tikai pēc dažām tās formām, kas ir vienīgi acs objekti, jo lietderīgumi nav no kā cita kā no dzīvības, un to secība un kārtība ir no gudrības un mīlestības; bet formas ir lietderīgumu trauki. Tāpēc, raugoties vienīgi uz formām, nevar dabā redzēt kaut ko no dzīvības, vēl mazāk kaut ko no mīlestības un gudrības, tātad ne kaut ko no Dieva.

12. DIEVIŠĶĀ MĪLESTĪBA UN DIEVIŠĶĀ GUDRĪBA NEVAR BŪT UN IZPAUSTIES CITĀDI KĀ CITOS NO SEVIS RADĪTOS /OBJEKTOS/

47. Pati īstenā mīlestības būtība (ipsam amoris) nav mīlēt sevi pašu bet ir mīlēt citus, un mīlestībā ar tiem saistīties. Īstenā mīlestības būtība ir arī tikt no citiem mīlētai, jo tādā kārtā tā ar citiem saistās. Ikvienas mīlestības būtība pastāv saistībā; un pat tās dzīvība, ko sauc par patiku, mīlību, baudu, saldumu, svētlaimi, laimi un laimību, pastāv saistībā. **Mīlestība pastāv gribēšanā, ka savējais būtu arī otra piederums, un just viņa patiku kā savu; tā ir mīlēšana.** Bet just savu patiku otrā, un ne viņa patiku sevī, nav mīlēšana, jo šī ir sevis mīlēšana, bet tā ir tuvāka mīlēšana. Šīs divi mīlestības sugas ir diametrāli viena otrai pretējas. Tās gan abas saista, un neliekas, ka mīlēt savējo, tas ir, mīlēt otrā sevī, vienu no otra šķirtu, jebšu īstenībā tā šķir, ka, par cik kāds ir otru mīlējis, tik vēlāk viņš to ienīst; jo tā saistība pakāpeniski pati atraisās, un tad mīlestība top par naidu tādā pat pakāpē.

48. Kurš cilvēks, kas spēj ieskatīt mīlestības būtību, nevar to nupat teikto redzēt? Jo kas ir sevis vien mīlēšana, nemilot kādu ārpus sevis, kurš mīl preti? Tā drīzāk ir atraisīšanās nekā saistišanās. Mīlestības saistība nāk no abpusības, un sevī vien abpusības nav. Ja kāds domā, ka ir, tad tas nākas no iedomātas pretmīlestības citos. No tam ir skaidrs, ka Dievišķā Mīlestība nevar citādi, kā būt un izpausties citos, kurus tā mīl, un kuri to mīl; jo, ja tas tā ir ar ikvienu mīlestību, tad visvairāk, tas ir bezgalīgi, tā jābūt ar Pašu Mīlestību.

49. Kas uz Dievu attiecas: nevar mīlēt citus un tikt preti mīlēts no tādiem, kuros ir kaut kas bezgalīgs, jeb kuros ir mīlestības būtība un dzīvība sevī pašā, jeb ir kaut kas pašā Dievišķā; jo, ja tajos būtu kaut kas bezgalīgs jeb mīlestības būtība un dzīvība sevī, tas ir, kaut kas pašā Dievišķā, tad viņu nemīlētu citi, bet viņš mīlētu pats sevī; jo bezgalīgais jeb Dievišķais ir viens vienīgs. Ja tas būtu citos, tas būtu Viņš Pats, un tā būtu pati patmīlība, no kuras Dievā ne drusciņ nevar būt, jo šī ir visnotaļ pretstats Dievišķajai Būtībai. Tāpēc tai pretmīlestībai jābūt citos, kuros no pašā Dievišķā sevī nekā nav. Ka tā

pretmīlestība ir no Dieva radītās būtņēs, būs redzams turpmāk. Bet lai tas tā būtu, tad ir jābūt Bezgalīgai Gudrībai, kurai jābūt vienai ar Bezgalīgo Mīlestību; tas ir, jābūt ir Dievišķās Gudrības Dievišķai Mīlestībai, un Dievišķās Mīlestības Dievišķai Gudrībai, — par ko bija runa iepriekš (34. līdz 39. nr.)

50. No šī Noslēpuma jaušanas un atzinuma atkarīgas varēšana jaust un atzīt visas lietas, kuras attiecas uz Tapšanu jeb Radišanu, tāpat uz Pastāvēšanu un Uzturēšanu atkarībā no Dieva; tas ir, varēšana jaust un atzīt visus Dieva Darbus radītā Universā, par kuriem turpmāk būs runa.

51. Bet lūdzu, nesajauc savus priekšstatus ar Laiku un ar Telpu; jo cik, turpmāko lasot, tavos priekšstatos būs kaut kas no laika un telpas, tik tu to nesapratīsi, jo Dievišķais nav laikā un telpā — kas skaidri būs redzams šī Darba turpinājumā, sevišķi par Mūžību, Bezgalību un par Visuresmi.

13. VISAS LIETAS UNIVERSĀ IR RADĪTAS NO DIEVA CILVĒKA DIEVIŠĶĀS MĪLESTĪBAS UN DIEVIŠĶĀS GUDRĪBAS

52. Universs vislielākajās un vismazākajās, kā arī pirmajās un pēdējās lietās ir tik pilns Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības, ka var teikt, ka tas ir Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība savā attēlā. Ka tā tas ir, tas klaji redzams no visu Universa lietu atbilstības visām lietām Cilvēkā. Visas un katra atsevišķā lieta, kas radītā Universā eksistē, tā atbilst visām un katrai atsevišķai lietai cilvēkā, ka var teikt, ka cilvēks arī ir kāds universs. Viņa mīlestības rosmes un no tām izrietošās domas atbilst visām dzīvnieku Valsts lietām; viņa griba un no tās izrietošais saprāts — visām augu Valsts lietām; un viņa dzīvības Pēdējās (Ultimae — kas nozīmē arī viszemāko) lietas — visām minerālu Valsts lietām. Ka tāda atbilstība pastāv, tas dabīgajā Pasaulē nevienam neliekas, bet parādās katram, kurš to ņem vērā garīgajā Pasaulē. Šajā /t.i. garīgajā/ Pasaulē ir visas tās pašas lietas, kādas eksistē dabīgajā Pasaulē tās trijās Valstīs, un tās atbilst tur esošo rosmēm un domām — gribas rosmēm un saprāta domām — un tāpat viņu dzīvības pēdējām lietām; un šīs un tās parādās ap viņiem tādā pat izskatā, kādā ir radītais Universs — ar to vienīgo izšķirību, ka mazākā atveidā. No tam Eņģeļiem ir gluži skaidrs, ka radītais Universs ir Dievu Cilvēku reprezentējošs Attēls, un ka Viņa Mīlestība un Gudrība ir tās, kas nostātās Universā Attēla veidā. Nevis ka radītais Universs būtu Dievs Cilvēks, bet ka tas ir no Viņa. Jo itin nekas radītā Universā nav substance un forma pati sevī, nedz arī dzīvība pati sevī, nedz arī mīlestība un gudrība pati sevī; un pat ne cilvēks ir cilvēks pats sevī, bet viss ir no Dieva, Kurš ir Cilvēks, Gudrība un Mīlestība, kā arī Forma un Substance pats sevī. Kas ir pats sevī esošs, tas ir Neradīts un Bezgalīgs; bet kas ir no Viņa, tas — tāpēc ka tam nav nekā pašam sevī esoša — ir radīts un galīgs, un tas reprezentē Viņa attēlu, no Kā tas ir un eksistē.

53. Par radītām un galīgām lietām gan arī teikt Esmi un Izpausmi, arī substanci un formu, kā arī dzīvību, un pat mīlestību un gudrību, bet visas šīs ir radītas un galīgas. Iemesls, ka pa tām tā var teikt, nav, ka tam pašam būtu kaut kas Dievišķs, bet ka tās ir Dievišķajā, un ka Dievišķais ir tajās; jo viss, kas ir radīts, sevī ir nedzīvs un miris, bet tiek dzīvināts ar to, ka Dievišķais ir tajās, un tās ir Dievišķajā.

54. Dievišķais vienā subjektā nav citāds nekā citā, bet viens radīts subjekts ir citāds nekā otrs, jo nav divu identisku subjektu un tāpēc katrs ir cits Dievišķā saturētājs; no kam Dievišķais savā attēlā izliekas dažāds. Par Viņa klātieni pretstatos pateiksim turpmāk.

14. VISAS LIETAS RADĪTĀ UNIVERSĀ IR DIEVA CILVĒKA DIEVIŠĶĀS MĪLESTĪBAS UN DIEVIŠĶĀS GUDRĪBAS UZŅĒMĒJAS

55. Ir zināms, ka visas un katra atsevišķā lieta Universā ir Dieva radītas, no kam nākas, ka Universu ar visām un katru atsevišķo lietu tajā Vārdā sauc par Jehovas roku Darbu. Saka, ka Pasaule savā kompleksā esot radīta no nekā, un par 'neko' mēdz domāt kā par gluži neko; jebšu no gluži nekā nekas netop, nedz arī var kaut kas tapt. Šī ir konstanta patiesība. Tāpēc Universs, kas ir Dieva attēls, un tāpēc ir pilns Dieva, nevarēja tapt radīts citādi kā Dievā no Dieva; jo Dievs ir pati Esme, un tam, kas ir, ir jābūt no Esmes. No nekā, kas ir nekas, radīt to, kas ir, ir visnotaļ pretrunīgi. Tomēr Dievā no Dieva radītais nav Viņa turpimājums; jo Dievs ir Esme Sevī, un radītās lietas nav nekādas Esmes sevī. Ja radītās lietas būtu kaut kāda Esme sevī, tā būtu turpinājums no Dieva, un turpinājums no Dieva ir Dievs. Eņģelisks

priekšstats par to ir tāds, ka Dievā no Dieva radītais ir ka tas cilvēkā, kas ir nācis no viņa dzīvības, bet no kā dzīvība ir atrauta; kas ir tāds, ka tas ar viņa dzīvību gan sader, bet kas tomēr viņa dzīvība nav. Eņģeļi to apstiprina ar daudzām lietām, kas viņu Debesī top (existunt), kur viņi saka sevi esam Dievā, un Dievu esam viņos; un tomēr, ka viņu esmē nav nekā no tā, kas ir Dievs. Vairāk lietu, ar kurām viņi to apstiprina, pateiksim turpmāk; še tas teikts tikai zināšanai.

56. Aiz šā cēloņa viss Radītais savā dabā ir tāds, ka tas ir Dieva uzņēmējs — nevis kā turpinājums, bet no pieskares (non per continuum, sed per contiguum). Šādā, un ne tādā, kārtā pastāv saistība (est conjunctivum), jo tas ir saderīgs, tāpēc ka ir Dievā no Dieva radīts; un tā kā tas ir tā radīts, tad tas ir analogs, un tās saistības pēc tas ir it kā Dieva attēls spogulī.

57. No tam nākas, ka Eņģeļi nav Eņģeļi paši no sevis, bet ir Eņģeļi tās saistības pēc ar Dievu Cilvēku; un tā saistība ir samērā ar Dievišķā Labā un Dievišķā Patiesā uzņemšanu, kurš /labais un patiesais/ ir Dievs, un liekas no Viņa izejam, lai gan ir Viņā; un uzņemšana notiek, skatoties pēc kārtības likumu izlietošanas pie sevis, kuri likumi ir Dievišķās Patiesības, kas viņiem ir no Kunga it kā savas, brīvi tās domājot un gribot saskaņā ar racionālu domāšanu. Šādā kārtā viņi it kā paši no sevis uzņem Dievišķo Labo un Dievišķo Patieso, un šādā kārtā pastāv pretmīlestība; jo, kā iepriekš teikts, mīlestības nav, ja nav pretmīlestības. Tāpat ir pie cilvēkiem zemēs. No sacītā vispirms iespējams redzēt, ka visi radītā Universa objekti ir Dieva Cilvēka Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības uzņēmēji.

58. Ka pārējie Universa objekti, kas nav kā eņģeļi un kā cilvēki, arī ir Dieva Cilvēka Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības uzņēmēji — kādi ir zemāk par cilvēku esošie dzīvnieku Valstī, un zemāk par šiem augu Valstī, un vēl zemāk par Šiem minerālu Valstī — to vēl nevar saprātam izklāstīt, jo papriekš pasakāmas vairākas lietas par dzīvības pakāpēm, un par dzīvības uzņēmēju pakāpēm. Ar šīm lietām saistība pastāv skatoties pēc to noderības; jo visu labas noderības lietu izcelsme nav no citurienes kā no tamlīdzīgas saistības ar Dievu, tikai nelīdzīgas pakāpes ziņā; kura saistība, pakāpeniski nolaižoties zemāk, top tāda, ka tajā nav nekā brīva, tāpēc ka tajos objektos nav racionālas domāšanas, un tādējādi nekādas šķietamas dzīvības, bet tomēr tie ir uzņēmēji. Tā kā tie ir uzņēmēji, tad tie ir arī reaģētāji; jo, būdami reaģētāji, tie sevi uzņemto satur. Par saistību ar ne labas noderības lietām pateiksim pēc tam, kad būs radīta ļaunuma, izcelsme.

59. No sacītā var redzēt, ka Dievišķais ir visās un atsevišķās radītā Universa lietās, un ka tāpēc radītais Universs ir Jehovas roku Darbs — kā Vārdā teikts; tas ir, Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības Darbs — jo šīs ir domātas ar 'Jehovas rokām'. Un lai gan Dievišķais ir visās un atsevišķajās Radītā Universa lietās, tomēr to esmē nav nekā no Dievišķā sevī; jo radītais Universs nav Dievs, bet ir no Dieva; un tā kā tas ir no Dieva, tad tajā ir Viņa attēls — tāpat kā cilvēka attēls spogulī, kurā cilvēks gan parādās, lai gan tajā nekā no cilvēka nav.

60. Dzirdēju daudzus, garīgajā Pasaulē ar mani runājot, sakām, ka viņi gan grib atzīt, ka visās un atsevišķās lietās Universā ir Dievišķais, tāpēc ka viņi redz tajās Dieva brīnumus, un, jo iekšējāk ieskatās, jo brīnišķīgākus; bet dzirdēdami, ka visās un atsevišķajās radītā Universa lietās Dievišķais aktuāli ir iekšā, viņi dusmojās — kas bija pazīme, ka viņi to gan saka, bet netic. Tāpēc viņiem vaicāja, vai viņi nevarot redzēt to jau no brīnišķīgās spējas, kāda ir ikkurā sēklā — radīt pēc kārtas savas sugas veģetācijas līdz pat jaunām sēklām; un ka ikkurā sēklā ir bezgalības un mūžības ideja, jo tajās ir vairošanās un augļošanās dziņa līdz bezgalībai un mūžībai. Tāpat arī no jebkura, pat vismazākā, dzīvnieka, ka viņā ir jutekļu orgāni, ir smadzenes, sirgs, plaušas un pārējie Orgāni, ar artērijām, vēnām, nervu šķiedrām, muskuļiem, un darbošanās no tiem, neminot vēl apbrīnojamas lietas viņu iedabā, par ko ir sarakstītas veselas grāmatas. Visas tās brīnišķīgās lietas ir no Dieva, bet formas, kurās tās ietērtas, ir no zemes viēlām, no kurām veidoti ir augi, un savā kārtībā arī cilvēki; kāpēc arī par cilvēku ir teikts, ka viņš ir radīts no zemes, un ir 'zemes pīslis', un ka viņā ir iedvesta dzīvību dvēsele (1. Moz. 2,7); no kā ir skaidrs, ka Dievišķais nav cilvēka paša, bet ir viņam pievienots.

15. VISĀS LIETĀS, KAS RADĪTAS, IR KAUT KĀDS CILVĒKA ATTĒLS

61. To var konstatēt no visām un katras atsevišķas lietas dzīvnieku Valstī, no visām un katras atsevišķas lietas augu Valstī, un no visām un katras atsevišķas lietas minerālu Valstī.

Attiecība uz cilvēku visās un atsevišķās dzīvnieku Valsts lietās redzama no sekošā: ka visu sugu

Dzīvniekiem ir locekļi, ar kuru palīdzību tie kustas; orgāni, ar kuriem tie jūt; un iekšas, ar ko tie tos darbina — kas viss tiem ir kopējs ar cilvēku. Tiem ir arī ēstgriba un rosmes līdzīgas dabīgām ēstgribai un rosmēm cilvēkā, un ir iedzimtas viņu rosmēm atbilstošas zināšanas, no kurām dažas parādās it kā kaut kas garīgs — kas viss pie zemes zvēriem, debess putniem, pie bitēm, zīdkāpuriem, skudrām u.t.t. vairāk vai mazāk acu priekšā parādās. No tam nākas, ka tīri dabīgi cilvēki tās Valsts dzīvos radījumus uzskata par sev līdzīgiem, atskaitot runāšanas ziņā.

Attiecība uz cilvēku pie visām un atsevišķām augu Valsts lietām redzama no sekošā: ka tie rodas no sēklas, un no tās pakāpeniski savā mūžā progresē; ka tiem ir zināma kopdzīves līdzība un pēc tās pēcnācēju radīšana; ka to veģetatīvā dvēsele ir noderība, kuras veidojumi tie ir; neminot vēl vairākas citas lietas, kuras zīmējas uz cilvēku; kuras arī daži ir aprakstījuši.

Auz cilvēku redzama no visām un atsevišķām minerālu Valsts lietām, kura parādās tikai dziņā radīt formas, kādās attēlojas cilvēks, kuras, kā teikts, ir visas un atsevišķas augu Valsts lietas, un tādējādi dziņā noderēt tām. Jo, tikko sēkla zemes klēpī iekritusi, tā to glabā, un no visām pusēm sniedz tai no sevis līdzekļus uzdzīšanai un tapšanai par formu, kas reprezentē cilvēku. Ka tāda dziņa ir arī tās saujās vielās, redzams no koraļļiem jūru dibenā un no puķēm /līdzīgiem veidojumiem/ raktuvēs, tur no minerāliem un arī metalliem. Veģetēšanas un šādā kārtā noderības dziņa ir pēdējā lieta no Dievišķā radījumos.

62. Kā zemes minerāliem ir dziņa veģetēties, tā arī augiem ir dziņa dzīvināties, no kam ir dažādu sugu insekti, kuri atbilst to augu smaržīgajiem izgarojumiem. Ka tas nenākas no pasaules saules siltuma, bet ar tā palīdzību no dzīvības, skatoties pēc tās uzņēmējiem, būs redzams turpmāk.

63. Ka visām lietām radītā Universā ir attieksme uz cilvēku, to no teiktā gan var zināt, bet redzēt to var tikai neskaidri; bet garīgajā Pasaulē to redz skaidri. Arī tur ir visas triju Valstu lietas, kuru vidū ir Eņģelis, kurš redz tās sev apkārt, un arī zina, ka tās viņu reprezentē (ir viņa reprezentējumi). Sava saprāta visieکشējam iecirknim atveroties, viņš pat sevi tajos pazīst, un redz savu attēlu tajos gandrīz tāpat kā spogulī.

64. No šīm un daudz citām ar tām saskanīgām lietām, kuras še nav minamas, var droši zināt, ka Dievs ir Cilvēks, un ka radītais Universs ir Viņa attēls; jo visas lietas kopā attiecas uz Viņu, tāpat kā daļēji tās attiecas uz cilvēku.

16. VISU RADĪTO LIETU NODERĪBA CEĻAS PAKĀPENISKI UZ AUGŠU NO PĒDĒJĀM LIETĀM UZ CILVĒKU, UN CAUR CILVĒKU UZ DIEVU-RADĪTĀJU, NO KĀ TĀS CĒLUŠĀS

65. **Pēdējās** lietas, kā iepriekš teikts, ir visas un atsevišķas minerālu Valsts dažādu sugu vielas, sastāvošas no akmeņainas, mālainas, eļļainas, minerāliskas un metalliskas substances, kas pārklāta ar augšnu, sastāvošu no pastāvīgi vissmalkākās druskās sadrūpošām augu un dzīvnieku vielām. Šajās slēpjas visu noderīgo lietu, kuras cēlušās no dzīvības, nolūks un arī sākums: visu noderīgo lietu nolūks tajās ir to radīšanas dziņa, un to sākums ir dzinējs spēks iz tās dziņas; šis ir minerālu Valsts lietas. **Vidējās** ir visas un katra atsevišķā lieta augu Valstī, kādas ir visu sugu zāles un dārzāji, visu sugu augi un krūmi, un visu sugu koki. Šis ir noderīgas visiem dzīvnieku Valsts subjektiem, tiklab nepilnīgajiem kā arī pilnīgajiem, tos barodamas, tos iepriecinādamas, un tos dzīvinādamas; ar savām vielām šie baro viņu ķermeņus, ar savu garšu, smaržu un skaistumu iepriecina viņu jutekļus, un dzīvina viņu rosmes. Dziņa uz to viņās ir arī no dzīvības. **Pirmās** ir visas un katra atsevišķā lieta dzīvnieku Valstī; zemākās tajā sauc par tārpiem un kukaiņiem, vidējās par putniem un lopiem, un augstākās par cilvēkiem; jo ikvienā Valstī ir zemākas, vidējas un augstākas lietas: zemākās ir noderībai vidējām, un vidējās ir noderībai augstākajām. Tā pēc kārtas pieņemas visu radīto lietu noderība, sākot no pēdējām līdz cilvēkam, kurš pēc kārtas ir pirmais.

66. Ir trīs pacelšanās (uzkāpšanas) pakāpes dabīgajā Pasaulē, un ir trīs pacelšanās pakāpes garīgajā Pasaulē. Visi dzīvnieki ir dzīvības uzņēmēji: pilnīgākie dzīvnieki ir visu triju dabīgās Pasaules pakāpju dzīvības uzņēmēji; mazāk pilnīgie ir divu tās Pasaules pakāpju dzīvības uzņēmēji, un nepilnīgie ir vienas tās pakāpes uzņēmēji; un vienīgi cilvēks ir ne tikai triju dabīgās Pasaules pakāpju, bet arī triju garīgās Pasaules pakāpju dzīvības uzņēmējs. No tam nākas, ka cilvēks var tikt pacelts pāri dabai, citādi nekā jebkurš dzīvnieks; var analītiski un racionāli domāt par pilsoniskām un tikumiskām lietām, kādas ir

dabā, un arī par garīgām un debešķīgām lietām, kādas ir pāri dabai, un var tikt pacelts pat gudrībā, līdz redz Dievu. Bet par šīm sešām Pakāpēm, pa kurām visu radīto lietu noderība savā kārtībā paceļas līdz Dievam Radītājam, būs jārunā savā vietā. No šī kopsavilkuma var redzēt, ka visu radīto lietu pacelšanās noderībā notiek virzienā uz Pirmo, Kas vienīgais ir Dzīvība, un ka visu lietu noderīgumi ir paši dzīvības uzņēmēji, un tādējādi pašu noderīgumu formas.

67. Īsumā pasacīsim vēl, kā cilvēks no pēdējās pakāpes uzkāpj, tas ir, tiek pacelts, līdz pirmajai. Viņš piedzimst pēdējā dabīgās pasaules pakāpē; pēc tam ar zināšanām tiek pacelts otrā pakāpē; un ar zināšanām pilnveidojot savu saprātu, tiek pacelts trešajā pakāpē, un tad top racionāls. Trīs uzkāpšanas pakāpes garīgajā Pasaulē ir viņa pāri tām trim dabīgajām pakāpēm, un tās neparādās, iekām viņš savu zemīgo ķermeni ir nolīcis nost; kad viņš to ir nolīcis, tad viņam atveras pirmā garīgā pakāpe, vēlāk otrā, un beidzot trešā, bet vienīgi tajos, kuri top par trešās debess eņģeļiem; šie ir tie, kas redz Dievu. Par otrās un pēdējās debess eņģeļiem top tie, kuros var atvērties otrā un pēdējā pakāpe. Ikvienu garīgā pakāpe cilvēkā atveras, skatoties pēc Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības uzņemšanas no Kunga. Kuri tās kaut cik uzņem, tie nāk pirmā jeb pēdējā garīgā pakāpē (pirmā — skatoties no cilvēciskā viedokļa, pēdējā — skatoties no debešķīgā viedokļa); kuri vairāk uzņem, tie nāk otrā jeb vidējā garīgā pakāpē, un kas daudz uzņem, tie trešā jeb visaugstākā pakāpē; bet kas nekā no tām neuzņem, tie paliek dabīgajās pakāpēs, un no garīgajām pakāpēm gūst ne vairāk par to, ka spēj domāt un no tam runāt, kā arī gribēt un no tam darboties, bet ne sapratīgi.

68. Zīmējoties uz cilvēka iekšējāko iecirkņu pacelšanu, kuri ir viņa sirdsprāta iecirkņi, jāzina vēl sekošais. Visas Dieva radītās lietās ir sava atdarbība (reactio); darbība (actio) ir vienīgi Dzīvībā, un atdarbību izraisa Dzīvības darbošanās. Tā atdarbība izliekas it kā radītās lietas darbības — no tam, ka tā rodas to darbinot (cum agitur). Tādējādi cilvēkā tā izliekas it kā būtu viņa, tāpēc ka viņš citādi nejūt, kā dzīvību esam savu, jebšu cilvēks ir tikai dzīvības uzņēmējs. Aiz šī iemesla cilvēks sava mantotā ļaunā pēc reaģē pret Dievu. Bet ticot, ka visa viņa dzīvība ir no Dieva, un ka viss dzīves labais ir no Dieva darbošanās, un viss dzīves ļaunais no cilvēka reakcijas (jeb atdarbības), tad viņa reakcija top par darbošanos, un cilvēks tad darbojas līdz ar Dievu it kā pats no sevis. Visu lietu līdzsvars ir no darbības un atdarbības reizē, un līdzsvarā ir jābūt visām lietām. Tas teikts zināšanai, lai cilvēks nedomātu, ka viņš pats no sevis paceļas virzienā uz Dievu, bet no Kunga.

17. DIEVIŠKAIS PIEPILDA VISAS UNIVERSA TELPAS, NEBŪDAMS TELPĀ

69. Ir divi dabas piederumi: Telpa un Laiks. No tiem cilvēks dabīgajā Pasaulē veido savas domāšanas priekšstatus, un tādējādi savu saprātu. Ja viņš tajos priekšstatos paliek, un sirdsprātu pāri tiem nepaceļ, tad viņš nekādi nevar jaust kaut ko garīgu un Dievišķu, jo ietin to priekšstatos, kuri ir aizgūti no telpas un laika; un par cik viņš to dara, tik viņa saprāta gaisma ir tīri dabīga. Šajā gaismā domāt, prātojot par garīgām un Dievišķām lietām, ir tikpat kā nakts tumsā spriest par lietām, kuras parādās vienīgi dienas gaismā; no tam nākas naturālisms. Bet kurš zina pacelt sirdsprātu pāri domāšanas priekšstatiem, kādi aizgūti no telpas un laika, tas pāriet no tumsas gaismā, un garīgās un Dievišķās lietās domā gudri (sapit), un beidzot redz lietas, kuras ir tajās un no tām; un tad šajā gaismā izkļiedē dabīgās gaismas (lumen) tumsu, un tās maldus nobīda no vidus uz malām. Ikviens vīrs, kam ir saprāts, var domāt pāri tiem dabas piederumiem, un aktuāli tā arī domā, un tad apstiprina un redz ka Dievišķais, būdams visur klāt, nav telpā; un var apstiprināt un redzēt arī iepriekš teikto; bet ja viņš Dievišķo Visuresmi noliedz, un visu piedēvē Dabai, tad viņš pacelties negrib, lai gan var.

70. Tos divus Dabas piederumus, kuri, kā teikts, ir Telpa un Laiks, visi, kas aiziet un top par Eņģeļiem, pamet; jo viņi tad ieiet garīgā gaismā, kurā domāšanas objekti ir patiesais (dsk.), un redzēšanas objekti ir tamlīdzīgi kā dabīgajā Pasaulē, bet ir atbilstoši viņu domām. Viņu domāšanas objekti, kas, kā teikts, ir patiesais (dsk.), gluži neko nepieņem no telpas un laika; bet lai gan viņu redzēšanas objekti parādās it kā telpā un laikā, viņi tomēr nebūt nedomā pēc tiem. Tas tāpēc, ka telpas un laiki tur nav konstanti kā dabīgajā Pasaulē, bet ir mainīgi, skatoties pēc viņu dzīves stāvokļa, kāpēc arī to vietā viņu domāšanas priekšstatos ir dzīves stāvokļi: telpu vietā tādas lietas, kuras attiecas uz mīlestības stāvokļiem, un laiku vietā tādas, kuras attiecas uz gudrības stāvokļiem. No tam nākas, ka garīga domāšana un no tās izrietoša garīga runāšana tik ļoti atšķiras no dabīgas domāšanas un no šīs izrietošas runāšanas, ka

tām nav nekā kopēja, atskaitot lietu iekšējāko būtību, kas visām lietās ir garīga; par kuru izšķirību kaut ko vairāk pateiksim citā vietā. Tā kā nu Eņģeļu domas neko neņem no telpas un laika, bet no dzīves stāvokļiem, tad ir skaidrs, ka viņi neaptver, /kas ar to ir domāts/, kad saka, ka Dievišķais piepilda telpas, jo viņi nezina, kas telpas ir; bet skaidri aptver, kad bez jebkāda telpas priekšstata saka, ka Dievišķais piepilda visas lietas.

71. Lai būtu skaidrs, ka tīri dabīgs cilvēks domā par garīgām un Dievišķām lietām telpiski, un garīgs cilvēks beztelpiski, paskaidrosim to tā: Tīri dabīgs cilvēks domā priekšstatos, ko ieguvis no redzes objektiem, kuriem visiem viņu figūrai ir savs garums, platums un augstums, un ir šo dimensiju noteikta forma, kas ir vai nu stūrainā vai apaļā. Šīs dimensijejas, acīm redzot, piemīt viņa domāšanas priekšstatiem no virs zemes redzamiem priekšmetiem un tās piemīt arī viņa domāšanas priekšstatiem par neredzamām lietām, kādas ir pilsoniskas un tikumiskas lietas. Šīs viņš gan neredz, bet tās dimensijas tomēr kā turpinājums piemīt arī šīm. Garīgs cilvēks, sevišķi debess eņģelis, domā citādi: viņa domāšanai nav nekā kopēja ar figūru un formu, kurai būtu kaut kas no telpas garuma, platuma un augstuma, bet ir no lietas stāvokļa atkarībā no dzīves stāvokļa. Tādējādi telpiska garuma vietā viņš domā lietas labo no dzīves labā; telpiska platuma vietā — lietas patieso no dzīves patiesā; un augstuma vietā — to pakāpes. Tā viņš domā atbilstības pēc, kāda pastāv starp garīgām un dabīgām lietām; no kuras atbilstības nākas, ka Vārdā 'garums' nozīmē lietas labo, 'platums' lietas patieso, un 'augstums' to pakāpes. No tam ir skaidrs, ka debess Eņģelis, domādams par Dievišķo Visuresmi, nekā citādi domāt nevar kā, ka Dievišķais piepilda visas lietas beztelpiski. Ko Eņģelis domā, tas ir paties, tāpēc ka Gaisma, kas apgaismo viņa saprātu, ir Dievišķā Gudrība.

72. Šī ir fundamentāla domāšana par Dievu, jo bez šās to, kas būs teikts par Universa radīšanu no Dieva — Cilvēka, par Viņa Gādību, Visspēcību, Visuresmi un Viszināšanu, saprast gan var, bet nevar paturēt, tāpēc ka tīri dabīgs cilvēks, arī to saprazdams, tomēr atkritis atpakaļ savas dzīves mīlestībā, kura ir viņa gribas mīlestība, un šī tās lietas izkļiedē; kā arī domāšanu par par tām iegremdē telpiskajā, kurā ir viņa gaisma (lumen), ko viņš sauc par racionālu gaismu, nezinādams, ka, par cik viņš tās lietas noliedz, tik ir irracionāls. Ka tā tas ir, to var apstiprināt ar priekšstatu par šo patieso, ka **Dievs ir Cilvēks**. Izlasi, lūdzu, uzmanīgi, kas iepriekš (11. līdz 13. nr.), un kas pēc tam rakstīts, tad sapratīsi, ka tā tas ir; bet ielaidīsi domāšanu atpakaļ dabīgā gaismā, kas ņemta no telpiskā — vai tad neuzskatīsi teikto par paradoksu? Un ja vēl vairāk ielaidīsi to atpakaļ dabīgajā, tad teikto atmetīsi. Aiz šī iemesla teikts, ka 'Dievišķais' piepilda visas Universa telpas, nevis ka 'Dievs Cilvēks' tās piepilda; jo, šitā sakot, tīri dabīgā gaisma nepiebalsos; bet sakot, ka Dievišķais piepilda, tam tā piebalsos, tāpēc ka tas saskan ar Teologu runāšanas formulu, ka Dievs ir visuresošs, un dzird un zina visu. Vairāk par šo lietu skaties iepriekš 7 līdz 10. nr.

18. DIEVIŠKAIS IR IKVIENĀ LAIKĀ BEZLAICĪGS

73. Ka Dievišķais ir visā telpā beztelpīgs, tāpat Viņš ir arī visos laikos bezlaicīgs; jo par to, kas pie dabas pieder, par Dievišķo izteikt nevar, un telpa un laiks pieder pie dabas. Telpa dabā ir mērījama, tamlīdzīgi arī laiks. Laiku mērī dienām, nedēļām, mēnešiem, gadiem un laikmetiem, un dienu — stundām, nedēļu un mēnesi dienām, gadu četriem gadalaikiem, un laikmetus gadiem. Dabā šāda mērīšana notiek, pasaules Saulei šķietami apgriežoties un riņķojot. Bet garīgajā Pasaulē ir citādi: dzīves progresēšana tur tamlīdzīgi liekas notiekam laikā, jo tur dzīvo savā starpā tāpat kā pasaules cilvēki savā starpā, kas nenotiek bez laika šķituma; bet tur Laiku neiedala laikos kā pasaulē, jo viņu Saule ir pastāvīgi savos Austrumos, nekad neizkustēdamās, jo tā ir Kunga Dievišķā Mīlestība, kas viņiem rādās kā Saule. Tāpēc viņiem nav dienu, nedēļu, mēnešu, gadu, laikmetu, bet to vietā ir dzīves stāvokļi, kuru izšķirība nav tāda, ka to varētu saukt par laiku, bet par stāvokļu izšķirību. No tam nākas, ka Eņģeļi nezina, kas ir laiks; un ka, to pieminot, viņi tā vietā jauš stāvokli; un kad stāvokli saka par laiku, tad laiks ir tikai šķitums, jo patīkams stāvoklis padara, ka laiks liekas īss, un nepatīkams stāvoklis padara, ka laiks liekas ilgs. No tam ir skaidrs, ka laiks tur ir nekas cits kā stāvokļa kādība. No tam nākas, ka Vārdā ar stundām, dienām, nedēļām, mēnešiem un gadiem ir apzīmēti stāvokļi un to progresēšana pēc kārtas un kompleksā; un izsakot laikus par Baznīcu, ar tās 'rītu' ir domāts tās pirmais stāvoklis, ar 'dienvīdu' tās pilnums, ar 'vakaru' tās noriets, un ar 'nakti' tās beigas; tamlīdzīgi arī ar četriem gadalaikiem, kuri ir pavasaris,

vasara, rudens un ziema.

74. No sacītā var redzēt, ka Laiks ir viens ar domāšanu aiz kādas tieksmes; jo no tās atkarājas, kāds ir cilvēka stāvoklis. Ka atstatumi garīgajā Pasaulē, pārvietojoties telpā, ir viens ar laiku Iešanu uz priekšu (cum progressionibus), to ar daudz ko var paskaidrot, jo ceļi tur aktuāli saīsinās, skatoties pēc ilgošanās, kura pieder pie domāšanas aiz kādas tieksmes; kā arī otrādi, tie pagarinās — no kam nākas, ka mēdz arī runāt par 'laika garumu'. Bet tādos gadījumos, kad domāšana ar cilvēka paša tieksmi nesaistās, laiks neliekas ejam uz priekšu, kā tas ir sapņos.

75. Tā kā nu Laiki, kas ir dabas piederums šajā pasaulē, garīgajā Pasaulē, ir tikai stāvokļi, kuri tur rādās progresējam, tāpēc ka Eņģeļi un Gari ir galīgas būtnes, tad var spriest, ka Dievā tie neprogresē, tāpēc ka Viņš ir Bezgalīgs, un Bezgalīgas lietas Viņā ir viens — saskaņā ar to, kas rādīts 17 līdz 22. nr. — no kam secināms, ka Dievišķais ir visos laikos bezlaicīgs.

76. Kas nezina, un nespēj ar kaut kādu jausmu domāt par Dievu bez laika priekšstata, tas visnotaļ nespēj jaust arī Mūžīgo citādi nekā laika mūžīgumu; un tad nevar nezaudēt prātu, domājot par Dievu kopš mūžības, jo viņš domā par Kādu sākumu, un sākums ir vienīgi laika piederums. Viņā tad rodas murgošana, ka Dievs pats no sevis radies, no kam viņš viegli nosliecas uz domu par dabas izcelsmi no sevis pašas; no kuras iedomas viņš nevar atraisīties citādi kā ar garīgu jeb eņģelisku priekšstatu par mūžīgo, kurā nav nekā no laika; un ja nav nekā no laika, tad Mūžīgais un Dievišķais ir viens un tas pats, jo Dievišķais ir Dievišķais sevī, nevis no sevis. Eņģeļi saka, ka viņi gan varot jaust Dievu esam kopš mūžības, bet nekādi ne dabu kopš mūžības; un vēl mazāk, dabu esam pašu no sevis, un visnotaļ ne dabu esam dabu sevī; jo, kas ir sevī, tas ir pati Esme, no kā ir viss, un Esme sevī ir pati Dzīvība, kas ir Dievišķās Gudrības Dievišķā Mīlestība, un Dievišķās Mīlestības Dievišķā Gudrība. Tas Eņģeļiem ir Mūžīgais, tātad abstrakts no laika, tāpat kā Neradītais ir absrtakts no radītā, jeb Bezgalīgais no galīgā, kurām lietām pat nav samēra.

19. DIEVIŠKAIS VISLIELĀKĀS UN VISMĀZĀKĀS LIETĀS IR TAS PATS

77. Tas izriet no diviem iepriekšējiem Artikuļiem, proti, ka Dievišķais ir visā telpā beztelpīgs, un ikvienā laikā bezlaicīgs, un telpas ir lielākas un vislielākās, un mazākas un vismazākās; un tā kā telpas un laiki, kā iepriekš teikts, ir viens, tad tamlīdzīgi ir arī ar laikiem. Ka Dievišķais tajos ir viens un tas pats, tas tāpēc, ka Dievišķais nav dažāds un mainīgs — kāds ir viss, kas ir dabā — bet ir tāds pat un nemainīgs, no kam tas ir visur un vienmēr tas pats.

78. Izliekas, it kā Dievišķais nebūtu vienā cilvēkā tas pats kas otrā; piemēram, ka gudrajā tas ir citāds nekā vientiesīgajā, un sirmgalvī citāds nekā mazbērnā, bet pēc tā šķituma domāt ir maldīgi, jo cilvēks ir citāds, bet Dievišķais viņā nav citāds. Cilvēks ir uzņēmējs, un uzņēmējs jeb uzņēmēja trauks ir dažāds. Gudrs cilvēks ir piemērotāks, tātad pilnākā mērā, Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības uzņēmējs nekā vientiesīgs cilvēks; un sirmgalvis, kurš ir arī gudrs — vairāk nekā mazbērns un bērns; bet Dievišķais ir tomēr tas pats vienā un otrā. Tamlīdzīgi pēc šķituma maldīgi ir domāt, ka Dievišķais ir dažāds pie debess Eņģeļiem un pie zemeslodes cilvēkiem, tāpēc ka debess Eņģeļi ir neizteicamā gudrībā, ne tādā kā cilvēki; bet redzamā dažādība ir subjektos, skatoties pēc tā, kā viņi Dievišķo uzņem, nevis Kungā.

79. Ka Dievišķais ir tas pats vislielākās un vismazākās lietās, to iespējams ilustrēt pēc Debess un tur esošā Eņģeļa. Dievišķais visā Debesī un Dievišķais Eņģeļi ir tas pats, kāpēc arī visa Debess var parādīties kā viens Eņģelis. Tamlīdzīgi ir ar Baznīcu un tās cilvēku. Vislielākais, kurā ir Dievišķais, ir visa Debess un reizē arī visa Baznīca, un vismazākais ir debess eņģelis un baznīcas cilvēks. Dažas reizes man parādījās vesela debess biedrība ka viens cilvēks — eņģelis; un teikts tika, ka tā var parādīties kā cilvēks tik liels kā milzis, un kā cilvēks tik mazs kā bērniņš, un proti tāpēc, ka Dievišķais ir tas pats vislielākās un vismazākās lietās.

80. Dievišķais ir tas pats arī visu lietu vislielākās un vismazākās formās, kuras ir radītas, bet nav dzīvas, jo tas ir visā viņu noderības labajā; bet ka tās nav dzīvas, tas tāpēc, ka tās nav dzīvības formas, bet ir noderības formas; un forma, skatoties pēc noderības labuma, ir dažāda. Bet kādā kārtā Dievišķais ir tajās, to pateiksim turpmāk, kur būs runa par Radīšanu.

81. Atstādini no savas domāšanas telpu, un pilnīgi noliedz tukšumu, un tad domā par Dievišķo

Mīlestību un par Dievišķo Gudrību, ka tās ir pati Būtība, atstādinot telpu un noliedzot tukšumu; un tad domā pēc telpas, un tu jautāsi, ka Dievišķais ir tas pats vislielākās un vismazākās telpas daļās; jo Būtībā, kas no telpas ir atraisīta, nav nekā liela un maza, bet tā ir tas pats.

82. Pasacīsim šē kaut ko arī par Tukšumu. Dzirdēju reiz Eņģelus, runājot ar Ņūtonu (Izaaks Ņūtons, pazīstams angļu zinātnieks un filozofs (1642–1727)) par Tukšumu, sakām, ka viņi nepanesot priekšstatu par tukšumu kā par neko; tāpēc ka savā Pasaulē, kas ir garīga, un ir iekšpus jeb pāri dabīgās Pasaules telpām un laikiem, viņi tāpat kā cilvēki jūt, domā, ierosminās, mīl, elpo, pat runā un darbojas — kas nekādi nevar notikt tukšumā, kurš būtu nekas; tāpēc ka nekas ir nekas, un par neko nav izsakāms kaut kas. Ņūtons sacīja, viņš zinot, ka Dievišķais, kas **ir**, piepilda visu, un ka viņš pats šausminoties no priekšstata par tukšumu kā neko, tāpēc ka tas ir visu postošs priekšstats. Viņš brīdināja tos, kas ar viņu runāja par Tukšumu, sargāties no priekšstata par neko, nosaukdams to par neprātu, tāpēc ka tur, kur nekā nav, nav nekādas sirdsprāta darbošanās.

*

OTRĀ DAĻA. PAR SAULI DEBESĪS

20. DIEVIŠKĀ MĪLESTĪBA UN DIEVIŠKĀ GUDRĪBA GARĪGAJĀ PASAULĒ PARĀDĀS KĀ SAULE

83. Ir divas Pasaules: Garīgā un Dabīgā; un garīgajai Pasaulei nav itin nekā no dabīgās Pasaules, nedz dabīgajai Pasaulei ir kaut kas no garīgās Pasaules; tās ir gluži izšķirīgas, un sakars tām pastāv vienīgi Atbildumos. Kādi tie ir, tas citā vietā ar daudz piemēriem ir aprādīts. Šis lietas ilustrēšanai lai noder šis piemērs. Siltums dabīgajā Pasaulē atbilst labprātības labajam garīgajā Pasaulē, un Gaisma dabīgajā Pasaulē atbilst ticības patiesajam garīgajā Pasaulē. Kurš neredz, ka siltums un labprātības labais, tāpat gaisma un ticības patiesais ir visnotaļ izšķirīgas lietas? Pirmajā skatījumā tās liekas tik izšķirīgas, kā divas visnotaļ dažādas. Tā tas liekas, domājot, kas labprātības labajam ir kopējs ar siltumu, un kas ticības patiesajam ar gaismu; jebšu tas labais ir garīgs Siltums, un tas patiesais ir garīga Gaisma. Šis lietas, lai gan par sevi tik izšķirīgas, ir tomēr atbilstošā kārtā viens. Viens tās ir tādā kārtā, ka, cilvēkam Vārdā lasot 'Siltumu' un 'Gaismu', Gari un Eņģeļi, kas pie cilvēka ir, 'siltuma' vietā jauš labprātību, un 'gaismas' vietā ticību. Šis piemērs minēts zināšanai, ka abas Pasaules, lai gan tik izšķirīgas, ka tām savā starpā nav nekā kopēja, ir tomēr tā radītas, ka tām ir sakars, un pat ir saistītas, ar atbildumu palīdzību.

84. Tā kā tās divas Pasaules ir tik izšķirīgas, tad visai skaidri var redzēt, ka garīgā Pasaule ir zem citas Saules nekā dabīgā Pasaule; jo garīgajā Pasaulē tāpat ir Siltums un Gaisma kā dabīgajā Pasaule; bet siltums tur ir garīgs, un gaisma tāpat, un Garīgais siltums ir labprātības labais, un Garīgā gaisma ir ticības patiesais. Tā kā nu siltums un gaisma nevar celties nekur citur kā no Saules, tad var spriest, ka Garīgajā Pasaulē ir cita Saule nekā dabīgajā Pasaulē; un tad vēl, ka garīgās Pasaules Saule savā būtībā ir tāda, ka no tās var celties Garīgs siltums un gaisma, un ka dabīgās pasaules saule savā būtībā ir tāda, ka no tās var celties dabīgs siltums un gaisma. Viss Garīgais, kas attiecas uz labo un patieso, no citurienes celties nevar, kā no Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības, jo viss labais ir mīlestības, un viss patiesais ir gudrības piederums. Ka no citurienes celties tie nevar, to ikviens gudrais var redzēt.

85. Ka ir vēl cita Saule nekā dabīgās pasaules Saule, to cilvēki līdz šim nezināja. Tas tāpēc, ka cilvēka Garīgais ir tiktāl pārgājis viņa dabīgajā, ka viņš nezina, kas Garīgais ir; tāpat arī ne to, ka ir cita un no dabīgās Pasaules atšķirīga Garīga pasaule, kurā ir Gari un Eņģeļi. Tā kā garīgā Pasaule tiem, kuri dabīgajā Pasaulē, bija tiktāl aplēpta, tad Kungam ir labpaticis atvērt mana Gara redzi, lai es redzētu lietas, kuras ir tajā Pasaulē, tāpat kā es redzu tās, kuras ir dabīgajā Pasaulē, un pēc tam to Pasauli aprakstītu — kas ir darīts Darbā **Par Debesi un Elli**, kur vienā Artikulā ir runa arī par tās Pasaules Sauli. Jo esmu to redzējis, un tā rādījās tādā pat lielumā kā dabīgās pasaules saule, un arī līdzīgā kārtā it kā ugunīga, bet mirdzošāka. Un man ir darīts zināms, ka visa eņģeliskā debess ir zem tās Saules; un ka Trešās debess Eņģeļi redz to pastāvīgi, Otrās debess Eņģeļi bieži, un Pirmās jeb Pēdējās debess Eņģeļi dažreiz. Ka viss Siltums un visa Gaisma viņiem, tāpat visas lietas, kas tajā Pasaulē parādās, ir no tās Saules, būs redzams turpmāk.

86. Tā Saule nav Pats Kungs, bet ir no Kunga. Tā ir no Viņa izejošā Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība, kas kā Saule tanī Pasaulē parādās. Un tā kā Mīlestība un Gudrība Kungā ir viens, kā Pirmā daļā rādīts, tad saka, ka tā Saule ir Dievišķā Mīlestība; jo Dievišķā Gudrība ir Dievišķās Mīlestības piederums, tāpat tā arī ir Mīlestība.

87. Ka tā Saule Eņģeļu acu priekšā parādās it kā ugunīga, tas tāpēc, ka Mīlestība un Uguns viena otrai atbilst; jo ar savām acīm viņi mīlestību redzēt nevar, bet mīlestības vietā redz to, kas tai atbilst. Jo Eņģeļiem tāpat kā cilvēkiem ir savs iekšējais un ārējais sirdsprāta iecirknis; viņu iekšējais ir tas, kas domā un ir gudrs, kā arī tas, kas grib un mīl, un viņu ārējais ir tas, kas jūt, redz, runā un darbojas, un viss viņu ārējais ir iekšējā atbildums, bet garīgs, nevis dabīgs atbildums. Dievišķo Mīlestību Garīgie arī jūt kā uguni; no kam nākas, ka 'uguns', kur tā Vārdā minēta, nozīmē mīlestību. To nozīmēja svētā uguns Izraēliešu Baznīcā, no kam nākas, ka, Dievu lūdzot, ir parasts teikt, lai debešķīga uguns, tas ir, Dievišķā Mīlestība, aizdedzinātu sirdis.

88. Tā kā starp Garīgo un Dabīgo ir tāda atšķirība — kā iepriekš (83. nr.) rādīts — tad ne drusciņ no dabīgās pasaules Saules nevar pāriet garīgajā Pasaulē, tas ir, ne drusciņ no tās gaismas un siltuma, vai no kāda objekta uz zemeslodes. Dabīgās pasaules gaisma tur ir tumsība, un tās siltums tur ir nāve; bet pasaules siltums var tomēr tikt dzīvināts ar debess siltuma ieplūsmu, un pasaules gaisma

var tikt apgaismota ar debess gaismas ieplūsmu. Ieplūsma notiek atbildumu veidā, un nevar notikt kā turpinājums.

21. NO SAULES, KAS RODAS NO DIEVIŠKĀS MĪLESTĪBAS UN DIEVIŠKĀS GUDRĪBAS, IZIET SILTUMS UN GAISMA

89. Garīgajā Pasaulē, kurā ir Eņģeļi un Gari, tāpat ir Siltums un Gaisma kā dabīgajā Pasaulē, kurā ir cilvēki; un Siltumu tur arī jūt kā siltumu, un Gaismu tāpat redz kā gaismu; bet tomēr garīgās Pasaules un dabīgās Pasaules Siltums un Gaisma ir atšķirīgi tādā mērā, ka tiem nav nekā kopēja — kā iepriekš teikts. Tie atšķiras savā starpā kā dzīvais no nedzīvā; garīgās Pasaules Siltums sevī ir dzīvs, tāpat arī Gaisma, bet dabīgās Pasaules Siltums sevī ir nedzīvs, tāpat arī Gaisma; jo garīgās Pasaules Siltums un Gaisma iziet no Saules, kura ir tīra Mīlestība, un dabīgās Pasaules Siltums un Gaisma iziet no Saules, kura ir tīra Uguns, un Mīlestība ir dzīva, un Dievišķā Mīlestība ir pati Dzīvība, un Uguns ir nedzīva, un Saules uguns ir pati nāve; to tā var saukt tāpēc, ka tajā visnotaļ nekā no dzīvības nav.

90. Eņģeļi, tāpēc ka viņi ir Garīgi, nevar dzīvot citā siltumā, nedz arī citā gaismā nekā garīgā; Cilvēki turpretī nevar dzīvot citā siltumā un citā gaismā nekā dabīgā, jo Garīgais sader ar Garīgo, un Dabīgais ar Dabīgo. Ja Eņģelis uzņemtu kaut vismazāko daļiņu no dabīgā Siltuma un Gaismas, viņš ietu bojā, jo tie visnotaļ nesader ar viņa dzīvību. Katrs cilvēks sava sirdsprāta iekšējāko iecirkņu ziņā ir Gars. Mirdams cilvēks pilnīgi iziet no dabas Pasaules, un pamet visu, kas pie tās pieder, un ieiet Pasaulē, kurā nekā no dabas nav; un dzīvo tanī Pasaulē tik atšķirts no dabas, ka nav viņam arī nav itin nekāda sakara turpinājuma veidā, tas ir, kā smalkākam ar rupjāko, bet kā agrākam ar vēlāko, kuriem nav cita sakara kā tikai atbildumos. No tam var redzēt, ka Garīgais Siltums nav tīrāks dabīgs siltums, un ka Garīgā Gaisma nav tīrāka dabīga gaisma, bet ir pavisam citas būtības; jo Garīgajam siltumam un Garīgajai gaismai ir sava būtība no Saules, kura ir tīra Mīlestība, kas ir pati Dzīvība, un dabīgajam siltumam un dabīgajai gaismai ir sava būtība no Saules, kura ir tīra uguns, kurā no dzīvības nav absolūti nekā — kā iepriekš teikts.

91. Tā kā šāda atšķirība ir vienas un otras Pasaules siltuma un gaismas starpā, tad ir gluži skaidrs, no kam tas nākas, ka tie, kuri ir vienā Pasaulē, nevar redzēt tos, kuri ir otrā Pasaulē; jo cilvēka acis, kurš redz dabīgā gaismā, ir veidotas no savas Pasaules substancēm, un eņģeļa acis ir veidotas no savas Pasaules substancēm. Tādā kārtā abā pasaulēs tās ir veidotas un piemērotas katras savas gaismas uzņemšanai. No tam var redzēt, cik liela ir nezināšana tiem, kuri savā ticībā nepieļauj domu, ka eņģeļi un gari ir cilvēki, tāpēc ka viņi tos acīm neredz.

92. Līdz šim nebija zināms, ka Eņģeļi un Gari ir pavisam citā gaismā un citā siltumā nekā cilvēki, un pat nebija zināms, ka ir arī cita gaisma un cits siltums; jo cilvēks ar savu domāšanu neiespiedās dziļāk kā iekšējākās un tīrākās dabas lietās; kāpēc arī daudzi iztēlojās eņģeļu un garu mājokļus aitērā, un daži uz zvaigznēm, tātad dabā, nevis pāri tai vai ārpus tās; jebšu Eņģeļi un Gari ir visnotaļ pāri dabai jeb ārpus tās, un savā Pasaulē, kura ir zem citas Saules. Un tā kā tajā Pasaulē telpas ir šķitumi — kā iepriekš aprādīts — tad nevar teikt, ka viņi ir aitērā nedz arī uz zvaigznēm; jo viņi ir kopā ar cilvēku, saistīti ar viņa Gara rosmi un domāšanu; jo cilvēks ir Gars, tajā viņš domā un grib, kāpēc arī Garīgā Pasaulē ir tur, kur ir cilvēks, un nepavisam atstatu no viņa. Ar vārdu sakot, ikviens cilvēks sava sirdsprāta iekšējāko iecirkņu ziņā ir tajā Pasaulē starp Gariem un Eņģeļiem tajā, un domā tās gaismā, un mīl tās siltumā.

22. TĀ SAULE NAV DIEVS, BET IR NO DIEVA-CILVĒKA DIEVIŠKĀS MĪLESTĪBAS UN DIEVIŠKĀS GUDRĪBAS IZEJOŠAIS; TĀPAT ARĪ SILTUMS UN GAISMA NO TĀS SAULES

93. Ar to Eņģeļiem redzamo Sauli, no kuras viņiem ir Siltums un Gaisma, nav domāts Pats Kungs, bet ir domāts pirmais no Viņa izejošais, kas ir augstākais garīgā siltuma grāds. Augstākais garīgā siltuma grāds ir garīga uguns, kas ir Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība savā pirmajā atbildumā. No tam nākas, ka tā Saule rādās ugunīga, un ka tā arī ir ugunīga Eņģeļiem, bet ne cilvēkiem. Uguns, kas ir uguns cilvēkiem, nav garīga, bet ir dabīga, kuras uguns atšķiras kā dzīvais no nedzīvā; kāpēc arī Garīgā Saule ar savu siltumu dzīvina garīgos, un atjauno (redintegrat) garīgās lietas; bet dabīgā Saule gan

tamlīdzīgi dzīvina dabīgos cilvēkus un atjauno dabīgās lietas, tikai ne no sevis, bet ar garīga siltuma ielūsmu, kuram tā vietnieciski (kā palīgs) pakalpo.

94. Tā garīgā Uguns, kurā ir arī Gaisma savā cēlonī, top par garīgu siltumu un gaismu, kas, uz priekšu ejot (in procedendo), mazinās, kura mazināšanas notiek pakāpeniski — par ko būs runa turpmāk. Senie to reprezentēja ar Apliem Dievam ap Galvu, kuri no uguns bija sārti un no gaismas spoži — kādu reprezentējumu arī pašlaik parasti lieto, tēlojot gleznās Dievu kā Cilvēku.

95. Ka Mīlestība rada siltumu, un Gudrība gaismu, tas ir skaidrs jau no pašas pieredzes, jo cilvēks mīlēdams iesilst, un, no Gudrības domādams, redz lietas it kā gaismā, no kam ir skaidrs, ka pirmais, kas no mīlestības iziet, ir siltums, un pirmais, kas no gudrības iziet, ir gaisma. Ka tie ir arī atbildumi, ir skaidrs, jo siltums nerodas pašā mīlestībā, bet no tās gribā, un no turienes ķermenī; un gaisma nerodas gudrībā, bet saprāta domāšanā un no turienes runāšanā. Tāpēc mīlestība un gudrība ir siltuma un gaismas būtība un dzīvība, un siltums un gaisma ir izejošās lietas (procedentia), un tā kā tie ir izejošās lietas, tad tie ir arī atbildumi.

96. Ka garīgā Gaisma pilnīgi atšķiras no dabīgās Gaismas, to katrs var zināt, ja ņem vērā sava sirdsprāta domas; jo sirdsprāts domādams redz savus objektus gaismā, un tie, kuri garīgi domā, redz patieso (dsk.), un tas notiek nakts vidū tikpat labi kā dienā; kāpēc arī par saprātu izsaka gaismu, un saka redzēšanu; jo par lietām, ko kāds cits runā, otrs dažkārt saka, ka redz, ka tā tas ir, tas ir, ka viņš teikto saprot. Saprāts, būdams garīgs, nevar tā redzēt dabīgā gaismā, jo dabīgā gaisma nav viņā iekšā, bet aiziet līdz ar sauli. No tam ir skaidrs, ka saprātam ir cita gaisma nekā acij; un ka tā gaisma ir no cita cēloņa.

97. Katrs lai sargās domāt, ka Garīgās pasaules Saule ir pats Dievs; Pats Dievs ir Cilvēks; un pirmais no Viņa Mīlestības un Gudrības izejošais ir kaut kas Garīgs Ugunīgs, kas eņģeļu priekšā parādās kā Saule; kālabad, kad Kungs atklājas eņģeļiem Personīgi, Viņš atklājas kā Cilvēks, un tas notiek dažkārt Saulē, dažkārt ārpus Saules.

96. No tā atbilduma nākas, ka Kungs Vārdā nosaukts ne tikai par Sauli, bet arī par Uguni un Gaismu; un ar 'Sauli' Viņš domāts reizē Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības ziņā; ar 'Uguni' — Dievišķās Mīlestības, un ar 'Gaismu' — Dievišķās Gudrības ziņā.

23. GARĪGAIS SILTUMS UN GARĪGĀ GAISMA, IZIEDAMI NO KUNGA KĀ SAULES, IR VIENS, TĀPAT KĀ VIŅA DIEVIŠKĀ MĪLESTĪBA UN DIEVIŠKĀ GUDRĪBA IR VIENS

99. Ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība Kungā ir viens (iztaisa vienu), tas pateikts šī Darba Pirmajā Daļā; tamlīdzīgi Vienu lietu izveido arī Siltums un Gaisma, tāpēc ka šie no tām iziet, un kas iziet, tie izveido vienu atbilstības pēc; jo Siltums atbilst Mīlestībai, un Gaisma Gudrībai. No tam izriet secinājums, ka, tāpat kā Dievišķā Mīlestība ir Dievišķā Esme, un Dievišķā Gudrība ir Dievišķā Izpaušme — kā iepriekš (14. līdz 16. nr.) rādīts — tā Garīgais Siltums ir Dievišķais izejošais no Dievišķās Esmes, un Garīgā Gaisma ir Dievišķais izejošais no Dievišķās Izpaušmes; kālabad, kā tās vienības pēc Dievišķā Mīlestība ir Dievišķās Gudrības, un Dievišķā Gudrība ir Dievišķās Mīlestības piederums — kā iepriekš (34. līdz 39. nr.) rādīts — tā Garīgais siltums ir Garīgās gaismas, un Garīgā gaisma ir Garīgā siltumam piederums; un tā kā pastāv tāda vienība, tad izriet secinājums, ka Siltums un Gaisma, iziedami no Kunga kā Saules, ir viens. Bet ka Eņģeļi un cilvēki tos kā vienu neuzņem, būs redzams turpmāk.

100. Siltums un Gaisma, kas no Kunga kā Saules iziet, ir tie, ko izcilā kārtā sauc par Garīgo, un tos sauc par 'Garīgo' vienskaitlī tāpēc, ka tie ir viens; kālabad turpmāk, kur teikts 'garīgais', ir domāti reizē tie abi. No tā Garīgi nākas, ka visu to Pasauli sauc par Garīgu, un visas tās Pasaules lietas ceļas ar tā Garīgā palīdzību, un no tam arī tās gūst savu apzīmējumu. Ka to siltumu un gaismu sauc par 'Garīgo', tas tāpēc, ka Dievu sauc par 'Garu', un tas Izejošais ir Dievs kā Gars. Dievu pašas savas Būtības pēc sauc par Jehovu; bet ar to Izejošo Viņš dzīvina un apgaismo debess Eņģeļus un Baznīcas cilvēkus, kālabad arī dzīvināšanu un apgaismošanu saka notiekam ar Jehovas Garu.

101. Ka Siltums un Gaisma, tas ir Garīgais, kas iziet no Kunga kā Saules, iztaisa vienu lietu, to var ilustrēt ar siltumu un gaismu, kas iziet no dabīgās Pasaules Saules, jo arī šie divi, iziedami no šās Saules, iztaisa vienu. Ka zemē tie vienu neiztaisa, tas nākas ne no šās Saules, bet no zemeslodes; jo šī ik dienas apgriežas ap savu asi, un ik gadus tek apkārt pa Eklīptiku — no kam nākas šķītums, ka Siltums un Gaisma neiztaisa vienu, jo vasaras vidū ir vairāk siltuma nekā gaismas, un ziemas vidū vairāk gaismas

nekā siltuma. Tamlīdzīgi ir arī garīgajā Pasaulē; bet tur zemeslode negriežas un netek apkārt, bet Eņģeļi pievēršas Kungam vairāk vai mazāk; un kuri vairāk pievēršas, tie vairāk uzņem siltuma un mazāk gaismas; un kuri mazāk pievēršas Kungam, tie uzņem vairāk gaismas un mazāk siltuma. No tam nākas, ka Debesis, kuras sastāv no Eņģeļiem, izšķiras divās Valstīs, no kurām vienu sauc par Debešķīgo, un otru par Garīgo, un debešķīgie Eņģeļi uzņem vairāk siltuma, un garīgie Eņģeļi vairāk gaismas. Skatoties pēc tā, cik viņi uzņem siltuma un gaismas, tur parādās arī zemes, uz kurām viņi mājō. Atbildums ir pilnīgs, ja tikai zemeslodes kustību vietā domā eņģeļu stāvokļu maiņu.

102. Ka arī visas garīgās lietas, kas ceļas no viņu Saules siltuma un gaismas, sevī skatot, ir tamlīdzīgi viens, bet ka, raugoties uz tām kā izejošām no Eņģeļu rosmēm, tās nav viens, būs redzams turpmāk. Kad siltums un gaisma Debesīs ir vienoti, tad Eņģeļiem ir it kā pavasarīgs laiks, bet kad tie nav vienoti, tad ir it kā vasarīgs vai ziemas laiks, tomēr ne kā ziema aukstās Joslās, bet kā ziema siltās Joslās; jo mīlestības un gudrības uzņemšana vienādā mērā ir īsteni eņģeliskais, kāpēc arī eņģelis ir debess eņģelis, skatoties pēc mīlestības un gudrības savienojuma viņā. Tamlīdzīgi ir ar Baznīcas cilvēku, ja viņā mīlestība un gudrība, jeb labprātība un ticība, ir viens.

24. GARĪGĀS PASAULES SAULE PARĀDĀS VIDĒJĀ AUGSTUMĀ ATSTATU NO EŅĢEĻIEM, TĀPAT KĀ DABĪGĀS PASAULES SAULE NO CILVĒKIEM

103. Lielākai daļai ļaužu nāk no Pasaules līdz priekšstats par Dievu, ka Viņš ir augstu pāri galvai, un par Kungu, ka Viņš ir Debesī starp Eņģeļiem. Ka viņiem ir priekšstats par Dievu, ka Viņš ir augstu pāri galvai, tas tāpēc, ka Dievs Vārdā nosaukts 'Visaugstākais' un teikts, ka Viņš mājō augstībā; kālabad lūgdamies un pielūgdami viņi paceļ acis un rokas augšup, nezinādami, ka ar 'Visaugstāko' ir apzīmēts Visiešķējākais. Ka viņiem ir priekšstats par Kungu, ka Viņš ir Debesī starp eņģeļiem, tas tāpēc, ka par Viņu tie domā ne citādi kā par kādu citu cilvēku, un daži — kā par eņģeli, nezinādami, ka Kungs ir Pats un Vienīgais Dievs, kas valda Universu; kurš, ja būtu starp eņģeļiem Debesī, nevarētu turēt universu zem sava skata un savas uzraudzības un valdīšanas; un ja Viņš tiem, kuri ir garīgajā Pasaulē, negaismotu kā Saule, tad Eņģeļiem nevarētu būt nekādas gaismas; jo Eņģeļi ir garīgi cilvēki, un tāpēc nekāda cita gaisma ar viņu būtību nesader, kā garīga gaisma. Ka gaisma debesis ir neizmērojami pārāka par gaismu zemēs, būs redzams turpmāk, kur būs runa par pakāpēm.

104. Kas tad nu attiecas uz Sauli, no kuras Eņģeļiem ir gaisma un siltums, tā parādās pāri zemēm, uz kurām mājō Eņģeļi, apmēram 45 grādu augstumā, kas ir vidējs augstums; un parādās arī atstatu no Eņģeļiem, tāpat kā pasaules Saule no cilvēkiem. Tā Saule tanī augstumā un tanī atstatumā rādās pastāvīgi un neizkustas. No tam nākas, ka Eņģeļiem laiki nešķirojas dienās un gados, nedz arī diena viņiem progresē, iesākot no rīta, cauri dienvidum līdz vakaram, un naktij; nedz arī gads viņiem progresē, iesākot no pavasara, cauri vasarai līdz rudenim un ziemei; bet viņiem ir pastāvīga gaisma un pastāvīgs pavasaris; kālabad laiku vietā tur ir stāvokļi, kā iepriekš teikts.

105. Ka Garīgās pasaules Saule parādās vidējā augstumā, tam ir galvenokārt sekošie iemesli: **Pirmais**, ka šādā kārtā Siltums un Gaisma, kas no tās Saules iziet, ir savā vidējā grādā un no tam savā vienlīdzībā, un šādā kārtā savā pareizā samērā; jo, ja tā Saule parādītos pāri vidējam augstumam, tad eņģeļi justu vairāk siltuma nekā gaismas; ja zem tā, tad justu vairāk gaismas nekā siltuma — kā tas notiek zemēs, kad Saule ir pāri Debess vidum vai zem tā: ja pāri, tad pieņemams siltums pāri gaismai; ja zem, tad pieņemams gaisma pāri siltumam; jo gaisma paliek tā pati vasaras laikā un ziemas laikā, bet siltums pieņemams vai mazinās atkarībā no Saules augstuma grāda. **Otrs** iemesls, kāpēc garīgās Pasaules Saule parādās vidējā augstumā pāri Eņģeliskajai Debesij, ir tas, ka tā visās Eņģeliskajās Debesīs ir pastāvīgs pavasaris, no kam Eņģeļi ir miera stāvoklī, jo šis stāvoklis atbilst pavasara laikam zemēs. **Trešais** iemesls ir, ka šādā kārtā Eņģeļi var pastāvīgi vērst savu seju uz Kungu, un acīm Viņu redzēt; jo Eņģeļiem ikvienā viņu ķermeņa pagriezienā Austrumi, tāpat Kungs, ir sejas priekšā — kas ir īpatnēja parādība tajā Pasaulē. Tas nenotiktu, ja tās Pasaules Saule parādītos pāri vai zem vidējā augstumā, un vismazāk, ja pāri galvai zenītā.

106. Ja garīgās Pasaules Saule nerādītos atstatu no Eņģeļiem, kā dabīgās Pasaules Saule no cilvēkiem, tad visa Eņģeliskā Debess, kā arī elle zem tās, un zem tām mūsu zemes un ūdens Aplis, nebūtu zem Kunga skata, Uzraudzības, Visuresmes, Visszināšanas, Visspēcības un Gādības — salīdzinājumā kā

mūsu Pasaules Saule. Ja tā nebūtu tālā atstatumā no zemeslodes, kādā tā rādās, tad tā nevarētu būt klāt, nedz spētu iedarboties ar siltumu un gaismu visās zemēs, tātad nevarētu sniegt garīgās Pasaules Saulei vietniecisku palīdzību.

107. Visai nepieciešami ir zināt, ka ir divas Saules, viena Garīga un otra dabīga; garīgā Saule tiem, kuri ir garīgajā Pasaulē, un dabīgā Saule tiem, kuri ir dabīgajā Pasaulē. To nezinot, nevar pienācīgi saprast kaut ko par Radišanu un par Cilvēku, par kurām lietām būs jārunā. Sekas gan var redzēt, bet neredzot reizē arī seku cēloņus, tās sekas nevar rādīties citādi kā nakti.

25. ATSTATUMS STARP SAULI UN EŅĢĒLIEM GARĪGAJĀ PASAULĒ IR ŠĶITUMS, SKATOTIES PĒC DIEVIŠĶĀS MĪLESTĪBAS UN DIEVIŠĶĀS GUDRĪBAS UZŅEMŠANAS VIŅOS

108. Visi maldi, kādi valda ļaunajos un vientiesīgajos, ceļas no apstiprinātiem šķitumiem. Kamēr šķitumi paliek šķitumi, tie ir šķietamas patiesības, pēc kurām ikviens var domāt un runāt; bet, pieņemot šķietamas patiesības par īstām patiesībām, kas notiek, tās apstiprinot — tās top par nepatiesībām un maldiem. Piemēram, šķitums ir, ka Saule ik dienas aptiek apkārt zemeslodei, un ik gadus virzās pa Eklīptiku; kamēr to neapstiprina, tā ir šķietama patiesība, pēc kuras var domāt un runāt; jo var teikt, ka Saule uzlec un noriet, un šādā kārtā rada rītu, dienvidu, vakaru un nakti; tāpat ka Saule patlaban ir šajos vai tajos Eklīptikas vai sava augstuma grādos, un šādā kārtā rada pavasari, vasaru, rudeni un ziemu; bet apstiprinot, ka šis šķitums ir pati patiesība, apstiprinātājs maldīdamies domā un runā nepatiesību. Tamlīdzīgi ir ar neskaitāmiem citiem šķitumiem, ne tikai dabīgās, pilsoniskās un tikumiskās, bet arī garīgās lietās.

109. Tamlīdzīgi ir ar Garīgās Pasaules Saules atstatumu, kura Saule ir pirmais Kunga Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības izejošais. Patiesība ir, ka nekāda atstatuma nav; un ka atstatums ir šķitums, skatoties pēc tā, kādā savā pakāpē eņģeļi uzņem Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību. Ka atstatumi garīgajā Pasaulē ir šķitumi, var redzēt no tam, kas aprādīts iepriekš, piemēram no 7. līdz 9. nr., ka Dievišķais nav telpā; un no 69. līdz 72. nr., ka Dievišķais piepilda visas telpas beztelpīgi; un ja nav telpu, tad nav arī atstatumu; jeb, kas ir tas pats, ja telpas ir šķitumi, tad arī atstatumi ir šķitumi, jo atstatumi pieder pie telpas.

110. Ka garīgās Pasaules Saule parādās no eņģeļiem atstatu, tas tāpēc, ka viņi uzņem Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību sev piemērotā pakāpē; jo Eņģelis, būdams radīts un galīgs, nevar uzņemt Kungu pirmajā siltuma un gaismas pakāpē, kāda ir Saulē, jo tad viņš pilnīgi sadegtu, kāpēc arī viņi uzņem Kungu tanī siltuma un gaismas pakāpē, kura atbilst viņu mīlestībai un gudrībai. To var ilustrēt šādā kārtā: ka pēdējās Debess Eņģelis nevar uzkāpt pie trešās Debess Eņģeļiem, jo, ja viņš uzkāpj un ieiet viņu debesī, viņš krīt it kā nesamaņā, un viņa dzīvība it kā cīnās ar nāvi — aiz tā iemesla, ka Viņam mīlestība un gudrība ir mazākā pakāpē, un līdzīgā pakāpē ir arī viņa mīlestības siltums un gudrības gaisma. Kas tad notiktu, ja Eņģeļi uzkāptu līdz pat Saulei un ieietu tās ugunī? Tāpēc ka Eņģeļi uzņem Kungu atšķirīgi, arī Debess parādās savstarpēji šķirtas: visaugstākā, ko sauc par Trešo Debesi, parādās virs Otrās, un šī virs Pirmās. Nevis Debess ir cita no citas atstatu, bet tās parādās atstatu esam; jo Kungs tāpat ir klāt tiem, kuri ir pēdējā Debesī, kā tiem, kuri ir Trešajā; tas, no kā rodas atstatuma šķitums, ir subjekts, kuri ir Eņģeļi, nevis Kungā.

111. Ka tā tas ir, to ar dabīgu priekšstatu grūti var aptvert, tāpēc ka tajā ir telpa, bet to var aptvert ar garīgu priekšstatu, tāpēc ka tajā nav telpas; šādā priekšstatā ir Eņģeļi. Ar dabīgu priekšstatu var tomēr aptvert to, ka Mīlestība un Gudrība, jeb, kas ir tas pats, ka Kungs, kurš ir Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība, nevar progresēt telpā, bet ir pie ikviena, skatoties pēc uzņemšanas. Ka Kungs ir klāt visiem, to Viņš Pats māca Mateja 28. nod. 20.p.; un ka mājvietu Viņš dara pie tiem, kas Viņu mīl — Jāņa 14.21./23/.

112. Bet tas var likties it kā augstākas gudrības lieta, tāpēc ka apstiprināts ar Debesīm un ar Eņģeļiem; un tomēr tamlīdzīgi ir arī pie cilvēkiem. Cilvēki sava sirdsprāta iekšējāko iecirkņu ziņā iesilst un tiek apgaismoti no tās pašas Saules; no tās siltuma viņi iesilst, un ar tās gaismu tiek apgaismoti par tik, cik viņi uzņem no Kunga mīlestību un gudrību. Izšķirība starp eņģeļiem un cilvēkiem ir tā, ka eņģeļi ir vienīgi zem tās Saules, bet cilvēki ir ne tikai zem tās Saules, bet arī zem pasaules Saules; jo cilvēku ķermeņi, ja nav zem abām tām Saulēm, nevar eksistēt un pastāvēt, ar Eņģeļu ķermeņiem, kuri ir garīgi, ir

citādi.

26. EŅĢEĻI IR KUNGĀ, UN KUNGS IR VIŅOS; UN TU KĀ EŅĢEĻI IR UZŅĒMĒJI, TAD KUNGS VIEN IR DEBESS

113. Debesi sauc par Dieva Mājokli, un arī par Dieva Troni, un tāpēc cilvēki tic, ka Dievs tur ir kā Kēniņš savā Valstī. Bet Dievs, tas ir Kungs, ir Saulē pāri debesīm, un ar savu klātieni Siltumā un Gaismā ir Debesīs — kā divos iepriekšējos Artīkulos rādīts; un lai gan Kunga tādā kārtā ir Debesī, Viņš tomēr ir tur kā Sevī; jo, kā nupat iepriekš (108. līdz 112. nr.) aprādīts, atstatums starp Sauli un Debesi nav atstatums, bet ir atstatuma šķitums; kālabad, ja tas atstatums ir tikai šķitums, tad ir secināms, ka Pats Kungs ir Debesī, jo Viņš ir Debess Eņģeļu Mīlestībā un Gudrībā; un tā kā Viņš ir visu Eņģeļu mīlestībā un gudrībā, un Eņģeļi sastata Debesi, tad Viņš ir visā Debesī.

114. Ka Kungs ne tiki ir Debesi, bet ir arī pati Debess, tas tāpēc, ka Eņģeļi veido mīlestība un gudrība, un šīs divas ir Kunga piederums eņģeļos; no kam secināms, ka Kungs ir Debess. Jo Eņģeļi nav Eņģeļi savas pašdabas pēc; viņu pašdaba ir gluži kā cilvēka pašdaba, kas ir ļaunais. Ka tas pats ir arī eņģeļu pašdaba, tas tāpēc, ka visi Eņģeļi ir bijuši cilvēki, un tā pašdaba viņiem no dzimšanas ir pieķērusies; tā tiek tikai atstādīnāta, un par cik tā tiek atstādīnāta, tik viņi uzņem sevī mīlestību un gudrību, tas ir, Kungu. Katrs var redzēt, ja tikai paceļ cik necik savu saprātu, ka Kungs nevar mājot kaut kur citur, ja ne savējā (in suo) pie eņģeļiem, tas ir, savā pašdabā, kas ir Mīlestība un Gudrība, un visnotaļ ne eņģeļu pašdaba, kas ir ļaunais. No tam nākas, ka, par cik ļaunais tiek atstādīnāts, tik Kungs ir viņos, un tik viņi ir eņģeļi. Pats Debess eņģeliskais ir Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība; šo Dievišķo sauc par Eņģelisku, kad tas ir eņģeļos; no kam atkal ir skaidrs, ka Eņģeļi ir Eņģeļi no Kunga, nevis paši no sevis; konsekvēti arī Debess.

115. Bet kā Kungs ir Eņģeļi, un Eņģelis Kungā, to nevar aptvert, nezinot, kāda viņu saistība. Saistība ir Kunga ar Eņģeļi, un Eņģeļa ar Kungu, kālabad tā ir abpusīga saistība. No Eņģeļa puses tā ir šāda: Eņģelis ne jau citādi, kā sevi esam mīlestībā un gudrībā pats no sevis, tamlīdzīgi kā cilvēks, un no tam, it kā mīlestība un gudrība būtu viņa paša jeb sava. Ja viņš tā nejaustu, tad nekādas saistības nebūtu, tā tad ne Kungs būtu viņā, ne viņš Kungā; nedz arī var būt, ka Kungs būtu kādā eņģeļi un cilvēkā, ja tas, kurā Viņš ar mīlestību un gudrību ir, nejaustu un nejustu to kā savu. Šādā kārtā Kungu ne tikai uzņem, bet, kad ir uzņemts, patur, un arī pretī mīl; tāpēc tādā kārtā Eņģelis top gudrs un paliek gudrs. Kurš varētu gribēt Kungu un tuvāku mīlēt, un kurš varētu gribēt gudrs būt, ja nejustu un nejaustu to, ko mīl, mīcās un smēlas, kā savu, un kurš citādi varētu paturēt to pie sevis? Ja tas tā nebūtu, tad iēplūstošajai mīlestībai un gudrībai nebūtu nekādas pieturas (sēdekļa), jo tā tad plūstu cauri un viņu neierosminātu, un tad ne eņģelis būtu eņģelis, ne cilvēks būtu cilvēks, un tie pat būtu nekas cits kā kaut kas nedzīvs. No tam var spriest, ka, lai būtu saistība, tad jābūt savstarpībai.

116. Bet tagad pateiksim, ka tas notiek, ka Eņģelis jauš un jūt /ieplūstošo mīlestību un gudrību/ kā savu, un šādā kārtā uzņem un patur tās, jebšu tās nav viņa; jo iepriekš teikts, ka Eņģelis nav Eņģelis pats no: sevis, bet no tā, kas viņam ir no Kunga. Lieta par sevi ir šāda: Ikkuram Eņģelīm ir Brīvība un Racionalitāte; šīs divas ir viņam tamdēļ, lai viņš spētu uzņemt mīlestību un gudrību no Kunga; bet tās abas, tiklab Brīvība kā arī Racionalitāte nav viņa, bet ir Kunga viņā; bet tā kā tās abas ir visiešķēji piesaistītas viņa dzīvībai — tik visiešķēji, ka var teikt, ka tās ir viņa dzīvībā iesaistītas — tad tās liekas it kā viņa paša piederums. Ar tām viņš spēj domāt un gribēt, kā arī runāt un darboties, un ko viņš aiz tām domā, grib, runā un dara, tas izliekas esam it kā no viņa paša. Tā rodas pretsaistība, no kā top saistība. Un tomēr, par cik Eņģelis domā, ka mīlestība un gudrība ir viņā pašā, un šādā kārtā piespriež tās sev kā savas, tik viņā Eņģeliskā nav, un tāpēc par tik nav viņam arī saistības ar Kungu: jo tad viņš nav patiesībā; un tā kā patiesība ir viens ar debess gaismu, tad par tik viņš nevar būt debēs; jo ar to viņš noliedz, ka dzīvo no Kunga, un tic, ka dzīvo pats no sevis, konsekvēti, ka Dievišķā būtība ir viņā pašā. Tajās divās, Brīvībā un Racionalitātē, pastāv dzīvība, ko sauc par eņģelisku un cilvēcisku. No sacītā var redzēt, ka tā savstarpība Eņģelīm ir dota saistības labad ar Kungu, un, raugoties uz spēju, savstarpība nav viņa, bet ir Kunga. No tam nākas, ka, ja viņš to savstarpību, no kuras jauš un jūt it kā savu to, kas ir Kunga, izlieto nelietīgi, kas notiek, to sev piesavējot, viņš no eņģeliskās dabas izkrīt. Ka saistība ir abpusīga, to Kungs Pats māca Jāņa 14. nod. 20 līdz 24. un 15. nod. 4.5.6; kā arī to, ka Kunga saistība ar cilvēku, un cilvēka

ar Kungu, pastāv tajās lietās, kuras ir Kunga, kuras sauc par Viņa vārdiem — Jāņa 15,7.

117. Ir Cilvēki, kuri domā, ka Adāms esot bijis tādā Brīvībā jeb Brīvā Lemšanā, ka varējis pats no sevis mīlēt Dievu un būt gudrs, un ka tā Brīvā lemšana viņa pēcnācējos esot samaitāta. Bet tā ir maldība; jo cilvēks nav dzīvība, bet ir dzīvības uzņēmējs — kas redzams iepriekš — 4. līdz 6. nr. un 54. līdz 60. nr.; un kas ir dzīvības uzņēmējs, tas nevar mīlēt un gudrs būt no kaut kā savēja; kāpēc arī viņš, kad gribēja no sevis gudrs būt un mīlēt, no gudrības un mīlestības izkrita, un tika no Paradīzes izmests.

118. Tamlīdzīgi, kas patlaban teikts par Eņģeli, sakāms arī par Debesi, kura no eņģeļiem sastāv, jo Dievišķais vislielākās un vismazākās lietās ir tas pats — kā iepriekš 77. līdz 82. nr. aprādīts. Tamlīdzīgi, kas teikts par Eņģeli un Debesi, sakāms arī par Cilvēku un Baznīcu, jo debess Eņģelis un baznīcas Cilvēks saistībā Darbojas kā viens; un Baznīcas cilvēks sava sirdsprāta iekšējāko iecirkņu ziņā arī ir eņģelis. Bet ar Baznīcas cilvēku ir domāts cilvēks, kurā ir Baznīca.

27. GARĪGAJĀ PASAULĒ AUSTRUMI IR TUR, KUR REDZ KUNGU KĀ SAULI, UN KA PĀRĒJĀS DEBESPUSES IR ATKARĪGAS NO TURIENES

119. Runa bija par Garīgās Pasaules Sauli un tās būtību, kā arī par tās Siltumu un Gaismu, un par Kunga Klātieni tajos; tagad nu būs runa arī par tās Pasaules Debespusēm. Ka runa ir par to Sauli un to Pasauli, tas tāpēc, ka šajā grāmatā runa ir par Dievu, un par Mīlestību un Gudrību; un runāt par šām lietām citādi nekā izejot no paša to cēloņa, būtu runāt raugoties no sekām un ne cēloņiem; un sekas tomēr nemāca neko citu kā tikai sekas, un tās vien aplūkojot, tās neizpauž nekādu cēloni, bet cēlonis izpauž sekas, un zināt sekas no cēloņiem ir būt gudram; bet uzmeklēt cēloņus no sekām nav gudram būt, tāpēc ka tad uzduras maldiem, kurus uzmeklētājā sauc par cēloņiem; un tas nozīmē gudrību padarīt muļķīgu. Jo cēloņi ir agrāki un sekas ir vēlākas; un no vēlākā agrāko redzēt nevar, bet no agrākā vēlāko gan var; šī ir kārtība. Aiz šī iemesla runa šē ir papriekš par garīgo Pasauli; jo visi cēloņi ir tur, un pēc tam būs runa par dabīgo Pasauli, kur visas lietas, kas tur parādās, ir sekas.

120. Šē nu pateiksim par Debespusēm Garīgajā Pasaulē. Tur ir Debesspuses tamlīdzīgi kā dabīgajā Pasaulē; bet Garīgās Pasaules Debespuses, tāpat kā pati tā Pasaule, ir garīgas; bet dabīgās Pasaules Debespuses, tāpat kā šī Pasaule, dabīgas, kāpēc arī tās ir tik atšķirīgas, ka tām nav nekā kopēja. Ir četras Debesspuses katrā no tām Pasaulēm, kuras sauc par Austrumiem, Rietumiem, Dienvidiem un Ziemeļiem. Dabīgajā Pasaulē tās Četras Debesspuses ir pastāvīgas un ir noteiktas pēc Saules Dienvidos; tai priekšā ir ziemeļi, vienā pusē ir Austrumi, otrā ir Rietumi, kuras debesspuses nosaka pēc ikkuras vietas dienvidiem, jo Saules stāvoklis dienvidos itvisur vienmēr ir tas pats un šādā kārtā nemainīgs. Garīgajā Pasaulē ir citādi: tur Debespuses nosaka pēc Saules, kura tur allaž parādās savā vietā, un kur tā parādās, tur ir Austrumi, kālabad debesspušu noteikšana tanī Pasaulē nav tāda kā dabīgajā Pasaulē pēc Dienvidiem, bet pēc Austrumiem: tiem priekšā ir Rietumi, vienā pusē ir Dienvidi, otrā Ziemeļi. Bet ka tās Debespuses nav atkarīgas no turienes Saules, bet no tās Pasaules Iemītniekiem, kuri ir Eņģeļi un Gari, būs redzams turpmāk.

121. Tā kā tās Debespuses pēc savas izcelsmes, kas ir Kungs kā Saule, ir Garīgas, tad Eņģeļu un Garu Mājokļi, kas visi ir saskaņā ar tām Debespusēm, arī ir Garīgi; un Garīgi tie ir tāpēc, ka to iemītnieki māj, skatoties pēc mīlestības un gudrības uzņemšanas no Kunga. Tie, kuri ir Mīlestības augstākā pakāpē, māj Austrumos; kuri ir Mīlestības zemākā pakāpē — Rietumos; kuri ir Gudrības augstākā pakāpē — Dienvidos; un kuri ir Gudrības zemākā pakāpē — Ziemeļos. No tam nākas, ka Vārdā ar 'Austrumiem' visaugstākā nozīmē domāts Kungs, un attiecīgā nozīmē mīlestība uz Viņu; ar 'Rietumiem' domāta mazinošās mīlestība uz Viņu; ar 'Dienvidiem' — gudrība savā gaismā, un ar 'Ziemeļiem' — gudrība savā krēslībā (ēnā); vai tamlīdzīgas lietas, zīmējoties uz to cilvēku stāvokli, par kuriem ir runa.

122. Tā kā Austrumi ir tie, pēc kuriem visas Debespuses Garīgajā Pasaulē tiek noteiktas, un ar 'Austrumiem' visaugstākā nozīmē ir domāts Kungs un arī Dievišķā Mīlestība, tad ir skaidrs, ka Kungs un Mīlestība uz Viņu ir tie, no kā ir visas lietas; un ka par tik, cik kurš tanī mīlestībā nav, tik tas no Viņa ir tālāk, un māj vai nu rietumos, vai dienvidos, vai ziemeļos, un tur atstatumos, skatoties pēc mīlestības uzņemšanas.

123. Tā kā Kungs kā Saule ir pastāvīgi Austrumos, tad Senie, kuriem visi kulta akti prezentēja garīgas lietas, savās pielūgšanās vērsa sejas uz Austrumiem; un lai tamlīdzīgi darītu visā kultā, tad vērsa uz

turieni arī savus Tempļus; no kam nākas, ka arī pašlaik Tempļi tā tiek celti.

28. DEBESPUSES GARĪGAJĀ PASAULĒ NAV /ATKARĪGAS/ NO KUNGA KĀ SAULES, BET NO EŅĢEĻIEM, SKATOTIES PĒC UZŅEMŠANAS

124. Teikts ir, ka Eņģeļi mājo savā starpā šķirti, daži austrumu Debespusē, daži rietumu, daži dienvidu, un daži ziemeļu; un ka tie, kuri mājo austrumu Debespusē, ir mīlestības augstākā pakāpē; kuri rietumu, tie ir mīlestības zemākā pakāpē; kuri dienvidu, tie ir gudrības gaismā, un kuri ziemeļu, tie ir gudrības krēslībā. Šī mājokļu izšķirība liekas it kā esam no Kunga kā Saules, lai gan tā ir no Eņģeļiem. Kungs nav lielākā un mazākā mīlestības un gudrības pakāpē, jeb kā Saule lielākā un mazākā siltuma un gaismas pakāpē pie viena nekā pie otra, jo Viņš ir it visur tas pats, bet viens un otrs Viņu vienādā pakāpē neuzņem; un no tam nākas, ka viņi izliekas sev vairāk vai mazāk atstatu savā starpā, un arī dažādi mājotam, skatoties pēc debespusēm. No tam secināms, ka Debespuses garīgajā Pasaulē nav nekas cits kā dažāda mīlestības un gudrības, un no tam siltuma un gaismas uzņemšana no Kunga kā Saules. Ka tā tas ir, ir skaidrs no iepriekš 108. līdz 112. nr. aprādītā, ka Atstatumi garīgajā Pasaulē ir šķitumi.

125. Tā kā Debespuses ir dažāda mīlestības un gudrības Uzņemšana (dsk.) eņģeļos, tad pasacīsim laut ko arī par šo dažādību, no kuras tas šķitums rodas. Kungs ir eņģeļi, un eņģelis ir Kungā, kā iepriekšējā Artikulā rādīts; bet tā kā izliekas, it kā Kungs kā Saule būtu ārpus viņu, tad izliekas arī, ka Kungs redz viņu no Saules, un ka viņš redz Kungu Saulē — kas ir gandrīz tāpat, kā attēlam parādoties spogulī. Tāpēc, ja ir jārūnā pēc tā šķituma, tad lieta tāda ir, ka Kungs redz un uzlūko ikvienu no vaiga vaigā, bet ka eņģeļi no savas puses redz Kungu ne tā. Tie, kuri no Kunga ir mīlestībā uz Kungu, redz Viņu tieši, un tāpēc viņi ir Austrumos un Rietumos; bet tie, kuri ir vairāk gudrībā, redz Kungu iesānis pa labi, un kuri ir mazāk gudrībā — iesānis pa kreisi, un tāpēc šie un tie ir ziemeļos un dienvidos. Ka šie redz iesānis, tas tāpēc, ka mīlestība un gudrība, lai gan iziet no Kunga kā viens, bet ne kā viens tiek uzņemtas no Eņģeļiem — kā arī tas iepriekš ir teikts — un gudrība, kas iet pāri mīlestībai, gan kā gudrība izliekas, tomēr gudrība nav, tāpēc ka pāri ejošajā gudrībā nav dzīvības no mīlestības. No sacītā ir skaidrs, no kam nākas uzņemšanas dažādība, pēc kuras Eņģeļu mājokļi garīgajā Pasaulē parādās iekārtoti pēc Debesspusēm.

126. Ka dažādā mīlestības un gudrības uzņemšana iztaisa garīgajā Pasaule debesspusi, var spriest no tam, ka Eņģelis maina debesspusi, skatoties pēc mīlestības pieņemšanās un mazināšanās viņā; no kam ir skaidrs, ka Debesspuse neatkarājas no Kunga kā Saules, bet no Eņģeļa, skatoties pēc uzņemšanas. Tamlīdzīgi ir arī ar cilvēku viņa gara ziņā: sava gara ziņā viņš ir zināmā garīgās Pasaules debesspusē, lai kādā dabīgās Pasaules debesspusē būdams; jo, kā iepriekš teikts, garīgās Pasaules debesspusēm nav nekā kopēja ar dabīgās Pasaules debesspusēm; šajās cilvēks ir sava ķermeņa ziņā, bet tajās sva gara ziņā.

127. Lai mīlestība un gudrība eņģeļi un cilvēkā veidotu vienību, tad visās viņa ķermeņa daļās ir pa pārim: acis, ausis, nāsis ir pa pārim; rokas, gurni un kājas ir pa pārim; smadzenes ir iedalītas divās puslodēs, sirds divās kamerās, plaušas divos spārnos, un tamlīdzīgi arī pārējie orgāni. Tādā kārtā eņģeļi un cilvēkā ir labā un kreisā puse; un visas labās puses daļas attiecas uz mīlestību, no kuras ir gudrība; un visas kreisās puses daļas uz gudrību no mīlestības; jeb, kas ir tas pats, visas labās puses daļas attiecas uz labo, no kā ir patiesais, un visas kreisās puses daļas uz patieso no labā. Šie pāri eņģeļim un cilvēkam ir, lai mīlestība un gudrība, jeb labais un patiesais viņos būtu kā viens, un kā viens raudzītos uz Kungu. Bet par šo lietu vairāk pateiksim turpmāk.

128. No sacītā var redzēt, kā maldās un no tam nepatiesībā ir tie, kuri domā, ka Kungs patvaļīgi piešķir debesi jeb patvaļīgi dod vienam būt gudram un mīlēt vairāk nekā otram; lai gan Kungs vienādi grib, lai būtu gudra un taptu glābts viens kā otrs; jo Viņš gādā līdzekļus visiem, un, par cik katrs tos uzņem un saskaņā ar tiem dzīvo, tik ir gudrs un top glābts, jo Kungs ir tas pats pie viena un pie otra; bet ka uzņēmēji, kas ir eņģeļi un cilvēki, ir nelīdzīgi, nelīdzīgas uzņemšanas un dzīves pēc. Ka tā tas ir, to var spriest no tā, kas nupat teikts, par debesspusēm, un par eņģeļu mājokļiem, skatoties pēc tām, proti, ka tā dažādība nav no Kunga, bet no uzņēmējiem.

30. VISI EŅĢEĻU SIRDSPRĀTA KĀ ARĪ ĶERMENA IEKŠĒJĀKIE /IECIRKŅI/ IR VĒRSTI UZ KUNGU KĀ SAULI

135. Eņģeļiem ir saprāts un griba, un ir seja un ķermenis; un ir arī iekšējāki saprāta un gribas, tāpat arī sejas un ķermeņa iecirkņi. Iekšējākie saprāta un gribas iecirkņi ir tie, kuri ir viņu iekšējāko rosmju un domāšanas iecirkņi, iekšējākie sejas iecirkņi ir smadzenes; un iekšējākie ķermeņa iecirkņi ir iekšas, no kurām galvenās ir sirds un plaušas. Ar vārdu sakot, Eņģeļiem ir visas un katra atsevišķā lieta, kādas ir cilvēkiem zemēs — no kam nākas, ka Eņģeļi ir cilvēki. Ārīgā forma bez iekšējiem orgāniem nedara viņus par cilvēkiem, bet ārīgā forma kopā ar tiem, un pat no tiem; citādi viņi būtu tikai cilvēka tēli, kuros nav dzīvības, tāpēc ka dzīvības formu viņos iekšēji nebūtu.

136. Ir zināms, ka griba un saprāts rīko (regant) ķermeni pēc sava mājiņa; jo, ko saprāts domā, to mute runā; un ko griba grib, to ķermenis dara; no kam ir skaidrs, ka ķermenis ir saprātam un gribai atbilstoša forma; un tā kā par saprātu un gribu arī izsaka formu, tad — ka ķermeņa forma atbilst saprāta un gribas formai. Bet kāda ir viena un otra forma, tas šajā vietā nav aprakstāms, jo katrā no tām ir neskaitāmas lietas, un šās neskaitāmās lietas darbojas kā viens, tāpēc ka tās savstarpēji vienas otrām atbilst. No tam nākas, ka Sirdsprāts, jeb griba un saprāts, rīko ķermeni pēc sava mājiņa, šādējādi gluži kā sevi pašu. No tam secināms, ka iekšējākie sirdsprāta iecirkņi ar iekšējākiem ķermeņa iecirkņiem darbojas vienkopus, un tāpat ārīgākie Sirdsprāta iecirkņi ar ārīgākiem ķermeņa iecirkņiem. Par iekšējākiem sirdsprāta iecirkņiem pateiksim vēlāk, kad papriekš būs pateikts par dzīvības pakāpēm, un tāpat tad arī par ķermeņa iekšējākiem iecirkņiem.

137. Tā kā iekšējākie sirdsprāta iecirkņi ir viens ar ķermeņa iekšējākiem iecirkņiem, tad secināms, ka iekšējākajiem sirdsprāta iecirkņiem griežoties pret Kungu kā Sauli, arī iekšējākie ķermeņa iecirkņi dara tāpat; un tā kā ārīgākie abos — tiklab sirdsprātā kā arī ķermenī — ir atkarīgi no viņu iekšējākiem, ka arī tie dara tāpat; jo, ko ārīgais dara, to tas dara no iekšējā, jo kopējam viss savējais ir no daļējām lietām, no kā tas ir. No tam ir skaidrs, ka, Eņģeļim vērsot seju un ķermeni pret Kungu kā Sauli, arī visi iekšējākie viņa sirdsprāta un ķermeņa iecirkņi ir vērsti turp. Tamlīdzīgi ir ar cilvēku, ja Kungs viņam ir pastāvīgi priekš acīm, kas notiek, ja cilvēks ir mīlestībā un gudrībā; tad viņš skata Kungu ne tikai ar acīm un seju, bet arī ar visu sirdsprātu un sirdi, tas ir, ar visiem gribas un saprāta un reizē ar visiem ķermeņa iecirkņiem.

138. Tā griešanās pret Kungu ir aktuāla griešanās; tā ir zināma pacelšanās; jo sirdsprāts paceļas debess siltumā un gaismā, kas notiek, atveroties tā iekšējākiem iecirkņiem, kuriem atvērtiem esot, iekšējākos sirdsprāta iecirkņos ieplūst mīlestība un gudrība, un iekšējākos ķermeņa iecirkņos debess siltums un gaisma, no kam top pacelšanās, kas ir it kā pacelšanās no migļas gaisā jeb kā no gaisa aitērā; un mīlestība un gudrība līdz ar to siltumu un gaismu ir Kungs pie cilvēka, Kurš, kā iepriekš teikts, vērs viņu uz Sevi. Pretējais notiek pie tiem, kuri nav mīlestībā un gudrībā, un vēl vairāk pie tiem, kuri ir pret mīlestību un gudrību; viņu iekšējākie tiklab sirdsprāta kā arī ķermeņa iecirkņi ir aizvērti, un kad tie ir aizvērti, ārīgie reaģē pret Kungu, jo tāda ir viņu daba. No tam nākas, ka viņi griežas nost no Kunga, un griezties nost ir piegriezties ellei.

139. Tā aktuālā griešanās pret Kungu notiek aiz mīlestības līdz ar gudrību, nevis aiz mīlestības vien, nedz aiz gudrības vien. Mīlestība vien ir kā Esme bez savas Izpaušmes, jo mīlestība izpaužas gudrībā; un gudrība bez mīlestības ir kā Izpaušme bez savas Esmes, jo gudrība iziet no mīlestības. Ir gan arī mīlestība bez gudrības, bet tā mīlestība ir cilvēka, nevis Kunga; un ir arī gudrība bez mīlestības, bet tā gudrība ir gan no Kunga, bet tajā nav Kunga; jo tā ir kā ziemas gaisma, kura gan ir no saules, bet saules būtības, kas ir siltums, tajā nav.

31. IKVIENS GARS, LAI KĀDS BŪDAMS, TAMLĪDZĪGI PIEVĒRŠAS SAVAI VALDOŠAJAI MĪLESTĪBAI

140. Papriekš pasacīsim, kas ir gars un kas ir eņģelis. Ikviens cilvēks pēc nāves nonāk papriekš garu Pasaulē, kura ir vidū starp Debesi un Elli, un tur pavada savus laikus un savus stāvokļus; un, skatoties pēc savas dzīves dabīgajā pasaulē, tiek sagatavots vai nu Debesij vai Ellei. Kamēr viņš tajā Pasaulē uzturas, viņu sauc par garu: kurš no tās Pasaulē ir pacelts Debesī, to sauc par Eņģeli; bet kurš ir nomests Ellē, to sauc par sātānu vai velnu. Kamēr tie paši ir garu Pasaulē, to, kurš tiek sagatavots Debesij, sauc

par eņģelisku Garu, un kurš tiek sagatavots Ellei — par eļļiņu Garu. Eņģelisks Gars pa to laiku ir saistīts ar Debesi, un eļļiņš Gars ar Elli. Visi Gari, kuri ir garu Pasaulē, ir piesaistīti cilvēkiem, tāpēc ka cilvēki savu iekšējāko sirdsprāta iecirkņu ziņā tāpat ir starp Debesi un Elli, un ar to garu starpniecību ir sakarā ar Debesi vai Elli, skatoties pēc savas dzīves. Ir jāzina, ka kas cits ir garu Pasaule, un kas cits ir garīgā Pasaule. Garu Pasaule ir tā, par kuru nupat bija runa, bet garīgā Pasaule ir vienkopus tā Pasaule un Debess un Elle.

141. Pasacīsim kaut ko arī par Mīlestībām, tāpēc ka runa ir par eņģeļu un garu piegriešanos aiz viņu mīlestībām viņu mīlestībām. Visa Debess ir iedalīta Biedrībās pēc viņu mīlestību izšķirībām; tāpat arī Elle; un tāpat arī garu Pasaule; bet Debess ir iedalīta Biedrībās pēc debešķīgu mīlestību izšķirībām; Elle turpretī ir iedalīta Biedrībās pēc eļļiņu mīlestību izšķirībām; bet garu Pasaule tiklab pēc debešķīgu kā arī eļļiņu mīlestību izšķirībām. Ir divi mīlestības, kas ir visu pārējo Galvas, jeb uz kurām attiecas visas pārējās Mīlestības. Mīlestība, kas ir galva, jeb uz kuru attiecas visas debešķīgās mīlestības, ir Mīlestība uz Kungu; un Mīlestība, kas ir galva, jeb uz kuru attiecas visas eļļiņās mīlestības, ir Mīlestība dominēt aiz patmīlības. Tās divi Mīlestības ir diametrāli viena otrai pretējas.

142. Tā kā tās divi Mīlestības — Mīlestība uz Kungu, un dominēšanas Mīlestība aiz patmīlības — ir viena otrai pilnīgi pretējas; un tā kā visi, kas ir Mīlestībā uz Kungu, griežas pret Kungu kā Sauli — kā iepriekšējā Artikulā rādīts — tad var spriest, ka visi, kas ir dominēšanas Mīlestībā aiz patmīlības, griežas nost no Kunga. Ka viņi pretstata pēc tā griežas, tas tāpēc, ka tie, kuri ir mīlestībā uz Kungu, nemīl neko vairāk kā vadīties no Kunga, un grib, lai Kungs vien dominētu; bet kuri ir dominēšanas mīlestībā aiz patmīlības, tie neko vairāk nemīl kā vadīties paši no sevis, un grib vienīgi paši dominēt. Teikts “dominēšanas mīlestība aiz patmīlības”, tāpēc ka ir arī dominēšanas mīlestība aiz mīlēšanas noderēt, kura mīlestība, tāpēc ka tā ir viens ar mīlestību pret tuvāku, ir garīga mīlestība. Tikai šo mīlestību nevar saukt par mīlestību dominēt, bet par mīlēšanu noderēt.

143. Ka ikviens gars, lai kāds būdams, piegriežas savai valdošajai mīlestībai, tas tāpēc, ka mīlestība ir jebkura gara dzīvība — kā Pirmajā Daļā 1., 2., 3. nr. rādīts — un dzīvība griež savus izņēmējus traukus, ko sauc par locekļiem, orgāniem un iekšām, tāpat visu cilvēku, uz to biedrību, kura ir ar viņu līdzīgā mīlestībā, tāpat turp, kur ir viņa mīlestība.

144. Tā kā dominēšanas mīlestība aiz patmīlības ir pilnīgi pretēja mīlestībai uz Kungu, tad gari, kuri tajā dominēšanas mīlestībā ir, griež seju nost no Kunga, un tādējādi skatās acīm uz tās Pasaules rietumiem; un tā kā viņi šādā kārtā sava ķermeņa ziņā ir pretējā virzienā, tad aizmugurē viņiem ir Austrumi, pa labi viņiem ir ziemeļi, un pa kreisi viņiem ir dienvidi. Aizmugurē viņiem ir Austrumi tāpēc, ka viņi ienīst Kungu; pa labi viņiem ir ziemeļi tāpēc, ka viņi mīl maldus un aiz tiem nepatiesības, un pa kreisi viņiem ir dienvidi tāpēc, ka gudrības gaismu viņi nicina. Griezties viņi var visapkārt, bet viss, ko viņi ap sevi redz, rādās līdzīgs viņu mīlestībai. Visi viņi ir dabīgi jutekliski, un daži tādi, ka iedomājas sevi vien dzīvojam, un skatās uz citiem kā kādiem tēliem; viņi domā sevi esam gudrākus par visiem, jebšu viņi ir ārprātīgi.

145. Garīgajā Pasaulē parādās ceļi, izbūvēti tāpat kā ceļi dabīgajā Pasaulē; daži ved uz Debesi, un daži uz Elli. Bet ceļi, kas ved uz Elli, nerādās tiem, kuri iet uz Debesi; nedz arī ceļi, kas ved uz Debesi, rādās tiem, kuri iet uz Elli. Ir neskaitāmi tādi ceļi; jo ir tādi, kas ved uz ikkuru Debess biedrību, un ir tādi, kas ved uz ikkuru Elles biedrību. Ikviens gars uziet uz ceļu, kas ved uz viņa mīlestības biedrību, un neredz ceļus, kas iet uz citurieni. No tam nākas, ka ikviens gars, kā viņš savai valdošajai mīlestībai pievēršas, tā arī iet uz priekšu.

32. DIEVIŠĶĀ MĪLESTĪBA UN DIEVIŠĶĀ GUDRĪBA, KAS IZIET NO KUNGA KĀ SAULES, UN RADA SILTUMU UN GAISMU DEBESĪ, IR IZEJOŠAIS DIEVIŠĶAIS, KAS IR SVĒTAIS GARS

146. *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Kungu* ir rādīts, ka Dievs ir viens Personā un Būtībā, kurā ir Trijība, un ka tas Dievs ir Kungs; un vēl, ka Viņa Trijību sauc par Tēvu, Dēlu un svēto Garu, un ka Dievišķo, no kā ir viss ir, sauc par ‘Tēvu’, Dievišķo Cilvēcisko — par ‘Dēlu’, un Izejošo Dievišķo — par ‘svēto Garu’. Saka ‘izejošais Dievišķais’, un neviens tomēr nezina, no kam tas nākas, ka saka ‘Izejošais’. Ka neviens to nozina, tas tāpēc, ka līdz šim nebija zināms, ka Kungs Eņģeļu priekšā parādās kā Saule, un ka no tās Saules iziet Siltums, kas savā būtībā ir Dievišķā Mīlestība, un tāpat Gaisma, kas savā būtībā

ir Dievišķā Gudrība. Kamēr tas nebija zināms, cilvēki nevarēja domāt citādi it kā izejošais Dievišķais būtu kāds Dievišķais par sevi, kāpēc arī Atanazija Ticības Doktrīnā teikts, ka “Tēva Persona ir cita, Dēla ir cita, un svētā Gara ir cita”. Bet tagad, zinot, ka Kungs parādās kā Saule, cilvēkiem var būt pareizs priekšstats par Izejošo Dievišķo, ko sauc par svēto Garu, proti, ka tas ir viens ar Kungu, bet ka tas iziet no Viņa kā Siltums un Gaisma no Saules. Tas ir arī iemesls tam, ka, par cik Eņģeļi ir mīlestībā un gudrībā, tik viņi ir Dievišķajā Siltumā un Dievišķajā Gaismā. Nezinot, ka Kungs garīgajā Pasaulē parādās kā Saule, un ka Viņa Dievišķais tā iziet, nekādi nevar zināt, kas ir domāt ax ar ‘iziešanu’, vai tas nozīmē tikai piešķirt (sit communicare) to, kas ir Tēva un Dēla piederums, vai tikai apgaismot un mācīt. Bet arī tā, ar apgaismotu prātu tas /proti, svētais Gars/ nav jāatzīst kā kāds Dievišķais par sevi un jāsauc par Dievu, kā arī jāatšķir /kā kāda cita Persona/, kad bija zināms arī, ka Dievs ir viens, un ir visur klāt (visuresošs).

147. Iepriekš ir rādīts, ka Dievs nav telpā, un ka tādā kārtā Viņš ir visur klāt (visuresošs); un tāpat, ka Dievišķais ir visur tas pats, bet ka Viņa šķietamā dažādība ir eņģeļos un cilvēkos dažādās uzņemšanas pēc. Tā kā nu no Kunga kā Saules izejošais Dievišķais ir Gaismā un Siltumā, un gaisma un siltums ieplūst vispirms vispārīgajos uzņēmējos, ko Pasaulē sauc par atmosfērām, un šīs ir mākoņu uzņēmējas, tad var konstatēt, ka cilvēks vai eņģelis ir izejošā Dievišķā uzņēmējs, skatoties pēc tā, kā viņa iekšējie, tas ir saprāta, iecirkņi ir tādiem mākoņiem apņemti. Ar ‘mākoņiem’ šie domāti garīgi mākoņi, kas ir domas, kuras, ja ir veidotas no patiesībām, tad saskan ar Dievišķo Gudrību; bet ja no nepatiesībām, tad nesaskan; kālabad arī domas, kas veidotas no patiesībām, garīgajā Pasaulē, nostatītas skatam, parādās kā gaiši mākoņi; un domas, kas veidotas no nepatiesībām, kā tumši mākoņi. No tam var redzēt, ka izejošais Dievišķais ir gan ikvienā cilvēkā, bet tiek no viņa dažādi aplāts.

148. Tā kā pats Dievišķais eņģeļi un cilvēkā ir klāt garīgā siltumā un gaismā, tad par tiem, kuri ir Dievišķās Gudrības patiesajā un Dievišķās Mīlestības labajā, kad šīs lietas viņus ierosmina un viņi aiz ierosmes no tām par tām domā, mēdz teikt, ka viņi ‘iekarst Dievā’ — kas dažkārt notiek arī jaušamā un jūtamā kārtā, piemēram, kad Sludinātājs Dedzībā runā. Par tiem pašiem mēdz teikt arī, ka Dievs viņus apgaismo, tāpēc ka Kungs ar savu izejošo Dievišķo ne tikai iekarsē gribu ar garīgu Siltumu, bet arī apgaismo saprātu ar garīgu Gaismu.

149. Ka svētais Gars ir tas pats kas Kungs, un ir pati Patiesība, no kā cilvēkam ir Apgaismība, ir skaidrs no šīm vietām Vārdā: “Jēzus sacīja: Kad nāks Patiesības Gars, tas jūs vedīs visā Patiesībā; viņš nerunās no sevis paša, bet ko dzirdēs, to tas runās” (Jņ. 16,13). “Viņš Mani paugstinās, tāpēc ka ņems no Manējā, un jums pasludinās” (Jņ. /14,17/ 15,26). “Jēzus sacīja: Ko Es jums runāju, tas ir Gars un Dzīvība” (Jņ. 6,36). No šīm vietām ir skaidrs, ka pati Patiesība, kas no Kunga iziet, ir nosaukta par svēto Garu — kura, tāpēc ka tā ir gaisma, apgaismo.

150. Apgaismība, ko piedēvē svētajam Garam, ir cilvēkā gan no Kunga, bet notiek tomēr ar garu un eņģeļu vidniecību; bet kāda tā vidniecība ir, to vēl nevar aprakstīt; vienīgi tie var pateikt, ka eņģeļi un gari nekādi nevar apgaismot cilvēku paši no sevis, tāpēc ka viņi tāpat kā cilvēks tiek apgaismoti no Kunga; un tā kā viņi tāpat tiek apgaismooti, tad ir secināms, ka visa apgaismība ir vienīgi no Kunga. Ka tā notiek ar eņģeļu vai garu vidniecību, tas tāpēc, ka cilvēks, kurš ir apgaismībā, tiek tad nolikts tādu eņģeļu un garu vidū, kuri uzņem apgaismību no Kunga vairāk nekā citi.

33. KUNGS IR RADĪJIS UNIVERSU UN VISAS LIETAS TAJA AR SAULES PALĪDZĪBU, KURA IR PIRMAIS NO DIEVIŠĶĀS MĪLESTĪBAS UN DIEVIŠĶĀS GUDRĪBAS IZEJOŠAIS

151. Ar ‘Kungu’ šie domāts Dievs kopš mūžības, jeb Jehovah, ko sauc arī par Tēvu un Radītāju, tāpēc ka Tas ir viens ar Viņu — kā tas Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Kungu rādīts; kālabad turpmākos paragrāfos, kur ir runa par Radīšanu, nosaukts ir Kungs.

152. Ka visas lietas universā ir radītas no Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības, tas Pirmajā šīs grāmatas Daļā, sevišķi 52. un 53. nr. ir pilnām rādīts. Šie nu būs rādīts, ka tās ir radītas ar Saules vidniecību, kas ir Pirmais no Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības izejošais. Neviens, kas prot redzēt sekas no cēloņiem, un pēc tam no cēloņiem sekas to kārtībā un secībā, nevar noliegt, ka Saule ir pirmais, kas radīts, jo visas lietas, kādas ir tās Pasaulē, no tās pastāv; un tā kā tās no tās Saules pastāv, tad tās arī no tās ir radušās. — Jo, ja viens apgalvojums secina un apliecina otru — jo visas lietas

ir zem tās skatienu, tāpēc ka tā ir nolikusi tām tā būt; un turēt zem tā skatienu un likt tām pastāvīgi tā būt; kāpēc arī saka, ka pastāvēšana ir pastāvīga tapšana. Un ja kaut kas tiktu no saules ieplūsmas cauri atmosfērām pilnīgi atrauts, tas tūdaļ izirtu; jo atmosfēras, kuras ir cita par citu tīrākas, un ir Saules iedarbinātas savā spēkā, tur visas lietas sakarā. Tā kā nu universa un visu tā lietu pastāvēšana ir no Saules, tad ir skaidrs, ka Saule ir pirmais, kas radīts, no kā ir viss. Teikts 'no Saules', bet domāts ir, ka no Kunga ar saules palīdzību, jo saule arī ir Kunga radīta.

153. Ir divi Saules, ar kurām Kungs visu radījis: garīgās Pasaules Saule un dabīgās Pasaules Saule. Ar garīgās Pasaules Sauli Kungs visu ir radījis, nevis ar dabīgās Pasaules Sauli, jo Šī Saule ir tālu zem tās Saules, un šī ir vidējā atstatumā, kurai pāri ir garīgā Pasaule, un zem tās ir dabīgā Pasaule; un dabīgās Pasaules Saule ir radīta vietnieciskai kalpošanai, par kuru kalpošanu pateiksim turpmāk.

154. Ka Universs un visas lietas tajā ir Kunga ar garīgās Pasaules Saules palīdzību radīts, tas tāpēc, ka tā Saule ir pirmais no Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības izejošais, un no Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības ir visas lietas — kā iepriekš 52. līdz 82. nr. aprādīts. Ir trīs lietas visā radībā, tiklab vislielākajā kā arī vismazākajā: Mērķis, Cēlonis un Sekas; tādas radītas lietas, kurā to triju nebūtu, nav. Šīs Trīs Vislielākajā jeb Universā eksistē sekošā kārtībā: Saulē, kura ir Pirmais no Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības izejošais, ir visu lietu Mērķis; garīgajā Pasaulē ir visu lietu Cēloņi; dabīgajā Pasaulē ir visu lietu Sekas; bet kā šīs trīs ir Pirmajās un Pēdējās lietās, to pateiksim turpmāk. Tā kā nu tādas radītas lietas, kurā to triju nebūtu, nav, tad secināms, ka Universs ar visām lietām tajā ir Kunga radīts ar Saules palīdzību, kurā ir visu lietu mērķis.

155. Pašu Radīšanu nevar Aptveramā kārtā pateikt, neatstādinot no domāšanas telpu un laiku; bet, šos atstādinot, to var aptvert. Atstādini šos, ja vari, vai cik tu vari, un turi sirdsprātu no telpas un laika atraisītā idejā, un tu jutīsi telpas vislielāko un telpas vismazāko daļu ar ko atšķiramies, un tad tev nevarēs būt citāda priekšstata par visa Universa Radīšanu kā par atsevišķu lietu radīšanu Universā; un ka radīto lietu dažādība rodas no tam, ka Dievā Cilvēkā ir Bezgalīgas lietas, un no tam Saulē, kas ir pirmais no Viņa izejošais, ir nenosakāmi daudz lietu, un šīs nenosakāmi daudzās lietas izpaužas tikpat kā attēlā radītā Universā. No tam nākas, ka nekur nevar būt kaut kas tas pats ar ko citu. No tam nākas visu lietu dažādība, kas nostātās acu priekšā līdz ar telpu dabīgajā Pasaule, un telpas šķītumā garīgajā Pasaulē; un dažādība ir kopējās un atsevišķajās lietās. Šīs patiesības ir tās, kas aprādītas šī darba Pirmajā Daļā: Ka Dievā Cilvēkā Bezgalīgas lietas ir izšķirīgi viens — 17. līdz 22. nr., Ka visas lietas universā ir radītas no Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības — 52., 53. nr., Ka visas lietas radītā Universā ir Dieva Cilvēka Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības uzņēmējas — 55. līdz 60. nr., Ka Dievišķais nav telpā — 7. līdz 10. nr., Ka Dievišķais piepilda visas telpas, nebūdamas telpā — 69. līdz 72. nr., Ka Dievišķais vislielākās un vismazākās lietās ir tas pats — 77. līdz 62. nr.

156. Universa un visu tajā esošo lietu radīšanu nevar teikt notikušu no telpas uz telpu, nedz arī laiku pa laikam, tātad progresīvi un secīgi, bet no Mūžīgā un no Bezgalīgā; arī ne no laika ziņā Mūžīgā, jo tāda nav, bet no Mūžīgā ne laika ziņā, jo šīs ir tas pats kas Dievišķais; nedz arī var teikt no Bezgalīgā telpas ziņā, jo arī tāda nav, bet no Bezgalīgā ne telpas ziņā, kas arī ir tas pats kas Dievišķais.

Es zinu, ka šīs lietas sniedzas pāri domu priekšstatiem, kādi ir dabīgā gaismā, bet nesniedzas pāri domu priekšstatiem, kādi ir garīgā gaismā, jo šajos no telpas un laika nekā nav, un nesniedzas gluži pāri pat domāšanai dabīgā gaisina, jo, pasakot, ka telpas bezgalīguma nav, to katrs ar prātu apstiprina; tamlīdzīgi ir arī ar mūžīgumu, jo tas ir bezgalīgums laika ziņā. Pasakot 'mūžam', to var ar laika priekšstatu aptvert, bet ne 'kopš mūžības', neatstādinot no domāšanas laiku.

34. DABĪGĀS PASAULES SAULE IR TĪRA UGUNIS, UN TĀPĒC IR NEDZĪVA, UN DABA, TĀPĒC KA TĀ CĒLUSIES NO ŠĀS SAULES, IR NEDZĪVA

157. Pašu Radīšanu ne drusciņ nevar piedēvēt dabīgās Pasaules Saulei, bet visa ir ir piedēvējama garīgās Pasaules Saulei; jo dabīgās Pasaules Saule ir gluži nedzīva, bet garīgās Pasaules Saule ir dzīva, jo tā ir pirmais no Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības Izejošais. Un kas ir nedzīvs, tas ne kaut cik nedarbojas no sevis, bet tiek darbināts. Kāpēc, piedēvēt tam kaut ko no radīšanas, būtu tāpat kā piedēvēt darbu, ko Mākslinieks dara, rikam, kuru mākslinieka roka darbina. Dabīgās Pasaules Saule ir tīra Uguns, kurai viss, kas pie dzīvības pieder, ir atrauts; bet garīgās Pasaules Saule ir Uguns, kurā ir

Dievišķā Dzīvība. Enģeļu priekšstats par dabīgās Pasaules Saules Uguni, un par garīgās Pasaules Saules Uguni ir šis: ka Dievišķā Dzīvība ir garīgās Pasaules Saules Uguni iekšēji, bet dabīgās Pasaules Saules Uguni ārēji. No tam var redzēt, ka dabīgā Saule nedarbojas no sevis, bet no dzīvā spēka, kas iziet no garīgās Pasaules Saules; kāpēc, ja šīs Saules dzīvais spēks tiktu tai atrauts jeb atņemts, tā Saule tāpat sabruktu. No tam nākas, ka Saules kults ir no visiem Dieva kultiem viszemākais, jo tas ir gluži nedzīvs, tāpat kā pati šī Saule; kālabad šis kults Vārdā nosaukts par negantību.

158. Tā kā dabīgās Pasaules Saule ir tīra uguns, un tāpēc ir nedzīva, tad arī no tās izejošais Siltums ir nedzīvs, un tamlīdz arī no tās izejošā Gaisma ir nedzīva; tāpat arī Atmosfairas, ko sauc par aitēru un gaisu, un kas savā klēpī uzņem un nones zemē šās Saules siltumu un gaismu, ir nedzīvas. Tā kā šīs ir nedzīvas, tad arī zemeslodes lietas, visas un katra atsevišķā, kuras ir zem tām, un ko sauc par zemēm, ir nedzīvas. Bet visas un katra atsevišķā lieta ir tomēr visapkārt garīgu lietu apņemtas, kuras iziet un izplūst no garīgās Pasaules Saules. Ja tās šo visapkārt apņemtas nebūtu, tad zemes nevarētu tikt darbinātas un ražot noderīgumu formas, kādas ir veģetabilijās, nedz arī dzīvības formas, kādas ir dzīvnieki; nedz arī piegādāt vielas, no kurām cilvēks rodas un pastāv.

159. Tā kā nu Daba iesākas no tās dabīgās Saules, un visu to, kas no tās rodas un pastāv, sauc par Dabīgu, tad secināms, ka Daba ar visām un katru atsevišķo lietu tajā ir nedzīva. Ka daba cilvēkā un dzīvniekā rādās it kā dzīva, tas nākas no Dzīvības, kas to pavada un darbina.

160. Tā kā Dabas zemākie novadi, kas izveido zemes, ir nedzīvi, un nav mainīgi un dažādi, skatoties pēc rosmju un domu stāvokļiem, kā garīgajā Pasaulē, bet ir nemainīgi un stingri, tad tajā ir telpas un telpu atstatumi. Tādi tie ir tāpēc, ka tur radīšana mitējas un paliek savā mierā. No tam ir skaidrs, ka telpas ir dabas piederumi; un tā kā telpas tur nav telpu šķitumi, skatoties pēc dzīvības stāvokļiem, kā tas ir garīgajā Pasaulē, tad arī tās var saukt par nedzīvām.

161. Tā kā Laiki dabīgajā pasaulē tamlīdzīgi ir stabili un pastāvīgi, tad arī tie ir dabas piederumi, jo dienas ilgums ir pastāvīgi 24 stundas, un gada ilgums ir pastāvīgi 365 un 1/4 dienas; paši gaismas un krēslas, kā arī siltuma un aukstuma Stāvokļi, kas tiem ir dažādi, arī pastāvīgi atkārtojas. Stāvokļi, kas atkārtojas ik dienas, ir rīts, dienvidus, vakars un nakts; un ik gadus — pavasaris, vasara, rudens un ziema; gada stāvokļi arī pastāvīgi maina dienu stāvokļus. Visi šie Stāvokļi, tāpēc ka tie nav dzīvības Stāvokļi, kā garīgajā Pasaulē, arī ir nedzīvi; jo garīgajā Pasaulē ir pastāvīga gaisma un pastāvīgs Siltums, un Gaisma atbilst gudrības stāvoklim, un Siltums mīlestības stāvoklim enģeļos, no kam šie stāvokļi ir dzīvi.

162. No šīm lietām var redzēt to cilvēku aplamību, kuri visu piedēvē Dabai. Tie, kuri ir nocietinājušies par Dabu, ir ieviesuši sevī stāvokli, ka negrib vairs pacelt sirdsprātu pāri dabai, kāpēc viņu Sirdsprāts uz augšu aizveras, un atveras uz leju, un šādā kārtā cilvēks top jutekliski dabīgs, kas ir garīgi nedzīvs. Un tā kā viņi tad nedomā citādi kā tikai par tādām lietām, ko tas smēlies no ķermeņa jutekļiem, jeb ar to palīdzību no pasaules, tad arī viņš sirdī noliedz Dievu. Tā kā tad ir pārtraukta saistība ar Debesi, tad iestājas saistība ar Elli, kad paliek vienīgi domāšanas un gribēšanas spēja — domāšanas spēja racionālītātes pēc, un gribēšanas spēja brīvības pēc — kuras divi spējas ir katram cilvēkam no Kunga, un netiek atņemtas. Tās divi spējas ir tāpat velniem, kā tās ir enģeļiem, bet velni izlieto tās neprātam un ļaundarībai, bet enģeļi gudrībai un labdarīšanai.

35. BEZ TĀM DIVĀM SAULĒM — VIENAS DZĪVAS UN OTRAS NEDZĪVAS — RADĪŠANAS NAV

163. Universā vispār izšķir divas Pasaules: Garīgo un Dabīgo. Garīgajā Pasaulē ir Enģeļi un Gari, dabīgajā Pasaulē ir Cilvēki. Tās divi Pasaules ārēja izskata ziņā ir gluži līdzīgas, tik līdzīgas, ka tās nevar vienu no otras atšķirt, bet iekšēja izskata ziņā tās nepavisam nav līdzīgas. Paši cilvēki, kuri ir garīgajā Pasaulē, kurus, kā teikts, sauc par Enģeļiem un Gariem, ir garīgi, un tā kā viņi ir garīgi, tad viņi arī garīgi domā un garīgi runā; bet cilvēki, kuri ir dabīgajā Pasaulē, ir dabīgi, un tāpēc art dabīgi domā un runā; un garīgai domāšanai un runāšanai ar dabīgu domāšanu un runāšanu nav nekā kopēja. No tam ir skaidrs, ka tās divi Pasaules, garīgā un dabīgā, savā starpā ir pilnīgi atšķirīgas — tiktāl, ka nekādā ziņā nevar būt vienkopus.

164. Tā kā tās divi Pasaules ir tik atšķirīgas, tad nepieciešami jābūt arī divām Saulēm — vienai, no kuras ir visas garīgās lietas, un otrai, no kuras ir visas dabīgās lietas; un tā kā visas garīgās lietas savā cēlonī ir dzīvas, un visas dabīgās lietas savā cēloņa pēc ir nedzīvas, un Saules ir to Cēloņi, tad secināms,

ka viena Saule ir dzīva, un otra Saule ir nedzīva; un vēl, ka pati nedzīvā Saule ir Kunga radīta ar dzīvās Saules palīdzību.

165. Ka radīta ir nedzīva Saule, tas tāpēc, lai pēdējās lietās viss būtu stingrs, noteikts un pastāvīgs, kā arī, lai no tās rastos ilgstošas un paliekošas lietas. Tā, ne citādi, Radīšanai tiek likts pamats. Zemes un ūdens Lode, kurā, uz kuras un ap kuru tādas lietas ir, ir kā bāze un nostiprinājums, jo tā ir pēdējais darbs, kurā visas lietas mitējas un uz kura tās dus. Ka tā ir arī kā Matrica, no kuras izraisās sekas, kas ir radīšanas galamērķis, būs pateikts turpmāk.

166. Ka visas lietas ir Kunga rūdītas ar dzīvās Saules palīdzību, un nekas nav radīts ar nedzīvās Saules palīdzību, var spriest no tam, ka dzīvais izkārtoto nedzīvo savai vajadzībai, un to veido noderībām, kuras ir tā galamērķi, un ne otrādi. Domāt, ka visas lietas ir cēlušās no dabas, un no tās ir arī dzīvība, var domāt neviens cits kā tikai prātu zaudējušais, nezinādams, kas ir dzīvība. Daba nevar izkārtot kaut kam dzīvību, jo daba sevī ir gluži inerta. Ka nedzīvais iedarbotos dzīvajā, jeb nedzīvs spēks dzīvā spēkā, jeb, kas ir tas pats, dabīgais garīgajā, tas ir visnotaļ pret kārtību, un tāpēc, to domāt ir domāt pret vesela prāta gaismu. Var gan nedzīvais jeb dabīgais daudzos veidos tikt ārēju atgadījumu sagrozīts vai mainīts, bet nevar tomēr iedarboties uz dzīvību, bet dzīvība iedarbojas uz to, skatoties pēc notikušās pārmaiņas formā. Teiktais ir tas pats, kas ir tā sauktā fiziskā ieplūsma dvēseles garīgajās norisēs; ka tādas nav, tāpēc ka nevar būt, tas ir zināms.

36. RADĪŠANAS GALAMĒRĶIS PASTĀV PĒDĒJĀS LIETĀS, UN IR, KA VISAS LIETAS ATGRIEZTOS PIE RADĪTĀJA, UN BŪTU SAISTĪBA

167. Vispirms pasacīsim kaut ko par par Mērķiem (de Finibus). Ir trīs lietas, kas seko pēc kārtas un ko sauc par pirmo Mērķi, Starpmērķi, un pēdējo Mērķi; un ko sauc arī par Mērķi, Cēloni un Sekām. Šiem trim jābūt reizē ikvienā lietā, lai tā kaut kas būtu; jo pirmā Mērķa bez Starpmērķa, un reizē arī bez pēdējā nav; jeb, kas ir tas pats, Mērķa vien bez cēloņa un sekām nav; tāpat nav arī Cēloņa vien bez sākotnējā mērķa un bez sekām, kurās tas izpaužas; tāpat nav arī Seku vien, jeb seku bez cēloņa un to mērķa. Ka tā tas ir, var aptvert, padomājot, ka Mērķis bez sekām, jeb šķirts no sekām, nav kaut kas eksistējošs, kāpēc tas nav nekas cits kā izrunāts vārds; jo Mērķim, lai tas tiešām būtu mērķis, jābūt terminētam, un terminēts tas ir sekās, kurās to vispirms par Mērķi sauc, tāpēc ka tas Mērķis ir. Liekas, it kā darbīgais jeb sekas radošais spēks pastāvētu par sevi, bet tas ir šķitums no tam, ka tas ir sekās; bet ja to no sekām atšķirtu, tas acumirkli izklistu. No tam ir skaidrs, ka tiem trim — Mērķim, Cēlonim un Sekām — ir jābūt ikvienā lietā, lai tā kaut kas būtu.

168. Vēl ir jāzina, ka Mērķis Cēlonī ir viss, un arī Sekās ir viss. No tam nākas, ka Mērķi, Cēloni un Sekas saka esam pirmo, vidējo un pēdējo Mērķi. Bet lai Mērķis cēlonī būtu viss, tad šajā ir kaut kam no mērķa jābūt, kurā tam jābūt; un lai tas sekās būtu viss, tad šajās ar cēloņa starpniecību jābūt kaut kam no mērķa, kurā tam jābūt; jo mērķis nevar būt sevī vien, bet tam jābūt iekš kaut kā, kas no tā rodas, kurā tas ar visu savējo var iekšā būt un darbodamies savas sekas panākt, līdz tas darboties apstājas. Tas, iekš kā tas apstājas, ir pēdējais Mērķis, ko sauc par Sekām.

169. Radītā universā, tiklab tā lielākās kā arī tā mazākās lietās, tie trīs — proti, mērķis, cēlonis un sekas — ir. Ka tie trīs radītā Universa lielākajās un mazākajās lietās ir, tas tāpēc, ka tie trīs ir Dievā Radītājā, kas ir Kungs kopš mūžības. Bet tā kā Viņš ir Bezgalīgs, un bezgalīgas lietas Bezgalīgajā ir izšķirīgā kārtā viens — kā iepriekš 17. līdz 22. nr. aprādīts — tad arī tie trīs Viņā, un trīs Viņa Bezgalīgajās lietās ir izšķirīgā kārtā viens. No tam nākas, ka Universs, kas ir radīts no Viņa Esmes, un noderīgu ziņā ir Viņa attēls, ir saņēmis tos trīs visās un atsevišķās savās lietās.

170. Universālais, jeb visu radības lietu, Mērķis ir mūžīga saistība Radītāja un radītā Universa starpā; un tādas saistības nav, ja nav subjektu, kuros Viņa Dievišķais var būt it kā sevī; tāpat, kuros tas var mājot un palikt; kuriem subjektiem, lai tie Viņa mājokļi un paliekošas vietas būtu, ir jābūt Viņa Mīlestības un Gudrības uzņēmējiem it kā pašiem no sevis; kuri tāpat it kā paši no sevis paceltos un ar saistītos ar Viņu. Ka cilvēki tādi subjekti ir, un ir Dievišķā uzņēmēji it kā paši no sevis, tas iepriekš vairākkārt ir aprādīts. Šādi saistīties Kungs ir klāt ikvienā Viņa radītā darbā; jo Nolūka ziņā viss ir radīts cilvēka labad; kālab visu radīto lietu noderība ceļas pakāpeniski augstāk uz cilvēku, un caur cilvēku uz Dievu-Radītāju, no kura tās cēlušās — kā iepriekš 65. līdz 68. nr. rādīts.

171. Uz šo pēdējo mērķi Radīšana pastāvīgi virzās pa tiem trim, kuri ir mērķis, cēlonis un sekas, tāpēc ka tie trīs ir Kungā Radītājā — kā nupat iepriekš teikts; un Dievišķais ir visā telpā beztelpīgs (69. līdz 72. nr.), un ir tas pats lielākajās un mazākajās lietās (77. līdz 82. nr.); no kam ir skaidrs, ka radītais universs kopējā progresēšanā uz galamērķi ir attiecīgais starpmērķis; jo Kungs — Radītājs pastāvīgi ceļ no zemeslodes augšup noderīgumu formas to kārtībā līdz pat cilvēkam, kurš ķermeņa ziņā arī ir no tās. Pēc tam cilvēks tiek celts augšup, uzņemot mīlestību un gudrību no Kunga; un ir gādāti visi vajadzīgie līdzekļi, lai viņš mīlestību un gudrību arī uzņemtu; un taisīts viņš ir tāds, ka uzņemt šīs var, ja tikai grib. No pašlaik teiktā var redzēt — kaut gan līdz šim ne citādi kā tikai vispārīgi — ka radīšanas mērķis iestojas pēdējās lietās, un tas ir visu lietu atgriešanās pie Radītāja, kā arī saistīšanās ar Viņu.

172. Ka tie trīs — Mērķis, Cēlonis un Sekas, ir visās un katrā radītā lietā, var redzēt arī no tam, ka visas sekas, kuras sauc par pēdējiem mērķiem, top par jaunu par pirmajiem mērķiem nepārtrauktā virknē no Pirmā, kas ir Kungs Radītājs, līdz pat pēdējam, kurš ir cilvēka saistība ar Viņu. Ka visi pēdējie mērķi top par jaunu par pirmajiem mērķiem, ir skaidrs no tam, ka nav nekā tik inerta un nedzīva, ka tajā nebūtu it nekā sekmējoša; arī smiltis izdveš kaut ko tādu, kas piedalās kaut kādā producēšanas darbā, tātad kaut ko sekmē.

*

TREŠĀ DAĻA. PAR RADĪBAS PAKĀPĒM

37. GARĪGAJĀ PASAULĒ IR ATMOSFAIRAS, ŪDEŅI UN ZEMES TĀPAT KĀ DABĪGAJĀ PASAULĒ; BET TĀS IR GARĪGAS, ŠĪS TURPRETĪ IR DABĪGAS

173. Ka garīgā Pasaule un dabīgā Pasaule ir līdzīgas, ar to vienīgo izšķirību, ka visas un katra lieta garīgajā Pasaulē ir garīgas, un visas un katra lieta dabīgajā Pasaulē ir dabīgas, tas jau iepriekšējos paragrāfos teikts, un *Darbā Par Debesi un Elli* rādīts. Tā kā tās divas Pasaules ir līdzīgas, tad katrā no tam ir Atmosfairas, Ūdeņi un Zemes, kas ir kopējas, ar kuru palīdzību un no kurām rodas visas un katra atsevišķā lieta bezgalīgā dažādībā.

174. Kas zīmējas uz Atmosfairām, ko sauc par Aitēriem un gaisiem (gāzēm), tās abās Pasaulēs, Garīgajā un Dabīgajā, ir līdzīgas, ar to atšķirību, ka garīgajā Pasaulē tās ir garīgas, un dabīgajā Pasaulē dabīgas. Garīgas tās tur ir tāpēc, ka tās rodas no Saules, kura ir pirmais no Kunga Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības izejošais, kas uzņem sevī no Viņa Dievišķo uguni, kas ir Mīlestība, un Dievišķo gaismu, kas ir Gudrība, un nones tās abas uz Debesīm, kur ir Eņģeļi, un padara tur to Saulē klātesam vislielākajās un vismazākajās lietās. Garīgās Atmosfairas ir šķirtas substances, jeb vismazākās no Saules cēlušās formas, un tā kā tās ikviena par sevi uzņem Sauli, tad Saules uguns, sadalīta tik daudzās subtancēs jeb formās, un tanīs it kā ietīta, un ietinot lēnināta, top par Siltumu, kas beidzot ir piemērots Eņģeļu mīlestībai Debesī, un garu mīlestībai apakš debess; tamlīdzīgi arī Saules gaisma. Dabīgās Atmosfairas ir līdzīgas garīgajām Atmosfairām tanī ziņā, ka arī tās ir šķirtas substances un vismazākās formas, kas ceļas no dabīgās Pasaules Saules, kuras arī katra atsevišķi uzņem Sauli, un glabā sevī tās uguni, kā arī to lēnina, un kā siltumu nones uz zemeslodi, kur ir cilvēki; tamlīdzīgi ir arī ar gaismu.

175. Izšķirība starp garīgajām Atmosfairām un dabīgajām Atmosfairām ir tā, ka garīgās Atmosfairas ir Dievišķās uguns un Dievišķās gaismas, tātad Mīlestības un Gudrības, uzņēmēji trauki, jo šīs lietas tās iekšēji sevī satur; bet dabīgās Atmosfairas nav Dievišķās uguns un Dievišķās gaismas uzņēmēji trauki, bet ir savas Saules uguns un gaismas uzņēmēji trauki, kura Saule sevī ir nedzīva — kā iepriekš rādīts; kāpēc arī iekšēji tajās nav nekā no garīgās Pasaules Saules; bet tās ir tomēr garīgo Atmosfairu apņemtas, kuras ir no tās Saules. Ka tāda ir atšķirība starp garīgajām Atmosfairām un dabīgajām Atmosfairām, tas ir zināms no Eņģeliskās Gudrības.

176. Ka garīgajā Pasaulē tāpat ir Atmosfairas kā dabīgajā pasaulē, var spriest no tam, ka Eņģeļi un Gari tāpat elpo un tāpat runā, un arī dzird kā cilvēki dabīgajā Pasaulē, un elpošana notiek pēdējā atmosferā, ko sauc par Gaisu, tāpat arī runāšana un dzirdēšana; tad vēl to var spriest no tam, ka Eņģeļi un Gari tāpat arī redz kā cilvēki dabīgajā Pasaulē, un redzēšana nav citādi kā ar kādas par gaisu tīrākas atmosferas palīdzību; tad vēl to var spriest no tam, ka Eņģeļi un Gari tāpat arī domā un jūt kā cilvēki dabīgajā Pasaulē, un domāšana un jušana arī nenotiek citādi kā ar vēl tīrāku atmosferu palīdzību. Un beidzot vēl no tam, ka visas eņģeļu un garu ķermeņa daļas, tiklab ārējās kā arī iekšējās, tiek turētas sakarā, ārējās ar gaisa atmosferas, un iekšējās ar aitērisko atmosferu palīdzību; un ka bez to atmosferu spiediena un darbības iekšējās un ārējās ķermeņa formas izklistu, tas ir skaidrs. Tā kā Eņģeļi ir garīgi, un visas un katra atsevišķā viņu ķermeņa daļa turas sakarā savā formā un kārtībā ar Atmosfairu palīdzību, tad secināms, ka tās Atmosfairas ir garīgas; un garīgas tās ir tāpēc, ka tās ceļas no garīgās Saules, kura ir pirmais no Kunga Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības izejošais.

177. Ka garīgajā Pasaulē ir arī Ūdeņi, un arī Zemes, tāpat kā dabīgajā Pasaulē, ar to atšķirību, ka garīgās Pasaules ūdeņi un zemes ir garīgi, tas jau iepriekš teikts, un *Darbā Par Debesi un Elli* rādīts. Tā kā tie ir garīgi, tad tos darbina un modificē garīgās Saules siltums un gaisma ar atmosferu palīdzību no tās, gluži kā ūdeņus un zemes dabīgajā Pasaulē darbina un modificē viņu Pasaules Saules siltums un gaisma ar tās atmosferu palīdzību.

178. 'Atmosfairas, ūdeņi un zemes' šē teikts tāpēc, ka tie trīs ir kopēji spēki, ar kuru palīdzību un no kuriem visas un katra atsevišķā lieta bezgalīgā dažādībā rodas. Atmosfairas ir aktīvi spēki, ūdeņi ir palīgspēki, un zemes ir pasīvi spēki, no kuriem visas lietas rodas. Ka tie trīs tādi ir savā secībā, — tas nākas vienīgi no Dzīvības, kas no Kunga kā Saules iziet un dara tos aktīvus.

38. IR MĪLESTĪBAS UN GUDRĪBAS PAKĀPES, UN NO TĀM SILTUMA UN GAISMAS PAKĀPES, UN TĀPAT ATMOSFAIRU PAKĀPES

179. Nezinot, ka ir Pakāpes, un vēl, kas un kādas tās ir, nav iespējams turpmāk teikto aptvert, tāpēc, ka ikvienā radītā lietā, tātad ikvienā formā, ir pakāpes; kālabad šajā Eņģeliskās Gudrības Daļā par tām ir jārūnā. Ka ir mīlestības un gudrības Pakāpes, to skaidri var konstatēt no triju debesu Eņģeļiem. Trešās Debess Eņģeļi mīlestībā un gudrībā izceļas pāri Otrās Debess Eņģeļiem, un šie izceļas pāri Pēdējās Debess Eņģeļiem tādā mērā, ka viņi kopā būt nevar; jo mīlestības un gudrības pakāpes atšķir un atdala viņus citus citus no citiem. No tam nākas, ka zemāko debesu Eņģeļi nevar uzkāpt pie augstāko debesu Eņģeļiem; un ja viņiem tiek vēlēts (dots) uzkāpt, tad viņi tos neredz, nedz arī kaut ko, kas pie tiem ir. Iemesls, kāpēc viņi tos neredz, ir tas, ka to mīlestība un gudrība ir augstākā pakāpē, kura sniedzas pāri viņu jaušanai; jo ikviens Eņģelis ir sava mīlestība un sava gudrība, un mīlestība līdz ar gudrību savā formā ir cilvēks, tāpēc ka Dievs, kas ir Pati Mīlestība un Pati Gudrība, ir Cilvēks. Man bija vēlēts dažas reizes redzēt, ka Pēdējās Debess Eņģeļi uzkāpa pie Trešās Debess Eņģeļiem, un kad tie bija tur uzāpuši, dzirdēju viņus sūdzamies, ka viņi nevienu neredzot, un tomēr viņi bija to vidū; un pēc tam viņus pamācīja, ka tie bijuši viņiem neredzami tāpēc, ka to mīlestība un gudrība šiem ir nejaušama, un ka mīlestība un gudrība padara Eņģeļi pārādamies kā cilvēku.

180. Ka ir mīlestības un gudrības Pakāpes, tas vēl klajā redzams no Eņģeļu mīlestības un gudrības, salīdzinot to ar cilvēku mīlestību un gudrību. Ka Eņģeļu gudrība respektīvi ir neizteicama, tas ir zināms; ka cilvēkiem, dabīgā mīlestībā esot, tā ir arī neaptverama, būs redzams turpmāk. Iemesls, kāpēc tā rādās neizteicama un neaptverama, ir tas, ka tā ir augstākā pakāpē.

181. Tā kā ir mīlestības un gudrības Pakāpes, tad ir arī siltuma un gaismas pakāpes. Ar siltumu un gaismu šē domāti garīgs siltums un gaisma, kādi tie ir Eņģeļiem Debesīs, un kādi ir cilvēkiem viņu Sirdsprāta iekšējāko iecirkņu ziņā, jo cilvēkiem ir līdzīgs mīlestības siltums, un ir līdzīga gudrības gaisma kā Eņģeļiem. Debesīs ir tā: kāda un cik liela ir Eņģeļiem mīlestība, tāds un tik liels viņiem ir siltums; tamlīdzīgi arī gaisma gudrības ziņā. Tas tāpēc, ka mīlestība viņiem ir siltumā, un gudrība ir gaismā — kā iepriekš rādīts. Tamlīdzīgi ir zemēs pie cilvēkiem, ar to atšķirību tomēr, ka Eņģeļi to siltumu jūt, un to gaismu redz, bet cilvēki ne — aiz tā iemesla, ka cilvēki ir dabīgā siltumā un gaismā, un tik ilgi nejūt garīgo siltumu citādi, kā zināmu mīlestības patiku, un redz garīgo gaismu ne citādi, kā jaušot patieso. Tā kā nu cilvēks, kamēr ir dabīgā siltumā un gaismā, neko par garīgo siltumu un gaismu nezina — un to nevar zināt citādi kā no pieredzēm garīgajā Pasaulē — tad par to siltumu un gaismu, kuros ir Eņģeļi un viņu Debesīs, šē it īpaši būs runa. Tā un ne citādi tiek apgaismība šajā lietā.

182. Bet garīgā siltuma pakāpes pēc pieredzes aprakstīt nav iespējams, tāpēc ka mīlestība, kurai garīgais siltums atbilst, domāšanas priekšstats tā neiekļaujas, bet garīgās gaismas pakāpes ir iespējams aprakstīt, tāpēc ka tajās gaisma iekļaujas, jo šī pieder pie domāšanas; pēc gaismas pakāpēm tad nu var aptvert arī garīgā siltuma pakāpes, jo tās ir vienādā pakāpē. Kas tad nu uz garīgo Gaismu, kurā ir Eņģeļi, attiecas, to man ir vēlēts savām acīm redzēt. Gaisma pie augstāko Debesu Eņģeļiem ir tik spoži balta, ka nav aprakstāma pat ne ar sniega baltumu, un arī tik mirdzoša, ka nav aprakstāma pat ar pasaules Saules spožumu; ar vārdu sakot, tā Gaisma tūkstoškārt pārspēj dienvīdus gaismu zemēs. Bet Gaismu pie zemāko debesu Eņģeļiem var kaut cik aprakstīt salīdzinājumos, bet arī tā tomēr pārsniedz visstiprāko gaismu mūsu pasaulē. Ka augstāko Debesu Eņģeļu Gaisma nav aprakstāma, tas tāpēc, ka viņu Gaisma ir viens ar viņu gudrību, kas, salīdzinot ar cilvēku gudrību, ir neizteicama, tad tāda ir arī viņu gaisma. No šī mazuma var spriest, ka pastāv gaismas pakāpes; un tā kā gudrība un mīlestība ir līdzīgā pakāpē, tad konsekventi pastāv arī līdzīgas siltuma pakāpes.

183. Tā kā Atmosfairs ir siltumu un gaismu saturoši to uzņēmēji, tad secināms, ka ir tikpat daudz atmosfairu pakāpju, cik ir siltuma un gaismas pakāpju, un arī tikpat daudz, cik ir mīlestības un gudrības pakāpju. Ka ir vairākas Atmosfairs, un tās savā starpā pēc pakāpēm atšķirīgas, man bija skaidrs no vairākkārtīgas pieredzes garīgajā Pasaulē, un sevišķi no tās, ka zemāko debesu Eņģeļi augstāko eņģeļu apvidū nespēj elpot, un izliekas sev cīnāties ar elpas trūkumu, kā mēdz dzīvas būtnes, kas paceltas no gaisa aitērā, vai kā dzīvas būtnes, kas izkāpj no ūdens gaisā; arī Gari zem debesīm izliekas esam it kā mākonī. Ka ir vairākas atmosfairs, un atšķirīgas savā starpā pēc pakāpēm, skaties iepriekš — 176. nr.

39. KA PAKĀPES IR DIVĒJĀDAS: AUGSTUMA PAKĀPES UN PLATUMA PAKĀPES

184. Pakāpju zināšana ir kā slēdzene lietu cēloņu atvēršanai un ieiešanai tajos. Tās nezina, gandrīz neko nav iespējams zināt par kādas lietas cēloni, jo bez tās zināšanas abu Pasauļu objekti un subjekti rādās tik viennozīmīgi, it kā tajos nekā vairāk nebūtu kā tikai tas, ko acs saredz, jebšu tās, ko acs redz attiecībā pret tām lietām, kuras iekšēji tajās slēpjas, ir kā viens pret tūkstošiem un pat pret miriādām. Iekšējākās lietas, kuras nerādās, visnotaļ nav atsedzamas, nezina pakāpes; jo ārējākās lietas ved uz iekšējākām, un caur šīm uz visiekšējākām, pa pakāpēm, un ne pa nepārtrauktām pakāpēm, bet pa šķirtām pakāpēm. Nepārtrauktās Pakāpes sauc par kritumiem jeb mazinājumiem (decrementa aut decrecentiae) no rupjākā uz smalkāko, jeb no blīvākā uz retāko; vai drīzāk tās ir kā pieņēmumi un pieaugumi no smalkākā uz rupjāko jeb no retākā uz blīvāko, gluži kāda ir gaismas pāreja uz krēslibu vai siltuma uz aukstumu. Bet Šķirtās Pakāpes ir pavisam citas; tās ir kā iepriekšējas, vēlākas un pēdējās lietas, un kā mērķis, cēlonis un sekas; šīs pakāpes sauc par šķirtām, tāpēc ka iepriekšējais ir lieta par sevi, vēlākais ir par sevi, un pēdējais par sevi; bet tomēr, kopā ņemti, tie izveido vienu lietu. Tās ir Atmosfairas no visaugstākās līdz viszemākajai, jeb no Saules līdz Zemeslodei, kuras sauc par aitēriem un gaisiem, kuras ir šķirtas tādās pakāpēs; un tās ir kā vienkāršas, no tām sakopotas, un atkal no šīm sakopotas substances, kuras, kopā ņemot, sauc par saliktu lietu. Šīs Pakāpes ir šķirtas, tāpēc ka tās eksistē atšķirīgi, un ir domātas ar 'augstuma Pakāpēm'; bet tās otrās Pakāpes ir nepārtrauktas, tāpēc ka nepārtraukti pieņemas, un ir domātas ar 'platuma Pakāpēm'.

185. Visas un katra lieta, kas garīgajā Pasaulē, un kas dabīgajā Pasaulē eksistē, koeksistē no šķirtām pakāpēm un reizē no nepārtrauktām pakāpēm, jeb no augstuma pakāpēm un no platuma pakāpēm. To dimensiju, kas sastatās no šķirtām pakāpēm, sauc par augstumu; un to, kas no nepārtrauktām pakāpēm, sauc par platumu; to izvietojums attiecībā pret acs skatījumu viņa apzīmējumu nemaina. Nepazīstot šīs Pakāpes, nevar neko zināt ne par izšķirību starp trim Debesīm, ne par izšķirību starp turienes eņģeļu mīlestību un gudrību, ne par izšķirību starp siltumu un gaismu, kādā viņi ir, ne par izšķirību starp atmosfairām, kuras viņus apņem un ietver. Tad vēl, nepazīstot šīs Pakāpes, neko nevar zināt par iekšējāko, proti Sirdsprāta, spēju izšķirību cilvēkos, tāpat arī ne par viņu stāvokli reformēšanas un atdzemdināšanas ziņā; nedz arī par ārējāko, proti ķermeņa, spēju izšķirību tiklab eņģeļos, kā arī cilvēkos; un itin neko par izšķirību starp garīgo un dabīgo, un tāpēc arī neko par atbilstību; pat ne par jebkādu dzīvības atšķirību cilvēku un kustoņu starpā, un par atšķirību starp pilnīgākiem un nepilnīgākiem kustoņiem, nedz arī par atšķirībām starp augu Valsts formām un minerālu Valsts vielām. No tam var redzēt, ka tie, kuri šīs Pakāpes nepazīst, nevar ar kaut cik prātīgu, spriedumu redzēt lietu cēloņus, jo viņi redz tikai sekas, un spriež par cēloņiem pēc tām — kas pa lielāki daļai notiek, iedomājoties sekas kā cēloņu nepārtrauktu turpinājumu; jebšu cēloni nerada sekas nepārtrauktā secībā, bet šķirtā kārtā; jo cēlonis ir cita lieta, un sekas ir cita lieta, un izšķirība starp tām ir kā starp agrāko un vēlāko, vai kā starp veidotāju un veidojumu.

186. Lai vēl labāk aptvertu, kas un kādas ir šķirtās Pakāpes, un kā tās atšķiras no nepārtrauktajām Pakāpēm, ņemsim piemēram Eņģeliskās Debesis. Ir trīs Debesis, un tās izšķiras pēc augstuma Pakāpēm, kāpēc arī viena Debess ir zem otras; un tām nav citāda sakara savā starpā kā ar ieplūsmu, kas notiek no Kunga caur Debesīm to kārtībā līdz zemākajai, un ne otrādi. Bet ikkura Debess par sevi ir izšķirīga ne pēc augstuma pakāpēm, bet pēc platuma pakāpēm. Tie, kuri tās ir vidū jeb centrā, ir Gudrības gaismā, un kuri ir perifērijās, līdz tās robežām, tie ir Gudrības krēslibā. Gudrība tāpat mazinās līdz pat nezinašanai, kā gaisma mazinās, pāredama krēslibā, kas notiek nepārtrauktā kārtā. Tamlīdzīgi ir arī pie cilvēkiem; iekšējākie, kas ir viņu Sirdsprāta, iecirkņi izšķiras tikpat daudz Pakāpēs, cik to ir Eņģeliskajās Debesīs, un viena to Pakāpe ir pāri otrai — kāpēc arī cilvēku iekšējākie, kas ir viņu Sirdsprāta, iecirkņi izšķiras pēc šķirtajām jeb augstuma pakāpēm. No tam nākas, ka cilvēks var būt viszemākā pakāpē, tad augstākā, un arī visaugstākā, skatoties pēc viņa gudrības pakāpes; un ka tad, kad viņš ir tikai viszemākā pakāpē, viņa augstākā pakāpe ir aizvērtā, un ka tā atveras par tik, cik viņš uzņem gudrību no Kunga. Ir arī cilvēkam, tāpat kā Debesīm, nepārtrauktās jeb platuma pakāpes. Ka cilvēks ir debesīm līdzīgs, tas tāpēc, ka sava sirdsprāta iekšējāko iecirkņu ziņā viņš ir Debess vismazākā veidā, par cik viņš ir mīlestībā un gudrībā no Kunga. Ka cilvēks sava sirdsprāta iekšējāko iecirkņu ziņā ir Debess vismazākā veidā, skatīties Darbā par Debesi un Elli 51. līdz 58. nr.

187. No šī mazuma var spriest, ka tas, kurš neko nezina par šķirtajām jeb augstuma Pakāpēm,

nevar zināt neko arī par cilvēka stāvokli viņa reformēšanas un atdzemdināšanas ziņā, kas notiek, uzņemot mīlestību un gudrību no Kunga, un tad atveroties viņa sirdsprāta iekšējāko iecirkņu pakāpēm to kārtībā; nedz arī viņš var zināt kaut ko par ieplūsmu caur debesīm no Kunga, nedz arī kaut ko par kārtību, kādā viņš ir radīts; jo, ja kāds domā par šīm lietām ne pēc šķirtajām jeb augstuma pakāpēm, bet pēc nepārtrauktajām jeb platuma pakāpēm, tad viņš nevar ne kaut ko no tām redzēt citādi nekā to sekas, un neko no cēloņiem, un vienīgi seku redzēšana ir vilšanās, no kam rastos cits pēc cita maldi, kas indukcijas ceļā var tā savairoties, ka beidzot pat ārkārtīgas nepatiesības saka esam patiesības.

188. Nezinu, vai līdz šim kaut kas ir bijis zināms par šķirtajām jeb augstuma Pakāpēm, bet gan vienīgi par nepārtrauktajām jeb platuma pakāpēm; un tomēr nekas no cēloņa savā patiesībā nevar būt zināms, nepazīstot abējas pakāpes; kāpēc arī par tām visā šajā Grāmatas Daļā ir jārunā; jo šī Darbiņa nolūks ir atsegt cēloņus, lai no tiem redzētu sekas, un lai šādā kārtā izklidinātu tumsību, kādā ir Baznīcas cilvēks, zīmējoties uz Dievu, un uz Kungu, un vispār zīmējoties uz Dievišķām, jeb ko sauc par Garīgām, lietām. Varu piezīmēt to, ka Eņģeļi skumst par tumsību virs zemes, sacīdami, ka gandrīz nekur neredzot gaismu; un ka cilvēki, sarausdami un apstiprinādami maldus, šādā kārtā vairojot nepatiesības uz nepatiesībām; un, lai tās apstiprinātu, uzmeklē, prātodami no nepatiesībām un viltotām patiesībām, tādas lietas, ko aiz tumsības, zīmējoties uz cēloņiem, un aiz nezināšanas, zīmējoties uz patiesībām, nevar izklīdēt. Visvairāk viņi gaužas par to, ka apstiprināta tiek no labprātības šķirta ticība, un par taisnošanu ar to; tad vēl par priekšstatiem, zīmējoties uz Dievu, uz Eņģeļiem un Gariem, un par nezināšanu, kas ir mīlestība un gudrība.

40. AUGSTUMA PAKĀPES IR VIENDABĪGAS, UN IR VIENA NO OTRAS PĒC KĀRTAS, KĀ MĒRĶIS, CĒLONIS UN SEKAS

189. Tā kā platuma jeb nepārtrauktās Pakāpes ir tādas kā pārejas no gaismas uz krēslibu, no siltuma uz aukstumu, no cieta uz mīkstu, no blīva uz retu, no rupja uz smalku, un tā tālāk, un šīs Pakāpes ir pazīstamas no jutekliskas pieredzes un redzēšanas, bet ne tā augstuma jeb šķirtās Pakāpes, tad par šīm šajā grāmatas Daļā ir galvenokārt jārunā; jo šīs Pakāpes nepazīstot, nevar redzēt lietu cēloņus. Ir gan zināms, ka mērķis, cēlonis un sekas seko cits citam pēc kārtas, kā agrākais, vēlākais un beidzamais; tāpat ir zināms, ka mērķis rada cēloni, un ar cēloņa palīdzību sekas, lai mērķis īstenotos, un ir zināmas vēl vairākas citas lietas, zīmējoties uz šiem; bet šīs lietas vien zināt, un neredzēt, kā tās iederas pastāvošajās lietās, ir zināt tikai abstrakcijas, kuras ilgāk prātā nepaliek, kā te tikai domājot Analitiskas lietas no Metafizikas; no kam nākas, ka, lai gan mērķis, cēlonis un sekas iet pa šķirtām Pakāpēm, par šīm Pakāpēm tomēr maz, ja vispār kaut ko, Pasaulē zina. Abstraktu lietu pazīšana vien ir kā kaut kas gaisīgs, kas izgaist; bet ja abstraktās lietas redz piederam pie tādām, kuras ir Pasaulē, tad tās ir kā uz zemeslodes acīm redzamas, un paliek atmiņā.

190. Visas lietas, kas Pasaulē eksistē, par kurām izsakāma trīskārtēja dimensija, jeb kuras sauc par saliktām, sastāv no augstuma jeb šķirtajām Pakāpēm. Bet to paskaidros piemēri. No pieredzes ir zināms, ka ikviens Muskulis cilvēka ķermenī sastāv no visai sīkām šķiedrām, un ka šīs, kūļveidīgi kopā saliktas, sastata lielākas šķiedras, ko sauc par motoriskām, un ka no šo kūļiem rodas saliktais, ko sauc par Muskuli. Tamlīdzīgi ir ar Nerviem; šajos no visai sīkām Šķiedrām sastāv lielākas, kas izskatās pēc pavedieniem, un no šo sakopojumiem sastatās Nervs. Tamlīdzīgi, ir ar pārējiem saistījumiem un sakopojumiem, no kuriem ir veidoti Orgāni un Iekšas; jo šie ir salikumi no šķiedrām un šūniņām, kas tamlīdzīgās pakāpēs ir dažādi saformēti. Tamlīdzīgi ir arī visos un katrā augu Valsts, un visos un katrā minerālu Valsts objektā; koksnēs ir trīskārtīgi pavedienu sastatījumi; metālos un akmeņos arī ir trīskārtīgi daļu sagrupējumi. No šiem piemēriem ir skaidrs, kādas ir šķirtās Pakāpes: proti, viena ir no otras, un ar otrās palīdzību ir trešā, ko sauc par saliktu; un ka ikviena Pakāpe ir Šķirta no otras.

191. No šiem piemēriem var secināt par tām lietām, kas acu priekšā nerādās, tāpēc ka ar šīm ir tamlīdzīgi, piemēram, ar organiskajām substancēm, kuras ir domu un rosmju uzņēmējas un mājokļi Smadzenēs; ar Atmosfairām; ar Siltumu un Gaismu; un ar Mīlestību un Gudrību. Jo Atmosfairas ir siltuma un gaismas uzņēmējas; un Siltums un Gaisma ir mīlestības un gudrības uzņēmēji; kāpēc, ja ir Atmosfairu pakāpes, tad tamlīdzīgas ir arī Siltuma un Gaismas Pakāpes, un tamlīdzīgas arī Mīlestības un Gudrības pakāpes, jo ar šīm nav citādi kā ar tām.

192. Ka tās Pakāpes ir viendabīgas, tas ir, tā paša rakstura un dabas, ir skaidrs no nupat teiktā. Muskuļu motoriskās šķiedras, vismazākās, lielākās un vislielākās, ir viendabīgas; nervu šķiedras, vismazākās, lielākas un vislielākās, ir viendabīgas; koksnes pavedieni, no vissīkākajiem līdz to salikumiem, ir viendabīgi; ikkuras sugas akmeņu un metālu daļas tāpat; organiskās substances, kuras ir domu un rosmju uzņēmēji un mājokļi, no visvienkāršākām līdz to visu sakopojumam, kas ir Smadzenes, ir viendabīgas; Atmosfairas, no tīrā aitēra līdz gaisam, ir viendabīgas: siltuma un gaismas Pakāpes pēc kārtas saskaņā ar atmosfairu Pakāpēm, ir viendabīgas; un no tam arī mīlestības un gudrības Pakāpes ir viendabīgas. Tās, kuras nav tā paša rakstura un dabas, ir svešādas dabas, un ar viendabīgajām nesaskan, un tādā kārtā nevar kopā ar tām izveidot Šķirtās pakāpes, bet tikai kopā ar savējām, kurām ir tas pats raksturs un daba, ar kurām tās ir viendabīgas.

193. Ka šīs lietas savā kārtībā ir kā mērķi, cēloņi un sekas, tas ir skaidrs, jo pirmais, kas ir vismazākais, veic savu lietu ar vidējā, un savas sekas ar pēdējā palīdzību.

104. Jāzina, ka ikviena Pakāpe ir šķirta no nākamās ar saviem īpašiem apvalkiem, un visas Pakāpes kopā ir šķirtas no pārējā ar kopēju apvalku; un ka kopējam Apvalkam ir sakars ar iekšējākiem un visiekšējiem pēc kārtas. No tam nākas, ka visas pakāpes ir savstarpēji saistītas un darbojas kā viens.

41. PIRMĀ PAKĀPE IR VISA VISĀS SEKOJOŠO PAKĀPJU LIETĀS

195. Tas tāpēc, ka ikkura subjekta un ikkuras lietas Pakāpes ir viendabīgas; un viendabīgas tās ir tāpēc, ka tās radušās no pirmās pakāpes. Jo to veidošanās ir tāda, ka pirmā, sasaistīdamās it kā kūlīšos vai sargrupēdamās, ar vārdu sakot, sakopodamās, rada otro, un ar šīs palīdzību trešo; un ikkuru no šīm trim atšķir no otras visapkārt to apņēmējs apvalks; no kam ir skaidrs, ka pirmā pakāpe ir galvenā un vienīgi valdošā sekojošās pakāpēs, tamlīdz arī, pirmā pakāpe ir visa visās sekojošo pakāpju lietās.

196. Teikts, ka tādas savā starpā ir Pakāpes, bet domāts ir, ka tādas savās pakāpēs ir substances. Runāšana par Pakāpēm ir abstrakta runāšana, kas ir vispārīga, tātad lietojama, zīmējoties uz jebkuru subjektu vai lietu, kas ir tāda veida pakāpēs.

197. Lietot tādu runāšanu var visās tajās lietās, kuras iepriekšējā Artikulā minētas, kādas ir: Muskuļi, Nervi, abu — augu un minerālu — Valstu Vielas un Daļas, organiskās Substances, kas ir domu un rosmju subjekti cilvēkā, Atmosfairas, Siltums un Gaisma, un Mīlestība un Gudrība. Visās šajās lietās vienīgi pirmā lieta valda nākamajās, un pat ir vienīgā tajās. Ka tā tas ir, ir skaidrs arī no šīm zināmām lietām, proti, ka mērķis ir viss cēlonī esošais, un caur cēloni viss sekās esošais; un ka tāpēc mērķi, cēloni un sekas sauc par pirmo, vidējo un pēdējo mērķi; tāpat arī, ka cēloņa cēlonis ir arī cēlušās lietas cēlonis; un ka cēloņos nav nekā būtiska kā vien mērķis; un ka kustībā nav nekā būtiska kā vien dziņa; tāpat, ka ir tikai viena substance, kas ir substance sevī.

199. No šīm lietām skaidri var redzēt, ka Dievišķais, kas ir substance sevī, jeb viena un vienīgā substance, ir tas, no kā ir visas un katra radītā lieta; tātad, ka Dievs ir viss visās universa lietās — saskaņā ar to, kas aprādīts šīs grāmatas Pirmajā Daļā; proti, Ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība ir substance un forma — 40. līdz 43. nr.; Ka Dievišķā mīlestība un Dievišķā gudrība ir substance un forma sevī, tātad pats un vienīgais esošais — 44. līdz 46. nr.; Ka visas lietas Universā ir radītas no Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības — 52. līdz 60. nr.; Ka no tam radītais universs ir Viņa attēls — 61. līdz 65. nr.; Ka vienīgi Kungs ir Debess, kur ir Eņģeļi — 113. līdz 118. nr.

42. VISI PILNĪGUMI PIEAUG UN PACEĻAS LĪDZ AR PAKĀPĒM UN SAMĒRĀ AR TĀM

199. Ka pakāpes ir divējādas — platuma pakāpes un augstuma pakāpes — ir rādīts iepriekš — 184. līdz 188. nr.; un ka platuma pakāpes ir tādas, kā gaismai pārejot uz tumsu vai gudrībai uz neziņu; bet ka augstuma pakāpes ir kā mērķis, cēlonis un sekas, jeb kā agrākais, vēlākais un beidzamais. Par šīm Pakāpēm saka, ka tās “ceļas un krīt”, jo tās ir augstuma Pakāpes; bet par tām, ka tās “pieaug un dīkst”, jo tās ir platuma pakāpes. Šīs pakāpes atšķiras no tām tik lielā mērā, ka tām nav nekā kopēja, kālabad tās ir jaušamas izšķirīgi un ne mazākā mērā jaušamas.

200. Ka visi pilnīgumi (perfectiones) pieaug un ceļas līdz ar pakāpēm, un samērā ar tām, tas tāpēc,

ka visi izteicēji saskan ar saviem subjektiem, un pilnīgums un nepilnīgums ir vispārīgi izteicēji, jo tos izteic par dzīvību, par spēkiem un par formām.

Dzīvības pilnīgums ir mīlestības un gudrības pilnīgums; un tā kā griba un saprāts ir to uzņēmēji, tad dzīvības pilnīgums ir arī gribas un saprāta, un no tam arī rosmju un domu pilnīgums; un tā kā garīgs siltums satur mīlestību, un garīga gaisma satur gudrību, tad arī šo lietu pilnīgumu var teikt piedēram pie dzīvības pilnīguma.

Spēku pilnīgums ir visu to lietu pilnīgums, kuras darbina un kustina dzīvība, kurām pašām tomēr dzīvības nav. Tādi spēki ir atmosfairas to aktivitātes ziņā; un tādi spēki ir arī iekšējākas un ārīgākas organiskas substances cilvēkā, tāpat arī visu sugu dzīvniekos; tādi spēki ir arī visas lietas dabīgajā Pasaulē, kuras tur tieši un netieši tiek saules darbinātas.

Formu pilnīgums un spēku pilnīgums ir viena lieta, jo, kādi ir spēki, tādas ir formas, ar to vienīgo atšķirību, ka formas ir substanciālas, bet spēki ir to aktivitātes, kāpēc tiem pilnīguma pakāpes ir līdzīgas. Formas, kuras nav reizē arī spēki, arī ir pilnīgas, skatoties pēc pakāpēm.

201. Še nebūs runa par dzīvības, spēku un formu pilnīgumu, kas pieņemamas vai dilst samērā ar platumu jeb nepārtrauktajām pakāpēm, tāpēc ka šīs pakāpes Pasaulē ir pazīstamas; bet runa būs par dzīvības, spēku un formu pilnīgumu, kas ceļas vai krīt samērā ar augstumu jeb šķirtajām pakāpēm, tāpēc ka šīs pakāpes Pasaulē nepazīst. Un kā pilnīgums samērā ar šīm pakāpēm ceļas un krīt, to no dabīgajā Pasaulē redzamām lietām maz var uzzināt, bet gan skaidri no garīgajā Pasaulē redzamajām. No dabīgajā Pasaulē redzamām lietām atklājas tikai tas, ka, jo iekšējāk tās aplūko, jo brīnišķīgākas sastop; piemēram, acīs, ausīs, mēlē, muskuļos, sirdī, plaušās, aknās, pankreajā, nierēs un pārējos iekšējos orgānos; tāpat sēklās, augļos, ziedos; un arī metālos, minerālos, akmeņos. Ka šajās un tajās lietās, jo iekšējāk tās aplūko, jo brīnišķīgākas lietas sastop, tas ir zināms; un tomēr maz no tām ir uzzināts, ka iekšējāk tās ir vēl pilnīgākas samērā ar augstumu jeb šķirtajām pakāpēm; jo, šīs pakāpes nepazīstot, tās lietas bija apslēptas. Bet tā kā tās pašas pakāpes garīgajā Pasaulē visai skaidri izceļas — jo visa tā Pasaulē no visaugstākā līdz viszemākajam ir izšķirīgi tajās pakāpēs iedalīta — tad no tās var to pazišanu smelties; un no tām tad var secināt par spēku un formu pilnīgumiem, kādi ir tamlīdzīgām pakāpēm dabīgajā Pasaulē.

202. Garīgajā Pasaulē ir trīs Debesis sakārtotas pēc augstuma Pakāpēm. Augstākajā Debesī Enģeļi ir visā pilnīgumā pārāki par vidējās Debess Enģeļiem; un vidējā debesī Enģeļi ir visā pilnīgumā pārāki par zemākās debess Enģeļiem. Pilnīgumu pakāpes ir tādas, ka zemākās Debess Enģeļi nevar pacelties pat ne līdz vidējās Debess Enģeļu pilnīguma pirmajam sliekšnim, nedz arī šie var pacelties līdz augstākās Debess Enģeļu pilnīguma pirmajam sliekšnim. Tas izliekas kā paradokss, bet ir tomēr patiesība. Iemesls ir tas, ka viņi ir sabiedroti pēc šķirtajām pakāpēm, nevis pēc nepārtrauktajām pakāpēm. No pieredzes man ir darīts zināms, ka augstāko un zemāko Debešu Enģeļu rosmes un domas, un no tam runāšana ir tik atšķirīga, ka tām nav nekā kopēja, un ka sakars viņiem ir vienīgi ar atbildumu palīdzību, kuri rodas no tiešas Kunga ieplūsmas visās Debesīs, un no netiešas ieplūsmas caur augstāko Debesi zemākā. Tā kā šīs atšķirības ir tādas, tad tās nav iespējams dabīgā valodā izteikt, tāpat arī ne aprakstīt, jo enģeļu domas dabīgos priekšstatos neiekļaujas, jo tās ir garīgas. Izteikt un aprakstīt tās var vienīgi viņi paši, tikai ne cilvēciskas, bet savas valodas vārdos un rakstos. No tam nākas teiciens, ka Debesīs ir dzirdētas un redzētas neizsakāmas lietas. Tās atšķirības var cik necik aptvert no tam, ka visaugstākās jeb trešās Debess Enģeļu domas ir mērķu domas, un vidējās jeb otrās Debess Enģeļu domas ir cēloņu domas, un zemākās jeb pirmās Debess enģeļu domas ir seku domas. Ir jāzina, ka cita lieta ir domāt no mērķiem, un cita — par mērķiem; tāpat, ka cita lieta ir domāt no cēloņiem, un cita — par cēloņiem; kā arī, ka cita lieta ir domāt no sekām, un cita — par sekām. Zemāko debess Enģeļu domā par cēloņiem un par mērķiem, bet augstāko Debesu Enģeļi — no cēloņiem un no mērķiem; un domāšana no Šiem ir augstāka, bet par tiem zemākas gudrības lieta. Domāšana no mērķiem ir gudrības, no cēloņiem ir saprātības, un no sekām ir zināšanas lieta. No tam ir skaidrs, ka viss pilnīgums ceļas un krīt līdz ar pakāpēm un samērā ar tām.

203. Tā kā cilvēka iekšējākie, kas ir viņa gribas un saprāta, iecirkņi pakāpju ziņā ir līdzīgi Debesīm — jo cilvēks visiekšējāko jeb sava sirdsprāta iecirkņu ziņā ir debess vismazākā veidā — tad arī to pilnīgumi ir līdzīgi. Bet šie pilnīgumi nevienam cilvēkam, kamēr viņš dzīvo Pasaulē, nav redzami, jo tad viņš ir zemākajā pakāpē; un no zemākās pakāpes nevar augstākās pakāpes pazīt, bet tās pazīst pēc nāves; jo tad cilvēks nāk tanī pakāpē, kura atbilst viņa mīlestībai un gudrībai, jo tad viņš top Enģelis, un domā un runā savam dabīgajam cilvēkam neizteicamas lietas; jo tad visi viņa sirdsprāta iecirkņi paceļas

nevis vienkāršā samērā, bet trīskārtīgā samērā (in ratione): šajā samērā ir augstuma pakāpes, bet tajā ir platuma pakāpes. Bet tajās pakāpēs paceļas un tiek pacelti ne citi kā vien tie, kuri pasaulē būdami bijuši patiesajā, un izlietojuši to dzīvē.

204. Liekas, it kā Agrākās lietas būtu mazāk pilnīgas nekā Vēlākās, jeb Vienkāršās mazāk pilnīgas nekā Saliktās, bet tomēr agrākās, no kurām ir vēlākās; jeb vienkāršās, no kurām ir saliktās, ir pilnīgākas. Tas tāpēc, ka agrākās jeb vienkāršākās ir kailākas, un mazāk ietītas nedzīvās substancēs un matērijās; un ir it kā Dievišķīgākas, tāpēc ka ir tuvākas garīgajai Saulei, kur ir Kungs; jo pats Pilnīgums ir Kungā un no tam Saulē, kura ir pirmais no Viņa Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības Izejošais; un šādā kārtā tajās lietās, kuras ir tai vistuvāk, un tā pēc kārtas līdz pat viszemākajām, kuras par tik, cik tās ir atstatu, ir nepilnīgas. Ja tāda izcila pilnīguma agrākajās jeb vienkāršākajās lietās nebūtu, tad ne cilvēks, nedz arī jebkurš dzīvnieks varētu no sēklas celties un pēc tam pastāvēt; nedz arī koku un krūmu sēklas varētu veģētēt un augļoties; jo viss agrākais, jo agrāks tas ir, un viss vienkāršais, jo vienkāršāks tas ir, ir immūnāks pret postījumiem.

43. SECĪBAS KĀRTĪBĀ PIRMĀ PAKĀPE VEIDO VISAUGSTĀKO, UN TREŠĀ — VISZEMĀKO; BET VIENLAICĪBAS KĀRTĪBĀ PIRMĀ PAKĀPE VEIDO VISIEKŠĒJĀKO, UN TREŠĀ VISĀRĪGĀKO

205. Ir secības Kārtība un vienlaicības Kārtība. Šo pakāpju secības Kārtība ir no visaugstākā līdz viszemākajam, jeb no augšas līdz apakšai. Šajā Kārtībā ir eņģeliskās Debess: trešā Debess tur ir visaugstākā, otrā ir vidējā, un pirmā ir viszemākā; tāds ir viņu izvietojums savā starpā. Tamlīdzīgā secības Kārtībā tur ir mīlestības un gudrības stāvokļi Eņģeļos, tāpat arī siltuma un gaismas, kā arī garīgo atmosfāru stāvokļi; tamlīdzīgā Kārtībā tur ir visi formu un spēku pilnīgumi. Kad augstuma jeb šķirtās Pakāpes ir secības Kārtībā, tad tās var pielīdzināt trijās pakāpēs iedalītai Kolonnai, pa kurām pakāpēm uzkāpj un nokāpj, kuras augstākajā mājoklī ir vispilnīgākās un visskaistākās lietas; vidējā pakāpē pilnīgas un skaistas, bet viszemākajā vēl mazāk pilnīgas un skaistas. Bet vienlaicības Kārtība, sastāvoša no tamlīdzīgām pakāpēm, izskatās citādi; šajā tās lietas, kuras secības kārtībā ir visaugstāk un kuras, kā teikts, ir vispilnīgākās un visskaistākās, ir visiekšējāk; zemākās ir vidū, un viszemākās visapkārt. Tas ir, salīdzinot, kā kādā solidā no tām trim pakāpēm sastāvošā ķermenī, kura vidū jeb centrā ir vissmalkākās daļas, tām apkārt mazāk smalkas daļas, un visārējāk, ārmaļu veidotājas daļas ir no tām saliktas un tāpēc rupjākas. Ar to ir tā, ka ja tā kolonna, par kuru nupat iepriekš bija runa nosēstos plāksnē, un tās visaugstākā pakāpe izveidotu visiekšē jāko daļu, vidējā izveidotu vidējo daļu un viszemākā izveidotu visārējāko.

206. Tā kā visaugstākais secības Kārtībā top par visiekšējāko vienlaicības Kārtībā, un viszemākais top par visārējāko, tad Vārdā ar 'augstāku' apzīmēts tas, kas ir iekšējāks, un ar 'zemāku' apzīmēts ārējāks; tamlīdzīgi ar vārdiem 'augšup' un 'lejup', un tāpat ar 'augsts' un 'dziļš'.

207. Ikvienā pēdējā lietā šķirtās pakāpes ir vienlaicības Kārtībā: ikviena muskuļa motoriskās šķiedras, ikviena nerva šķiedras, tāpat ikviena iekšu un orgāna šķiedra un trauciņi ir tādā kārtībā. Visiekšēji tajos ir visvienkāršākās lietas, kuras ir vispilnīgākās, un ārējās ir saliktas no tām. Tamlīdzīga to pakāpju Kārtība ir arī ikvienā sēklā un ikvienā auglī, tāpat arī ikvienā metallā un akmenī; tādas ir šo daļas, no kurām sastāv veselais; daļu iekšējās, vidējās un ārējās lietas ir tajās pakāpēs, jo tās ir cita pie citas saliktas, jeb sasaistītas un sargrupētas no vienkāršajām lietām, kuras ir to pirmās substances jeb matērijas.

208. Ar vārdu sakot, tādas pakāpes ir ikvienā pēdējā lietā, tātad ikvienas sekās; jo ikviena pēdējā lieta sastāv no iepriekšējām, un šīs no savām pirmajām; kā arī ikvienas sekas sastāv no cēloņa, un šīs no mērķa, un mērķis cēlonī ir viss, un cēlonis sekās ir viss — kā iepriekš aprādīts, un mērķis izveido visiekšējo, cēlonis — vidējo, un sekas — pēdējo. Ka tamlīdzīgi ir ar mīlestības un gudrības, siltuma un gaismas, rosmju un domu organisko formu pakāpēm pie cilvēka, būs redzams turpmāk. Par šo pakāpju sēriju secības Kārtībā un vienlaicības Kārtībā runa bija arī *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem* 38. nr. un citur, un rādīts ir, ka tamlīdzīgas pakāpes ir visās un katrā atsevišķā Vārda lietā.

44. PĒDĒJĀ PAKĀPE IR IEPRIEKŠĒJO PAKĀPJU SAKOPOJUMS, IETVARS UN BĀZE

209. Mācība par Pakāpēm, kas šajā šīs grāmatas Daļā tiek sniegta, līdz šim ir ilustrēta ar dažādām

lietām, kādas abās Pasaulēs eksistē, piemēram, ar Debesu pakāpēm, kurās ir Eņģeļi, ar siltuma un gaismas pakāpēm pie viņiem, ar atmosfairu pakāpēm, un ar dažādām lietām cilvēka ķermenī, un arī dzīvnieku un minerālu Valstī. Bet tā mācība ir plašāka apjoma; tā attiecas ne tikai uz Dabīgām, bet arī uz Pilsoniskām, Tikumiskām un Garīgām lietām, un uz visām un katru atsevišķo lietu tajās. Iemesli, kāpēc pakāpju mācība attiecas arī uz tādām lietām, ir divēji: **Pirmais**, ka ikvienā lietā, par kuru var kaut ko izteikt, ir trijība, ko sauc par mērķi, cēloni un sekām, un šie trīs savā starpā pastāv pēc augstuma pakāpēm. **Otrs** iemesls ir, ka viss Pilsoniskais, Tikumiskais un Garīgais nav kaut kas abstrakts bez substances, bet ir substances; jo, kā mīlestība un gudrība nav abstraktas lietas, bet ir substances — kā iepriekš (40. līdz 43. nr.) aprādīts — tāpat arī visas lietas, ko sauc par pilsoniskām, tikumiskām un garīgām. Par tām var gan abstrakti bez substances domāt, bet sevī tās tomēr nav abstraktas, kā, piemēram, rosme un doma, labprātība un ticība, griba un saprāts; jo ar šām lietām ir tamlīdzīgi kā ar mīlestību un gudrību, proti, ka tās nav ārpus subjektiem, kuri ir substances, bet ir subjektu jeb substanču stāvokļi; ka tās ir to mutācijas, kas ir dažādas, būs redzams turpmāk. Ar substanci ir domāta arī forma, jo substances bez formas nav.

210. No tam, ka par gribu un saprātu, par rosmi un domu, tāpat par labprātību un ticību cilvēki varēja domāt, un arī domā neatkarīgi no substancēm, kuras ir šo lietu subjekti, ir noticies, ka pareizs priekšstats par šīm lietām ir gājis zudumā, proti, ka tās ir substanču jeb formu stāvokļi — gluži kā jušanas un darbības, kas nav no jušanas un kustību orgāniem neatkarīgas lietas; no tiem neatkarīgas jeb šķirtas lietas ir nekas cits kā prāta iedoma, jo tās ir kā redzēšana bez acīm, dzirdēšana bez ausīm, runāšana bez mēles, un tā tālāk.

211. Tā kā visas pilsoniskās, tikumiskās un garīgās lietas progresē pa pakāpēm, tamlīdzīgi kā dabīgās lietas; un ne tikai pa nepārtrauktajām pakāpēm, bet arī pa šķirtajām pakāpēm; un šķirto pakāpju progresēšana ir kā mērķa progresēšana uz cēloņiem, un cēloņu uz sekām, tad gribu pašreizējo lietu — proti, ka pēdējā Pakāpe ir iepriekšējo pakāpju sakopojums, ietvars un bāze — ilustrēt un apstiprināt ar iepriekšteikto, proti ar to, kas ir mīlestības un gudrības, gribas un saprāta, rosmes un domas, kā arī labprātības un ticības lietas.

212. Ka pēdējā Pakāpe ir iepriekšējo pakāpju sakopojums, ietvars un bāze, tas klaji redzams no mērķu un cēloņu progresēšanas uz sekām. Ka sekas ir cēloņu un mērķu sakopojums, ietvars un bāze, to apgaismots prāts var aptvert; bet ne tik skaidri, ka mērķis līdz ar visu, kas pie tā pieder, un cēlonis līdz ar visu, kas pie šī pieder, aktuāli ir sekās, un ka sekas ir pilns to sakopojums. Ka lieta tāda ir, to var redzēt no iepriekš šajā grāmatas Daļā teiktā, sevišķi no tā, ka viena lieta ir no otras trijkāršā sērijā cēlusies, un ka sekas nav nekas cits kā mērķis savā pēdējā formā, un tā kā pēdējais ir iepriekšējo lietu sakopojums, tad secināms, ka pēdējais ir ietvars un arī to bāze.

213. Kas uz Mīlestību un Gudrību attiecas, tad Mīlestība ir mērķis, Gudrība ir palīgcēlonis, un Noderība ir sekas; un Noderība ir gudrības un mīlestības sakopojums, ietvars un bāze; un Noderība ir tāds sakopojums un tāds ietvars, ka viss, kas pieder pie mīlestības, un viss, kas pieder pie gudrības, aktuāli tajā ir iekšā, un ir tajā vienlaicīgi. Bet pienācīgi jāzina, ka visas mīlestības un gudrības lietas, kuras ir viendabīgas un saskanīgas, ir noderībā iekšā — saskaņā ar to, kas iepriekš — 189. līdz 194. Artikulos teikts un rādīts.

214. Līdzīgu pakāpju sērijā ir arī Tiekme, Doma un Darbība, tāpēc ka ikviena tiekme attiecas uz kādu mīlestību, doma uz gudrību, un darbība uz noderību. Līdzīgu pakāpju sērijā ir labprātība, ticība un labs darbs, jo labprātība ir tieksmes, ticība ir domāšanas, un labs darbs ir darbības lieta. Līdzīgu pakāpju sērijā ir arī griba, saprāts un veikšana (exercitium), jo griba ir mīlestības un tādējādi tieksmes nesēja, saprāts ir gudrības un tādējādi ticības nesējs, un veikšana ir noderības un tādējādi darba lieta. Tātad, kā noderībā iekšā: ir viss, kas pieder pie gudrības un mīlestības, tā darbībā Diekšā ir viss, kas pieder pie domāšanas un tieksmes; un labā darbā iekšā ir viss, kas pieder pie ticības un labprātības; un tā tālāk; bet tās visas ir viendabīgas, tas ir, saskanīgas lietas.

215. Ka ikkuras lietu virknes pēdējā, kas ir noderība, darbība, darbs un veikums, ir visu iepriekšējo lietu sakopojums un ietvars, to cilvēki vēl nezina. Liekas, it kā noderībā, darbībā, darbā un veikumā nebūtu nekā vairāk kā tas, kas ir redzamajā kustībā, un tomēr tajās ir visas iepriekšējās lietas aktuāli iekšā, un tik pilnām, ka nekā no tām tur netrūkst. Šīs tajās ir ietvertas tikpat kā viens savā vāzē, un kā mājturības rīki savā mājā. Ka šīs tajās esam nerādās, tas tāpēc, ka uz tām mēdz raudzīties tikai ārīgi, un, ārīgi raugoties, tās ir tikai darbības un kustības. Ir tā, it kā roku stilbi un delnas vien kustētos, ja nezina,

ka jebkurā to kustībā piedalās tūkstošiem motorisko šķiedru, un ka tiem tūkstošiem motorisko šķiedru atbilst tūkstoši domu un rosmju momenti, kas tās motoriskās šķiedras ierosina; kurus, tāpēc ka tie darbojas visieکشēji, ne ar kādu ķermenisku jušanu nemana. Tas ir zināms, ka ķermeniski vai ar tā palīdzību nekas netiek darīts, ja ne aiz gribas un ar domāšanas palīdzību, un tā kā šīs abas darbojas, tad nevar būt citādi, ka visi un katrs atsevišķais gribas un domāšanas moments ir darbībā iekšā; tos nevar šķirt. No tam nākas, ka pēc tā, kas ir darīts, jeb pēc darbiem, citi spriež par cilvēka gribas domāšanu, ko sauc par nolūku. Tas man ir darīts zināms, ka Eņģeļi no viena paša darījuma jeb darba jauš un redz cilvēkā visu, ko darītājs grib un domā: trešās Debess Eņģeļi jauš un redz gribā mērķi, kā dēļ kāds ko dara, un otrās Debess Eņģeļi jauš izcelsmi, ar ko mērķis sekmējas. No tam nākas, ka Vārdā tik daudzreiz pavēlēti 'darbi' un 'darījumi', un teikts, ka cilvēku pēc tiem pazīst.

216. No eņģeliskās gudrības ir, ka, ja griba un saprāts, jeb tieksme un domāšana, tāpat labprātība un ticība, neiedodas un neietērpjas darbos jeb darījumos, kad tas ir iespējams, tad tās nav kas cits kā tikai kaut kas gaisīgs, kas izkļūst, vai kā iztēles gaisā, kas izzūd; un ka tās tikai tad pie cilvēka paliek, un top par viņa dzīvības sastāvdaļu, kad cilvēks darbojas un tās dara. Tas tāpēc, ka pēdējā lieta ir iepriekšējo lietu sakopojums, ietvars un bāze. Tāds gaisīgs kaut kas un tāda iztēle ir ticība, kas ir šķirta no labiem darbiem, un tāds ir arī ticība un labprātība, ja tās nekopj darbos, ar to vienīgo izšķirību, ka tie, kuri ticību un labprātību tur par vajadzīgām, to zina un var gribēt labu darīt, bet ne tie, kuri ir no labprātības šķirtā ticībā.

45. AUGSTUMA PAKĀPES SAVĀ PĒDĒJĀ PAKĀPĒ IR PILNUMĀ UN JAUDĀ

217. Iepriekšējā Paragrāfā rādīts, ka pēdējā Pakāpe ir iepriekšējo pakāpju sakopojums un ietvars — no kā secināms, ka iepriekšējās Pakāpes savā Pēdējā pakāpē ir pilnumā, jo šajā tās izpaužas, un ikviena izpausme (effectus) ir tās cēloņu piepildījums.

218. Ka tās kāpjošās un kritošās Pakāpes, kuras sauc arī par iepriekšējām un vēlākām, tāpat par augstuma un šķirtām Pakāpēm, savā pēdējā pakāpē ir savā jaudā (in potentia), tas apstiprināms ar visu to, kas iepriekšējos paragrāfos minēts teiktā apstiprināšanai ar jūtām un jaušām lietām. Bet še gribu to apstiprināt vienīgi ar Dziņām (conatus), Spēkiem (vires) un kustībām nedzīvos un dzīvos subjektos. Ir zināms, ka Dziņa pati no nevis neko nedara, bet ar sev atbilstošu spēku palīdzību, un ar tiem rada kustību; un ka no tam nākas, ka dziņa, spēkos, un ar spēku palīdzību kustībā, ir viss; un tā kā kustība ir Dziņas pēdējā pakāpe, tad ar šās palīdzību tā /dziņa/ izraisa savu jaudu (agat potentiam). Dziņa, spēks un kustība nav citādi saistīti kā pēc augstuma pakāpēm, kuras nav saistītas nepārtrauktā kārtā, jo ir šķirtas, bet kā atbildumi; jo dziņa nav spēks, nedz arī spēks ir kustība, bet spēku rada dziņa, jo spēks ir iedarbināta dziņa, un kustību rada spēks; kālabad arī nekādas jaudas nav dziņai vien, nedz arī spēkam vien, bet kustībai, kura ir to produkts. Ka tā tas ir, tas līdz šim liekas vēl apšaubāms, tāpēc ka nav ilustrēts ar jūtamiem un jaušamiem piemēriem dabā; bet tāda tomēr ir to progresēšana līdz jaudai.

219. Bet pielāgosim teikto dzīvai dziņai, tāpat dzīvam spēkam un dzīvai kustībai. Dzīva Dziņa cilvēkā, kurš ir dzīvs subjekts, ir viņa ar saprātu vienota griba; dzīvi spēki cilvēkā ir tie, kas iekšēji sastata viņa ķermeni, kuros visos ir dažādi savirknētas motoriskas šķiedras; un dzīva kustība cilvēkā ir darbošanās, ko ar to spēku palīdzību veic ar saprātu vienotā griba. Jo iekšējākās lietas, kas pieder pie gribas un saprāta, izveido pirmo Pakāpi; iekšējākās lietas, kas pieder pie ķermeņa, izveido otro pakāpi, un viss ķermenis, kurš ir to sakopojums, izveido trešo pakāpi. Ka iekšējākām lietām, kuras pieder pie sirdsprāta, nav nekādas jaudas, ja ne ar ķermeņa spēku palīdzību, un arī šiem spēkiem nav jaudas, ja ne pašam ķermenim darbojoties, tas ir zināms. Šie trīs nedarbojas nepārtrauktā, bet šķirtā kārtā, un darbošanās šķirtā kārtā notiek atbildumos (per correspondentias). Iekšējākās sirdsprāta lietas atbilst iekšējākām ķermeņa lietām, un iekšējākās ķermeņa lietas atbilst tā ārējākām lietām, ar kuru palīdzību notiek darbošanās. Šādā kārtā abas iepriekšējās lietas /proti, dziņa un spēki/ ar ķermeņa ārējāko lietu palīdzību ir spējīgas darboties. Var likties, ka dziņa un spēks cilvēkā varētu ko jaudāt arī bez darbošanās, piemēram sapņos un atdusas stāvokļos, bet arī tad dziņas un spēki determinējas kopējos ķermeņa motoriskajos organos, kuri ir Sirds un Plaušas; un šo darbībai mitējoties, mitējas arī spēki, un līdz ar spēkiem arī dziņa.

220. Tā kā viss veselais jeb ķermenis ir determinējis savas jaudas galvenokārt elkoņos un rokās,

kas ir galējās ķermeņa daļas, tad ar 'elkoņiem' un 'rokām' Vārdā ir apzīmēta jauda (jeb spēks), un ar 'labo roku' — augstāka jauda (spēks). Tā kā šādā kārtā agrākās pakāpes izraisās un izvirzās jaudā, tad no darbības vien, kas notiek ar roku palīdzību, Eņģeļi, kuri ir pie cilvēka, un ir visu viņa piederumu atbildumā, pazīst, kāds ir cilvēks sava saprāta un savas gribas ziņā, tāpat arī labprātības un ticības, tātad savas iekšējās dzīvības ziņā, kura ir viņa sirdsprāta dzīvība, un ārīgās, kura no tās ir ķermenī. Es bieži brīnījos, ka Eņģeļi cilvēku tā no ar roku izdarītas darbības vien pazīnt, bet tomēr tas man dzīvā pieredzē ir dažas reizes rādīts; un ir teikts, ka tāpēc iesvētīšanas garīdznieku kalpošanā notiek ar roku uzlikšanu, un ka ar rokas pieskārienu apzīmēta pārņemšana (communicare); un vēl citas tamlīdzīgas lietas. No tam ir secinājums, ka viss, kas pieder pie labprātības un ticības, ir darbos, un ka labprātība un ticība bez darbiem, ir kā varavīksnes ap sauli, kuras izzūd un mākonī izkļūst. Tāpēc Vārdā tik daudzreiz ir minēti 'darbi' un teikts 'darīšana', un ka no tiem atkarājas cilvēka glābšana; arī par 'gudru' ir nosaukts tas, kurš dara, un par 'muļķi' nosaukts, kurš nedara. Bet jāzina, ka ar 'darbiem' šie domāti aktuāli lietderības darbi, jo tajos un saskaņā ar tiem ir viss, kas pieder pie labprātības un ticības. Ar lietderību tā atbilstība pastāv tāpēc, ka tas atbildums ir garīgs, bet tas top ar substanču un materiņu palīdzību, kuras ir subjekti.

221. Šā var tikt atklāti divi Noslēpumi, kas no iepriekš teiktā kļūst saprotami. **Pirmais Noslēpums** ir tas, ka Vārds burtiskajā saturā ir savā pilnumā un spēkā. Jo Vārdā ir trīs saturi — saskaņā ar trim pakāpēm; debešķīgais saturs, garīgais saturs, un dabīgais saturs. Tā kā tie saturi Vārdā ir saskaņā ar trim augstuma pakāpēm, un ir saistīti atbildumu kārtā, tad pēdējais saturs, kurš ir dabīgs, un ko sauc par burtisko saturu, ir ne tikai iekšējāko tam atbilstošo saturu sakopojums, ietvars un bāze, bet ir arī Vārds pēdējā saturā savā pilnumā un jaudā. Ka tā tas ir, tas ar daudz piemēriem ir rādīts un apstiprināts **Jau-nās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem**, 27.–35., 36.–49., 50.–61., 62.–69. nr. **Otrs Noslēpums** ir tas, ka Kungs atnāca Pasaulē, un pieņēma Cilvēcisko, lai varētu pakļaut elles, un savest kārtībā visas lietas Debesīs un arī Zemēs. Šo Cilvēcisko Viņš apņēma pāri savam agrākajam Cilvēciskajam. Cilvēciskais, ko Viņš Pasaulē apņēma, bija tāds kā cilvēka Cilvēciskais Pasaulē, bet viens un otrs tomēr bija Dievišķs, un tādējādi bezgala pārāks par eņģeļu un cilvēku galīgo Cilvēcisko. Un tā kā Viņš dabīgo Cilvēcisko pilnām līdz pat tā pēdējiem iecirkņiem paaugstināja, tad Viņš uzcēlās ar visu Savu Ķermeni — citādi nekā jebkurš cilvēks. Pieņemdam šo Cilvēcisko, Viņš apņēma Dievišķo Visspēcību ne tikai Eļļu pakļaušanai, un Debesu savešanai kārtībā toreiz, bet arī Eļļu turēšanai pakļautībā mūžam, un cilvēku glābšanai. Šī Vara ir domāta ar 'sēdēšanu pie Dieva varas un spēka labās' rokas. Tā kā Kungs, pieņemdam dabīgo Cilvēcisko, padarīja Sevi par Dievišķo Patieso pēdējās lietās, tad Viņu sauc par Vārdu, un teikts, ka "Vārds tapa Miesa"; un Dievišķais Patiesais pēdējās lietās ir Vārds burtiskā satura ziņā. Par to Viņš Sevi padarīja, piepildīdam visu, kas Vārdā par Viņu Mozū un Praviešos raksīts. Jo ikviens cilvēks ir pats savs labais un savs patiesais: cilvēks ne citādi ir cilvēks. Bet Kungs, pieņemdam dabīgo Cilvēcisko, ir Pats Dievišķais Labais un Dievišķais Patiesais, jeb, kas ir tas pats, Pati Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība tiklab Pirmajās kā arī Pēdējās lietās. No tam nākas, ka Eņģeliskajās Debesīs Viņš parādās kā Saule, un, pēc Savas atnākšanas Pasaulē spēcīgākā mirdzumā un lielākā spožumā nekā pirms savas atnākšanas. Šis ir Noslēpums, kas ar pakāpju Mācības palīdzību var kļūt saprotams. Par Viņa Visspēcību pirms atnākšanas Pasaulē būs pateikts turpmāk.

46. ABĒJAS PAKĀPES IR VISU RADĪTO LIETU VISLIELĀKAJĀS UN VISMAZĀKAJĀS /DAĻĀS/

222. Ka visu lietu vislielākās un vismazākās daļas sastāv no šķirtajām un arī nepārtrauktajām, jeb augstuma un platuma pakāpēm, to ilustrēt ar piemēriem no redzamām lietām nav iespējams, tāpēc ka vismazākās acīm nav redzamas, un vislielākās, kas ir redzamas, pakāpēs šķirtas neliekas; kālabad šo lietu nav ļauts aprādīt citādi nekā ar vispārīgām patiesībām; un tā kā Eņģeļi ir gudrībā no vispārīgajām lietām, un no tām zina arī atsevišķās, tad man ir ļauts atstāstīt viņu izteicienus.

223. Eņģeļu izteicieni šajā lietā ir šie: ka nav ne vismazākās lietas, kurās nebūtu vienas un otras pakāpes; piemēram, ne vismazākās lietas kādā dzīvniekā; ne vismazākās lietas kādā augā; nedz vismazākās kādā minerālā, nedz arī vismazākās aitērā un gaisā; un tā kā aitērs un gaisis ir siltuma un gaismas uzņēmēji, tad nav ne vismazākās siltuma un gaismas daļas; un tā kā garīgs siltums un garīga gaisma ir mīlestības un gudrības uzņēmēji, tad nav arī ne vismazākā momenta šajās, kur nebūtu abēju pakāpju. No Eņģeļu izteicieniem ir arī tas, ka vismazākais rosmes (affectionis), kā arī vismazākais domāšanas

monents, un pat vismazākais domu priekšstata moments sastāv no abējām pakāpēm; un pat vismazākais, kas no tām nesastāvētu, ir nekas; jo tam tad nav formas, tātad nav kādības, nedz arī ir kāds stāvoklis, kas varētu mainīties un dažādoties, un tādā kārtā eksistēt. Eņģeļi to apstiprina ar šo patiesību, ka Dievā — Radītājā, kas ir Kungs kopš mūžības, Bezgalīgas lietas ir izšķirīgā kārtā viens; un ka Viņa bezgalīgajās lietās ir bezgalīgas lietas, un ka bezgalīgi bezgalīgajās ir abējas pakāpes, kuras Viņā tāpat ir izšķirīgā kārtā viens; un tā kā tās ir Viņā, un visas lietas ir Viņa radītas, un radītās lietas zināmā gleznā attēlo tās, kuras ir Viņā, tad secināms, ka nav ne vismazākās galīgas lietas, kurā tādu pakāpju nebūtu. Ka tās pakāpes ir tāpat vismazākajās kā arī vislielākajās lietās, tas tāpēc, ka Dievišķais vislielākajās un vismazākajās ir tas pats. Ka Dievā Cilvēkā bezgalīgas lietas ir izšķirīgā kārtā (distincte) viens, skaties iepriekš — 17.–22. nr.; un ka Dievišķais vislielākās un vismazākās lietās ir tas pats — 77.–82. nr.; kas vēl ir ilustrēts 155., 169. un 171. nr.

224. Ka nav ne vismazākā mīlestības un gudrības, nedz vismazākā rosmes un domas, un ne vismazākā domu priekšstata momenta, kurā nebūtu abēju pakāpju, tas tāpēc, ka mīlestība un gudrība ir substance un forma — kā iepriekš no 40. līdz 43. nr. rādīts, tamlīdzīgi arī rosme un doma. Un tā kā nav formas, kurā to pakāpju nebūtu, kā iepriekš teikts, tad secināms, ka līdzīgas pakāpes ir arī tajās lietās; jo atdalīt mīlestību un gudrību, tāpat rosmi un domu no substances un formas, nozīmē tās iznīcināt, tāpēc ka to ārpus saviem subjektiem nav, jo tās ir šo subjektu stāvokļi, ko cilvēks jauš, dažādojamies, kuri tās rosmes un domas ir.

225. Vislielākās lietas, kurās tās abējas pakāpes ir, ir universs visā savā apjomā; tās ir dabīgā Pasaulē savā apjomā, un ir garīgā Pasaule savējā; ikkura Ķeizarvalsts un ikkura Ķēniņvalsts savā apjomā; visa pilsoniskā, visa tikumiskā un visa to garīgā iekārta savā apjomā; visa dzīvnieku Valsts, visa augu Valsts, un visa minerālu Valsts, katra savā apjomā; visas abu Pasauļu Atmosfairas kopā ņemtas, un vēl to siltums un gaisma (dsk.). Tāpat mazāk vispārīgas lietas, kā cilvēks savā apjomā, ikviens dzīvnieks savā, ikviens koks un krūms savā; arī ikviens akmens un metalls savā. Šo formas ir līdzīgas tanī ziņā, ka tās sastāv no abējām pakāpēm — kā iemesls ir tas, ka Dievišķais, no kā tās radītas, vislielākās un vismazākās lietās ir tas pats — kā iepriekš 77.–82. nr. aprādīts. Šo visu lietu atsevišķās un visatsevišķākās formas ir līdzīgas vispārīgajām un visvispārīgākajām tanī ziņā, ka tās ir abēju pakāpju formas.

226. No tam, ka vislielākās un vismazākās lietas ir abēju pakāpju formas, nākas viņu sakarība no pirmām līdz pēdējām, jo tās saista to līdzīgums. Bet nav tomēr ne kaut kā pat vismazākā, kas būtu tas pats kas otrs — no kam nākas visu atsevišķo un visatsevišķāko lietu atšķirība no citām. Ka nav ne kaut kā pat vismazākā jebkurā formā, vai starp jebkurām formām, kas būtu tas pats kas otrs, tas tāpēc, ka vislielākajās ir līdzīgas pakāpes, un vislielākās sastāv no vismazākajām; kad nu tādas pakāpes ir vislielākās lietās, un saskaņā ar tām ir pastāvīgas izšķirības no visaugstākā līdz viszemākajam, un no centra līdz perifērijām, tad secināms, ka nav tajās pat nekādu mazāku un vismazāko lietu, kurās ir līdzīgas pakāpes, kura būtu tā pati.

227. No Eņģeliskās gudrības ir arī tas, ka radītā Universa pilnīgums ir no vispārējo un daļējo, jeb vislielāko un vismazāko lietu līdzīguma to pakāpju ziņā, jo tad viena lieta raugās uz otru kā sev līdzīgu, ar kuru var noderības labad saistīties, kā arī ikvienu mērķi parādīt sekās.

228. Bet šē teiktais var likties paradoksāls, tāpēc ka nav rādīts redzamām lietām piemērotā veidā; bet abstraktas patiesības, tāpēc ka tās ir universālas, mēdz būt labāk aptveramas nekā izteiktas par redzamām lietām, jo šīs ir bezgala dažādas, un dažādība lietu aptumšo.

229. Daži saka, ka esot kāda tik vienkārša substance, kas neesot no mazākām formām sastāvoša forma; un ka, tai substancei sablīvējoties, rodoties saliktās substances, un beidzot tās substances, ko sauc par matērijām. Bet tādu visvienkāršāko substanču tomēr nav; jo kas ir substance bez formas? Tā ir kaut kas tāds, par ko nekas nav izsakāms; un no būtības, par kuru nekas nav izsakāms, tai sablīvējoties, nekas nevar kopā sakust. Ka visu radīto lietu pirmsubstancēs ir neskaitāmas lietas, kas ir vismazākās un visvienkāršākās, būs redzams turpmāk, kur būs runa par formām.

47. IR TRĪS BEZGALĪGAS UN NERADĪTAS AUGSTUMA PAKĀPES KUNGĀ, UN IR TRĪS GALĪGAS UN RADĪTAS AUGSTUMA PAKĀPES CILVĒKĀ

230. Ka Kungā ir trīs bezgalīgas un neradītas augstuma pakāpes, tas tāpēc, ka Kungs ir Pati

Mīlestība un Pati Gudrība — kā iepriekšējos pantos rādīts; un tā kā Kungs ir Pati Mīlestība un Pati Gudrība, tad Viņš ir Pati Noderība; jo Mīlestības mērķis ir Noderība, ko tā veic ar gudrības palīdzību; jo mīlestībai un gudrībai bez noderības nav noslēguma vai mērķa, jeb nav savas mājvietas, kāpēc arī nevar teikt, ka tās ir un eksistē, ja nav kaut kā noderīga, kurā tās eksistē. Šīs trīs lietas sastata trīs augstuma pakāpes dzīvības subjektos. Tās ir kā pirmais mērķis, vidējais mērķis, ko sauc par cēloni, un pēdējais mērķis, ko sauc par sekām (effectus). Ka mērķis, cēlonis un sekas sastata trīs augstuma pakāpes, tas iepriekš ar daudz piemēriem apstiprināts.

231. Ka tās trīs pakāpes cilvēkā ir, var spriest no viņa sirdsprāta pacelšanās līdz pat pāri mīlestības un gudrības pakāpēm, kurās ir otrās un trešās debess Eņģeļi, jo visi Eņģeļi ir dzimuši cilvēki, un cilvēks savu iekšējāko, tas ir sirdsprāta, iecirkņu ziņā ir Debess vismazākā formā. Cik tād ir Debesu, tik augstuma pakāpju ir cilvēkam no radīšanas. Cilvēks ir arī Dieva attēls un līdzība, kāpēc arī tās trīs pakāpes ir cilvēkā ierakstītas tāpēc, ka tās ir Dievā-Cilvēkā, tas ir, Kungā. Ka tās Pakāpes Kungā ir bezgalīgas un neradītas, un ka cilvēkā tās ir galīgas un radītas, var spriest no tā, kas aprādīts šīs grāmatas Pirmajā Daļā, piemēram no šīm, ka Kungs ir Mīlestība un Gudrība Sevī; un ka cilvēks ir Mīlestības un Gudrības uzņēmējs no Kunga; un tad vēl no tam, ka par Kungu neko citu var teikt kā tikai Bezgalīgu, un par cilvēku neko citu kā tikai galīgu.

232. Pie Eņģeļiem tās trīs Pakāpes sauc par **Debešķīgo, Garīgo un Dabīgo**; un Debešķīgā Pakāpe viņiem ir mīlestības Pakāpe, garīgā Pakāpe ir gudrības Pakāpe, un dabīgā Pakāpe ir noderības Pakāpe. Iemesls, kāpēc tās Pakāpes tā sauc, ir tas, ka Debess izšķiras divās Valstīs, un vienu Valsti sauc par Debešķīgo, un otru par Garīgo, kurām klāt nāk vēl trešā Valsts, kura ir cilvēki Pasaulē, kura ir Dabīgā Valsts. Eņģeļi arī, no kuriem sastāv debešķīgā Valsts, ir Mīlestībā; un Eņģeļi, no kuriem sastāv garīgā Valsts, ir gudrībā; bet cilvēki Pasaulē ir noderīgumos; un tāpēc tās trīs Valstis ir savstarpēji saistītas. Kā tas saprotams, ka cilvēki ir noderīgumos, būs pateikts nākamajā Daļā.

233. No Debess man sacīja, ka Kungā, Kas kopš mūžības ir Jehovah, pirms Cilvēciskā pieņemšanas Pasaulē, bijušas abas iepriekšējās Pakāpes aktuāli, bet trešā Pakāpe potenciāli, kādas tās ir arī Eņģeļiem; bet ka pēc Cilvēciskā pieņemšanas Viņš pāri apņēma arī trešo Pakāpi, ko sauc par Dabīgo, un tādā kārtā ir tapis Cilvēks līdzīgs cilvēkam Pasaulē, ar to atšķirību tomēr, ka šī Pakāpe, tāpat kā agrākās, ir Bezgalīga un neradīta, bet Eņģeļi un cilvēkā tās Pakāpes ir galīgas un radītas. Jo Dievišķais, kas bija piepildījis visas telpas beztelpiski (69 līdz 72. nr.), iespiedās arī līdz dabas pēdējām lietām; bet pirms Cilvēciskā pieņemšanas Dievišķā ieplūsma dabīgajā pakāpē bija netieša caur Eņģeliskajām Debesīm, bet pēc tā pieņemšanas tā tapa tieša no Viņa Paša. Aiz kura iemesla visas Baznīcas Pasaulē pirms Viņa atnākšanas bija garīgu un debešķīgu lietu reprezentējošas, bet pēc Viņa atnākšanas tapa garīgi un debešķīgi dabīgas, un reprezentatīvais Kults tika atcelts. Aiz šī iemesla arī eņģeliskās Debess Saule, kura, kā iepriekš teikts, ir pirmais Viņa Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības izejošais, pēc Cilvēciskā pieņemšanas atspīdēja izcilākā mirdzumā un spožumā nekā pirms tā pieņemšanas. Tas arī domāts sekojošos vārdos Jezajā: “*Tanī dienā Mēness gaisma būs kā Saules gaisma, un Saules gaisma būs septiņkārtīga kā septiņu dienu gaisma*” (30,26). Tas teikts par Debess un Baznīcas stāvokli pēc Kunga atnākšanas Pasaulē. Un Apokalipsē: “*Cilvēka Dēla seja bija redzama kā Saule spīdam savā spēkā*” (1,16); un citās vietās, piemēram Jez. 60,20; 2. Sam 23,3.4; Mt.17,1.2. Cilvēku netiešo apgaismību caur Eņģelisko Debesi, kāda bija pirms Kunga atnākšanas, var pielīdzināt Mēness gaismai, kas ir netieša Saules gaisma, par kuru, tāpēc ka pēc Viņa atnākšanas tā tapa tieša, Jezajā teikts, ka Mēness gaisma būs kā Saules gaisma; un Dāvida psalmā teikts: “*Taisnais Viņa dienā ziedēs, un daudz miera līdz nebūs Mēness*” (Ps. 72,7); arī tas teikts par Kungu:

234. Ka Kunga kopš mūžības, jeb Jehovah, apņēma to trešo Pakāpi, pieņemdam Pasaulē Cilvēcisko, tas bija aiz tā iemesla, ka Viņš nevarēja iet tajā citādi kā ar ieņemšanu no sava Dievišķā, un ar piedzimšanu no Jaunavas; jo šādā kārtā Viņš varēja cilvēka dabu, kas sevī ir nedzīva, un tomēr ir Dievišķā uzņēmējs trauks, nolikt, un apņemt Dievišķo. Tas ir domāts ar diviem Kunga stāvokļiem Pasaulē, kurus sauc par Iztukšotības stāvokli un Paaugstinātības (Glorificationis) stāvokli, par kuriem ir runa Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Kungu.

235. Šīs lietas teiktas par trīskārtējo augstuma Pakāpju pacelšanos vispār; bet tā kā tās Pakāpes ir vislielākās un vismazākās lietās, kā nupat iepriekšējā Artikulā teikts, tad šie par tām kaut ko īpaši teikt nevar; vienīgi to, ka tādas Pakāpes ir visos un atsevišķos Mīlestības momentos, un no tam tādas Pakāpes ir visos un atsevišķos Gudrības momentos, un no tiem tādas Pakāpes ir visos un atsevišķos

Noderīgumu momentos; un ka Kungā tie visi ir Bezgalīgi, bet eņģeli un cilvēkā galīgi. Bet kā tās Pakāpes ir mīlestībā, gudrībā un noderīgumos, tas nav aprakstāms un izklāstāms citādi, kā pēc kārtas.

48. TĀS TRĪS AUGSTUMA PAKĀPES IR IKKURĀ CILVĒKĀ NO DZIMŠANAS, UN VAR ATVĒRTIES CITA PĒC CITAS; UN PAR CIK TĀS ATVERAS, TIK CILVĒKS IR KUNGĀ, UN KUNGS IR VIŅĀ

236. Ka ikkurā cilvēkā ir trīs augstuma Pakāpes, tas līdz šim nebija zināms — aiz tā iemesla, ka tās Pakāpes vispār nepazīna; un kamēr tās Pakāpes nepazīna, citas Pakāpes neviens zināt nevarēja kā tikai nepārtrauktās Pakāpes; un kas šīs Pakāpes vien zina, tad var domāt, ka mīlestība un gudrība cilvēkā pieaug tikai nepārtrauktā kārtā. Bet jāzina, ka jebkuram cilvēkam no dzimšanas ir trīs augstuma jeb šķirtas Pakāpes, viena pāri otrai jeb viena otrā iekšā; un ka ikvienā augstuma jeb šķirtā pakāpē ir arī platuma jeb nepārtrauktas Pakāpes, pēc kurām viņš nepārtrauktā kārtā pieaug; jo, kā iepriekš 222.–229. nr. rādīts, visu lietu vislielākos un vismazākos momentos ir abējas Pakāpes; jo nevar būt vienu pakāpju bez otrām.

237. Tās trīs augstuma Pakāpes, kā iepriekš 232. nr. teikts, sauc par Dabīgo, Garīgo un Debešķīgo. Piedzimdams cilvēks nāk vispirms dabīgajā Pakāpē, un šī viņā pieaug nepārtrauktā kārtā, skatoties pēc zināšanām kā arī skatoties pēc ar tām iegūtas saprašanas palīdzību, līdz pat visaugstākai saprašanas pakāpei, ko sauc par racionālo. Bet ar to tomēr otrā Pakāpe, ko sauc par Garīgo, neatveras; šī atveras, mīlot noderīgu un sapratīgu kalpošanu, bet ar garīgu mīlestību, uz noderību, kura mīlestība ir mīlestība pret tuvāku. Šī Pakāpe var tamlīdzīgi pieņemt nepārtraukti līdz pat savai visaugstākai pakāpei, un tā pieņem ar patiesā un labā atziņām, jeb ar garīgām patiesībām. Un ar šīm tomēr vēl neatveras trešā Pakāpe, ko sauc par Debešķīgo, jo šī atveras ar debešķīgu mīlestību uz noderību, kura mīlestība ir mīlestība uz Kungu; un mīlestība uz Kungu nav nekas cits kā Vārda baušļu ieviešana dzīvē, kas, isi sakot, ir vairīšanās no ļaunumiem, tāpēc ka tie ir ellīšķi un velnišķi, un labu darbu, darišana, tāpēc ka tie ir debešķīgi un Dievišķi. Tā tās trīs pakāpes cita pēc citas cilvēkā atveras.

238. Cilvēks, kamēr Pasaulē dzīvo, ne kaut ko par to Pakāpju atvērsanos sevī nezina — aiz tā iemesla, ka viņš tad ir dabīgajā Pakāpē, kas ir pēdējā, un no šīs tad domā, grib, runā un darbojas; un Garīgajai Pakāpei, kas ir iekšējāka, sakars ar dabīgo Pakāpi nav nepārtraukts, bet pastāv atbildumos, un sakaru, kas pastāv atbildumos, nejūt. Bet kad cilvēka dabīgo Pakāpi noliek nost, kas notiek mirstot, tad viņš nāk tanī Pakāpē, kura viņam Pasaulē bijusi atvērta: Garīgajā nāk tas, kam garīgā Pakāpe bijusi atvērta, un Debešķīgajā tas, kam debešķīgā Pakāpe bijusi atvērta. Tas, kurš pēc nāves nāk Garīgajā Pakāpē, vairs nedomā, negrib, nerunā un nedarbojas dabīgi, bet garīgi; un kurš nāk debīšķīgajā, tas domā, grib, runā un darbojas saskaņā ar savu pakāpi; un tā kā to triju pakāpju sakars savā starpā pastāv vienīgi atbildumos, tad mīlestība, gudrība un noderība pakāpju ziņā tām atšķiras tā, ka nepārtrauktā kārtā savstarpēji tām nekā kopēja nav. No tam ir skaidrs, ka cilvēkam ir trīs augstuma Pakāpes, un ka tās var cita pēc citas atvērties.

239. Tā kā cilvēkam ir trīs mīlestības un gudrības, un no tam arī kalpošanas pakāpes, tad secināms, ka viņam ir arī trīs Gribas kā arī Saprāta un no tam Nolēmuma, un tādā kārtā Nodomātas kalpošanas Pakāpes, jo Griba ir mīlestības uzņēmēja, un Saprāts ir gudrības uzņēmējs, un Nolēmums ir no tiem izrietoša kalpošana (noderība). No kam ir skaidrs, ka ikvienam cilvēkam no dzimšanas ir potenciāli dabīga, garīga un debešķīga griba un saprāts, un kad tie atveras, tad aktuāli. Ar vārdu sakot, cilvēka Sirdsprāts, kas sastāv no gribas un saprāta, no radišanas, un tādējādi no dzimšanas, ir triju pakāpju, tātad, ka cilvēkam ir dabīgs Sirdsprāts, garīgs Sirdsprāts un debešķīgs Sirdsprāts, un ka cilvēks šādā kārtā var pacelties eņģeliskā gudrībā, un ka tā viņam var būt vēl Pasaulē dzīvojot, bet tajā viņš tomēr nāk ne agrāk kā pēc nāves, ja top par Eņģeli, un tad runā neizsakāmas un dabīgam cilvēkam neaptveramas lietas. Pazīnu kādu viduvēji mācītu cilvēku Pasaulē, un redzēju viņu un runāju ar viņu pēc nāves Debesī, un skaidri jautu, ka viņš runāja kā Eņģelis, un ka lietas, ko viņš runāja, bija dabīgam cilvēkam neaptveramas. Tas bija tāpēc, ka Vārda baušļus viņš Pasaulē bija ievērojis dzīvē, un pagodinājis Kungu, un tāpēc bija Kunga pacelts trešajā mīlestības un gudrības Pakāpē. Svarīgi ir šo cilvēciska sirdsprāta pacelšanas zināt, jo no tam atkarājas turpmāk teiktā saprašana.

240. Cilvēkam no Kunga ir divas spējas, ar kurām cilvēks atšķiras no kustoņiem; viena spēja ir, ka viņš var saprast, kas ir paties, un kas ir labs; šo spēju sauc par Racionalitāti, un tā ir viņa Saprāta spēja;

otrā spēja ir, ka viņš var patieso un labo darīt, kuru spēju sauc par Brīvību, un tā ir viņa gribas spēja. Jo savas racionālītātes pēc cilvēks var domāt, kas tik viņam patīk, tiklab ar Dievu, kā pret Dievu, un ar tuvāku, un pret tuvāku, un var arī gribēt un darīt to, ko domā; bet, redzēdams, kas ir ļauns, un bīdamies soda, var, brīvības pēc atturēties no tā darišanas. Šo divu spēju pēc cilvēks ir cilvēks, un ar tām atšķiras no kustoņiem. Tās divi spējas cilvēkam ir no Kunga, un ir pastāvīgi no Viņa, un netiek viņam atņemtas; jo, ja tās atņemtu, tad viņa cilvēciskais ietu zudumā. Šajās divās spējās Kungs ir pie jebkura cilvēka, tā pie labā kā pie ļaunā, un tās ir Kunga mājoklis Cilvēku Dzimumā. No tam nākas, ka ikviens cilvēks, tā labais kā ļaunais, dzīvo mūžam. Bet tuvāka mājvieta Kungam pie cilvēka ir par tik, cik cilvēks ar to spēju palīdzību atver savas augstākās pakāpes; jo, tās atverot, viņš nāk augstākās mīlestības un gudrības Pakāpēs un tādā kārtā tuvāk Kungam. No tam var redzēt, ka, par cik tās Pakāpes atveras, tik cilvēks ir Kungā, un Kungs ir viņā.

241. Iepriekš ir teikts, ka trīs augstuma Pakāpes ir kā mērķis, cēlonis un sekas, un ka saskaņā ar tām Pakāpēm seko cita citai mīlestība, gudrība un noderība; kālabad še pateiksim īsumā par Mīlestību, ka tā ir mērķis, par gudrību, ka tā ir cēlonis, un par noderību, ka tā ir sekas. Katrs, kas pavaicā savam prātam, kad tas ir gaismā, var redzēt, ka cilvēka mīlestība ir visas viņa aktivitātes mērķis; jo, ko viņš mīl, to viņš domā, to secina un to dara, tā tad tā viņam ir mērķis. Cilvēks ar savu prātu var redzēt arī, ka gudrība ir cēlonis, jo viņš, jeb viņa mīlestība, kas ir mērķis, sameklē saprātā līdzekļus, ar kuriem pie sava mērķa tikt, tā tad prasa savai gudrībai padomu, un tie līdzekļi izveido cēloni, ar kuru savu mērķi panākt. Ka noderīgums ir sekas, tas ir skaidrs bez kāda paskaidrojuma. Bet mīlestība vienam cilvēkam nav tā pati kas otram, tā tad arī gudrība vienam nav tā pati kas otram, tamlīdz arī ne noderība; un tā kā tās trīs lietas ir viendabīgas, kā iepriekš 189.–194. nr. rādīts, tad secināms, ka, kāda cilvēkam ir mīlestība, tāda viņam ir gudrība, un ka tāda ir arī noderība. Teikts 'gudrība, bet domāts ir tas, kas pieder pie viņa saprāta.

49. GARĪGĀ GAISMA IEPLŪST CILVĒKAM PA TRIM PAKĀPĒM, BET NE GARĪGAIS SILTUMS — ATSKAITOT, PAR CIK CILVĒKS VAIRĀS NO ĻAUNUMIEM KĀ GRĒKIEM, UN RAUGĀS UZ KUNGU

242. No iepriekš aprādītā redzams, ka no debess Saules, kas ir pirmais Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības izejošais — par ko ir runa šīs grāmatas Otrajā Daļā — iziet Gaisma un Siltums: no Viņa gudrības Gaisma, un no Viņa Mīlestības Siltums; un ka Gaisma ir Gudrību uzņēmējs trauks; un Siltums ir Mīlestību uzņēmējs trauks; un ka, par cik cilvēks nāk gudrībā, par tik viņš nāk tanī Dievišķajā Gaismā; un par cik viņš nāk mīlestībā, par tik tanī Dievišķajā siltumā. No iepriekš aprādītā redzams arī, ka ir trīs gaismas pakāpes un trīs siltuma pakāpes, jeb trīs gudrības pakāpes un trīs mīlestības pakāpes, un ka tās pakāpes pie cilvēka ir veidotas, lai cilvēks būtu Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības, tā tad Kunga, uzņēmējs. Še nu ir aprādāms, ka Garīgā Gaisma ieplūst cilvēkā pa tām trim pakāpēm, bet ne Garīgais Siltums — atskaitot, par cik cilvēks vairās no ļaunumiem kā grēkiem, un raugās uz Kungu; jeb, kas ir tas pats, ka cilvēks var uzņemt gudrību līdz pat trešajai pakāpei, bet ne mīlestību, ja nevairās no ļaunumiem kā grēkiem, un neraugās uz Kungu; jeb, kas vēl ir tas pats, ka cilvēka Saprāts var pacelties gudrībā, bet ne viņa griba — atskaitot, par cik viņš vairās no ļaunumiem kā grēkiem.

243. Ka Saprāts var pacelties Debess gaismā, jeb eņģeliskā gudrībā, un ka viņa griba nevar pacelties Debess siltumā jeb eņģeliskā mīlestībā, ja cilvēks nevairās no ļaunumiem kā grēkiem, un neraugās uz Kungu, tas man kļuva gluži skaidrs no pieredzes Garīgajā Pasaulē. Vairākreiz redzēju un jautu, ka vientiesīgi Gari, kuri zināja tikai to, ka ir Dievs, un ka Kungs ir piedzimis kā Cilvēks, un gandrīz neko vairāk, pilnām saprata eņģeliskas gudrības noslēpumus, gandrīz tāpat kā Eņģeļi; un ne tik vien viņi, bet arī vairāki no velnišķā pūļa; bet viņi saprata, tos dzirdēdami, nevis paši pie sevis domādami; jo dzirdot, viņos iegāja gaisma no augšienes; bet pašiem pie sevis domājot, nekāda cita gaisma viņos ieiet nevarēja kā tā, kas atbilda viņu siltumam jeb mīlestībai; kāpēc arī, pēc tam kad viņi tos noslēpumus bija dzirdējuši, un tos jautuši, kad pagrieza ausis prom, neko vairs nepaturēja; tie, kas piederēja pie velnišķā pūļa, tad dzirdēto pat atmeta un visnotaļ noliedza; tas tāpēc, ka viņu mīlestības uguns un tās gaisma, kas bija maldu gaisma, ieviesa tumsību, kura no augšienes nākdamo debešķīgo Gaismu izdzēsa.

244. Tamlīdzīgi notiek arī Pasaulē: cilvēks, kurš nav gluži truls, un kurš aiz pašprāta (*proprieae intelligentiae*) iedomības nav nocietinājis pie sevis nepatiesības, tas, dzirdēdams runājam par kādu

augstāku lietu, vai tādas lietas lasīdams, ja ir kaut cik zināšanas tieksmē, tās saprot, un arī patur, un vēlāk var tās sevī nostiprināt; tamlīdzīgi var darīt tiklab ļaunais kā arī labais; arī ļaunais, kaut arī viņš Dievišķās, kas ir Baznīcas, lietas sirdī noliedz, tomēr var tās saprast, un tās arī runāt un sludināt, tapat rakstiski prasmīgā kārtā tās apstiprināt; bet tiklīdz viņš pats sevī domā, viņš savas elišķās mīlestības pēc domā pret tām, un tās noliedz. No kā ir skaidrs, ka Saprāts var būt garīgā gaismā, kaut arī gribai neesot garīgā siltumā. No kā secināms arī, ka Saprāts gribu nevada, jeb ka gudrība mīlestību nerada, bet tikai māca un rāda ceļu: māca, kā cilvēkam būs dzīvot, un rāda, kādu ceļu būs iet. Un vēl no tā secināms, ka griba vada saprātu, un panāk, ka tas ar viņu darbojas vienoti; un ka mīlestība, kas ir gribas piederums, sauc par gudrību saprātā to, kas ar viņu saskan. Turpmākajos paragrafos būs redzams, ka griba par sevi vien bez saprāta neko nedara, bet visu, ko dara, to dara saistībā ar Saprātu; un ka griba ar ieplūsmu pieņem sev saprātu par sabiedroto, nevis otrādi.

245. Tagad pateiksim, kāda ir gaismas ieplūsma trijās Sirdsprāta dzīvības pakāpēs cilvēkā (pie cilvēka). Formas, kuras ir siltuma un gaismas, jeb mīlestības un gudrības, uzņēmējas viņā (pie viņa), un kuras, kā teikts, ir trijkāršā kārtībā, jeb trijās pakāpēs, ir no dzimšanas caurspīdīgas, un laiž garīgo gaismu cauri, tikpat kā Kristallisks stikls dabīgu gaismu. No tam nākas, ka cilvēks gudrības ziņā var pacelties līdz pat trešajai pakāpei. Bet tās formas tomēr neatveras citādi, kā tikai, kad garīgajai gaismai piesaistās garīgs siltums, jeb gudrībai mīlestība: šādā saistībā tās caurspīdīgās formas, skatoties pēc Pakāpēm, atveras. Tas ir tamlīdzīgi kā ar Pasaules Saules gaismu un siltumu augos uz zemeslodes: ziemas gaisma, kas ir tikpat spoža kā vasaras gaisma, neko neatver ne sēklā, ne kokā, bet kad gaismai piesaistās pavasarīgs siltums, tas tad atver. Lieta ir tamlīdzīga, jo garīgā Gaisma atbilst dabīgajai gaismai, un garīgais siltums atbilst dabīgajam siltumam.

246. Tas garīgais siltums nav sagādājams citādi, kā vairoties no ļaunumiem kā grēkiem, un tad raugoties uz Kungu. Jo, kamēr cilvēks ir ļaunumos, viņš tos arī mīl, jo ir to iekārē, un ļaunuma mīlestība un iekārē ir garīgai mīlestībai un tieksmei pretēja mīlestība, un to mīlestību jeb iekāri nevar atstādināt citādi, kā vairoties no ļaunumiem kā grēkiem; un tā kā cilvēks pats no tiem vairīties nevar, bet var to darīt no Kunga, tad viņam ir jāraugās uz Viņu. Kad nu viņš vairās no tiem no Kunga, tad ļaunā mīlestība līdz ar tās siltumu tiek atstādināta, un tās vietā ienesta labā mīlestība un tās siltums, no kam atveras augstāka sirdsprāta Pakāpe. Jo Kunga ieplūsma no augšienes to atver, un tad piesaista gudrībai jeb garīgajai gaismai mīlestību jeb garīgo siltumu, no kuras saistības cilvēks sāk garīgi ziedēt, tāpat kā koks pavasara laikā.

247. Ar garīgās gaismas ieplūsmu visās trijās Sirdsprāta Pakāpēs cilvēks atšķiras no kustoņiem, un cilvēks ir pārāks par kustoņiem tanī ziņā, ka var analītiski domāt un redzēt ne tikai dabīgu, bet arī garīgu patieso, un, to redzēdams, to atzīt, un šādā kārtā tikt reformēts un atdzemdināts. Spēja uzņemt garīgu gaismu ir tā, kas domāta ar Racionālītāti, par ko bija runa iepriekš, kas no Kunga ir ikkuram cilvēkam, un kas netiek viņam atņemta; jo, ja to atņemtu, viņu nevarētu reformēt. No tās spējas, ko sauc par Racionālītāti, nākas, ka cilvēks var ne tikai domāt, bet arī no domāšanas runāt, atšķirīgi no kustoņiem; un tad savas otrās spējas pēc, ko sauc Brīvību, par ko arī runa bija iepriekš, var arī darīt to, ko ar saprātu domā. Tā kā par tām divām spējām — Racionālītāti un Brīvību — kas ir īpatnējas cilvēkam, runa bija jau iepriekš 240. nr., tad vairāk par tām šē nerunāsim.

50. CILVĒKS, JA VIŅAM NEATVERAS AUGSTĀKĀ PAKĀPE, KAS IR GARĪGA, TOP DABĪGS UN JUTEKLISKS

248. Iepriekš rādīts, ka cilvēciskam sirdsprātam ir trīs Pakāpes, ko sauc par dabīgu, garīgu un debešķīgu, un ka tās Pakāpes viņam var cita pēc citas atvērties. Tad vēl ir rādīts, ka vispirms atveras dabīgā pakāpe, un vēlāk, ja viņš vairās no ļaunumiem kā grēkiem, un raugās uz Kungu, atveras garīgā Pakāpe, un beidzot debešķīgā. Tā kā tās Pakāpes atveras cita pēc citas, skatoties pēc cilvēka dzīves, tad secināms, ka abas augstākās Pakāpes var arī neatvērties, un ka tad cilvēks paliek dabīgajā pakāpē, kura ir pēdējā. Arī Pasaule ir zināms, ka ir dabīgs cilvēks un garīgs cilvēks, jeb ārīgs cilvēks un iekšējs cilvēks; bet nav zināms, ka dabīgais cilvēks top garīgs, kādai augstākai Pakāpei viņā atveroties, un ka atvēšanās notiek, dzīvojot garīgu dzīvi, kas ir dzīve saskaņā ar Dievišķajiem baušļiem; un ka, saskaņā ar tiem nedzīvojot, cilvēks paliek dabīgs.

249. Ir trīs dabīgu cilvēku šķiras (genera). Vienas šķiras ir tie, kas nekā par Dievišķajiem baušļiem nezina; otras šķira ir tie, kas zina, ka tādi baušļi ir, bet neko par dzīvošanu saskaņā ar tiem nedomā; un trešā to šķira ir, kas tos nicina un noliedz. Kas attiecas uz **Pirmo šķiru**, kas ir tie, kuri nekā par Dievišķajiem baušļiem nezina, viņi citādi nevar kā palikt dabīgi, tāpēc ka paši no sevis viņi mācīties neko nevar; jo ikviens cilvēks par Dievišķajiem baušļiem mācās no citiem, kuri tos reliģijas pēc zina, nevis no tiešām atklāsmēm — par kuru lietu skaties Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem 114.–118. nr. Kuri pieder pie **Otrās šķiras**, ir tie, kuri zina, ka Dievišķi baušļi ir, bet neko par dzīvošanu saskaņā ar tiem nedomā; arī tie paliek dabīgi, un nerūpējas ne par ko citu kā par to, kas pieder pie pasaules un ķermeņa; šie pēc nāves top par gājējiem un kalpiem, skatoties pēc noderības, ar ko viņi var kalpot tiem, kuri ir garīgi; jo dabīgais cilvēks ir gājējs un kalps, un garīgais cilvēks ir saimnieks un kungs. Kuri pieder pie **trešās šķiras**, tas ir, kuri Dievišķos baušļus nicina un noliedz, tie ne tikai paliek dabīgi, bet top arī jutekliski, skatoties pēc nicināšanas un noliegšanas. Jutekliskie ir viszemākie dabīgie cilvēki kuri nespēj domāt pāri ķermeņa jutekļu šķitumiem un maldiem. Šie pēc nāves ir Ellē.

250. Tā kā Pasaulē nezina, kas ir Garīgs un kas ir Dabīgs cilvēks, un daudzi sauc par garīgu to, kurš ir tīri dabīgs, un otrādi, tad par šiem pasakāms atšķirīgi:

I. Kas ir dabīgs cilvēks, un kas ir garīgs cilvēks.

II. Kāds ir dabīgais cilvēks, kuram garīgā Pakāpe ir atvērta.

III. Kāds ir dabīgais cilvēks, kuram garīgā Pakāpe nav atvērta, bet tomēr nav aizvērta.

IV. Kāds ir dabīgais cilvēks, kuram garīga Pakāpe ir pilnīgi aizvērta.

V. Kāda ir izšķirība starp tīri dabīga cilvēka dzīvību un kustoņa dzīvību.

251. **I. Kas ir dabīgs cilvēks, un kas ir garīgs cilvēks.** — Cilvēks ir cilvēks nevis sejas un ķermeņa, bet saprāta un gribas pēc, kāpēc ar dabīgo cilvēku un garīgo cilvēku ir domāti viņa saprāts un griba, ka tie ir vai nu dabīgi vai garīgi. Dabīgais cilvēks sava saprāta un savas gribas ziņā ir it kā dabīgā Pasaule, un viņu arī var saukt par mazo Pasauli jeb mikrokosmu; un garīgais cilvēks sava saprāta un savas gribas ziņā ir it kā garīgā Pasaule, un viņu var arī saukt par to Pasauli jeb Debesi. No tam ir skaidrs, ka Dabīgais cilvēks, būdams zināmā attēlā dabīgā Pasaule, mīl lietas, kuras pieder pie dabīgās pasaules; un ka garīgais cilvēks, būdams zināmā attēlā garīgā Pasaule, mīl tās lietas, kuras pieder pie šās Pasaules jeb Debess. Garīgais cilvēks mīl gan arī dabīgo pasauli, bet ne citādi, kā saimnieks mīl savu gājēju, ar kura palīdzību viņš veic noderīgu darbu. Skatoties pēc noderības, arī dabīgais cilvēks top it kā garīgs, kas notiek, kad dabīgais cilvēks jūt patiku noderībā aiz garīga iemesla; šo dabīgo cilvēku var saukt par garīgi dabīgu (naturalis spiritualis). Garīgais cilvēks mīl garīgu patieso, un mīl to ne tikai zināt un saprast, bet to arī grib; bet dabīgais cilvēks mīl to patieso runāt un arī darīt; darīt patieso ir veikt noderību. Šāds pakārtojums nākas no garīgās Pasaules saistības ar dabīgo Pasauli; jo kas tik vien redzams un notiek dabīgajā Pasaulē, tā cēlonis ir garīgajā Pasaulē. No sacītā var redzēt, ka garīgais cilvēks visnotaļ atšķiras no dabīgā cilvēka, un ka starp tiem nav cita sakara kā tā, kāds ir starp cēloni un sekām.

252. **II. Kāds ir Dabīgais cilvēks, kuram garīgā Pakāpe ir atvērta**, tas ir skaidrs no iepriekš teiktā; kam piemetināms vēl tas, ka Dabīgais cilvēks ir pilns cilvēks tad, kad viņam ir atvērta garīgā Pakāpe; jo tad viņš ir sabiedrots ar Eņģeļiem Debesī, un reizē arī ar cilvēkiem Pasaulē, un abējādi dzīvo zem Kunga uzraudzības; jo garīgais cilvēks smeļas pavēlos no Kunga ar Vārda palīdzību, un izpilda tās ar dabīgā cilvēka palīdzību. Dabīgais cilvēks, kuram garīga Pakāpe ir atvērta, nezina, ka viņš domā un darbojas no sava garīgā cilvēka, jo viņam liekas, it kā viņš domātu un darbotos pats no sevis, jebšu viņš to dara ne no sevis, bet no Kunga. Dabīgais cilvēks, kuram garīgā Pakāpe ir atvērta, nezina, ka ar savu garīgo cilvēku viņš ir Debesī, lai gan viņa garīgais cilvēks ir starp Debess Eņģeļiem, un palaikam Eņģeļiem arī parādās; bet tā kā viņš ieraujas atpakaļ savā dabīgajā cilvēkā, tad pēc īsa brīža viņš tur izzūd. Dabīgais cilvēks, kuram garīgā Pakāpe ir atvērta, nezina arī, ka viņa garīgais Sirdsprāts pildās ar tūkstošiem gudrības noslēpumu, un tūkstošiem mīlestības patiku no Kunga, un ka šajās lietās viņš nāk pēc nāves, kad top par eņģeli. Iemesls, kāpēc dabīgais cilvēks šīs lietas nezina, ir tas, ka sakars starp dabīgo un garīgo cilvēku notiek ar atbildunu palīdzību, un sakaru ar atbildumu palīdzību saprātā citādi nejaus, kā patiesā redzēšanu gaismā, un gribā — ne citādi kā lietderīgu kalpošanu aiz mīlestības rosmes.

253. **III. Kāds ir dabīgais cilvēks, kuram garīgā pakāpe nav atvērta, bet nav tomēr aizvērta.** Garīgā Pakāpe nav atvērta, bet nav tomēr aizvērta tiem, kuri dzīvojuši zināmā mērā labprātības dzīvi, bet maz tomēr zinājuši īstu patieso. Tas tāpēc, ka tā Pakāpe atveras, saistot mīlestību ar gudrību, jeb siltumu ar gaismu, jo mīlestība vien jeb garīgs siltums vien to neatver, nedz arī gudrība vien jeb garīga gaisma

vien, bet tās abas, kad ir kopā saistītas; kāpēc, īstu patieso, no kā ir gudrība jeb gaisma, nezinot, mīlestība vien nespēj to Pakāpi atvērt, bet tur to vienīgi spējīgu, ka tā var atvērties — kas domāts ar to, ka tā nav aizvērtā. Tas notiek tamlīdzīgi kā augu Valstī, ka siltums vien neliek sēklām un kokiem veģetēt, bet to veic siltums saistībā ar gaismu. Jāzina, ka viss patiesais (dsk.) ir garīgas gaismas piederums, un viss labais (dsk.) ir garīga siltuma piederums, un ka labais ar patiesā palīdzību atver garīgo Pakāpi; jo labais ar patiesā palīdzību veic noderību, un noderības ir mīlestības labie darbi; kam sava būtība ir no labā un patiesa saistības. To liktenis, kuriem Garīgā Pakāpe nav atvērtā, un tomēr nav aizvērtā, pēc nāves ir, ka viņi, būdami tomēr dabīgi, nevis garīgi, ir zemākajās Debess sfairās, kur viņiem dažkārt grūti jācieš; vai ir kādas augstākas Debess nomalēs, kur viņi ir it kā vakara gaismā; jo, kā iepriekš teikts, Debēsī un ikkurā tās biedrībā gaisma mazinās no vidus uz malām, un ka vidū ir tie, kuri ir Dievišķajā patiesajā vairāk nekā citi, un malās ir tie, kuri ir nedaudzās patiesībās, un nedaudzās patiesībās ir tie, kuri no reliģijas zina ne vairāk kā to, ka ir Dievs, un ka Kungs viņu labad ir cietis; tad vēl, ka labprātība un ticība ir būtiskas Baznīcas lietas, bet nepūlas zināt, kas ir ticība un kas ir labprātība; jebšu ticība savā būtībā ir patiesība, un patiesība ir daudzējāda; un labprātība ir ikviena amata izpildīšana, kad cilvēks to dara no Kunga — ko viņš dara no Kunga tad, kad vairās no ļaunumiem kā grēkiem. Un ir gluži kā iepriekš teikts, ka mērķis ir viss cēlonī, un sekas caur cēloni ir viss mērķī. Mērķis ir labprātība jeb labais, cēlonis ir ticība jeb patiesais, un sekas ir labi darbi jeb noderības; no kam ir skaidrs, ka labprātību var ienest darbos ne vairāk par to, cik labprātība ir saistīta ar patiesībām, kuras sauc par ticības patiesībām; ar šīm labprātība ieiet darbos un tos kvalificē.

254. **IV. Kāds ir dabīgais cilvēks, kuram garīgā pakāpe ir pilnīgi aizvērtā.** Garīgā pakāpe aizveras tiem, kuri ir ļaunumos dzīves ziņā, un vēl vairāk tiem, kuri ļaunumu pēc ir nepatiesībās. Tas ir tamlīdzīgi kā ar nervu šķiedriņām, kuras no vismazākā svešķermeņa pieskāriena saraujas; tamlīdzīgi saraujas arī ikviena motoriska muskuļa šķiedra, pat pats muskulis, kā arī viss ķermenis, pieskaroties kaut kam cietam vai aukstam. Tā arī garīgās Pakāpes substances jeb formas cilvēkā saraujas no ļaunumiem un to nepatiesībām, jo šīs lietas tām ir svešādas. Jo garīgā pakāpe, būdama Debess formā, nepieļauj sev klāt neko citu kā labo un patieso, kas ir no labā, jo šīs lietas tai ir viendabīgas, bet ļaunumi un ļaunā nepatiesības tai ir svešādi. Šī pakāpe saraujas, un saraudamās aizveras, sevišķi tiem, kuri Pasaulē aiz patmīlības ir milējuši dominēt, jo šī mīlestība ir pretēja mīlestībai uz Kungu. Tā aizveras arī tiem, kuri aiz pasaules mīlestības ir neprātīgi iekārē pēc citu labumiem, bet ne tik ļoti kā tiem. Iemesls, kāpēc šīs mīlestības aizver garīgo Pakāpi, ir tas, ka tās ir ļaunumu sākumi. Šīs pakāpes saraušanās jeb aizvēšanās ir kā spirālatsperes atgriešanās atpakaļ; aiz kura iemesla, pēc tam kad tā pakāpe ir aizvērtā, tā Debess gaismu atraida, no kam Debess gaismas vietā tur ir tumsība; tamlīdz patiesība, kas ir Debess gaismā, viņiem top riebīga. Šiem aizveras ne tikai pati tā Pakāpe vien, bet arī dabīgās pakāpes augstākais iecirknis, ko sauc par racionālo, līdz beidzot atvērts ir vienīgi dabīgās pakāpes viszemākais iecirknis, ko sauc par juteklisko, jo šis ir vistuvāk pasaulei un ķermeņa ārējiem jutekļiem, pēc kuriem tas cilvēks vēlāk domā, runā un prāto. Dabīgais cilvēks, kurš no ļaunā un no tā izrietošā nepatiesā ir tapis juteklisks, tas garīgajā Pasaulē Debess gaismā neizskatās pēc cilvēka, bet pēc ērma, arī ar ierautu degunu; ar ierautu degunu tāpēc, ka deguns atbilst patiesā jaušanai. Tas neiztur arī Debess gaismas staru; viņiem savās alās nav citas gaismas kā vien tādas, kā no kvēlošām jeb ugunīgām oglēm. No sacītā ir skaidrs, kas un kādi ir tie, kuriem garīgā pakāpe ir aizvērtā.

255. **V. Kāda ir izšķirība starp Dabīgā cilvēka dzīvību un Kustoņa dzīvību.** Par šo izšķirību būs sevišķi pateikts turpmāk, kur būs runa par Dzīvību; šē tikai tikdaudz par to izšķirību, ka cilvēkam ir trīs Sirdsprāta pakāpes, jeb trīs Saprāta un Gribas pakāpes; un ka šīs Pakāpes var cita pēc citas atvērties; un tāpēc ka tās ir caurspīdīgas, cilvēks Saprāta ziņā var pacelties Debess gaismā, un redzēt patiesības, ne tikai pilsoniskas un tikumiskas, bet arī garīgas, un no vairākām redzētām secināt pēc kārtas jaunas patiesības, un šādā kurtā pilnveidot savu saprātu mūžam. Bet Kustoņiem abu augstāko Pakāpju nav, bet ir tikai dabīgās Pakāpes, kuras bez augstākajām pakāpēm nekādi nespēj domāt par kādu pilsonisku, tikumisku un garīgu lietu; un tā kā viņu dabīgās Pakāpes nav atveramas un tādējādi paceļamas augstākā gaismā, tad viņi nespēj arī domāt Secības kārtībā, bet tikai vienlaicības kārtībā, kas nav domāšana, bet ir darbošanās pēc viņu mīlestībai atbilstošas zināšanas; un tā kā viņi nespēj domāt analītiski, kā arī redzēt savu zemāko domāšanu no kādas augstākas domāšanas, tad viņi nespēj runāt, bet tikai izdot skaņas saskaņā ar savas mīlestības zināšanu. Juteklisks cilvēks, kurš ir viszemākā kārtā dabīgs, atšķiras tomēr no kustoņa ar to, ka spēj piepildīt savu atmiņu ar zināšanām, un no tām domāt un runāt, kas

viņam ir no jebkurai cilvēkam piederīgas spējas, kura ir tā, ka viņš var patieso saprast, ja grib; šī spēja atšķir viņu no kustoņa. Bet daudzi tomēr, šo spēju nelietīgi izlietodami, ir pataisījuši sevi zemākus par kustoņiem.

51. CILVĒCISKA SIRDSPRĀTA DABĪGĀ PAKĀPE, SEVĪ APSKATĪTA, IR NEPĀRTRAUKTA; BET, ATBILDAMA ABĀM AUGSTĀKAJĀM PAKĀPĒM, KAD TĀ PACEĻAS, PARĀDĀS ESAM ŠĶIRTA

256. Tiem, kuri augstuma pakāpes vēl nezina, šī lieta, lai gan grūti aptverama, ir tomēr atklājama, tāpēc ka tā pieder pie Eņģeliskās Gudrības, kuru Gudrību, lai cik dabīgais cilvēks nespēj tā domāt kā Eņģeļi, ir tomēr iespējams ar saprātu aptvert, to paceļot līdz tai gaismas pakāpei, kurā ir eņģeļi; jo saprāts var tikt pacelties un, skatoties pēc pacelšanas, tikt apgaismots. Bet dabīgā Sirdsprāta apgaismība neuzkāp pa šķirtajām pakāpēm, bet pieņemas nepārtrauktā pakāpē, un tad, par cik tā pieņemas, tik no iekšienes abu augstāko pakāpju gaismas tiek apgaismota. Kā tas notiek, to iespējams aptvert, jaušot augstuma pakāpes, ka tās ir viena pāri otrai, un ka dabīgā pakāpe, kas ir pēdējā, ir it kā kopējs abu augstāko pakāpju apvalks, un tad, dabīgajai Pakāpei paceļoties līdz augstākai Pakāpei, augstākā no iekšienes iedarbojas uz ārīgāko dabīgo, un to apgaismo. Apgaismošana gan notiek no iekšienes ar augstāko pakāpju gaismu, bet dabīgā pakāpe, kas augstākās pakāpes apsedz un apņem, uzņem to nepārtrauktā kārtā, tāpat gaišāku un tīrāku samērā ar uzkāpšanu; tas ir, dabīgo pakāpi no iekšienes apgaismo augstāko pakāpju gaisma šķirtā kārtā, bet sevī cilvēks to jūt nepārtrauktā kārtā. No tam ir skaidrs, ka cilvēks, kamēr Pasaulē dzīvo, un tādējādi ir dabīgā pakāpē, nevar pacelties pašā tajā gudrībā, kāda ir Eņģeļiem, bet tikai augstākā gaismā līdz Eņģeļiem, un uzņemt apgaismību no viņu gaismas, kas no iekšienes ieplūst un apgaismo. Bet šīs lietas vēl skaidrāk aprakstīt nevar; labāk aptvert tās var no sekām, jo sekas nostata cēloņus, ja tos iepriekš cik necik zina, savā gaismā, un šādā kārtā tos apgaismo.

257. Sekas ir šās: 1. Ka cilvēka dabīgais Sirdsprāts var pacelties līdz pat Debess gaismai, kurā ir Eņģeļi, un jaust dabīgā kārtā to, ko Eņģeļi jauš garīgi, tāpat ne tik pilnā mērā; bet nevar tomēr cilvēka dabīgais sirdsprāts pacelties pašā Eņģeliskajā gaismā. 2. Ka cilvēks ar savu dabīgo sirdsprātu, kas līdz Debess gaismai pacelts, var līdz ar Eņģeļiem domāt, pat runāt, bet tad eņģeļu domāšana un runāšana ieplūst cilvēka dabīgajā domāšanā un runāšanā, nevis otrādi, kāpēc Eņģeļi runā ar cilvēku dabīgā valodā, kas ir cilvēka dzimtā valoda. 3. Ka tas notiek ar garīgu ieplūsmu dabīgajā, nevis ar kādu dabīgu ieplūsmu garīgajā. 4. Ka cilvēciska gudrība, kas ir dabīga, kamēr cilvēks dzīvo dabīgajā Pasaulē, nekādi nevar pacelties Eņģeliskā Gudrībā, bet tikai zināmā tās attēlā — aiz tā iemesla, ka dabīgā sirdsprāta pacelšanās notiek nepārtrauktā kārtā, kā no krēslas uz gaismu, jeb no rupjākā uz smalkāko. Un tomēr cilvēks, kuram garīgā pakāpe atvērta, nāk tanī gudrībā, kad nomirst; un var tanī nākt arī, ķermeņa jutekļiem iemiegot, un tad ar ieplūsmu no augšienes šī sirdsprāta garīgajās lietās. 5. Dabīgais cilvēka sirdsprāts sastāv no garīgām substancēm un reizē arī no dabīgām substancēm; domāšana veidojas no tā garīgajām substancēm, nevis no dabīgajām substancēm; šīs substances, cilvēkam mirstot, atkāpjas, bet ne garīgās substances; kāpēc, cilvēkam pēc nāves par garu jeb eņģeļi topot, tas pats sirdsprāts paliek līdzīgā formā, kādā bijis pasaulē. 6. Tā sirdsprāta dabīgās substances, kuras, kā teikts, mirstot atkāpjas, izveido garīgā ķermeņa it kā ādai līdzīgu apvalku, kādā ir gari un eņģeļi. Ar šāda apvalka palīdzību, kas ņemts līdzī no dabīgās Pasaules, pastāv viņu garīgie ķermeņi; jo dabīgais ir pēdējais ietvars, no kam nākas, ka nav neviena gara un eņģeļa, kas nebūtu dzimis kā cilvēks. Šie Eņģeliskās Gudrības noslēpumi šie pieminēti zināšanai, kāds ir cilvēkam dabīgais Sirdsprāts, par kuru arī turpmāk vēl būs runa.

258. Ikviens cilvēks piedzimst spējā saprast patiesības līdz pat visiekšējai pakāpei, kurā ir trešās Debess Eņģeļi; jo cilvēciskais saprāts, paceldamies augšup nepārtrauktā kārtā tuvu abām augstākajām pakāpēm, uzņem šo pakāpju Gudrības gaismu tādā kārtā, kā iepriekš 256. nr. teikts; no kam nākas, ka cilvēks var tapt racionāls samērā ar pacelšanos. Ja viņš paceļas līdz trešajai pakāpei, tad top racionāls no trešās pakāpes gaismas, ja viņš paceļas līdz otrai pakāpei, tad top racionāls no otrās pakāpes gaismas un ja nepaceļas, tad ir racionāls pirmajā pakāpē. Teikts, ka viņš top racionāls no tām pakāpēm, tāpēc ka dabīgā pakāpe ir kopējs to augstāko pakāpju uzņēmējs. Ka cilvēks netop racionāls līdz visaugstākai iespējai, kāds viņš var tapt, tas tāpēc, ka mīlestība, kas ir gribas lieta, nevar pacelties līdzīgi gudrībai, kura ir saprāta lieta. Mīlestība, kas ir gribas lieta, paceļas vienīgi, vairoties no ļaunumiem kā grēkiem, un tad ar labprātības labo, kas ir noderības lieta, kuru labo cilvēks tad veic no Kunga. Kāpēc, ja mīlestība, kas

ir gribas lieta, reizē ar gudrību arī nepaceļas, tad gudrība, kura ir saprāta lieta, lai cik augstu uzkāpusi, atkritīs tomēr atpakaļ līdz pat savai mīlestībai. No tam nākas, ka cilvēks, ja viņa mīlestība arī nepaceļas reizē ar gudrību uz garīgo pakāpi, tomēr nav racionāls kā vien pēdējā pakāpē. No tam var redzēt, kā racionālais prāts cilvēkā ir šķietami it kā triju pakāpju: racionāls no debešķīgā, racionāls no garīgā, un racionāls no dabīgā; tad vēl, ka racionalitāte, kas ir spēja pacelties, vai nu tā paceļas vai ne, cilvēkam tomēr ir.

253. Teikts ir, ka tanī spējā jeb racionālitātē piedzimst ikviens cilvēks; bet domāts ir ikviens cilvēks, kam ārējie sirdsprāta iecirkņi kāda atgadījuma pēc, vai mātes dzemdē, vai pēc piedzimšanas aiz kādas slimības, vai aiz ievainojuma galvā, vai aiz kādas ārprātīgas kaislības, kas izlaužas un atslābina ierobežojumus, nav bojāti. Šiem racionālais prāts augstāk pacelties nevar; jo dzīvībai, kas ir gribas un saprāta lieta, pie šiem nav tādu izkārtotu robežu, kurās noslēgties, lai saskaņā ar kārtību varētu veikt pēdējos noderības aktus, jo tā darbojas saskaņā ar pēdējām robežām, bet ne atkarībā no tām. Ka tās nevar būt ar bērniem un pusaudžiem, varēs redzēt turpmāk 266. nr. beigās.

52. DABĪGAIS SIRDSPRĀTS, TĀPĒC KA TAS SEDZ UN IETVER /SEVĪ/ CILVĒCISKĀ SIRDSPRĀTA AUGSTĀKĀS PAKĀPES, IR REAKTĪVS; UN JA AUGSTĀKĀS PAKĀPES NEATVERAS, TAD DARBOJAS PRET TĀM, BET JA TĀS ATVERAS, TAD DARBOJAS LĪDZ AR TĀM

260. Iepriekšējā Artikulā rādīts, ka dabīgais Sirdsprāts, būdams pēdējā pakāpē, apņem un ieslēdz sevī garīgo Sirdsprātu un debešķīgo Sirdsprātu, kuri pakāpju ziņā ir augstāki. Še nu nākas aprādīt, ka dabīgais Sirdsprāts pret augstākajiem jeb iekšējākiem Sirdsprātiem reaģē. Iemesls, kāpēc tas reaģē, ir, ka tas tos apņem, ieslēdz un sevī ietver, un tas nevar notikt bez reaģēšanas; jo, ja tas nereaģētu, tad iekšējākās jeb tanī ieslēgtās lietas kļūtu vaļīgas un spiestos uz āru, un tādā kārtā izklistu. Tas būtu tāpat, kā ja Ādas ap cilvēcisko ķermeni nereaģētu: tad iekšas, kas ir Ķermeņa iekšējie organi, izkristu un tādā kārtā ķermenis izjūktu; un tas būtu tāpat, kā ja Plēve, kas apņem Muskuļu motoriskās šķiedras, nereaģētu pret to šķiedru spēkiem, kad tie darbojas, ka tad ne tikai mitētos to darbošanās, bet arī visi iekšējie audi atraisītos. Tamlīdzīgi ir ar ikvienu augstuma pakāpju pēdējo pakāpi; tāpat arī ar dabīgo Sirdsprātu attieksmē pret augstākajām pakāpēm. Jo, kā iepriekš teikts, ir trīs cilvēciska Sirdsprāta Pakāpes: dabīgā, garīgā un debešķīgā; un dabīgais Sirdsprāts ir pēdējā Pakāpē. Ka dabīgais Sirdsprāts reaģē pret garīgo Sirdsprātu, tam iemesls ir vēl tas, ka dabīgais Sirdsprāts sastāv ne tikai no garīgās Pasaules substancēm; bet arī no dabīgās Pasaules substancēm — kā iepriekš 257. nr. teikts, un dabīgās Pasaules substances pēc savas dabas reaģē pret garīgās Pasaules substancēm, jo dabīgās Pasaules sevī ir nedzīvas, un tiek darbinātas no ārienes no garīgās Pasaules substancēm; un kas ir nedzīvas un darbinātas tiek no ārienes, tas pēc savas dabas pretojas, un šādā kārtā pēc savas dabas reaģē. No tam var redzēt, ka dabīgais cilvēks reaģē pret garīgo cilvēku, un ka notiek cīņa. Ir tas pats, vai saka 'dabīgais un garīgais cilvēks', vai 'dabīgais un garīgais Sirdsprāts'.

261. No sacītā var spriest, ka, ja garīgais Sirdsprāts ir aizvērts, tad dabīgais Sirdsprāts pastāvīgi darbojas pret to, kas pie garīgā Sirdsprāta pieder, un baidās, ka no turienes kaut kas viņā nieieplūstu, kas tā stāvokļus izjauktu. Viss tas, kas caur garīgo Sirdsprātu ieplūst, ir no Debess, jo garīgais Sirdsprāts pēc formas ir Debess; un viss, kas dabīgajā Sirdsprātā ieplūst, ir no Pasaules, jo dabīgais Sirdsprāts pēc formas ir pasaule. No kam secināms, ka dabīgais Sirdsprāts, kad garīgais Sirdsprāts ir aizvērts, reaģē pret visu, kas pieder pie Debess, un neielaiž to sevī, atskaitot, cik tas noder viņam par līdzekli sagādāt un iegūt sev to, kas pieder pie pasaules. Un kad lietas, kas pieder pie Debess, un noder dabīgajam Sirdsprātam par līdzekļiem savu mērķu sasniegšanai, tad tie līdzekļi, lai gan izliekas debešķīgi, top tomēr dabīgi, jo mērķis tos kvalificē, jo tie top kā dabīgā cilvēka zināšanas, kurās nekā no dzīvības iekšā nav. Bet tā kā Debešķīgās lietas nevar dabīgajām piesaistīt tā, ka tās darbotos kopā kā viens, tad tās atdalās; un pie tīri dabīgiem cilvēkiem Debešķīgās lietas novietojas ārpusē visapkārt dabīgajām, kuras ir iekšā. No tam nākas, ka tīri dabīgs cilvēks var runāt un sludināt debešķīgas lietas, un arī darbos tās simulēt, iekšēji tomēr domādams pret tām; šo viņš dara, būdams vienatnē, bet to, kad ir sanāksmē. Bet vairāk par šīm lietām pateiksim turpmāk.

262. Dabīgais Sirdsprāts, jeb cilvēks, aiz viņā iedzimitas reaģēšanas darbojas pret to, kas pieder pie garīgā Sirdsprāta, jeb cilvēka, tad, kad pāri viņam viņš mīl sevi un pasauli. Tad viņš jūt arī patiku visu

sugu ļaunumos, kā laulības pārkāpšanā, krāpšanā, atriebībā, arī zaimošanā, un citos tamlīdzīgos ļaunumos; un tad arī atzīst dabu par Universa radītāju; un visu apstiprina ar savu Nacionālo domāšanu; un pēc tās apstiprināšanas viņš Debess un Baznīcas labo un patieso vai nu sagroza, vai noslāpē, vai atmet, un beidzot vai nu no tā vairās, vai novēršas, vai to ienīst; to viņš dara savā garā, un beidzot arī ķermeniski, kad, nebaidīdamies zaudēt labu slavu goda un peļņas labad, iedrošinās runāt ar citiem no sava gara. Tāds būdams, cilvēks aizver savu garīgo Sirdsprātu arvien ciešāk; ļauna apstiprināšana ar nepatiesībām ir tā, kas to galvenokārt aizver. No tam nākas, ka apstiprinātu ļauno un nepatieso pēc nāves izravēt nevar; izravēts tas tiek Pasaulē ar grēku nožēlošanu.

263. Bet pavisam citāds ir dabīgā Sirdsprāta stāvoklis, ja garīgais Sirdsprāts ir atvērts. Tad dabīgais Sirdsprāts tiek izkārtots sekošanai garīgajam Sirdspātam, un tiek tam pakļauts, jo garīgais Sirdsprāts iedarbojas dabīgajā Sirdsprātā no augšienes jeb no iekšienes, un atstādina to, kas tur pretojas, un pielāgo sev tās lietas, kuras saskanīgi līdz ar to darbojas, no kam dabīgā sirdsprāta pretestības pārsvars pakāpeniski tiek atstādināts. Ir jāzina, ka vislielākajās un vismazākajās Universa lietās, tiklab dzīvās kā arī nedzīvās, pastāv darbība un pretdarbība, no kam atkarājas visu lietu līdzsvars, kas zūd, ja darbība ir pārāka par pretdarbību, vai otrādi. Tamlīdzīgi ir ar dabīgo Sirdsprātu un garīgo Sirdsprātu. Kad dabīgais Sirdsprāts darbojas aiz savas mīlestības patikām un savas domāšanas iepriecām, kas sevī ir ļaunais un nepatiesais, tad dabīgā Sirdsprāta pretdarbība atstādina to, kas ir no garīgā Sirdsprāta; un aizsprosto durvis, lai tas neienāktu, un padara savu darbību notiekam aiz tādiem motīviem, kuri saskan ar viņa pretdarbību. Tā notiek dabīgā Sirdspāta darbība un pretdarbība, kas ir pretēja garīgā Sirdsprāta darbībai un pretdarbībai, no kam notiek garīgā Sirdsprāta aizvēršanās, tikpat kā spirālatsperes atgriešanās atpakaļ. Bet ja garīgais Sirdsprāts atveras, tad dabīgā Sirdsprāta darbība un pretdarbība apgriežas otrādi; jo tad darbojas garīgais Sirdsprāts no augšienes jeb iekšienes, un reizē ar to, kas izkārtots sekošanai tam dabīgajā Sirdsprātā no apakšas vai ārienes, un griež spirālatsperi, kurā notiek dabīgā Sirdsprāta darbība un pretdarbība, atpakaļ. Jo šis Sirdsprāts no dzimšanas ir opozīcijā tam, kas ir garīgajā Sirdsprātā, kura opozīcija tam, kā zināms, ir mantojums no vecākiem. Tāda ir stāvokļa pārmaiņa, ko sauc par reformēšanu un atdzemdināšanu. Dabīgā Sirdsprāta stāvokli pirms reformēšanas var pielīdzināt uz leju pagrieztai jeb izlocītai spirālatsperai; bet pēc reformēšanas to var pielīdzināt uz augšu pagrieztai jeb izlocītai spirālatsperai; kāpēc arī cilvēks pirms reformēšanas raugās lejup uz elli, bet pēc reformēšanas tas raugās augšup uz Debesi.

53. ĻAUNAIS IESĀKAS NO TO CILVĒKAM ĪPATNĒJO SPĒJU NELIETĪGAS IZLIETOŠANAS, KURAS SAUC PAR RACIONĀLITĀTI UN BRĪVĪBU

264. Ar Racionālītāti ir domāta spēja saprast patieso un tamlīdz arī nepatieso, kā arī labo un tamlīdz arī ļauno (dsk.); un ar Brīvību ir domāta spēja tās lietas brīvi domāt, gribēt un darīt. No iepriekš teiktā var redzēt, un no turpmākā vēl būs redzams, ka šīs divi Spējas ir ikkuram cilvēkam no radīšanas un tamlīdz arī no dzimšanas, un ka tās ir no Kunga; un ka tās netiek nevienam atņemtas; un ka no tām nākas šķitums, ka cilvēks domā, runā, grib un dara it kā pats no sevis; un ka Kungs mājā tajās spējās pie ikkura cilvēka; un ka cilvēks tās saistības pēc dzīvo mūžam; un ka cilvēks ar tām spējām, un ne bez tām, var tikt reformēts un atdzemdināts; un tad vēl, ka cilvēks ar tām atšķiras no kustoņiem.

265. Ka ļaunais iesākas (jeb ceļas) no to spēju nelietīgas izlietošanas, to pateiksim šādā kārtībā: 1. Ka ļaunam cilvēkam tāpat kā labam ir (bauda) abas tās spējas. 2. Ka ļauns cilvēks izlieto tās nelietīgi ļaunā un nepatiesā (dsk.) apstiprināšanai, un labs cilvēks izlieto tās labā un patiesā (dsk.) apstiprināšanai. 3. Ka apstiprināts ļaunais un nepatiesais (dsk.) pie cilvēka paliek, un top par viņa mīlestības un no tam par dzīvības piederumu. 4. Ka lietas, kas kļuvušas par mīlestības un dzīvības piederumu, tiek iedzemdinātas pēcnācējā. 5. Ka viss ļaunais, kā iedzemdinātais tā arī klātieviestais, iemājo dabīgajā Sirdsprātā.

266. 1. **Ka ļaunam cilvēkam tāpat kā labam ir abas tās spējas.** Iepriekšējā Artikulā rādīts, ka dabīgais Sirdsprāts saprāta ziņā var pacelties līdz pat tai gaismai, kurā ir trešās Debess Eņģeļi, kā arī var patiesības redzēt, tās atzīt, un pēc tam arī runāt; no kam ir skaidrs, ka, tāpēc ka dabīgais Sirdsprāts var tā pacelties, tad ļaunam cilvēkam tāpat kā labam cilvēkam ir tā spēja, ko sauc par Racionālītāti. Un tā kā dabīgais Sirdsprāts var tikt pacelties, tad secināms, ka tas var tās arī domāt un runāt. Ka viņš var tās arī

gribēt un darīt, kaut arī negrib un nedara, to liecina prāts un pieredze. **Prāts:** Kurš nevar gribēt un darīt to, ko domā? bet ka viņš negrib un nedara, tas tāpēc, ka viņš nemil to gribēt un darīt. Ka viņš var gribēt un darīt, tā ir Brīvība, kas ikkuram cilvēkam ir no Kunga; bet ka viņš negrib un nedara labo, kad var, tas nākas (ir) no ļaunā mīlestības, kura cinās pretī, bet kurai var tomēr pretoties, un daudzi arī pretojas. Pieredze garīgajā Pasaulē man to dažkārt ir apstiprinājusi. Dzirdēju ļaunus garus, kuri iekšēji bija velni, un Debess un Baznīcas patieso (dsk.) pasaulē bija atmetuši — kad slavas dēļ, kas apņēm ikkuru mīlestību kā spožums uguni, viņos pamodās tieksme zināt, kurā ir ikviens cilvēks kopš zēna gadiem — ka viņi tad jauta Eņģeliskas Gudrības noslēpumus tikpat labi, kā tos jauta labie gari, kas iekšēji bija Eņģeļi. Tie Velnišķie gari pat sacīja, ka gribēt un darīt saskaņā ar to dzirdēto viņi gan varot, bet negribot. Kad viņiem pateica, ka viņi to arī gribētu, ja tikai vairītos (bēgtu) no ļaunumiem kā grēkiem, viņi sacīja, ka arī to viņi varot, bet negribot. No tam bija skaidrs, ka ļaunajiem tāpat kā labajiem ir spēja, ko sauc Brīvību. Lai katrs pats sev pavaicā, un viņš manīs, ka tā tas ir. Ka cilvēks var gribēt, tas tāpēc, ka Kungs, no Kā tā spēja ir, pastāvīgi dod arī varēšanu; jo iepriekš teikts, ka Kungs mājo tajās divās Spējās pie ikkura cilvēka, tāpat arī spējā jeb varēšanā, ka var gribēt. Kas zīmējas uz saprašanas Spēju, ko sauc par Racionalitāti, tās cilvēkam nav, iekām viņa dabīgais Sirdsprāts ir nācis savā pienācīgā vecumā, pa kuru laiku tā ir kā sēkla negatavā auglī, kura nevar zemē atvērties un izaugt par krūmu. Šīs spēja nav arī tiem, par kuriem bij runa iepriekš 259. nr.

267. **Ka ļauns cilvēks izlieto tās spējas nelietīgi ļaunā un nepatiesā apstiprināšanai, un labs cilvēks izlieto tās labā un patiesā (dsk.) apstiprināšanai.** Ar saprašanas spēju, ko sauc par Racionalitāti, un ar gribēšanas spēju, ko sauc par Brīvību, cilvēks var apstiprināt, ko tik vien grib: jo dabīgais cilvēks var pacelt savu saprātu augstākā gaismā, ciktāl vēlas; bet kurš ir ļaunumos un no tam nepatiesajā (dsk.), tas nepaceļ to augstāk par sava dabīgā sirdsprāta augstāko novadu, un reti kad līdz garīgā sirdsprāta novadam. Tas tāpēc, ka viņš ir sava dabīgā sirdsprāta mīlestības patikās, un ja paceļ to pāri tam novadam, tad viņa mīlestības patika zūd. Ja to paceļ augstāk, un tas redz patiesības, kuras ir pret viņa dzīves patikām, vai viņa pašsapratības principiem, tad viņš vai nu tās vilto, vai paiet tām secen, un nicinādams tās pamet, vai patur tikai atmiņā, lai tās noderētu par līdzekļiem viņa dzīvības mīlestībai, vai savas pašsapratības iedomībai. Ka Dabīgais cilvēks var apstiprināt ko tik vien grib, tas ir klaji skaidrs no tik daudzajām hairezēm Kristīgajā pasaulē, ka jebkuru no tām savējie apstiprina. Kurš nezina, ka apstiprināt var ikvienas sugas ļaunumus un nepatiesības? Var apstiprināt, un ļaunie sevī arī apstiprina, ka Dieva nav, ka daba ir viss, un ka tā pati sevi radījusi; ka reliģija ir tikai līdzeklis, ar ko turēt važas vientiesīgus prātus; ka visu paveic cilvēciska apdomība, un Dievišķā gādība neko, atskaitot Universa uzturēšanu kārtībā, kādā tas radīts; tāpat, ka nokaušana, laulības pārkāpšana, zagšana, krāpšana, kā arī atriebība esot atļauti akti — saskaņā ar Makiaveli (Nicolo Machiavelli (1469-1527), itāļu valstsvīrs un politisks filozofs, mācīja, ka valsts vadītājam, sevišķi attieksmē pret ārvalstīm, viss esot atļauts) un viņa sekotājiem. Šis un vēl vairākas tamlīdzīgas lietas dabīgais cilvēks var apstiprināt, un ar apstiprinājumiem piepildīt pat grāmatas; un kad tās nepatiesības ir apstiprinātas, tad tās rādās savā maldu gaismā kā patiesības, bet patiesības tad rādās tādā tumsībā, ka tās nevar likties citādas kā spoki nakts laikā. Ar vārdu sakot, ņem vislielāko nepatiesību un, dodot to kā propozīciju, saki kādam asprātīgam, lai to apstiprina, un tas to apstiprinās, līdz patiesības gaisma būs pilnām izdzēsta. Bet noliec apstiprinājumus pie malas, griezies atpakaļ, un paraugies ar savu racionalitāti uz pašu to propozīciju, un tu redzēsi tās nepatiesīgumu, savā deformējumā. No sacītā var redzēt, ka cilvēks var abas tās spējas, kas viņam ir no Kunga, nelietīgi izlietot ikvienas sugas ļaunumu un nepatiesību apstiprināšanai. Kustonis neviens to nevar, tāpēc ka tam nav to spēju; kāpēc arī kustonis piedzimst visā savas dzīvības kārtībā, un visā savas dabīgās dziņas (amoris) zināšanā — ne tā, kā cilvēks.

268. **3. Ka apstiprināts ļaunais un nepatiesais pie cilvēka paliek, un top par viņa mīlestības un dzīvības piederumu (dsk.).** Ļaunā un nepatiesā apstiprināšana nav nekas cits kā labā un patiesā atstādīšana, un ja tā pieņemas, tad atmešana, jo ļaunais atstādina un atmet labo, un nepatiesais patieso. Tāpēc arī ļaunā un nepatiesā apstiprināšana Debesei aizver (ir Debess aizvēšana), jo labais un patiesais ieplūst no Kunga caur Debesei; un kad Debess ir aizvēta, tad cilvēks ir Ellē, un ir tur kādā biedrībā, kur valda tamlīdzīgs ļaunais un nepatiesais, no kā viņu pēc tam izņemt nevar. Man vēlēja runāt ar dažiem, kuri pirms gadsimtiem savas reliģijas nepatiesības pie sevis bija apstiprinājuši, un es redzēju, ka viņi bija palikuši tajās pašās, tamlīdzīgi kā bijuši tajās Pasaulē. Tas tāpēc, ka viss, ko cilvēks pie sevis apstiprina, top par viņa mīlestības un dzīvības piederumu; par mīlestības piederumu tāpēc, ka top par viņa

gribas un saprāta piederumu, un griba un saprāts izveido ikkura citvēka dzīvību; un kad tas top par cilvēka dzīvības piederumu, tad tas top ne tikai par visa viņa sirdsprāta, bet arī par visa viņa ķermeņa piederumu. No tam ir skaidrs, ka cilvēks, kurš bija nostiprinājies ļaunumos un nepatiesībās, ir tāds no galvas līdz papēdim; un kad viņš ir tāds, tad ne ar kādu pārvērtību vai apgriezīenu var tikt vests pretējā stāvoklī, un tādā kārtā tikt no elles izvilkts. No še un no iepriekš šajā Artikulā sacītā var redzēt, no kurienes ļaunais ceļas.

269. **4. Ka lietas, kas kļuvas par mīlestības un aiz tās par dzīvības piederumu, tiek iedzemdinātas pēcnācējā.** Ir zināms, ka cilvēks piedzimst ļaunajā, un ka to viņš uzņem kā mantojumu no vecākiem; un daži tic, ka nevis no vecākiem, bet caur vecākiem no Ādama, bet tā ir maldība. Tas viņam ir no Tēva, no kā viņam ir dvēsele, un tiek ietērpts ķermenī pie Mātes. Jo sēkla, kas ir no Tēva, ir pirmais dzīvības uzņēmējs, bet tāds uzņēmējs, kāds bijis tēvam, jo tas ir viņa mīlestības formā, un ikkura cilvēka mīlestība vislielākajās un vismazākajās formās ir sev līdzīga, un tajā ir dziņa (conatus) uz cilvēcisku formu, kurā tā arī pakāpeniski pāriet. No tam ir secināms, ka ļaunumi, ko sauc par mantotiem ļaunumiem, ir no tēviem, tāpat no vectēviem un vecvectēviem secīgi atvasināti pēcnācējos. To māca arī pieredze, jo rosmju ziņā veselām ciltīm ir līdzība ar savu pirmtēvu, un lielāka līdzība ir ģintīm, un vēl lielāka līdzība ir ģimenēm; un pat tāda līdzība, ka veselās paaudzes var pazīt ne tikai no rakstura, bet arī no sejam. Bet par ļaunā mīlestības iedzemdinašanu no vecākiem bērnos vairāk pateiksim turpmāk, kur būs runa par atbilstību, kāda pastāv sirdsprātam, jeb gribai un saprātam, ar ķermeni un tā locekļiem un orgāniem. Še pateikts tikai šis mazums, lai zinātu, ka ļaunumi atvasinās cits pēc cita no vecākiem un, viens pēc otra uzkrādamies, pieņemas tiktāl, ka cilvēks no dzimšanas nav nekas cits kā ļaunais, un ka ļaunuma ļaundabība pieņemas samērā ar garīgā sirdsprāta aizvēšanās pakāpi, jo šādā kārtā arī dabīgais Sirdsprāts augšā aizveras; un ka šis stāvoklis pēcnācējos citādi neuzlabojas, kā vairoties (bēgot) no ļaunumiem kā grēkiem Kunga pēc; šādi un ne citādi atveras garīgais Sirdsprāts, un ar tā palīdzību arī dabīgais Sirdsprāts tiek vests atpakaļ atbilstošā formā.

270. **5. Ka viss ļaunais un no tā izrietošais nepatiesais, kā iedzemdinātais, tā arī klātieviestais (dsk.), iemājo dabīgajā Sirdsprātā.** Ka ļaunais un no tā izrietošais nepatiesais iemājo dabīgajā Sirdsprātā, tas tāpēc, ka tas Sirdsprāts formas jeb attēla ziņā ir pasaule, bet garīgais Sirdsprāts formas jeb attēla ziņā ir Debesis, un Debesī ļaunais nevar tikt uzņemts; kāpēc arī šis Sirdsprāts no dzimšanas nav atvērts, bet potenciāli, ka tas var atvērties. Dabīgais Sirdsprāts arī savu formu atvasina daļēji no dabīgās Pasaules substancēm, bet garīgais Sirdsprāts vienīgi no garīgās Pasaules substancēm, kuras Kungs glabā nesamaitātas, lai cilvēks varētu tapt cilvēks; jo piedzimdams viņš ir dzīvnieks, bet top par cilvēku. Dabīgais Sirdsprāts ar visu, kas pie tā pieder, izlokās riņķveidīgi no labās puses uz kreiso, bet garīgais Sirdsprāts riņķveidīgi no kreisās uz labo; tādējādi tie sirdsprāti vērsas viens otram pretēji — kas ir pazīme, ka ļaunais mīt dabīgajā Sirdsprātā, un darbojas iz sevis pret garīgo Sirdsprātu; un riņķveidīgā griešanās no labās uz kreiso ir vēsta uz leju, tāpat uz elli, un riņķveidīga griešanās no kreisās uz labo iet augšup, tāpat uz Debesi. Ka tā tas ir, man bija skaidrs no sekošās pieredzes, ka ļauns gars nevar apgriezt riņķi savu ķermeni no kreisās uz labo, bet no labās uz kreiso; bet labs gars grūti var apgriezt riņķi ķermeni no labās uz kreiso, bet viegli no kreisās uz labo. Apgriešanās seko iekšējāko sirdsprāta lietu plūsmai .

54. ĻAUNAIS UN NEPATIESAIS IR PILNĪGĀ PRETSTATĀ LABAJAM UN PATIESAJAM, TĀPĒC KA ĻAUNAIS UN NEPATIESAIS IR VELNIŠKS UN ELLIŠKS, UN LABAIS UN PATIESAIS IR DIEVIŠKS UN DEBEŠĶĪGS

271. Ka ļaunais un labais ir pretstati, tāpat ļaunā nepatiesais un labā patiesais, to katrs dzirdēdams atzīst. Bet tā kā tie, kuri ir ļaunajā, citādi nejūt un tāpēc arī citādi nejauš, kā ļauno esam labu — jo ļaunais patiek viņu jutekļiem, sevišķi redzei un dzirdei, un no tam arī domāšanai un jaušanai — tad viņi gan atzīst, ka ļaunais un labais ir pretstati, bet, būdami ļaunajā, aiz tā patikas saka ļauno esam labu, un otrādi. Piemēram: tas, kurš savu brīvību izlieto nelietīgi ļaunā domāšanai un darīšanai, sauc to par brīvību, un tās pretstatu — domāt labo, kas ir labais sevī — par verdzību, jebšu šī domāšana ir īstēni brīvais, bet tā ir verdziskais. Kas mīl laulības pārkāpšanu, tas laulību pārkāpt sauc par brīvību, un nedrīkstēšanu laulību pārkāpt sauc par verdzību, jo izlaidībā viņš jūt patiku, un tiklībā nepatiku. Kurš mīl dominēt (ir dominēšanas mīlestībā) aiz patmīlības, tas jūt tamī mīlēšanā dzīves patiku — pārāku

par jebkādām citas sugas patikām, kālabad viņš visu to, kas pie šīs mīlestības pieder, sauc par labu, un deklarē par ļaunu visu to, kas ir tai pretējs; jebšu lieta ir otrāda. Tamlīdzīgi ir ar ikvienu citu ļauno; kāpēc, lai gan katrs atzīst, ka ļaunais un labais ir pretstati, tomēr tie, kuri ir ļaunajā (dsk.), lolo pretēju priekšstatu par to pretējību, un pareizs priekšstats nav citiem kā vien tiem, kuri ir labajā (dsk.). Neviens, kamēr viņš ir ļaunajā, nevar redzēt labo; bet kurš ir labajā, tas var redzēt ļauno. Ļaunais ir apakšā it kā kādā alā, un labais ir augšā it kā kalnā.

272. Tā kā nu daudzi nezina, kāds ir ļaunais, un ka tas ir pilnīgs pretstats labajam, un tomēr zināt to ir svarīgi, tad šī lieta ir apskatāma šādā kārtībā:

I. Ka dabīgais Sirdsprāts, kas ir ļaunajā un no tā izrietošā nepatiesajā, ir elles forma un attēls.

II. Ka dabīgais Sirdsprāts, kas ir elles forma un attēls, nokāpj lejup pa trim pakāpēm.

III. Ka tās trīs dabīgā Sirdsprāta pakāpes, kurš ir elles forma un attēls, ir pretstatā trim garīgā Sirdsprāta pakāpēm, kurš ir Debess forma un attēls.

IV. Ka dabīgais Sirdsprāts, kas ir elle, ir pilnīgi pretstatā garīgajam Sirdsprātam, kurš ir Debess.

273. **I. Ka dabīgais Sirdsprāts, kas ir ļaunajā un no tā izrietošā nepatiesajā (dsk.), ir elles forma un attēls.** Kāds ir cilvēka dabīgais Sirdsprāts savā substanciālā formā, jeb kāds tas ir savā formā, kas saauستا no abu Pasauļu substancēm Smadzenēs, kur tas Sirdsprāts mīt savos pirmveidojumos, to šē aprakstīt vel nevar; bet vispārīgs priekšstats par to formu tiks sniegts turpmāk, kur būs runa par Sirdsprāta un Ķermeņa savstarpēju atbilstību. Šē pateiksim tikai kaut ko par tā formu stāvokļu un to maiņu ziņā, no kā rodas jausmas, domas, nodomi, gribēšanas, un kas pie šīm lietām pieder; jo dabīgais Sirdsprāts, kas ir ļaunajā un nepatiesajā (dsk.), to ziņā ir elles forma un attēls. Šī forma liek pieņemt par subjektu substanciālu formu, jo nevar būt stāvokļa maiņu bez kādas substanciālas formas, kas ir tās subjekts — gluži tāpat kā nevar būt redzes bez acs, un dzirdes bez auss. Kas tad nu zīmējas uz formu jeb attēlu, kas dabīgajā sirdsprātā atveido elli, tā forma un attēls ir tādi, ka valdošā mīlestība līdz ar tās iekārēm, kas ir šī Sirdsprāta vispārīgais stāvoklis, ir līdzīga tam, kā ellē ir Velns; un ka nepatiesā domas, kādas no tās valdošās mīlestības ceļas, ir kā Velna pūlis; ar 'velnu' un tā 'pūli' nekas cits Vārdā ir domāts. Lieta arī tamlīdzīga ir, jo Ellē valdošā Mīlestība ir dominēšanas Mīlestība aiz patmīlības, ko tur sauc par 'velnu', un nepatiesā rosmes līdz ar domām, kas no tās mīlestības ceļas, sauc par 'viņa pūli'. Tamlīdzīgi ir ikkurā elles biedrībā, kuras izšķirības ir kā specifiskās izšķirības kādā vienā augā. Tamlīdzīgi veidots ir arī dabīgais Sirdsprāts, kurš ir ļaunumos un no tiem izrietošās nepatiesībās. Tāpēc arī dabīgais cilvēks, kurš ir tāds, nāk pēc nāves sev līdzīgā elles biedrībā, un tad visās un katrā atsevišķā lietā darbojas līdz ar to kā viens; jo viņš nāk savā formā, tas ir, sava sirdsprāta stāvoklī.

Ir vēl cita Mīlestība, ko sauc par 'Sātanu', pakļauta pirmajai mīlestībai, kuru sauc par velnu. Tā ir mīlēšana piesavināties citu labumus ar jebkādiem ļauniem paņēmiem, un asprātīgas ļaunprātības un viltības ir viņa 'pūlis'. Tos, kuri ir šī Ellē, vispār sauc par 'Sātaniem', un tos, kuri ir pirmajā, vispār sauc par 'velniem'; un kuri tur nedarbojas slepus, tie savu vārdu nenoliedz. No tam nākas, ka Elles vienkopus sauc par 'Velnu' un 'Sātanu'. Ka tās divas Elles vispār izšķiras pēc tām divām mīlestībām, tas tāpēc, ka visās Debess izšķir divas Valstis — Debešķīgo un Garīgo, pēc divām dažādām mīlestībām, un velnišķa Elle pretstata pēc atbilst Debešķīgajai Valstij, un sātanišķa Elle pretstata pēc atbilst garīgajai Valstij. Ka Debess izšķir divas Valstis, Debešķīgo un Garīgo, skaties Darbā *Par Debesi un Elli*, 20.–28. nr. Ka dabīgais Sirdsprāts, kas ir tāds, formas ziņā ir Elle, tas tāpēc, ka ikviena garīga forma vislielākos un vismazākos momentos ir sev līdzīga; no kam nākas, ka ikviens Eņģelis ir Debess mazākā formā — kas arī Darbā *Par Debesi un Elli*, 51.–58. nr. rādīts. No tam secināms arī, ka ikviens cilvēks jeb gars, kurš ir velns vai sātans, ir elle mazākā formā.

274. **II. Ka dabīgais Sirdsprāts, kas ir elles forma jeb attēls nokāpj lejup pa trim pakāpēm.** Ka visu lietu vislielākajās un vismazākajās formās ir divējas Pakāpes, kuras sauc par augstuma un platuma pakāpm, skaties iepriekš 222.–229. nr.; tā tas ir arī dabīgā Sirdsprāta vislielākajās un vismazākajās lietās. Šē domātas augstuma Pakāpes. Dabīgais Sirdsprāts savu divu spēju ziņā, kuras sauc par Racionalitāti un Brīvību, ir tanī stāvoklī, ka var pa tām trim pakāpēm pacelties (uzkāpt), un pa trim pakāpēm nokrist (nokāpt); tas paceļas no labā un patiesā (dsk.), un krīt no ļaunā un nepatiesā (dsk.); un paceļoties tam aizveras zemākās pakāpes, kuras sliecas uz elli; un krītot, tam aizveras augstākās pakāpes, kas sliecas uz Debesi — aiz tā iemesla, ka tās pretojas (in reactione sunt). Tikko piedzimušā cilvēkā tās trīs augstākās un zemākās pakāpes nav vēl ne atvērtas, ne aizvērtas; jo tad viņš ir vēl neziņā par labo un patieso, kā arī par ļauno un nepatieso; bet viņam šajos iedodoties, tās pakāpes vienā vai otrā pusē atveras un aizveras.

Uz elli atveroties, augstāko jeb iekšējāko vietu ieņem valdošā ļaunā mīlestība, kas ir viņa gribas piederums; otro jeb vidējo vietu ieņem nepatiesā domāšana, kas ir viņa saprāta piederums no tās mīlestības; un zemāko jeb ārējāko vietu ieņem topošais noslēguma stāvoklis, mīlestībai darbojoties ar domāšanu, jeb gribai ar saprātu. Arī šajā lietā ir tāpat kā ar augstuma pakāpēm, par kurām iepriekš bija runa, ka tās seko pēc kārtas kā mērķis, cēlonis un sekas, jeb kā pirmais, vidējais un pēdējais mērķis. Šo pakāpju krišana notiek uz ķermeņa pusi, no kam tās krizdamas it kā sabiezē (conclusum) un top materiālas un ķermeniskas. Ja, otrajai pakāpei veidojoties, tiek ņemts klāt patiesais no Vārda, tad pirmā pakāpe, kura ir ļaunā mīlestība, šo patieso (dsk.) viltu, un tas tad top par kalpotāju un vergu. No tam var spriest, kādas top Baznīcas patiesības (vera) no Vārda pie tiem, kuri mīl ļauno (ir ļaunā mīlestībā), jeb kuru dabīgais sirdsprāts pēc formas ir elle, proti, ka noderēdamas velnam par līdzekļiem, tās tiek profānētas; jo ļaunā mīlestība, valdīdama dabīgajā Sirdsprātā, kurš ir elle, ir velns — kā iepriekš teikts.

275. III. Ka tās trīs dabīgā Sirdsprātā pakāpes, kurš ir elles forma un attēls, ir pretstatā tām trim garīgā Sirdsprāta pakāpēm, kurš ir Debess forma un attēls. Iepriekš ir rādīts, ka ir trīs Sirdsprāta pakāpes, kuras sauc par dabīgo, garīgo un debešķīgo, un ka no šām pakāpēm sastāvošais cilvēciskais sirdsprāts raugās uz debesi, un griežas turp; no tam var redzēt, ka dabīgais Sirdsprāts, kad tas raugās lejup, un griežas uz elles pusi, tamlīdzīgi sastāv no trim pakāpēm, un ka katra tā pakāpe ir pretstatā attiecīgai sirdsprāta pakāpei, kurš ir Debess. Ka tā tas ir, man bija klaji skaidrs no garīgajā Pasaulē redzētā, proti, ka ir trīs Debesis, atšķirīgas pēc trim augstuma pakāpēm; un ka ir trīs Elles, arī atšķirīgas pēc trim augstuma jeb dziļuma pakāpēm; un ka elles visās un katrā atsevišķā lietā ir pretstatā Debesīm; tad vēl, ka viszemākā Elle ir pretstatā visaugstākajai Debesij; ka vidējā Elle ir pretstatā vidējai Debesij, un ka augstākā Elle ir pretstatā pēdējai Debesij. Tamlīdzīgi ir ar dabīgo Sirdsprātu, kurš ir elles formā; jo garīgās formas ir sev līdzīgas vislielākās un vismazākās lietās. Ka Debesis un Elles ir tādā pretstatā, tas tāpēc, ka to mīlestības ir tā vienas otrām pretējas. Mīlestība uz Kungu, un no tās izrietošā Mīlestība pret tuvāku izveido Debesis visiekšējo pakāpi; un patmīlība un pasaules mīlestība izveido visiekšējo pakāpi ellēs; gudrība un sapratība no savām mīlestībām izveido Debesis vidējo pakāpi, bet muļķība un neprāts, kas izliekas it kā gudrība un sapratība, no savām mīlestībām izveido vidējo pakāpi ellēs; bet Noslēguma stāvokļi (conclusa) no abām savām pakāpēm, kuri vai nu tiek noguldīti atmiņā kā zināšanas, vai determinējās ķermenī aktos, izveido pēdējo pakāpi Debesis; un noslēgumi no abām savām pakāpēm, kuri top vai nu par zināšanām vai par aktiem, izveido vinārīgo pakāpi ellēs.

Kādā kārtā Debess labais un patiesais pārvēršas ellēs par ļauno un nepatieso, tā tad par pretstatu, var redzēt no sekošā pieredzējuma: Dzirdēju, ka kāda Dievišķa patiesība (verum) nolaidās ellē, un dzirdēju, ka nolaidzamās tā pa ceļam pakāpeniski pārvērtās par nepatiesību (falsum), un tādā kārtā līdz viszemākajai ellei par pilnīgi pretējo; no kā bija skaidrs, ka elles samērā ar pakāpēm ir pretstatā Debesīm visa labā un patiesā (dsk.) ziņā, un ka šie top par ļauno un nepatieso (dsk.), ieklūstot pretēji vērstās formās; jo ir zināms, ka visu ieklūstošo jauš un jūt saskaņā ar uzņēmējām formām un to stāvokli. Ka tās formas ir vērstas uz pretējo, man bija skaidrs arī no sekošā pieredzējuma: Bija man vēlēts redzēt Elles to situācijā attiecīgi pret Debesīm; un tie, kuri tur atradās, rādījās apgriezti otrādi, ar galvu uz leju un kājām uz augšu; bet teikts tika, ka paši sev viņi tomēr rādoties stāvam uz kājām — ko var pielīdzināt antipodiem. No šīm pieredzes liecībām var redzēt, ka tas trīs dabīgā Sirdsprāta pakāpes, kurš pēc formas un attēla ir elle, ir pretstatā trim tā dabīgā Sirdsprāta pakāpēm, kurš pēc formas un attēla ir Debess.

276. IV. Ka dabīgais Sirdsprāts, kurš ir elle, ir pilnīgā pretstatā garīgajam sirdsprātam, kurš ir Debess. Kad mīlestības ir pretējas, tad visas lietas, ko jauš, top pretējas; jo no mīlestības, kas veido (iztaisa) pašu cilvēka dzīvību, plūst viss pārējais, tikpat kā strauti no sava avota; lietas, kas nav no turienes, dabīgajā Sirdsprātā atdalās no tām, kuras ir no turienes. Lietas, kas ir no viņa valdošās mīlestības, ir vidū, un pārējās ir uz sāniem; ja šīs ir Baznīcas patiesības no Vārda, tad tās tiek nobīdītas tālāk no vidus uz sāniem, un beidzot izdzītas, un tad cilvēks jeb dabīgais sirdsprāts jauš ļauno kā labu, un redz nepatieso kā patiesu, un otrādi. No tam nākas, ka ļaunprātību viņš tic esam gudrību, neprātu esam sapratību, viltību esam apdomu, un ļaunas mākas esam asu prātu; un tad arī Dievišķo un debešķīgo (dsk.), kas pieder pie Baznīcas un kulta, tas pataisa par neko, bet ķermenisko un pasaulīgo par vissvarīgāko (dsk.). Tā viņš apgriež savas dzīvības stāvokli, ka to, kas pieder pie galvas, pataisa par kāju pēdas piederumu, un to samīn; un to, kas pieder pie kāju pēdas, pataisa par galvas piederumu. Tā cilvēks no dzīva top nedzīvs. Dzīvu esam saka to cilvēku, kura sirdsprāts ir Debess, un nedzīvu — kura sirdsprāts ir elle.

55. VISS, KAS PIEDER PIE TĀM TRIM DABĪGĀ SIRDSPRĀTA PAKĀPĒM, IR IETVERTS DARBOS, KO IZDARA ĶERMENISKOS AKTOS

277. No pakāpju zināšanas, kas šajā šīs grāmatas Daļā ir sniegta, atklājas šis Noslēpums, ka visas lietas, kādas pieder pie cilvēka sirdsprāta jeb gribas un saprāta, ir ietvertas viņa aktos jeb darbos — gan drīz tāpat kā redzamās un neredzamās lietas kādā sēklā, auglī vai olā. Paši akti jeb darbi nerādās citādi, nekā tie ir savā ārienē, bet to iekšienē (dsk.) ir neskaitāmas lietas, jo tās ir visa ķermeņa motorisko šķiedru spēki, kas tajos sanāk kopā, un visas sirdsprāta lietas, kas tos spēkus ierosina un determinē; un ka tās ir triju pakāpju, tas iepriekš rādīts. Un tā kā visas tās ir sirdsprāta lietas, tad visas gribas lietas jeb visas cilvēka mīlestības rosmes ir tās, kuras sastata tā pirmo pakāpi; visas saprāta lietas, jeb visas viņa jaušanas domas, ir tās, kas izveido (iztaisa) tā otro pakāpi; un visas atmiņas lietas, jeb visi no tās ņemtie domāšanas priekšstati, kas visvieglāk izsakāmi (ir vistuvāk runāšanai), ir tie, kuri nostata trešo pakāpi. No šīm aktā determinētām lietām rodas darbi, kuru ārēji redzamajā formā iepriekšējās lietas redzamas nerādās, jebšu tās aktuāli tajos iekšā ir. Ka pēdējais ir visa iepriekšējā sakopojums, ietvars un bāze, skaties iepriekš 209.–216. nr.; un ka augstuma pakāpes savā pēdējā pakāpē ir savā pilnumā — 217.–221. nr.

278. Ka acij redzami ķermeņa akti savā ārīgajā formā izliekas tikpat vienkārši un vienveidīgi kā sēklas, augļi un olas, un kā rieksti un mandeles savā kodolā, un tomēr satur sevī visas iepriekšējās lietas, no kā tie ir, tas tāpēc, ka viss pēdējais ir viscaur aplāts, un tādā kārtā atšķirts no iepriekšējā (dsk.), un arī ikviena pakāpe ir visapkārt apņemta ar apvalku, un tādā kārtā atšķirta no otras; kāpēc arī no otrās pakāpes nejaus lietas, kuras pieder pie pirmās pakāpes, nedz arī no trešās jauš tās, kuras pieder pie otrās. Piemēram: gribas Mīlestību, kas ir sirdsprāta pirmā pakāpe, ar saprāta gudrību, kura ir sirdsprātā otrā pakāpe, nejaus citādi kā zināmu patiku, par attiecīgo lietu domājot; un pirmo pakāpi, kas, kā teikts, ir gribas mīlestība, atmiņas zināšanā, kura ir trešā pakāpe, nejaus citādi kā kādu piemīlīgu zināšanas un runāšanas lietu. No tam secināms, ka darbā, kas ir ķermenisks akts, ir tas viss ietverts, jebšu ārējā formā tas rādās vienkāršs kā kāda vienība.

279. Teikto apstiprina sekošais: ka Eņģeļi, kas ir pie cilvēka, jauš atsevišķi katru lietu, kas no sirdsprāta ir aktā: garīgie Eņģeļi jauš tās, kuras tur ir no saprāta; un debešķīgie Eņģeļi tās, kuras tur ir no gribas. Tas izliekas dīvaini (paradoksāli), bet ir tomēr tiesa. Un jāzina, ka lietas, kuras sirdsprātā ir nodomātas darīt, jeb ir klātesošas, atrodas vidū, un pārējās ir visapkārt, skatoties pēc to radniecības. Eņģeļi saka, ka no atsevišķa darba esot jaušams, kāds cilvēks ir, bet dažādā savas mīlestības līdzībā, skatoties pēc tās determinējumiem tieksmēs un no tām domās. Ar vārdu sakot, ikviens garīga cilvēka akts jeb darbs Eņģeļu priekšā ir kā garšīgs, derīgs un skaists auglis, kurš, to atverot un apēdot, sniedz gardumu, labumu un baudījumu. Ka Eņģeļi tā jauš cilvēka aktus un darbus, skaties arī iepriekš — 220. nr.

280. Tamlīdzīgi ir ar cilvēka runāšanu; Eņģeļi no runāšanas skaņas pazīst cilvēka mīlestību; no skaņas artikulējuma viņa gudrību, un no vārdu jēgas viņa zināšanu; un vēl viņi saka, ka tās trīs lietas ir ikkatrā izteiktā vārdā, tāpēc ka vārds ir it kā noslēgums, jo tajā ir skaņa, artikulējums un jēga. Trešās Debess Eņģeļi man sacīja, ka no ikkura vārda viņi jaušot pēc kārtas runātāja vispārīgo prāta (animi) stāvokli, un arī dažus daļējus stāvokļus. Ka atsevišķajos Vārda vārdos ir garīgs saturs, kas pieder pie Dievišķās Gudrības, un Debešķīgs saturs, kas pieder pie Dievišķās Mīlestības, un ka Eņģeļi, cilvēkam Vārdu bijīgi (svēti) lasot, tos saturus jauš, tas ar daudz piemēriem rādīts *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem*.

281. No sacītā secināms, ka tāda cilvēka darbos, kura dabīgais Sirdsprāts pa trim pakāpēm nokāpj ellē, ir viss viņa ļaunais un nepatiesais (dsk.); un ka tāda cilvēka darbos, kura dabīgais Sirdsprāts paceļas (uzkāpj) Debesī, ir viss viņa labais un patiesais (dsk.), un ka šīs un tās lietas Eņģeļi jauš jau no cilvēka runāšanas vien, un no darbošanās vien. No tam nākas, ka Vārdā teikts, ka cilvēks ir tiesājams pēc saviem darbiem, un dos norēķinu par saviem vārdiem.

*

CETURTĀ DAĻA. PAR UNIVERSA RADĪŠANU NO DIEVA

56. KUNGS KOPŠ MŪŽĪBAS, KAS IR JEHOVAH, IR RADĪJIS UNIVERSU UN VISAS LIETAS TAJĀ NO SEVIS PAŠA, NEVIS NO NEKĀ

282. Visā zemju aplī ir zināms, un ikviens Gudrais no iekšējākas jausmas atzīst, ka Dievs ir viens, kas ir Universa Radītājs; un no Vārda ir zināms, ka Dievu, Universa Radītāju, sauc par JEHOVU — Esme pēc, tāpēc ka Viņš Vienīgais Ir. Ka Kungs kopš mūžības ir tas Jehovah, tas *Jaunās Jeruzalemes mācībā par Kungu* ar daudz piemēriem no Vārda ir aprādīts. Jehovah ir nosaukts Kungs kopš mūžības tāpēc, ka Jehovah pieņēma Cilvēcisko, lai glābtu cilvēkus no Elles; un tad Viņš uzdeva mācekļiem saukt Viņu par Kungu. Tāpēc Jehovah Jaunajā Testamentā saucas par Kungu, kā to var konstatēt no sekošām vietām: “*Tev būs mīlēt Jehovu savu Dievu no visas savas sirds un no visas savas dvēseles*” (5. Moz. 6,5); un Evaņģēlijos: “*Tev būs mīlēt Kungu savu Dievu no visas savas sirds un no visas savas dvēseles*” (Mt. 22,37). Tamlīdzīgi teikts arī citās no Vecā Testamenta ņemtās vietās Evaņģēlijos.

283. Ikviens, kas ar skaidru prātu domā, redz, ka Universs nav radīts no nekā, jo redz, ka kaut kas no nekā tapt nevar, jo nekas ir nekas, un pataisīt kaut ko no nekā ir pretrunīga lieta, un kas ir pretrunīgs, tas ir pret patiesā gaismu, kura ir Dievišķā Gudrība; un kas nav no Dievišķās Gudrības, tas nav arī no Dievišķās Visspēcības. Ikviens, kas ar skaidru prātu domā, redz arī, ka visas lietas ir radītas no kādas Substances, kas ir Substance sevī, jo šī ir pati Esme, no kuras var rasties viss, kas ir. Un tā kā Dievs vien ir Substance sevī, un tāpēc ir Pati Esme, tad ir skaidrs, ka lietu tapšana nav ne no kā cita. To ir redzējuši vairāki sapratīgie, tāpēc ka prāts dod redzēšanu, bet nav uzdrīkstējušies to apstiprināt, baidīdamies, ka šādā kārtā nāks, varbūt uz domu, ka Radītais Universs ir Dievs, tāpēc ka tas ir no Dieva; vai ka daba ir pati no sevis, un šādā kārtā, ka tā visieksēji ir, ko sauc par Dievu. No tam nākas, ka, lai gan vairāki ir redzējuši, ka visu lietu eksistence nav no citurienes kā no Dieva un no Viņa Esmes, nav tomēr uzdrīkstējušies iet tālāk par pirmo domu par to, lai neierežģītu savu saprātu tā saucamajā Gordija mezglā, no kura to vēlāk izrežģīt nevarētu. Iemesls, kāpēc saprātu no tā izrežģīt nevārētu, ir tas, ka par Dievu, un par Universa Radīšanu no Viņa, viņi ir domājuši pēc laika un telpas priekšstatiem, kas ir dabas piederumi, un pēc dabas jaust Dievu un Universa radīšanu neviens nevar; bet ikviens, kā saprāts ir kaut cik iekšējākā gaismā, vat jaust dabu un tās radīšanu no Dieva, tāpēc ka Dievs nav laikā un telpā. Ka Dievišķais nav telpā, skaties iepriekš 7.–10. nr.; ka Dievišķais piepilda visas universa telpas nebūdamas telpā — 69.–72. nr.; un ka Dievišķais ir visā laikā bezlaicīgs (bez laika) — 73.–76. nr. Turpmāk būs redzams, ka, lai gan Dievs universu un visas lietas tajā ir radījis no Sevis Paša, tomēr radītā universā nav ne drusciņ no tā, kas ir Dievs; un vēl vairākas citas lietas, kas ļaus redzēt šo lietu savā gaismā.

284. Šī darba **Pirmajā daļā** bija runa par Dievu, ka Viņš ir Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība, un ka Viņš ir Dzīvība, tāpat arī, ka Viņš ir Substance un forma, kas ir pati un vienīgā Esme. **Otrajā Daļā** bija runa par garīgo Sauli un tās Pasauli, kā arī par dabīgo Sauli un šās Pasauli; un ka ar abu šo Saulu palīdzību Dievs radījis universu ar visam lietām tajā. **Trešajā Daļā** runa bija par pakāpēm, kādās ir visas un katra atsevišķā radītā lieta. Šajā **Ceturtnajā Daļā** nu būs runa par Universa Radīšanu no Dieva. Iemesls, kāpēc par šīm un par tām lietām šē runājam, ir tas, ka Eņģeļi Kunga priekšā žēlojas, ka, raudzīdamies uz Pasauli, viņi neko citu neredzot kā vien tumsību, un cilvēkos par Dievu, par Debesi un par dabas Radīšanu neredzot nekādas zināšanas, uz kuras viņu gudrība balstītos.

57. KUNGS KOPŠ MŪŽĪBAS JEB JEHOVAH NEBŪTU VARĒJIS RADĪT UNIVERSU UN VISAS LIETAS TAJĀ, JA VIŅŠ NEBŪTU CILVĒKS

285. Kam par Dievu kā Cilvēku ir dabīgs ķermenisks priekšstats, tie visnotaļ nespēj aptvert, kā Dievs kā Cilvēks varējis radīt universu un visas lietas tajā; jo viņi pie sevis domā: kā var Dievs kā Cilvēks pārstaigāt universu no vienas rietas uz citu un radīt? vai kā Viņš var no savas vietas pateikt vārdu, un kad tas pateikts, viss tapis radīts? Tādas lietas iekrīt prātā (in ideas), kad saka, ka Dievs ir Cilvēks, tiem, kuri par Dievu Cilvēku domā pēc dabas un tās piederumiem, kādi ir laiks un telpa; bet tie, kuri par Dievu Cilvēku domā ne pēc pasaules cilvēka, un ne pēc dabas ar tās telpu un laiku, tie skaidri jauš,

ka Universs nebūtu varējis tikt radīts, ja Dievs nebūtu Cilvēks. Ievirzi savu domāšanu Engēliskā priekšstatā par Dievu, ka Viņš ir Cilvēks, un atstādini, cik varēdams, telpas priekšstatu, un tu savā domāšanā tuvosies patiesībai, Zināmi Izglītotie arī jauš, ka gari un eņģeļi nav telpā, tāpēc ka viņi jauš garīgo esam beztelpisku; jo tas ir kā domāšana, kura, lai gan ir cilvēkā, cilvēks var tomēr būt ar to it kā klāt citur — jebkurā, arī vistālākā vietā. Tāds ir garu un eņģeļu stāvoklis, kuri ir cilvēki, arī viņu ķermeņu ziņā. Viņi rādās esam tur, kur ir viņu domāšana, jo telpas un atstatumi garīgajā Pasaulē ir šķitumi, un tie sakrīt ar domāšanu no viņu rosmes. No sacītā var spriest, ka par Dievu, kurš augstu pāri garīgajai Pasaulei parādās kā Saule, un kuram nevar būt nekāda telpas šķituma, nav jādomā telpiski, un ka tad ir iespējams aptvert, ka Universu Viņš nav radījis no nekā, bet no Sevis Paša; tāpat arī, ka Viņa Cilvēcisko Ķermeni nevar domāt esam lielu vai mazu, jeb kaut kāda auguma, tāpēc ka arī tas ir telpisks; un tāpēc ir jādomā, ka pirmās un pēdējās, kā arī vislielākās un vismazākās lietās Viņš ir tas pats; turklāt, vēl, ka Cilvēciskais ir visiešēji ikvienā radītā lietā, bet beztelpiski. Ka Dievišķais visliecākās un vismazākās lietās ir tas pats, skaties iepriekš 7.–82. nr.; un ka Dievišķais piepilda visas telpas beztelpiski — 69.–72. nr. Un tā kā Dievišķais nav telpā, tad tas nav arī kāds turpinājums, kāds ir visiešējais dabā.

286. Ka Dievs nebūtu varējis radīt Universu un visas lietas tajā, ja Viņš nebūtu Cilvēks, to ikviens sapratīgais itin skaidri var aptvert no tam, ka nevar noliegt pats sevī, ka Dievā nebūtu Mīlestības un Gudrības, ka Viņš ir Žēlsirdība un Žēlošana, tāpat ka Viņš ir pats Labais un Patiesais — tāpēc ka šīs lietas cilvēkam ir no Viņa; un tā kā viņš to noliegt nevar, tad nevar noliegt arī to, ka Dievs ir Cilvēks; jo nevienas no šīm lietām nevar būt ārpus cilvēka, jo cilvēks ir to subjekts, un šķirt tās no sava subjekta nozīmē pateikt, ka to nav. Padomā piemēram par Gudrību, un izliec to ārpus cilvēka — vai tā ir kaut kas? Vai tu vari iedomāties to kā kaut ko aitērisku, vai kaut ko liesmainu? Citādi tu to nevari kā varbūt esošu šādās lietās; un ja šādās, tad Gudrībai jābūt arī tādā formā, kāda ir cilvēkam, un tai jābūt visā viņa formā, kur nekas nedrīkst trūkt, lai gudrība tajā būtu. Ar vārdu sakot, Gudrības forma ir cilvēks; un tā kā cilvēks ir Gudrības forma, tad viņš ir arī mīlestības, žēlsirdības, žēlošanas, labā un patiesā forma, tāpēc ka šīs lietas sakrīt ar Gudrību. Ka Mīlestība un Gudrība nevar būt citādi kā savā formā, skaties iepriekš 40.–43. nr.

287. Ka mīlestība un gudrība ir cilvēks, to var redzēt arī no Debess Eņģeļiem, kuri, par cik viņi ir mīlestībā un aiz tās gudrībā no Kunga, tik viņi savā skaistumā ir cilvēki. To pašu var spriest no tā, kas Vārdā teikts par Ādamu, ka viņš radīts Dieva līdzībā un attēlā (1. Moz. 1,26), tāpēc ka viņš tika radīts mīlestības un gudrības formā. Ikviens zemeslodes cilvēks ķermeņa ziņā piedzimst cilvēciskā formā — aiz tā iemesla, ka viņa gars, ko sauc arī par dvēseli, ir cilvēks; un šis ir cilvēks tāpēc, ka spēj uzņemt mīlestību un gudrību no Kunga, un cik cilvēka gars jeb dvēsele to uzņem, tik viņš top cilvēks pēc materiālā ķermeņa nāves, kuru viņš bija sev apkārt apņēmis; un cik viņš to neuzņem, tik top par ērmu, kuram tikai uzņemšanas spējas pēc ir kaut kas no Cilvēka formas.

288. Tā kā Dievs ir Cilvēks, tad visa eņģeliskā Debess vienkopus attēlo vienu cilvēku; un iedalās Apvidos un Novados atbilstošos cilvēka Locekļiem, Iekšām un Orgāniem; jo ir Debess Biedrības, kuras izveido visu Smadzeņu, un visu sejas Orgānu, un tāpat visu ķermeņa Iekšu Novadus, un tie Novadi atšķiras cits no cita gluži kā tie cilvēka ķermeņa novadi. Eņģeļi arī zina, kurā Cilvēka Novadā viņi ir. Visa Debess ir šajā veidolā tāpēc, ka Dievs ir Cilvēks; un Dievs ir Debess, tāpēc ka Eņģeļi, kas Debesi sastata, ir mīlestības un gudrības uzņēmēji no Kunga, un uzņēmēji ir arī attēli. Ka Debess ir visu cilvēka piederumu formā, ir radīts **Debišķīgajos Noslēpumos** vairāku Nodaļu beigās.

289. No sacīta var redzēt, cik tukši priekšstati ir tiem, kuri domā par Dievu citādi nekā par Cilvēku, un par Dievišķajiem Atribūtiem citādi, nekā tos esam Dievā kā Cilvēkā — tāpēc ka, būdami no Cilvēka šķirti, tie ir tīrās prāta lietas. Ka Dievs ir Pats īstenais Cilvēks, no kā ikviens cilvēks ir cilvēks, skatoties pēc mīlestības un gudrības uzņemšanas, skaties iepriekš 11.12.13. nr. To pašu apstiprinām vēl šē turpmākā labad, lai varētu jaust, ka universu radījis Dievs, tāpēc ka Viņš ir Cilvēks.

58. KUNGS KOPŠ MŪŽĪBAS JEB JEHOVAH IR IZVEDIS NO SEVIS PAŠA GARĪGĀS PASAULES SAULI, UN NO TĀS RADĪJIS UNIVERSU UN VISAS LIETAS TAJĀ

290. Par Garīgās Pasaules Sauli runa bija šī Darba Otrajā Daļā, un tur radīts sekošais: Ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība parādās garīgajā Pasaulē kā Saule — 83.–88. nr. Ka no tās Saules iziet

garīgs siltums un garīga gaisma — 89.–92. nr. Ka tā Saule nav Dievs, bet ir no Dieva-Cilvēka Dievišķās Milestības un Dievišķās Gudrības Izejošais; tamlīdzīgi arī Siltums un Gaisma no tās Saules — 93.–98. nr. Ka garīgās Pasaules Saule ir vidējā augstumā, un rādās atstatu no Eņģeļiem — tāpat kā dabīgās Pasaules Saule no cilvēkiem — 103.–107. nr. Ka garīgajā Pasaulē Austrumi ir tur, kur Kungs kā Saule parādās, un ka no turienes nosakāmas pārējās debespusēs — 119.–124. un 125.–128. nr. Ka Eņģeļi pastāvīgi vērs savu seju pret Kungu kā Sauli, 129.–134. un 135.–139. nr. Ka Kungs Universu un visas lietas tajā ir radijs ar tās Saules palīdzību, kurā ir pirmais Dievišķās Milestības un Dievišķās Gudrības izejošais — 151.–156. nr. Ka dabīgās Pasaules Saule ir tira uguns, un ka daba, kas no tās Saules cēlusies, tāpēc ir nedzīva; un ka dabīgās Pasaules Saule ir radīta, lai radīšanas darbu varētu noslēgt un pabeigt — 157.–162. nr. Ka bez abām tām Saulēm, vienas dzīvas un otras nedzīvas, radīšanas nav — 163.–166. nr.

291. Starp lietām, kas radītas šī darba Otrajā Daļā, ir radīts arī tas, ka tā Saule nav Kungs, bet ir no Viņa Dievišķās Milestības un Dievišķās Gudrības Izejošais. Teikts 'Izejošais' tāpēc, ka tā Saule ir cēlusies no Dievišķās Milestības un Dievišķās Gudrības, kas sevī ir substance un forma, un ar šo Dievišķais iziet. Bet tā kā cilvēciskais Prāts ir tāds, ka tas nerimst, ja neredz lietu nākam no sava cēloņa, tā tad ja nejauš, arī kā tā cēlusies — šajā gadījumā, kā garīgās Pasaules Saule, kas nav Kungs, bet ir no Viņa izejošais, ir cēlusies — tad arī par šo lietu kaut ko pasacīsim. Par šo lietu daudz esmu runājis ar Eņģeļiem, kuri sacīja, ka savā garīgajā gaismā viņi skaidri to jaušot, bet grūti esot parādīt to cilvēkam viņa dabīgajā gaismā, tāpēc ka tāda ir atšķirība starp abām tām gaismām un domāšanu no tām. Viņi sacīja tomēr, ka šai lietai esot līdzība ar rosmju un no tām izrietošu domu sfairu, kāda apņēmu ikvienu eņģeli, un ar ko viņa klātieņe parādās tuviem un tāliem; un ka tā apņemošā sfaira neesot pats Eņģelis, bet esot substances, kas pastāvīgi izplūst no visām un katras viņa ķermeņa daļas, un kas no tā izplūst, tas viņu apņēmu; un ka tās ar viņa ķermeni saskarotās substances, ko pastāvīgi aktivizē abi viņa dzīvības kustinātāji avoti — sirds un plaušas, ierosina atmosfairu aktivitāti, un ar to liek jaust citiem it kā viņa klātieņi; un šādā kārtā neesot nekādas citas rosmju un no tām izrietošas domu sfairas (lai gan to tā sauc), kas iziet un it kā turpinās — tāpēc ka rosmes ir vienīgi sirdsprāta formu stāvokļi viņā. Un vēl viņi sacīja, ka tāda sfaira ap ikkuru Eņģeli esot tāpēc, ka tāda ir ap Kungu; un ka tā sfaira ap Kungu esot tamlīdzīgi no Viņa, un ka tā sfaira esot viņu Saule, jeb garīgās Pasaules Saule.

292. Bieži man bija vēlēts jaust, ka šāda sfaira ir ap ikvienu eņģeli un garu, un arī kopēja sfaira ap vairākiem vienā biedrībā; un vēlēts bija arī redzēt to dažādā izskatā: Debesī dažkārt plānas liesmas izskatā, ellē biezas uguns izskatā; un dažkārt debesī plāna un spoži balta mākoņa izskatā, un ellē biezas un tumšas miglas izskatā; un vēlēts bija jaust tās sfairas arī kā dažādas smaržas un smakas; no kā esmu pārliecinājies, ka ikkuru eņģeli Debesī, un ikkuru garu ellē apņēmu visapkārt sfaira, sastāvoša no substancēm, kas izraisītas un atdalītas no viņu ķermeņiem.

293. Esmu jautis arī, ka sfaira izplūst ne tikai no eņģeļiem un gariem, bet arī no visām un atsevišķām lietām, kādas garīgajā Pasaulē parādās, kā no turienes kokiem un to augļiem, no krūmiem un to ziediem, no dārzājiem un no zālēm, pat no zemēm un to atsevišķām šķirnēm; no kā bija skaidrs, ka tā ir Vispārīga parādība tiklab dzīvās kā arī nedzīvās lietās, ka ikkuru lietu apņēmu kaut kas līdzīgs tam, kas ir tajā iekšā, un ko tā pastāvīgi izdveš. Ka tamlīdzīgi notiek arī dabīgajā Pasaulē, tas ir zināms no vairāku Mācītu ļaužu novērojumiem, piemēram, ka izplūdumu straume pastāvīgi izplūst no cilvēka, tāpat no ikkura dzīvnieka, un arī no koka, augļa, krūma, zieda, un pat no metalla un akmens. Dabīgajā Pasaulē tas nākas no garīgās Pasaules, un garīgajā Pasaulē no Dievišķā.

294. Tā kā tās lietas, kuras sastata garīgās Pasaules Sauli, ir no Kunga, bet nav Kungs, tad tās nav dzīvība sevī, bet ir bez dzīvības sevī; tāpat kā tās, kuras izplūst no eņģeļa un cilvēka un izveido sfairas ap viņiem, nav eņģelis vai cilvēks, bet ir no viņiem, un ir bez viņu dzīvības; un ir viens ar eņģeli vai cilvēku ne citādi, kā ar viņu saskanēdamas, tāpēc ka ir ņemtas no viņu ķermeņa formām, kuras bija viņu dzīvības formas tajās. Šis ir noslēpums, ko eņģeļi, savos garīgos priekšstatos domādami, var redzēt un arī runādami izteikt, bet ne cilvēki ar saviem dabīgajiem priekšstatiem; jo tūkstoš garīgu priekšstatu izveido vienu dabīgu priekšstatu, bet cilvēks no viena dabīga priekšstata nevar izraisīt ne jebkādu garīgu priekšstatu, kur nu vēl tik daudzus. Tas tāpēc, ka tie izšķiras pēc augstuma pakāpēm, par kurām bija runa Trešajā Daļā.

295. Ka tāda ir izšķirība starp eņģeļu un cilvēku domāšanu, tas man kļuva zināms no sekošā pieredzējuma: Viņiem pateica, lai padomā par kādu lietu garīgi, un tad pasaka man, ko ir domājuši. Kad tas bija darīts un viņi gribēja man to pateikt, viņi nevarēja, sacīdami, ka nevarot to izteikt. Tamlīdzīgi

bija ar viņu garīgo runāšanu, un tamlīdzīgi ar viņu garīgo rakstīšanu: nebija neviena garīgas runāšanas vārda, kas būtu bijis līdzīgs kādam dabīgas runāšanas vārdam; nedz arī kaut kas no garīga raksta līdzīgs dabīgam rakstam, atskaitot burtus, kuros bija vesela jēga katrā. Un, kas ir brīnišķīgi, viņi sacīja, ka lietoties sev tamlīdzīgi domājam, runājam un rakstām garīgā stāvoklī, kā cilvēks dabīgā, jebšu nekā līdzīga nav. No kā bija skaidrs, ka dabīgais un garīgais izšķiras pēc augstuma pakāpēm, un ka tiem citāda sakara savā starpā nav kā tikai atbildumu ziņā.

59. KUNGA IR TRĪS LIETAS, KURAS IR KUNGS: MĪLESTĪBAS DIEVIŠKAIS, GUDRĪBAS DIEVIŠKAIS, UN NODERĪBAS DIEVIŠKAIS; UN ĀRPUS GARĪGĀS PASAULES SAULES TIE TRĪS ŠĶIETAMI NOSTATĀS: MĪLESTĪBAS DIEVIŠKAIS KĀ SILTUMS, GUDRĪBAS DIEVIŠKAIS KĀ GAISMA, UN NODERĪBAS DIEVIŠKAIS KĀ ATMOSFAIRA, KAS IR TO IETVARS

296. Ka no garīgās Pasaules Saules iziet Siltums un Gaisma, un ka Siltums iziet no Kunga Dievišķās Mīlestības, un Gaisma no Viņa Dievišķās Gudrības, redzams iepriekš 89.–92., 99.–102. un 146.–150. nr. Še nu pateiksim, ka Trešais, kas no turienes Saules iziet, ir Atmosfaira, kas ir siltuma un gaismas ietvars (continens), un ka tā iziet no Kunga Dievišķā, ko sauc par Noderību (usus).

297. Ikviens, kurš kaut cik apgaismībā domā, var redzēt, ka mīlestības mērķis un nolūks ir noderība, un ka noderību tā veic ar gudrības palīdzību; jo mīlestība pati no sevis neko derīgu veikt nespēj, bet veic to ar gudrības palīdzību. Un kas tad ir mīlestība, ja nav kaut kā, ko tā mīl? Un šis kaut kas ir noderība; un tā kā noderība ir tas, ko tā mīl, un ko veic ar gudrības palīdzību, tad secināms, ka Noderība ir Gudrības un Mīlestības ietvars. Ka šie trīs — Mīlestība, Gudrība un Noderība — seko cits citam kārtībā pēc augstuma pakāpēm, un ka pēdējā pakāpe ir iepriekšējo pakāpju sakopojums, ietvars un bāze, ir rādīts 209.–216. nr. un citur. No sacītā var redzēt, ka tie trīs — Mīlestības Dievišķais, Gudrības Dievišķais, un Noderības Dievišķais — ir Kungā, un ka tie ir Kungs savā būtībā.

298. Ka Cilvēks savu ārējāko un iekšējāko iecirkņu ziņā ir visu noderību forma, un ka viss noderīgais Radītā Universā atbilst šīm noderībām viņā, tas turpmāk būs pilnām aprādīts; še tas minēts tikai zināšanai, ka Dievs kā Cilvēks ir pati visu noderību forma, no kā visas noderības radītā Universā ir cēlušās; un ka šādā kārtā radītais Universs, noderību ziņā raugoties, ir Viņa attēls. Par noderībām sauc tās lietas, kuras no Dieva-Cilvēka, tas ir Kunga, no radišanas ir kārtībā; bet nesauc par noderībām tās, kuras ir no cilvēka pašdabas, jo šī ir elle, un šīs ir pret kārtību.

299. Tā kā nu šīs trīs: Mīlestība, Gudrība un Noderība, ir Kungā, un ir Kungs, un tā kā Kungs ir it visur, jo Viņš ir visuresošs; un tā kā Kungs, kāds Viņš ir Sevī, un kāds Viņš ir savā Saulē, nevar nostatīties klāt kādam eņģelim un cilvēkam, tad Viņš nostatās tādās lietās, kuras eņģelis un cilvēks var uzņemt, un nostatās Mīlestības ziņā ar Siltumu, Gudrības ziņā ar Gaismu, un Noderības ziņā ar Atmosfairu. Ka noderības ziņā Kungs nostatās klāt ar Atmosfairu, tas tāpēc, ka Atmosfaira ir siltuma un gaismas ietvars, tāpat kā noderība ir mīlestības un gudrības ietvars. Jo Gaisma un Siltums, kas iziet no Dievišķās Saules, nevar iziet, kur nekā nav, tātad tukšumā, bet kādā ietvarā, kas ir to subjekts, un šo ietvaru mēs saucam par Atmosfairu, kas to Sauli apņem, uzņem savā klēpī, un pārnes to uz Debesi, kur ir Eņģeļi, un no turienes uz Pasauli, kur ir cilvēki, un šādā kārtā nostata Kunga klātienu it visur.

300. Ka garīgajā Pasaulē tāpat ir Atmosfairas kā dabīgajā Pasaulē, ir rādīts iepriekš 173.–178. un 179.–183. nr.; un teikts ir, ka garīgās Pasaules Atmosfairas ir garīgas, tāpat kā dabīgās Pasaules Atmosfairas ir dabīgas. Tad nu no garīgās Atmosfairas izcelsmes, kura vistuvāk apņem garīgo Sauli, var spriest, ka jebkura lieta tajā atmosferā ir savā būtība tāda pat, kāda ir Saule savējā. Ka tā tas ir, to Eņģeļi ar saviem garīgiem priekšstatiem, kuri ir beztelpiski (bez telpas), paskaidro tā, ka ir viena vienīga substance, no kuras ir visas lietas, un ka tā substance ir garīgās Pasaules Saule; un tā kā Dievišķais nav telpā, un tā kā tas vislielākās un vismazākās lietās ir tas pats, tad tamlīdzīgi ir arī ar to Sauli, kas ir pirmais Dieva-Cilvēka izejošais. Un tālāk, ka tā vienīgā substance, kas ir Saule, pēc nepārtrauktajām jeb platumā pakāpēm, un reizē arī pēc šķirtajām jeb augstuma pakāpēm, ar Atmosfairu palīdzību turpinādamās, rada (nostata) visu lietu dažādību radītajā Universā. Eņģeļi sacīja, ka šīs lietas, neatstādinot no priekšstatiem telpas, nekādi neesot aptveramas; un, tās neatstādinot, nevar neieviešties no šķitumiem maldīgi; kuri tomēr nevar ieviešties, domājot, ka Dievs ir pati Esme, no kā ir viss.

301. Bez tam vēl no Eņģeliskajiem priekšstatiem ir klaji skaidrs, ka radītajā Universā nav dzīvs

nekas, kā vienīgi Dievs Cilvēks, tas ir, Kungs; un ka neko nekustina kas cits kā dzīvība no Viņa; un ka nav nekā, kas nepastāvētu ar Saules palīdzību no Viņa; ka tādā kārtā ir Patiesība, ka Dievā mēs dzīvojam, kustamies un esam.

60. ATMOSFAIRAS, KURU IR TRĪS KATRĀ PASAULĒ, GARĪGAJĀ UN DABĪGAJĀ, SAVOS PĒDĒJOS /STĀVOKĻOS/ NOSLĒDZAS SUBSTANCĒS UN VIELĀS, KĀDAS IR ZEMĒS

302. Ka katrā no Pasaulēm, Garīgajā un Dabīgajā, ir trīs Atmosfairas, kas savstarpēji izšķiras pēc augstuma pakāpēm, un virzienā uz leju zaudē savu intensitāti pēc platuma pakāpēm, ir radīts šīs grāmatas Trešajā Daļā 173.–176. nr. Un tā kā tās Atmosfairas, virzienā uz leju iedamas (progrediendo), zaudē savu intensitāti, tad secināms, ka tās top arvien blīvākas un inertākas, un beidzot vispēdējos stāvokļos tik blīvas un inertas, ka tās vairs nav Atmosfairas, bet aprimušas substances, un dabīgajā Pasaulē sastingušas, kādas tās ir zemēs, un saucas par matērijām. No šādas substanču un matēriju izcelsmes secināms, **Pirmkārt**, ka tās substances un matērijas arī ir triju pakāpju; **Otrkārt**, ka savstarpējā sakarībā tās tur tās apņemošās atmosferas; un **Treškārt**, ka tās ir piemērotas veikt noderību visos tās veidos.

303. Ka substances jeb vielas, kādas ir zemēs, ir radušās no Saules ar tās Atmosfairu palīdzību — kurš gan to neapstiprina, domādams, ka pastāv nepārtrauktas vidniecības no Pirmā līdz Pēdējam lietām; un ka nekas nevar rasties, ja ne no kā iepriekš esoša, un beidzot no Pirmā? Un Pirmais ir garīgās Pasaules Saule, un tās Saules Pirmais ir Dievs Cilvēks jeb Kungs. Tā kā nu Atmosfairas ir tās iepriekšējās, ar ko tā Saule nostatās pēdējās lietās, un tā kā to iepriekšējo aktivitāte un ekspansija nepārtraukti līdz pat pēdējam lietām mazinās, tad iznāk, ka to aktivitātei un ekspansijai pēdējās lietās izbeidzoties, top substances un vielas, kādas ir zemēs; un kuras no Atmosfairām, no kurām tās cēlušās, patur sevi tieksmi un dziņu veikt noderīgas lietas. Kas nerisina universa un visu tā lietu radīšanu nepārtrauktā vidniecībā (dsk.) no Pirmā, tie citādi nevar, kā nostiprināt sevi saraustītas un no cēloņiem atrautas hipotēzes, kuras, aplūkojot tās Sirdsprātā, kas ieskata lietās iekšējāk, parādās nevis kā kāds nams, bet kā gruvešu un drupu kaudze.

304. No šī Vispārējā visu radītā Universa lietu cēloņa nākas, ka ar atsevišķajām lietām tajā ir tam līdzīgi, proti, ka tās no savas pirmās formas turpinās līdz pēdējam, kur tās ir attiecīgi miera (dusas) stāvoklī, lai noslēgtos (ut desinant) un pastāvētu. Cilvēka Ķermenī tā iet šķiedras no savām pirmformām, līdz top par dzīslām; tāpat citas šķiedras līdz ar šūniņām no savām pirmformām, līdz top par skrimšļiem un kauliem, uz kā dusēt un pastāvēt. Tā kā šķiedras un šūnas cilvēkā tā turpinās no pirmām formām līdz pēdējam, tad tamlīdzīgi turpinās arī to stāvokļi. To stāvokļi ir jušanas, domas un rosmes; arī šīs no saviem pirmsākumiem, kur tās ir gaismā, noiet līdz pēdējiem stāvokļiem, kur tās ir krēslībā; jeb no saviem pirmsākumiem, kur tās ir siltumā, līdz pēdējiem stāvokļiem, kur tās vairs nav siltumā; un tā kā šīs tā turpinās, tad tāpat turpinās arī mīlestība un viss, kas pie tās pieder, un tāpat gudrība un viss, kas pie šās pieder; ar vārdu sakot, tā turpinās visas lietas radītā Universā. Še teiktais ir tas pats, kas iepriekš 222.–229. nr. aprādīts, ka ir divējas pakāpes visu radīto lietu vislielākajos un vismazākajos momentos. Ka abējas pakāpes ir arī visu lietu vismazākajos Momentos, tas tāpēc, ka Garīgā Saule ir vienīgā substance, no kā ir visas lietas — saskaņā ar Enģeļu garīgajiem priekšstatiem, 300. nr.

61. SUBSTANCĒS UN VIELĀS, NO KURĀM SASTĀV ZEMES, NAV NEKĀ DIEVIŠĶA SEVĪ, BET TĀS IR TOMĒR NO DIEVIŠĶĀ SEVĪ

305. No zemju izcelšanās, par ko bija runa iepriekšējā Artikulā, var redzēt, ka to substancēs un vielās nav nekā Dievišķa sevī, bet tās visu Dievišķo sevī ir zaudējušas, jo tās ir, kā teikts, Atmosfairu beigas un robežas, kur to siltums ir izbeidzies aukstumā, gaisma tumsībā, un aktivitāte inercijā; bet tomēr kā turpinājumu no Garīgās Saules substances tās nes sev līdzī to, kas tajās ir bijis no Dievišķā, un kas, kā iepriekš 291.–298. nr. teikts, ir bijusi Dievu-Cilvēku jeb Kungu apņemošā sfaira. No šīs sfairas kā turpinājuma no Saules ar Atmosfairu palīdzību ir cēlušās substances un vielas, no kurām sastāv zemes.

306. Ar vārdiem, kas nāk no dabīgiem priekšstatiem, aprakstīt Zemju izcelšanos no Garīgās Saules ar Atmosfairu palīdzību citādi nevar, bet var citādi ar vārdiem no garīgiem priekšstatiem, tāpēc ka šie

ir bez kā telpiska; un tā kā šie ir bez kā telpiska, tad tie nesakrīt ne ar kādiem dabīgas valodas vārdiem. Ka garīgas domas, runas un raksti no dabīgām domām, runām un rakstiem tik ļoti atšķiras, ka tiem nav nekā kopēja, un ka sakars tiem pastāv vienīgi atbildumos, redzams iepriekš 295. nr. Tāpēc pietiek, ja zemju izcelšanos no Kunga jauš kaut kādā dabīgā kārtā.

62. VISS NODERĪGAIS, KAS IR RADĪŠANAS MĒRĶI, PASTĀV ZINĀMĀS FORMĀS, UN SAVAS FORMAS PIEŅEM NO SUBSTANCĒM UN VIELĀM, KĀDAS IR ZEMĒS

507. Viss, par ko līdz šim bijusi runa, kā, par Sauli, Atmosfairām un Zemēm, ir tikai līdzekļi zināmiem mērķiem. Radīšanas mērķi ir viss, ko Kungs kā Saule ar Atmosfairu palīdzību no zemēm ražo (que produnditur), un šos mērķus sauc par Noderību; un šie savā apjomā ir visi augu Valsts objekti, un visi dzīvnieku Valsts objekti, un beidzot Cilvēku Dzimums, un no tā Eņģeliskā Debess. Šos visus sauc par Noderību tāpēc, ka tie ir Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības uzņēmēji, un vēl tāpēc, ka tie raugās uz Dievu-Radītāju, no kā cēlušies, un šādā kārtā piesaista Viņu savam liejajam Darbam, un piesaistīdami panāk, ka tie no Viņa pastāv, tāpat ka no Viņa radušies. Teikts, ka 'tie raugās uz Dievu-Radītāju, no kā cēlušies', un 'piesaista Viņu savam lielajam Darbam'; bet tas teikts pēc šķituma; īstenībā domāts ir, ka Dievs Radītājs dara viņus it kā pašus no sevis raugāmiem un sevi Viņam piesaistām; bet kā viņi raugās un ar to sevi piesaista, būs pateikts turpmāk. Par šīm lietām kaut kas savās vietās jau agrāk teikts; kā, ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība nevar būt un izpausties citādi kā citās no sevis radītās lietās — 47.–51. nr.; Ka Visas lietas Radītā Universā ir Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības uzņēmējas — 55.–60. nr.; Ka visu radīto lietu noderība pieņemas pakāpeniski līdz cilvēkam, un caur cilvēku līdz Dievam Radītājam, no kā cēlušās.

308. Ka radīšanas mērķi ir noderīgas lietas — kurš tad to skaidri neredz, domādams, ka no Dieva-Radītāja nekas cits rasties nevar, un tāpēc arī neko citu kā tikai noderīgo, Viņš radīt nevar? un ka noderīgam, lai kas tāds būtu, ir jābūt citu labad? Jo noderīgums sevis labad ir būt tādā stāvoklī, ka var nodrēt citiem. Kas tā dornā, tas var domāt arī to, ka noderība, kas ir īsta noderība, nevar rasties no cilvēka paša, bet ir pie cilvēka no Tā, no kā viss, kas rodas, ir noderīgs, tātad no Kunga.

309. Bet tā kā runa še ir par noderīgumu formām, tad par tām pateiksim sekošā kārtībā:

I. Ka zemēs ir dziņa ražot noderīgumus zināmās formās, jeb noderības formās.

II. Ka visās noderības formās ir kāds universa radīšanas attēls.

III. Ka visās noderības formās ir kāds cilvēka attēls.

IV. Ka visās noderības formās ir kāds Bezgalīgā un Mūžīgā attēls.

310. **I. Ka zemēs ir dziņa ražot noderīgumus zināmās formās, jeb noderības formas.** — Ka zemēs ir tāda dziņa, tas redzams no to izcelsmes, ka substances un vielas, no kurām zemes sastāv, ir atmosferu beigas un robežas, kuras atmosferas kā noderīgumi iziet no garīgās Saules — skaties iepriekš 305.306. nr. Un tā kā substancēm un vielām, no kurām zemes sastāv, ir tāda izcelsme, un kopā tās tur apkārtējais atmosferu spiediens, tad secināms, ka no tam tajās ir nemitīga dziņa ražot noderības formas. Pati tā īpašība, ka tās spēj formas ražot, tām ir no savas izcelsmes, kura ir, ka tās ir pēdējās atmosferu robežas, ar kurām tātad tās saskan. Teikts, ka tā dziņa un īpašība ir zemēs, bet domāts ir, ka šās ir tām substancēm un vielām, no kurām zemes sastāv, vai nu tās ir pašās zemēs, vai zemju iztvaikojumos atmosferās. Ka atmosferas ir tādu iztvaikojumu pilnas, tas ir zināms.

Ka zemju substancēm un vielām it tāda dziņa un tāda īpašība, ir klaji skaidrs no tam, ka ikvienas sugas sēklas, kad tās ir visdziļāk siltuma atvērtas, un tiek impregnētas no vissmalkākām substancēm, (kuras nevar būt citādi kā garīgas izcelsmes), tādā kārtā ir spējīgas nodrēt, no kam ir to auglošanās spēja; un tad, saistoties ar dabīgas izcelsmes vielām, ražo derīgumu formas, un pēc tam tās it kā no dzemdes izved, lai tās nāktu arī gaismā, un šādā kārtā uzdīgtu un augtu. Pēc tam tā dziņa turpinās no zemes caur sakni līdz pat pēdējām formām, un no pēdējam līdz pirmām, kurās pati noderība ir savā cēlonī. Tā noderības principi pāriet formās; un formām no noderības principiem, kas ir it kā to dvēsele, progresējot no pirmām līdz pēdējām un no pēdējām līdz pirmām, ir tas, ka tās visas un katra no tām ir kaut kādā ziņā noderīgas. Teikts, ka noderība ir it kā to formu dvēsele, tāpēc ka tās formas ir it kā ķermenis. Ka ir vēl iekšējāka dziņa, kas ir dziņa ražot noderīgas lietas ar veģetācijas produktiem dzīvnieku Valsts labad, tas arī secināms, jo ikvienas sugas dzīvnieki no tām pārtiek. Ka tajās ir arī visiekšējā dziņa,

kas ir dziņa noderēt Cilvēku dzimumam, tas arī secināms. No tam secināms sekošais: 1. Ka ir pēdējās lietas, un pēdējās ir visas iepriekšējās kopā savā kārtībā — saskaņā ar to, kas iepriekš bieži rādīts. 2. Ka visu lietu vislielākās un vismazākās daļās ir abējas pakāpes — kā iepriekš 222.–229. nr. rādīts tamlīdzīgi tas arī ir tanī dziņā. 3. Ka visu noderīgo Kungs sagādā no pēdējām lietām, kālabad pēdējās jābūt dziņai uz to.

311. Bet visas šīs dziņas tomēr nav dzīvas, jo tās ir pēdējo dzīvības spēku dziņas, kuros spēkos no dzīvības, no kuras tie ir, beidzot ir cenšanās (nisus) ar sniegtajiem līdzekļiem atgriezties pie savas izcelsmes. Atmosfāras vispēdēji top par tādiem spēkiem, kuri zemēs esošās substances un vielas ieveido formās, un tur tajās formās tiklab iekšēji kā ārēji. Vēl vairāk teikto aprādīt šē nav vieta, jo tas prasa plašu darbu.

312. Pirmā ražošana no tām zemēm, kamēr tēs vēl bija jaunas, un savā vienkāršībā, bija sēklu ražošana; pirmā dziņa nevarēja būt cita.

313. **II. Ka visās noderības formās ir kāds radišanas attēls.** Noderības formas ir trijkāršas: minerālu Valsts noderības Formas, augu Valsts noderības Formas, dzīvnieku Valsts noderības Formas. Minerālu Valsts noderības Formas nav aprakstāmas, tāpēc ka tās redzēšanai nerādās. Pirmās šīs valts formas ir substances un vielas, no kurām stastāv zemes savās vissīkākās daļās; otrās formas ir sakopojumi no tām; šīs ir bezgala dažādas; trešās formas saatāv no pišļos sairusiem augiem, tāpat no beigtiem dzīvniekiem; un no pastāvīgiem šo iztvaikojumiem un izgarojumiem, kas zemēm nāk klāt un izveido to augšņu. Šīs triju pakāpju minerālu Valsts formas attēlo radišanu tādā kārtā, ka tās no Saules un tās siltuma un gaismas ar atmosfāru palīdzību darbinātas, ražo noderības formas, kuras ir radišanas mērķi. Šīs radišanas attēls slēpjas to dziņās, par kurām bija runa iepriekš — 310. nr.

314. Augu Valsts noderības formās radišanas attēls parādās tādā kārtā, ka no savām pirmajām formām tā dodas uz savām pēdējām, un no pēdējām uz pirmām. Tās pirmās formas ir sēklas, un to pēdējās ir gremzdos ietērpti stumbri, un pa gremzdiem, kas ir stumbru pēdējā kārtā, tā tiecas uz sēklām, kuras, kā teikts, ir tās pirmās formas. Gremzdos ietērptie stumbri attēlo zemeslodi, ko ietērpj zemes, no kurām notiek visu noderību radišana un veidošana. Ka pa gremzdiem, lūkiem un apvalkiem notiek veģetēšana, kas tiecas no sakņu ietēriem un turpinās ap stumbriem un zariem līdz augļu aizmetņiem, un tāpat caur augļiem līdz sēklām, to daudzi zina. Noderīgu formu radišanas attēls reredzami izceļas to veidošanas progresēšanā no pirmām līdz pēdējām formām, un no pēdējām līdz pirmām; tāpat no tam, ka ikvienā progresēšanā mērķis ir augļu un sēklu ražošana, kas ir noderīgumi. No iepriekš teiktā ir skaidrs, ka universa radišana ir progresējusi no sava Pirmā, kas ir Saules apņemtais Kungs, līdz pēdējām formām kuras ir zemes, un no šīm ar noderīgumiem progresē uz savu Pirmo jeb Kungu; un tāpat, ka visas radišanas mērķi ir bijuši noderīgumi.

315. Jāzina, ka dabīgās Pasaules siltums, gaisma un atmosfāras šajā radišanas attēlā itin neko neveic, bet vienīgi garīgās Pasaules Saules siltums, gaisma un atmosfāras. Šīs nes to attēlu sev līdzī, un ievieš to augu Valsts noderības formās. Dabīgās Pasaules siltums, gaisma un atmosfāras sēklas tikai atver, tur to produktus izplešanās stāvoklī, un pievada tiem vielas, kas tos nostiprina. Bet arī to tie nedara ar spēkiem no savas Saules, kādu par sevi nemaz nav, bet ar spēkiem no garīgās Saules, kuri tos pastāvīgi uz to dzen; bet radišanas attēlam tie itin neko nelīdz; jo radišanas attēls ir garīgs, bet lai tas parādītos un noderētu dabīgajā Pasaulē; kā arī, lai tas būtu stingrs un izturīgs, tam jābūt materializētam, tas ir, piepildītam ar šīs Pasaules vielām.

316. Dzīvnieku Valsts noderības formās ir tamlīdzīgs radišanas attēls; piemēram, ka no dzemdē jeb olā nonākušas sēklas veidojas ķermenis, kas ir pēdējais veidojums, un ka tas, kad ir paaudzies, producē jaunas sēklas. Šī progresēšana ir līdzīga augu Valsts noderības formu progresēšanai: sēklas ir iesākumi, dzemde jeb ola ir kā zeme, stāvoklis pirms piedzimšanas ir kā sēklas stāvoklis zemē, tiekams tā izdzen sakni; stāvoklis pēc piedzimšanas līdz pat vaislošanai ir kā koka paaugšana līdz pat augļošanai. No šī paralēlisma ir skaidrs, ka, tāpat kā radišanas līdzība ir augu formās, tā ir arī dzīvnieku formās, proti, ka progresēšana iet no pirmām formām līdz pēdējām, un no pēdējām līdz pirmām.

Tamlīdzīgs radišanas attēls eksistē arī atsevišķās lietās, kādas ir cilvēkā, jo tamlīdzīgi mīlestība ar gudrības palīdzību progresē uz noderību; tamlīdzīgi no tās arī griba ar saprāta palīdzību progresē uz darbībām (in actus), un tamlīdzīgi arī labprātība ar ticības palīdzību uz labiem darbiem. Griba un saprāts, tāpat arī labprātība un ticība ir pirmās lietas, no tā progresēšana iesākas, un darbības un darbi ir pēdējās, no kurām noderīgas kalpošanas patikās notiek atgriešanās pie pirmajām lietām, kuras, kā

teikts, ir griba un saprāts, vai labprātība un ticība. Ka tā atgriešanās notiek noderīgas kalpošanas patikās, tas ir klaji skaidrs, jo darbībās un darbos jauš patiku, kas ir jebkura mīlestības piederums, ka tie atgriežas pie mīlestības sākuma, no kā tie ir, un ka ar to palīdzību pastāv saistība. Darbību un darbu patikas ir tās, ko sauc par noderības patikām.

Tamlīdzīga progresēšana no pirmām lietām uz pēdējām un no pēdējām uz pirmām redzama arī vistīrākajās rosmju un domu organiskajās formās pie cilvēka; Viņa smadzenēs tās formas ir it kā zvaigznišu veidā, kuras sauc par pelēkajām substancēm; no tām iziet šķiedras pa medullāro substanci cauri kaklam uz ķermeni, kuras dodas līdz pēdējām lietām tajā, un no pēdējām atgriežas pie savāra pirmajām; to šķiedru atgriešanās pie savām pirmajām formām notiek pa asinsvadiem. Tamlīdzīga ir visu rosmju un domu progresēšana, kuras ir organisko formu un substanču stāvokļa mutācijas un variācijas; jo šķiedras, kas iziet no tām formām jeb substancēm, salīdzinājumā, ir it kā atmosfairas no garīgās Saules, kuras satur tās siltumu un gaismu; un ķermeņa akti ir it kā tas, kas no zemēm ar atmosfairu palīdzību tiek ražots, kuru lietu noderības patikas atgriežas pie izcelsmes, no kuras cēlušās. Bet ka šīs lietas tā progresē, un ka šajā progresēšanā attēlojas radišana, to pilnā mērā ar saprātu aptvert ir grūti — aiz tā iemesla, ka tūkstošiem spēku, kas darbojas kādā aktā, izliekas kā viens vienīgs spēks; un vēl tāpēc, ka noderīgumu patikas neiekļaujas domāšanas priekšstatos, bet tikai ierosmina jušanu bez kādas izšķirīgas jaušanas. Skaties, kas par šīm lietām teikts un rādīts iepriekš; kā, Ka visu radīto lietu noderība ceļas pa augstuma pakāpēm līdz cilvēkam, un caur cilvēku uz Dievu-Radītāju, no kā cēlušās — 65.–68. nr; un Ka radišanas galamērķis īstenojas pēdējās lietās, un ir tas, Ka visas lietas atgrieztos pie Radītāja un ar Viņu saistītos — 167.–172. nr. Bet šīs lietas vēl skaidrākā gaismā parādīsies nākamajā Daļā, kur būs runa par gribas un saprāta Atbilstību sirdij un plaušām.

317. III. Ka visās noderības formās ir kāds cilvēka attēls, ir rādīts iepriekš 61.–64. nr. Ka visi noderīgumi no pirmiem līdz pēdējiem, un no pēdējiem līdz pirmiem attiecas uz visām lietām cilvēkā un tām atbilst, un ka cilvēks tāpēc zināmā attēlā ir universs; un otrādi, ka universs, noderību ziņā raugoties, attēlo cilvēku, būs redzams nākamajā Artikulā.

318. IV. Ka visās noderības formās ir kāds Bezgalīgā un Mūžīgā attēls. Bezgalīgā attēls tajās formās redzams no dziņas un spējas piepildīt visas zemes un arī vairāku zemju telpas, līdz bezgalībai; jo no vienas sēklas rodas koks, krūms vai kāds cits augs, kas piepilda savu telpu, un no ikkura koka, krūma vai auga rodas sēklas (no dažiem pat vairāk tūkstošu), kuras, kad iesētas un uzdīgst, piepilda savas telpas, un ja no ikkatras to sēklas atkal un atkal rastos tikpat daudz jaunu, tad dažos gados piepildītos viss zemju aplis; un ja ražošana vēl turpinātos, tad piepildītos vairāki zemju apli, un tā līdz bezgalībai. Izrēķini: ja no vienas sēklas rastos tūkstotis, un pareizini to tūkstoti desmit, divdesmit un simttūkstošreiz, un tu redzēsi. Tamlīdzīgs tajās ir arī Mūžīgā attēls, jo sēklas no gada uz gadu turpina rasties, un šī turpināšanās nekad nemitējas, nav mitējusies kopš Pasaules radišanas līdz šim laikam, un nemitēsies mūžam. Šīs divi lietas ir izcili norādījumi un pazīmes, kas liecina, ka visas lietas Universā ir Bezgalīga un Mūžīga Dieva radītas. Bez šiem Bezgalīgā un Mūžīgā attēliem, Bezgalīgā un Mūžīgā attēls pastāv vēl dažādībās, ka nekur radītā universā nevar būt kādas substances, stāvokļa vai lietas, kas būtu tāda pat vai tā pati, kas ir otra, ne atmosfairās, ne zemēs, nedz no tām radušās formās; tāpat ne jebkurās lietās, kas piepilda universu, nevar rasties kaut kas tas pats mūžam. Izcili skaidri tas redzams visu cilvēku seju dažādībā, ka visā zemju aplī nav nevienas tādas pašas sejas, nedz arī var būt tāda pat mūžam; kosekventi, nevar būt arī neviens tāds pat raksturs, kura izteiksme ir seja.

63. VISAS LIETAS RADĪTĀ UNIVERSĀ, SKATOTIES PĒC TO NODERĪBAS, ATTĒLO CILVĒKU; UN TAS LIECINA, KA DIEVS IR CILVĒKS

319. Senie sauca cilvēku par Mikrokosmu, tāpēc ka attēlo Makrokosmu, kas ir universs visā savā apjomā. Bet pašlaik neviens nezina, no kam tas nākas, ka Senie cilvēku tā saukuši, jo viņā nekas vairāk no Universa jeb Makrokosma nerādās esam ka vien tas, ka viņš no tā dzīvnieku Valsts un no tā augu Valsts pārtiek un ķermeņa ziņā dzīvo, un ka tā siltums uztur viņu dzīvošanas stāvoklī, tā gaismā viņš redz, un ar tā atmosfairas palīdzību dzird un elpo. Bet tas nepadara cilvēku par mikrokosmu, tamlīdzīgi kā universs ar visām lietām tajā ir Makrokosms. Bet ka Senie sauca Cilvēku par Mikrokosmu jeb mazu Universu, to viņi smēlās no atbildumu zināšanas, kurā Vissenie bija, un no satiksmes ar Debess

eņģeļiem; jo Debess Eņģeļi no lietām, kuras viņi ap sevi redz, zina, ka visas lietas universā, noderības ziņā raugoties, gleznā attēlo cilvēku.

320. Bet ka cilvēks ir Mikrokosms jeb mazs Universs, tas ir no tam, ka, noderību ziņā raugoties, radītais universs attēlā ir Cilvēks; nevienam prātā un no tam zināšanā ienākt nevar, ja ne no priekšstata par Universu, kādu to redz garīgajā Pasaulē. Tāpēc to apstiprināt var neviens cits kā tikai Eņģelis, kurš ir garīgajā Pasaulē, vai kāds, kam ir vēlēts tajā Pasaulē būt, un tur esošās lietas redzēt. Tā kā man tas ir vēlēts, tad varu pēc tur redzētām lietām šo noslēpumu atklāt.

321. Jāzina, ka garīgā Pasaule ārējā izskatā ir gluži līdzīga dabīgajai Pasaulei. Tur parādās zemes, kalni, pakalni, ielejas, līdzenumi, lauki, ezeri, upes, avoti tāpat kā dabīgajā Pasaulē, tāpat viss, kas pieder pie minerālu Valsts. Tur parādās arī parki, dārzi, birzis, meži, kuros ir visu sugu koki un krūmi līdz ar to augļiem un sēklām; tāpat dārzāji, puķes, zāles, tāpat viss, kas pieder pie augu Valsts. Tur parādās dzīvnieki, putni un visu sugu zivis, tāpat viss, kas pieder pie dzīvnieku Valsts. Cilvēks tur ir Eņģelis un Gars. Tas pateikts šeit iepriekš zināšanai, ka garīgās Pasaules universs ir gluži līdzīgs dabīgās Pasaules universam — ar to vienīgo izšķirību, ka tur esošās lietas nav nostiprinātas un stabilas kā tās, kuras ir dabīgajā Pasaulē, tāpēc ka tur nav nekā dabīga, bet viss ir garīgs.

322. Ka tās Pasaules universs gleznā attēlo cilvēku, to skaidri var redzēt no tam, ka viss, kas nupat 321. nr. minēts, kā dzīvs parādās un rodas ap eņģeļi un eņģeliskajām biedrībām, it kā viņu ražots vai radīts, paliek ap viņiem un neizzūd: ka tas ir it kā viņu ražots un radīts, redzams no tam, ka, eņģeļim aizējot, vai biedrībai pārceļoties uz citurieni, tas vairs nerādās; tāpat kad citi Eņģeļi nāk viņu vietā, ka tad mainās visu ap viņiem esošo lietu izskats: mainās paradīzēs koki un augļi, mainās puķu dārzos rozes un sēklas, tāpat laukos zālāji un zāles, un mainās arī dzīvnieku un putnu sugas. Ka tādas lietas rodas un ka tās tā mainās, tas tāpēc, ka tās visas rodas saskaņā ar eņģeļa rosmēm un no tām izrietošām domām, jo tās ir atbildumi; un tā kā lietas, kuras atbilst, ir viens ar to, kam tās atbilst, tad tās ir viņu /tas ir, eņģeļi/ reprezentējoši attēli. Pats attēls parādās, nevis redzot visas tās lietas savās formās, bet parādās, redzot tās viņa noderīgumos. Vēlēts man bija redzēt, ka Eņģeļi, kad viņu acis tika Kunga atvērtas, un viņi redzēja tās lietas atbilstam noderīgumiem, viņi atzina un redzēja tajās sevi pašu.

323. Tā kā nu lietas, kuras ap eņģeļiem saskaņā ar viņu rosmēm un domām rodas, attēlo zināmā mērā universu tanī ziņā, ka tur ir zemes, augi un dzīvnieki, un šīs lietas izveido Eņģeļi reprezentējošu attēlu, tad ir skaidrs, no kam tas nākas, ka Senie sauca cilvēku par mikrokosmu.

324. Ka tā tas ir, tas ar daudz piemēriem ir apstiprināts **Debešķīgajos Noslēpumos**; un arī Darbā **Par Debesi un Elli**; un bieži arī iepriekšējos artīkulos, kur ir runa par Atbildumiem. Ir tur arī rādīts, ka Radītā Universā nav nekā, kas neatbilstu kaut kam cilvēkā, ne tikai viņa rosmēm un no tām izrietošām domām, bet arī viņa ķermeņa orgāniem un iekšām — nevis substanču, bet to noderības ziņā. No tam nākas, ka Vārdā, kur ir runa par Baznīcu un tās cilvēku, tik daudzreiz ir minēti koki, kā olīvas, vīnkoki un ciedri, tāpat dārzi, birzis un meži, kā arī zemes dzīvnieki, debess putni un jūras zivis. Tie tur minēti tāpēc, ka tie atbilst, un atbilddam ir viens ar to, kam tie atbilst; kāpēc arī Eņģeļi, kad cilvēks tādas lietas Vārdā lasa, jauš nevis tās, bet to vietā Baznīcu, jeb Baznīcas cilvēkus viņu stāvokļu ziņā.

325. Tā kā visas lietas universā gleznā attēlo cilvēku, tad Ādams savas gudrības un sapratības ziņā aprakstījis ar Ēdenes Dārzu, kurā bija ikvienas sugas koki, un arī upes, dārgakmens un zelts, tāpat dzīvnieki, kuriem viņš deva vārdus — ar ko visu domātas tādas lietas, kādas viņam bija, un kuras izveidoja to, kas nosaukts par Cilvēku (1. Moz. 5,2). Gandrīz tādas pat lietas teiktas par 'Asūru' Ecechiela 31. nod. 3.–9., ar ko apzīmēta Baznīca sapratības ziņā; un par 'Tīru' — Ecech. 28,12.13 — ar ko apzīmēta Baznīca labā un patiesā atziņu ziņā.

326. No sacītā nu var redzēt, ka visas lietas Universā, pēc to noderības skatoties, attēlo gleznā cilvēku, un ka tas liecina, ka Dievs ir Cilvēks. Jo lietas, kas iepriekš minētas, rodas ap cilvēku — Eņģeļi nevis no Eņģeļa paša, bet no Kunga caur eņģeļi; jo tās rodas no Kunga Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības iepļūsmas Eņģeļi, kurš ir to uzņēmējs, un viņa acu priekšā notiek it kā Universa radīšana — no kā viņi tur zina, ka Dievs ir Cilvēks, un ka radītais Universs, noderību ziņā raugoties, ir Viņa attēls.

64. VISAS LIETAS, KAS IR KUNGA RADĪTAS, IR NODERĪGUMI; UN IR NODERĪGUMI TANĪ KĀRTĪBĀ, PAKĀPĒ UN ZIŅĀ, KĀDĀ TĀS ATTIECAS UZ CILVĒKU, UN CAUR CILVĒKU UZ KUNGU, NO KĀ TĀS IR

327. Iepriekš zīmējoties uz šīm lietām teikts, Ka no Dieva-Radītāja nevar rasties nekas cits kā tikai noderīgumi (308.nr.). Ka visu radīto lietu noderība pieņemas pa pakāpēm no pēdējām līdz cilvēkam, un caur cilvēku uz Dievu-Radītāju, no kā tās ir (a quo) — 65.–68. nr. Ka radīšanas galamērķis pastāv pēdējās lietās, un ir tas, ka visas lietas atgrieztos pie Dieva-Radītāja, un lai būtu saistība — 167.—172. nr. Ka noderīgumi tās ir, par cik tās tās raugās uz Radītāju — 307. nr. Ka Dievišķais nevar būt un izpausties citādi kā citos no sevis radītos objektos — 47.–51. nr. Ka visas lietas Universā ir uzņēmējas, skatoties pēc to noderīguma, un tādējādi pēc pakāpēm — 58. nr. Ka Universs, pēc noderīgumiem raugoties, ir Dieva attēls — 59. nr.; un vēl vairākas citas lietas; no kurām ir skaidra šī patiesība, ka visas lietas, kas ir Kunga radītas, ir noderīgumi, un ka tās ir noderīgumi tanī kārtībā, pakāpē un ziņā, kādā tās attīcas uz cilvēku, un caur cilvēku uz Kungu, no kā tās ir. Atliek še pateikt kaut ko par noderīgumiem vēl sevišķi.

328. Ar cilvēku, uz ko noderīgumi attiecas, domāts ir ne tikai cilvēks vienskaitlī, bet arī cilvēku Kopa, kā arī mazāka un lielāka Sabiedrība, kā Republika, Ķēninvalsts un Impērija; kā arī vislielākā Sabiedrība, kas ir viss zemju Aplis, jo šī arī tās ir Cilvēks — tamlīdzīgi kā Debesis, kur visa eņģeliskā Debess Kunga priekšā ir kā viens Cilvēks, tāpat arī ikkura Debess Biedrība, no kam nākas, ka ikviens Eņģelis ir cilvēks. Ka tā tas ir, redzams Darbā **Par Debesi un Elli** 68.–103. nr. No sacītā ir skaidrs, kas turpmāk ir domāts ar cilvēku.

329. No Universa Radīšanas galamērķa var redzēt, kas ir noderība. Universa radīšanas galamērķis ir Eņģeliskās Debess tapšana; un tā kā galamērķis ir Eņģeliskā Debess, tad tas ir arī Cilvēks jeb Cilvēku Dzimums, jo no šī Debess top; no kam secināms, ka visas radītās lietas ir starpmērķi, un ka šie ir noderīgumi tajā kārtībā, pakāpē un ziņā, kādā tie attiecas uz cilvēku, un caur cilvēku uz Kungu.

330. Tā kā radīšanas galamērķis ir Eņģeliskā Debess no Cilvēku dzimuma, tātad Cilvēku Dzimums, tad visas pārējās lietas, kas radītas, ir starpmērķi; un tā kā šīs attiecas uz Cilvēku, tad tās raugās uz šīm Trim viņa sastāvdaļām: viņa Ķermeni, viņa Racionālo prātu, un viņa Garīgo dabu — saistīšanās labad ar Kungu. Jo Cilvēks nevar saistīties ar Kungu, ja viņš nav garīgs; nedz viņš var būt garīgs, ja nav racionāls; nedz arī var būt racionāls, ja viņa ķermenis nav veseluma stāvoklī. Šie trīs ir kā kāds Nams: Ķermenis ir kā pamats; Racionālais prāts ir kā nama virsbūve; Garīgā daba — kā lietas, kuras ir namā iekšā; un saistība ar Kungu ir kā mājošana tanī namā. No tam ir skaidrs, kādā kārtībā, pakāpē un ziņā noderīgumi, kuri ir Radīšanas starpmērķi, attiecas uz cilvēku, proti, viņa Ķermeņa uzturēšanu, viņa Racionāla prāta pilnveidošanu, un Garīgo lietu uzņemšanu no Kunga.

331. **Noderīgumi ķermeņa uzturēšanai** attiecas uz tā Pārtiku, Apģērbu, Mājokli, Atpūtu un Iepriecu, Pasargāšanu un stāvokļa Saglabāšanu. Noderīgumi, kas radīti ķermeņa Pārtikai, ir visi augu Valsts produkti, kas lietojami ēšanai un dzeršanai, kā augļi, ogas, sēklas, pākšaugi un dārzeņi; tāpat visi dzīvnieku Valsts produkti, kas ēdami, kā vērši, govīs, teļi, brieži, avis, kazlēni, kazas, jēri, un piens no tiem, tāpat vairāku sugu putni un zivis. Noderīgumi, kas radīti ķermeņa Apģērbam, arī ir vairāki no abām tām Valstīm; tamlīdzīgi arī noderīgumi Mājoklim, un arī Atpūtai, Iepriecai, Pasargāšanai un stāvokļa Saglabāšanai — kurus še neminam, tāpēc ka tie ir zināmi, un to nosaukšana tikai piepildītu šīs grāmatas lappuses. Ir gan daudz lietu, kas cilvēkam lietošanai neder, bet lietu pārpilnība to noderīgumu neatceļ, bet dara noderīgums pastāvam. Noderīgumus izlieto arī nelietīgi, bet nelietīga izlietošana noderību neatceļ — tāpat kā patiesības viltošana patiesību neatceļ, atskaitot vienīgi tajos, kuri to dara.

332. **Noderīgumi Racionālā prāta pilnveidošanai** ir viss tas, kas māca nupat minētās lietas izlietot; un ko sauc par zinātnēm un studijām, kuras attiecas uz Dabīgām, Saimnieciskām, Pilsoniskām un Tikumiskām lietām, ko smeļas vai nu no vecākiem un skolotājiem, vai no grāmatām, vai satikšanās ar citiem, vai pats no sevis, tās pārdomājot. Šīs lietas Racionālo prātu pilnveido par tik, cik tās noder augstākā pakāpē, un tās paliek prātā par tik, cik tās izlieto dzīvē. Šos noderīgumus uzskaitīt še nav vietas, tiklab to daudzuma pēc, kā arī tāpēc, ka to attieksme uz sabiedrisko labo ir dažāda.

333. **Noderīgumi Garīgā uzņemšanai no Kunga** ir viss, kas pieder pie Reliģijas un pie Kulta no tās, tātad lietas, kuras māca Dieva atzišanu un pazišanu, un labā un patiesā, un tādējādi mūžīgās dzīvības pazišanu un atzišanu, kuras lietas tamlīdzīgi kā disciplīnas smeļas no vecākiem, skolotājiem, sludināšanas un grāmatām, un galvenokārt, cenšoties saskaņā ar tām dzīvot. Kristīgajā Pasaulē tās smeļas ar Doktrīnas un sludināšanas palīdzību no Vārda, un ar Vārda palīdzību no Kunga. Šos noderīgumus savā apjomā var aprakstīt tamlīdzīgi kā ķermeņa noderīgumus: ar pārtiku, apģērbu, mājokli, atpūtu un iepriecu, un stāvokļa pasargāšanu; tikai, zīmējoties uz dvēseli, ar pārtiku domājot mīlestības labo, ar

apģērbu — gudrības patieso, ar mājokli — debesi, ar atpūtu un iepriecu — dzīves laimību un debešķīgu prieku; ar pasargāšanu — pasargāšanu no uzbrūkoša ļaunā, un ar stāvokļa saglabāšanu — mūžīgo dzīvību. Šo visu Kungs dod, skatoties pēc atziņas, ka viss tas, kas pie ķermeņa pieder, arī ir no Kunga, un ka cilvēks ir tikai kā sulainis un kalpotājs — namzinis, iecelts pār sava Kunga labumiem.

334. Ka tādas lietas ir dotas cilvēkam baudīšanai, un ir nepelnītas dāvanas, tas ir klaji skaidrs no Eņģeļu stāvokļa Debesīs, kuriem, tāpat kā zemes cilvēkiem, ir Ķermenis, Racionālais prāts un Garīgais sirdsprāts; par velti viņi tiek uzturēti, jo ik dienas viņiem tiek sniegta barība; par velti tiek apģērti, jo viņiem tiek dotas drēbes; par velti mīt, jo viņiem tiek dotas mājas, un viņiem par to visu nebūt nav jā rūpējas; un par cik viņi ir garīgi racionāli, tik viņi bauda prieku, tiek pasargāti un uzturēti tādā stāvoklī. Izšķirība ir tā, ka Eņģeļi redz, ka tās lietas ir no Kunga, jo tiek radītas saskaņā ar viņu mīlestības un gudrības stāvokli — kā iepriekšējā (322. nr.) Artikulā rādīts; un ka cilvēki to neredz, tāpēc ka tās lietas ik gadus atgriežas, un rodas nevis skatoties pēc viņu mīlestības un gudrības stāvokļa, bet pēc viņu rūpēšanās.

335. Lai gan teikts, ka tās lietas ir noderīgi, tāpēc ka tās caur cilvēku attiecas uz Kungu, nevar tomēr teikt, ka noderīgi tās ir no cilvēka Kunga labad, bet no Kunga cilvēka labad, tāpēc ka visi noderīgi bezgalīgā kārtā Kungā ir viens; un cilvēkā nav neviena, ja ne no Kunga, jo cilvēks nespēj labo darīt no sevis, bet no Kunga; labais ir tas, ko sauc par noderīgumu. Garīgas Mīlestības būtība ir darīt labu citiem ne sevis, bet viņu labad; bezgala vairāk tāda ir Dievišķās Mīlestības Būtība.

Šī lieta ir līdzīga vecāku mīlestībai uz bērniem, ka tie dara labu viņiem aiz mīlestības ne sevis, bet viņu labad; tas klaji redzams mātes mīlestībā pret maziem bērniem. Mēdz domāt, ka Kungs, tāpēc ka ir pielūdzams, pagodināms un slavējams, mīl pielūgšanu, pagodināšanu) sevis labad, bet Viņš mīl to cilvēka labad, tāpēc ka cilvēks ar to nāk tādā stāvoklī, ka Dievišķais var viņā ieplūst un tikt jausts, jo ar to cilvēks atstādina savu pašdabu, kas Kunga ieplūsmu un uzņemšanu aiztur; jo Cilvēka pašdaba, kas ir patmīlība, nocietina sirdi un to aizver; bet tas tiek novērsts ar atzišanu, ka no sevis paša netop nekas cits kā ļaunais, un no Kunga nekas cits kā labais — no kam sirds mīkstinās un zemojas, no kā izraisās pielūgšana un pagodināšana. No sacītā secināms, ka noderīgi, ko Kungs caur cilvēku Sev sagādā, ir tālab, lai viņš aiz mīlestības varētu labu darīt; un tā kā tā ir Viņa mīlestība, tad tās mīlestības uzņemšana ir Viņa mīlestības patika. Nevienam tad nu nebūs domāt, ka Kungs ir pie tiem, kas Viņu tikai pielūdz, bet ka Viņš ir pie tiem, kuri dara Viņa pavēles, tā tad noderības; pie šiem ir Viņa mājoklis, bet ne pie tiem. Skaties arī, kas iepriekš — 47.48.49. nr. par šīm lietām teikts.

65. ĻAUNĀ NODERĪGUMI NAV KUNGA RADĪTI, BET IR CĒLUŠIES REIZĒ AR ELLI

336. Visu labo, kas aktuāli eksistē, sauc par noderīgiem, un visu ļauno, kas aktuāli eksistē, arī sauc par noderīgiem, bet šos sauc par ļaunā noderīgiem, tos turpretī par labā noderīgiem. Tā kā nu viss labais ir no Kunga, un viss ļaunais no Elles, tad secināms, ka ne citi kā vien labā noderīgi ir Kunga radīti, un ka ļaunā noderīgi ir cēlušies no Elles. Ar noderīgiem, par kuriem šīnī Artikulā sevišķi ir runa, domātas ir visas lietas, kas uz zemeslodes parādās, kā ikvienas sugas dzīvnieki, un ikvienas sugas augi; šie un tie, kas cilvēkam lieti noder, ir no Kunga; un kuri cilvēkam kaitē, ir no Elles. Tamlīdzīgi ar noderīgiem no Kunga ir domātas visas lietas, kas pilnveido cilvēka Racionālo prātu, un kas dara cilvēku uzņemam Garīgo no Kunga; un ar ļauniem noderīgiem ir domātas visas lietas, kas Racionālo prātu izposta, un padara, ka cilvēks nevar tapt Garīgs. Ka tās lietas, kuras cilvēkam kaitē, arī sauc par noderīgiem, tas tāpēc, ka ļaunajiem tās noder ļaundarībai, un arī sekmē kaitīgu vielu absorbēšanu, tā tad noder arī kā zāles. 'Noderība' teikts abējādā nozīmē, tamlīdzīgi kā 'mīlestība' — laba mīlestība un ļauna mīlestība, un visu, ko mīl, un ko aiz mīlestības dara, sauc par noderīgu.

337. Ka labā noderīgi ir no Kunga, un ļaunā noderīgi ir no Elles, to aprādīsim šādā kārtībā:

I. Kas virs zemes ir domāts ar ļauniem noderīgiem.

II. Ka visas lietas, kas ir ļaunā noderīgi, ir Ellē; un kas ir labā noderīgi, ir Debesī.

III. Ka pastāv (ir) nepārtraukta ieplūsma no garīgās Pasaules dabīgajā Pasaulē.

IV. Ka ieplūsma no Elles veic ļaunā noderīgumus tādās vietās, kur ir kas tiem atbilst.

V. Ka to veic zemākais Garīgais, kad tas šķirts no sava augstākā.

VI. Ka ir divējas formas, kurās tā ieplūsma iedarbojas: veģetatīvā forma un dzīvnieciskā forma.

VII. Ka katra no šīm formām uzņem spēju savu sugu turpināt, un turpināšanas līdzekļus.

338. **I. Kas virs zemes ir domāts ar ļauniem noderīgumiem.** Ar ļauniem noderīgumiem virs zemes ir domāts viss kaitīgais abās Valstīs — Dzīvnieku un Augu, un vēl kaitīgās vielas minerālu Valstī. Visu kaitīgo šajās Valstīs uzskaitīt nav vajadzīgs, jo tā būtu nosaukumu sakopošana, un nosaukumu sakopošana, neuzrādot ikkuras augas kaitīgumu, nekalpo lietai, kura ir šī Darba nolūks. Zināšanai pietiek nosaukt šē tikai dažus. Dzīvnieku Valstī tādi ir indīgās Čūskas, Skorpīji, Krokodiļi, Pūķi, Ūpji, Pūces, Peles, Siseņi, Vardes, Zirnekļi, tad vēl Mušas, Trani, Kodes, Utis, Smidži, ar vārdu sakot, visi, kas noēd zāli, lapas, augļus, sēklas, sabojā ēdienus un dzērienus, un kaitē kustoņiem un cilvēkiem. Augu Valstī tie ir visas ļaundabīgas, smirdošas un indīgas Zāles, un tamlīdzīgi Pākšaugi un Krūmi. Minerālu Valstī tie ir visas indīgas zemes. No šī mazuma var redzēt, kas domāts ar ļauniem noderīgumiem virs zemes; jo ļauni noderīgumi ir visi tie, kas ir pretēji labajiem noderīgumiem, par kuriem bija runa nupat iepriekšējā Artikulā.

339. **II. Ka visas lietas, kas ir ļaunā noderīgumi, ir Ellē; un kas ir labā noderīgumi, ir Debesī.** Pirms var redzēt, ka visi ļaunā noderīgumi, kādi virs zemes rodas, nav no Kunga, bet no Elles, papriekš pasakāms kaut kas par Debesi un Elli; ja to nezina, tad ļaunā tāpat kā labā noderīgumus var piedēvēt Kungam, un domāt, ka tie pastāv reizē kopš radīšanas; vai var piedēvēt tos dabai, un to izcelšanos tās Saulei. No šiem divējiem maldiem nevar cilvēku novērst, ja viņš nezina, ka dabīgajā Pasaulē nerodas itin nekas, kā cēlonis un no tā izcelsme nav no garīgās Pasaules, un ka labais ir no Kunga, un ka ļaunais ir no velna, tas ir, no elles. Ar garīgo Pasauli ir domāta ir Debess, ir Elle. Debesī parādās visas tās lietas, kas ir labā noderīgumi, par kuriem bija runa iepriekšējā Artikulā; Ellē turpretī parādās visas tās lietas, kas ir ļaunā noderīgumi, par kuriem bija runa nupat iepriekš 330. nr., kur tie ir uzskaitīti; kādi ir ikvienas sugas plēsīgi zvēri, kā čūskas, skorpīji, pūķi, krokodili, tīģeri, vilki, lapsas, cūkas, ūpji, pūces, sikspārņi; mazas un lielas peles, vardes, siseņi, zirnekļi, un daudzu sugu kaitīgi insekti; tur parādās arī visādas indīgas lietas tiklab zālēs kā arī zemēs, ar vārdu sakot, viss tas, kas ir kaitīgs un cilvēkus nonāvē. Tādas lietas ellēs parādās tik dzīvi, gluži kā tās, kuras ir virs zemēm un tajās iekšā. Teikts, ka tās tur parādās, bet tās tur tomēr nav kā zemēs, jo tur tās ir vienīgi no viņu ļaunajām mīlestībām izverdošu iekāru atbildumi, kas tādos veidos nostātās citu priekšā. Tā kā tādas lietas Ellē ir, tad no tām izplūst arī riebīgas smakas, kā no maitām, mēsliem, urīna, puvumiem, kuras tur velnišķos garus iepriecina, tāpat kā tos dzīvniekus iepriecina lietas, kurās tās vielas ir. No tam var spriest, ka dabīgajā Pasaulē tamlīdzīgas lietas nav cēlušās no Kunga, un nav radītas sākumā, nedz ir cēlušās no dabas ar tās saules palīdzību, bet ir no Elles. Ka tās nav no dabas ar tās saules palīdzību, ir klaji skaidrs no tam, ka garīgais ieplūst dabīgajā, nevis otrādi; un ka tās nav no Kunga, var spriest no tam, ka elle nav no Viņa, tātad arī ne kaut kas ellē, kas atbilst viņu ļaunumiem.

340. **III. Ka pastāv (ir) nepārtraukta ieplūsma no garīgās Pasaules dabīgajā Pasaulē.** Kas nezina, ka ir arī garīga Pasaule, un ka tā atšķiras no dabīgās Pasaules kā agrākais no vēlākā, jeb kā cēlonis no tā, kas ir cēlies, tas par šo ieplūsmu ne kaut ko zināt nevar; no kam nākas, ka tie, kuri par augu un dzīvnieku izcelsmi rakstījuši, citādi nevarēja kā atvasināt to no dabas; un ja no Dieva, tad, ka Dievs sākumā ielicis dabā spēku tādas lietas producēt; tādā kārtā, nezinādami, ka nekāds spēks dabā nav ielikts, jo tā sevī ir nedzīva, un piedalās tanī producēšanā ne vairāk kā kāds rīks amatnieka darbā, kurš rīks, lai tas darbotos, ir pastāvīgi kustināms. Garīgais, kas ceļas no Saules, kur ir Kungs, un iet līdz pēdējām lietām dabā, ir tas, kas producē augu un dzīvnieku formas, un veic brīnišķīgās lietas, kādas ir abās tanīs formās, un piepilda tās ar vielām no zemes, lai tās nostiprinātu un paliktu. Tā kā nu tagad ir zināms, ka ir Garīga Pasaule, un ka Garīgais ir no Saules, kur ir Kungs, un kura ir no Kunga, un ka tas garīgais darbina dabu kā dzīvais nedzīvo; tad vēl, ka tanī Pasaulē ir tamlīdzīgas lietas kā dabīgajā Pasaulē, tad var redzēt, ka augi un dzīvnieki nav radušies no citurienes kā caur to Pasauli no Kunga, un rodas caur to pastāvīgi; un šādā kārtā, ka pastāv nepārtraukta ieplūsma no garīgās Pasaules dabīgajā. Ka tā tas ir, tas nākamajā Artikulā tiks ar daudz ko apstiprināts. Ka kaitēkļi virs zemes rodas no elles ieplūsmas, tas nākas aiz tā paša pieļaušanas likuma, pēc kura paši ļaunumi ieplūst no turienes cilvēkos — par kuru likumu būs runa **Enģēliskajā Gudrībā, zīmējoties uz Dievišķo Gādību.**

341. **IV. Ka ieplūsma no Elles veic ļaunā noderīgumus tādās vietās, kur ir kas tiem atbilst.** Lietas, kas atbilst ļauniem noderīgumiem, tas ir, ļaundabīgiem augiem un kaitīgiem dzīvniekiem, ir trūdošas un pūstošas vielas, izkārnījumi un mēsli, sasmakušas un mīzālainas vielas, kālab, kur vien šādas ir, tur tādi augi un dzīvnieciņi, kādi iepriekš minēti, rodas; un karstās joslās tamlīdzīgi lielākie, kā čūskas,

baziliski, krokodiļi, skorpīji, peles, un citi. Ikviens zina, ka purvi, staignāji, mēsli, pūstošas augsnes ir tādu lietu pilnas; tāpat kā kaitīgi spārnaini kā mākoņi piepilda Atmosfairas, un kaitīgi tārpi pulkiem piepilda zemi, un noēd augus līdz pat saknēm. Reiz savā dārzā ievēroju, ka olekti plašā laukumā gandrīz visi pišļi bija pārvērtušies par vissīkiem spārnainiem, jo, ar spieķi parušinot, tie pacēlās gaisā kā mākoņi. Ka trūdošās un pūstošās vielas ar tiem kaitīgajiem un nederīgajiem dzīvnieciņiem saskan un ir viendabīgas, tas no pieredzes vien ir skaidrs; ko klaji var redzēt no to cēloņa, kurš ir, ka tamlīdzīgi puvekļi un iztvaikojumi ir Ellēs, kur tad arī tādi dzīvnieciņi parādās; kāpēc arī tās Elles pēc tām lietām nosauc, un dažas sauc par maitu ellēm, dažas par mēslu, dažas par mīzalu, un tā tālāk. Bet tās visas ir apsegtas, lai tie izgarojumi no turienes neizplūstu; jo, tām kaut drusciņ atveroties — kas notiek, kad jaunpienācēji velni tajās ieiet — tie rada vemšanu, padara smagu galvu; un tie, kuri reizē ir arī indīgi, rada ģīboni; paši putekļi arī tādi tur ir, kāpēc tos tur sauc par nolādētiem putekļiem. No tam ir skaidrs, ka, kur ir tādi puvekļi, tur ir arī tādi kaitēkļi, tāpēc ka šie tiem atbilst.

342. Vai nu tādi kaitēkļi rodas no olām, kas tur aiznestas pa gaisu, vai ar lietu, vai ūdenim no zemes ieplūstot, jeb vai tie tur rodas no paša mitruma un pūstošām vielām, tas nu ir jautājums. Ka tādi kaitīgi dzīvnieciņi un insekti, kādi iepriekš minēti, izperinātos no olām, kas tur nokļuvušas, vai no pat radišanas zemē it visur slēpjas, to nekāda pieredze neapstiprina, jo tārpi rodas sīkās sēkliņās, riekstu kodolos, koksnē, klintīs un pat lapās; tāpat uz augiem un tajos iekšā rodas utis un kodes, kas ar tiem saderas; tāpat nav apstiprināms, ka mušas, kas mājās, laukos un mežos vasaras laikā tādā daudzumā parādās, rastos no kādas olveidīgas vielas; tāpat tie, kas nograuzņ plavas un zālājus, un zināmās siltās vietās piepilda gaisu un uzkrīt cilvēkiem; neskaitot vēl tos, kuri neredzami peld un lido smirdošos ūdeņos, sakābušos vīnos, un inficētā gaisā. Šās pieredzes piebalso tiem, kuri saka, ka pašas smakas, izgarojumi un tvaiki, ko izdveš zāles, zemes un staignāji, noder tādiem kaitēkļiem sākumam. Ka pēc tam kad tie radušies, tie turpinās vai nu no olām vai atvasēm, ar to viņu tiešā izcelšanās no ellēm nav noliegta; jo ikviens dzīvnieks līdz ar savām iekšējām saņem arī vaislas orgānus un vairošanās līdzekļus — par ko būs runa turpmāk — 347. nr. Sacīto balsta pieredze, ko agrāk nezināja, ka līdzīgas lietas ir arī ellēs.

343. Ka iepriekš minētām Ellēm ir ne tikai sakars, bet ka tās ir arī saistītas ar tādām lietām zemēs, var secināt no tam, ka Elles nav tālu nost no cilvēkiem, bet ir ap viņiem, un pat ir tajos, kuri ir ļauni, tātad ir tuvu zemēm; jo cilvēks savu rosmju un iekāru, un no tām savu domu, un no šīm un tām savu darbu ziņā, kuri ir labi vai ļauni noderīgumi, ir vai nu starp debess eņģeļiem, vai starp elles gariem; un tā kā lietas, kādas ir zemēs, ir arī debesīs un ellēs, tad secināms, ka ieplūsma no turienes, kad nosacījumi ir vēlīgi, tādas lietas rada tieši. Jo visas lietas, kādas garīgajā Pasaulē, tiklab Debesī kā arī Ellē, parādās, ir rosmju un iekāru atbildumi, jo tās tur saskaņā ar šīm rodas; kāpēc, kad rosmes kā arī iekāres, kas par sevi ir garīgas lietas, sastop viendabīgas jeb atbilstošas lietas zemēs, tad ir klāt garīgais, kas dod dvēseli, un materiālais, kas dod ķermeni; jo visā garīgajā iekšā ir arī dziņa ietērpties ķermenī. Ka Elles ir ap cilvēku, un tādējādi pierobežojas zemēm, tas tāpēc, ka garīgā Pasaule nav telpa, bet ir tur, kur ir atbilstoša rosme.

344. Dzirdēju sarunājamies savā starpā divus Angļu Karaliskās Biedrības Priekšniekus, Seru Sloanu un Seru Foku /Fock/, garīgajā Pasaulē, par sēklu un olu izcelšanos, un par ražojumiem no tām zemēs. Pirmais piedēvēja tās lietas dabai, un ka tajā no Radišanas esot ielikta spēja un spēks ar saules siltuma palīdzību tādas lietas ražot. Otrs sacīja, ka tas spēks dabā esot nepārtraukti no Dieva-Radītāja. Lai te strīdu izšķirtu, Seram Sloanam parādījās skaists Putns, un tika teikts, lai apskata to, vai tas kaut vissīkākā lietā atšķiras no tamlīdzīga putna virs zemes. Viņš turēja to rokā, apskatīja, un teica, ka nekādas izšķirības neesot; jo viņš zināja, ka tas putns nav nekas cits kā kāda Eņģeļa rosme, kas kā putns ārpus tā eņģeļa reprezentēta, un ka tas izzudīs jeb mitēsies būt līdz ar tā rosmi, kas arī notika. Sers Sloans no šīs pieredzes pārliecinājās, ka daba itin neko nelīdz augu un dzīvnieku ražošanai, bet vienīgi tas, kas no garīgās Pasaules ieplūst dabīgajā. Viņš sacīja, ka, ja to putnu tā vissīkākās daļās piepildītu ar atbilstošām zemes vielām, un tādā kārtā fiksētu, tas būtu paliokošs putns, kādi ir putni zemēs; un ka tamlīdzīg esot ar tām lietām, kuras ir no Elles. Vēl viņš piebilda, sacīdams, ka, ja agrāk būtu zinājis to, ko tagad par garīgo Pasauli zina, tad dabai būtu piedēvējis ne vairāk kā to, ka tā noder garīgajam, kas ir no Dieva, to lietu fiksēšanai, kuras nepārtraukti dabā ieplūst.

345. **V. Ka to veic zemākais garīgais, kad tas ir šķirts no sava augstākā.** Trešajā šīs grāmatas Daļā ir rādīts, ka Garīgais plūst lejup no savas Saules līdz pat pēdējam lietām dabā pa trim pakāpēm, un ka tās pakāpes sauc par Debešķīgo, Garīgo un Dabīgo; un ka cilvēkā no radišanas, un tādējādi no

dzimšanas, tās trīs pakāpes ir iekšā; un ka tās atveras, skatoties pēc viņadzīves; un ka, atveroties debešīgajai pakāpei, kura ir visaugstākā jeb visieکشējākā, cilvēks top debešīgs; atveroties garīgajai pakāpei, kura ir vidējā, cilvēks top garīgs; un atveroties tikai dabīgajai pakāpei, kura ir viszemākā un vispēdējā, cilvēks top dabīgs; un ja viņš top tikai dabīgs, tad mīl tikai tās lietas, kuras pieder pie ķermeņa un pasaules; un cik viņš tās mīl, tik nemīl debešīgās un garīgās lietas, un neraugās uz Dievu, un par tik top ļauns. No sacītā ir skaidrs, ka zemākais garīgais, ko sauc par garīgu dabīgo, var būt arī no sava augstākā šķirts, un ka tas arī šķiras pie cilvēkiem, no kuriem veidojas elle. Zemākais (jeb pēdējais) garīgais pats no sevis šķirties, no sava augstākā, un raudzīties uz elli nevar ne pie kustoņiem, ne zemēs, bet vienīgi pie cilvēkiem. No sacītā secināms, ka zemākais garīgais, kas šķirts no sava augstākā (kāds tas ir ellē esošajos), veic virs zemes tos ļaunos noderīgumus, par kuriem bija runa iepriekš. Ka kaitēkļu izcelsme virs zemes ir no cilvēka, un šādā kārtā no elles, to var apstiprināt ar stāvokli Kanaanas zemē, par kādu ir runa Vārdā, ka tad, kad Izraēla dēli dzīvoja saskaņā ar baušļiem, zemes izdeva savu ražu, tāpat arī viņu sīklopi un liellopi; un kad viņi dzīvoja pretēji baušļiem, zemes bija neauglīgas un, kā teikts, nolādētas, un ražas vietā izdeva ērkšķus un dadžus, un sīklopi un liellopi izmetās, un zemē ielauzās zvēri. To pašu var secināt no tā, kas lasāms par siseņiem, vardēm un utīm Ēģiptē.

346. VI. Ka ir divējas formas, kurās tā ieklūsma iedarbojas: veģetatīvā forma un dzīvnieciskā forma. Ka no zemes tiek ražotas ne vairāk kā tikai divējas vispārējas formas, tas zināms no divām dabas Valstīm, kuras sauc par dzīvniecisko Valsti un veģetatīvo Valsti; un ka visiem vienas valsts subjektiem ir daudz kopēja, piemēram dzīvnieciskajā Valstī, ka tās subjektiem ir jušanas orgāni un kustību orgāni, tāpat locekļi un iekšas, ko darbina smadzenes, sirdis un plaušas; un augu Valstī, ka tās subjekti dzen zemē sakni, rada stiebru, zarus, lapas, augļus un sēklas. Abām šīm Valstīm, tā dzīvnieciskai kā arī veģetatīvai, izcelsme savu formu ražošanas ziņā ir garīga ieklūsma un iedarbība no debess Saules, kurā ir Kungs, nevis dabas ieklūsma un iedarbība no šās Saules, atskaitot to formu fiksēšanu — kā iepriekš teikts. Visi dzīvnieki, lielākie un mazākie, ceļas no pēdējās pakāpes garīgā, ko sauc par dabīgu; vienīgi cilvēkam izcelsme ir visās pakāpēs, kuru ir trīs, un kuras sauc par debešīgo, garīgo un dabīgo. Tā kā ikviena augstuma jeb šķirtā pakāpe nonāk nepārtraukti no sava pilnīguma līdz savam nepilnīgumam, tāpat kā gaisma pāriet krēslībā, tad arī starp dzīvniekiem ir pilnīgi, mazāk pilnīgi un nepilnīgi. Pilnīgie dzīvnieki ir Ziloņi, Kamiēļi, Zirgi, Mūļi, Vērši, Avis, Kazas, un pārējie no Liellopiem un Sīklopiem; mazāk pilnīgie ir putni; un nepilnīgie ir zivis, gliemeži, kuri, būdami zemākie tās pakāpes subjekti, ir tikpat kā krēslībā, kad pirmie ir gaismā. Bet tā kā tie tomēr dzīvo, kaut gan vienīgi no pēdējās garīgās pakāpes, ko sauc par dabīgo, tad tie nevar raudzīties ne uz ko citu kā uz zemi, un tur uz pārtiku un saviem biedriem sugas turpināšanas labad. Viņu visu dvēsele ir dabīga tieksme, un apetīts. Tamlīdzīgi ir ar augu Valsts subjektiem, ka tie ir pilnīgi, mazāk pilnīgi un nepilnīgi. Pilnīgie ir augļu koki, mazāk pilnīgie ir vīnkoki un krūmi, un nepilnīgie ir zāles. Bet augiem no garīgā, no kā tie cēlušies, ir tas, ka tie ir noderīgi; un dzīvniekiem no garīgā, no kā tie cēlušies, ir tas, ka viņi ir tieksmes un apetīti — kā teikts.

347. VII. Ka katra no šīm formām rādamās iegūst turpināšanas līdzekļus. Ka visos zemes ražojumos, kuri, kā teikts, pieder vai nu pie augu Valsts vai pie dzīvnieciskās Valsts, ir zināms radīšanas attēls, un arī zināms Bezgalīgā un Mūžīgā attēls, ir rādīts iepriekš 313.–318. nr.; un ka Bezgalīgā un Mūžīgā attēls redzams no tam, ka tie var turpināt savu sugu līdz bezgalībai un mūžam. No tam nākas, ka tie iegūst visus turpināšanas līdzekļus: dzīvnieciskās Valsts subjekti sēklu veidā olā vai dzemdē, vai nārstojoši; un augu Valsts subjekti sēklu veidā zemēs. No sacītā var redzēt, ka, lai gan nepilnīgākie un kaitīgie dzīvnieki un augi rodas tiešā ieklūsmā no elles, vēlāk tomēr turpina pastāvēt netieši no sēklām, olām un atvasēm; kāpēc, vienu lietu pieņemot, otra ar to atcelta netiek.

340. Ka visi noderīgi tā labie kā ļaunie ir garīgas izcelsmes, tāpat no Saules, kur ir Kungs, to var paskaidrot sekošais pieredzējums. Dzirdēju reiz, ka labais un patiesais (dsk.) tika nolaists caur Debesīm no Kunga līdz Ellēm, un ka tas pats, uzņemts pa pakāpēm līdz dziļākajai, pārvērtās tur par labajam un patiesajam pretēju ļauno un nepatieso. Iemesls, kāpēc tā notika, bija tas, ka uzņēmēji subjekti pārvērs visu ieklūstošo par tādām lietām, kuras saskan ar viņu formām — gluži kā spoži baltā Saules gaisma pārvēršas nejaukās krāsās, un arī melnā, tādos priekšmetos, kuru substances iekšēji ir tādā formā, ka tās gaismu noslāpē un izdzēš; un kā staigājīgi, mēsli un maitas pārvērs saules siltumu par smirdoņu. No sacītā var redzēt, ka arī ļaunie noderīgi ir no garīgās Saules, bet ka labie noderīgi pārvēršas par ļauniem ellē. No tam ir skaidrs, ka Kungs nav radījis un arī nerada neko citu kā labos noderīgumus, bet elle producē ļaunos.

66. REDZAMĀS LIETAS RADĪTĀ UNIVERSĀ LIECINA, KA DABA NEKO NAV RAŽOJUSI, UN NEKO NE- RAŽO, BET KA VISAS RADA DIEVIŠKAIS NO SEVIS, UN AR GARĪGĀS PASAULES PALĪDZĪBU

349. Vairums laužu Pasaulē runā pēc šķituma, ka laukos, druvās, dārzos un mežos redzamo ražojot Saule ar siltuma un gaismas palīdzību; tāpat, ka Saule ar savu siltumu izperinot no olām tārpus, un liekot zemes lopiem un debess putniem vaisloties, un dzīvinot arī pat cilvēku. Tie, kuri tā runā vienīgi pēc šķituma, var tā runāt, kaut arī viņi tās dabai nepiedēvē, jo viņi par to nedomā; tāpat kā tie, kuri runā par Sauli, ka tā uzlec un noriet, un dara dienas un gadus, un ka pašlaik tā ir šādā vai tādā augstumā, tamlīdzīgi runā pēc šķituma, un var tā runāt, Saulei tās lietas tomēr nepiedēvēdami, jo viņi nedomā par Saules stāvēšanu un zemeslodes griešanos. Bet tie, kuri nocietinās tanī uzskatā, ka Saule ar savu siltumu un gaismu ražojot lietas, kuras uz zemeslodes parādās, tie beidzot piedēvē dabai visu, arī Universa radīšanu, un top naturālisti un beidzot ateisti. Šie gan vēlāk var teikt, ka Dievs radījis dabu, un ielicis tajā spēju tādas lietas ražot; bet to viņi saka, baidīdamies zaudēt savu slavu; un tomēr ar Dievu-Radītāju viņi domā dabu, un daži tās iekšējāko būtību, un tad Dievišķās lietas, ko Baznīca māca, padara par neko.

350. Daži no šiem ir gan atvainojami, ka ir piedēvējuši zināmas redzamās lietas dabai, aiz divkārša iemesla; **Pirmais**, ka nav zinājuši neko par Debess Sauli, kur ir Kungs, un par ieplūsmu no tās; nedz kaut ko par garīgo Pasauli un tās stāvokli, un pat ne par tās klātieni pie cilvēka; un ka tāpēc citādi domāt nav varējuši, kā garīgo esam tīrāku dabīgo; un tādējādi, ka Eņģeļi esot vai nu aitērā, vai uz zvaigznēm; un tad vēl par velnu, ka tas esot vai nu tikai cilvēka ļaunums, vai, ja tas aktuāli eksistē, tad esot gaisā, vai dziļumos; tad vēl, ka cilvēku dvēseles pēc nāves esot zemes iekšienē, vai tur kaut kur, jeb kādā 'pū' (grieķiski — kaut kur) līdz tiesas dienai; un citas tamlīdzīgas lietas, ko ieviesusi fantāzija, nezinot neko par garīgo Pasauli un tās Sauli. **Otrs** iemesls, kāpēc tie ir atvainojami, ir tas, ka viņi nevarēja zināt, ka visu to, kas uz Zemeslodes parādās, kur ir tā labas kā arī ļaunas lietas, būtu producējis Dievišķais, baidīdamies to sevī apstiprināt, lai nepiedēvētu Dievam arī ļaunās lietas, un nepieņemtu par Dievu materiālu priekšstatu, un nepadarītu Dievu un dabu par vienu lietu un šādā kārtā tos priekšstatos nesajauktu. Šie ir divi iemesli, kāpēc atvainojami ir tie, kas ticējuši, ka redzamās lietas ražo daba ar tajā no radīšanas ielikto spēju. Bet nav atvainojami tie, kuri, nocietinādami par labu Dabai, ir padarījuši sevi par ateistiem, varēdami tomēr nostiprināties par labu Dievišķajam. Nezināšana gan atvaino, bet neatceļ nocietinātu nepatieso, jo šāds nepatiesis ir sakarā ar ļauno, tātad ar elli; kālabad tie, kuri ir nocietinājušies par labu dabai tiktāl, ka Dievišķo no tās šķīruši, it neko neuzskata par grēku, tāpēc ka ikviens grēks ir kaut kas pret Dievišķo, ko viņi no sevis ir šķīruši un šādā kārtā atmetuši; un kuri garā neko par grēku neuzskata, tie pēc nāves, kad top par gariem, būdami piesaistīti ellei, gāžas negantībās saskaņā ar savām iekārēm, kurām ir ļāvuši vaļu.

351. Tie, kas tic Dievišķai iedarbībai atsevišķajās dabas lietās, var nostiprināties par labu Dievišķajam no visai daudzām lietām, kuras viņi dabā redz, tāpat, un vēl vairāk nekā tie, kas nostiprinās par labu dabai; jo tie, kas nostiprinās par labu Dievišķajam, piegriež vērību brīnišķīgajām lietām, kuras viņi ierauga tiklab augu kā arī dzīvnieku ražojumos. Augu ražojumos: ka no zemē iemestas sēkļaņas izaug sakne, caur sakni stiebrs, un cits pēc cita lapotne, lapas, ziedi, augļi, līdz pat jaunām sēklām; gluži it kā sēkla zinātu secības kārtību, jeb gaitu, kā atjaunoties. Kurš Prātīgais var domāt, ka Saule, kas ir tīra uguns, to zinātu, vai varētu ielikt savā siltumā un gaismā, lai tie tādas lietas paveiktu; tāpat, ka tā varētu veidot tajos brīnišķīgās lietas, un dzīties pēc noderīgumiem? Cilvēks, kuram Racionālā domāšana ir pacelta augstāk, tēs lietas redzēdams un apsvērdams, nevar domāt citādi, kā tās esam no Tā, Kā Gudrība ir Bezgalīga, tātad no Dieva. Tie, kuri Dievišķo atzīst, to redz un domā, bet tie, kuri neatzīst, to neredz un nedomā, tāpēc ka negrib, un šādā kārtā savu racionālo domāšanu nolaiž jutekliskajā, kas visus savus priekšstatus atvedina no gaismas, kurā ir ķermeņa jutekļi, un apstiprina to maldus, sacīdami: Vai neredzi Sauli ar tās siltumu un gaismu to darām? Kas ir tas, ko tu neredzi, vai tas ir kaut kas? Tie, kas nostiprinās par labu Dievišķajam, piegriež vērību brīnišķīgajām lietām, kādas viņi ierauga **dzīvnieku ražojumos**. Piemēram minēšu še tikai tās, ko redz Olās, ka tajās slēpjas cālis savā sēklā jeb dīgļi ar visu vajadzīgo līdz pat izšķilšanās momentam un vēl attīstības gaitai pēc izšķilšanās, līdz tas top par putnu vai lidotāju sava vecāka veidā; un piegriezdams vērību tā formai, redz, ka tā ir tāda, ka,

augstāk domādams, nevar nebūt pārsteigts, ka, piemēram, to vismazākiem tāpat kā vislielākiem, pat nedzīvajiem tāpat kā dzīvajiem, ir jušanas, proti, redzes, dzirdes, ožas, garšas, taustes, orgāni; tāpat kustību orgāni, proti, muskuļi, jo tie lido un staigā; kā arī iekšas apkārt sirdij un plaušām, ko darbina smadzenes. Ka tādas lietas ir arī necīgajiem insektiem, ir zināms no viņu anatomijas, ko daži aprakstījuši, sevišķi Svammerdams savās dabas Bībelēs. Kas visu piedēvē dabai, tie gan arī šādas lietas redz, bet domā tikai, ka tās tādas ir, un saka, ka tās ražojot daba, un saka to tāpēc, ka novērš sirdsprātu no domāšanas par Dievišķo; un kas novēršas no domāšanas par Dievišķo, tie, redzēdami brīnišķīgās lietas dabā, nespēj domāt racionāli, vēl mazāk garīgi, bet domā jutekliski un materiāli; un domā tad dabā no dabas, nevis pāri tai — tamlīdzīgi kā dara tie, kuri ir ellē, atšķirdamies no kustoņiem vienīgi ar to, ka viņiem racionalitāte ir, tas ir, ka viņi varētu saprast, un tādā kārtā citādi domāt, ja gribētu.

352. Tie, kas novērsušies no domāšanas par Dievišķo, un no tam tapuši jutekliski, redzēdami brīnišķīgās lietas dabā, nepadomā, ka acs redze ir tik rupja, ka tā redz daudzus kukainišus kopā kā vienu tumšu plankumu un ka ikkurš no tiem ir organizēts, tā ka var just un kustēties; un tādējādi, ka ir apgādāts ar muskuļu šķiedrām un asins vadiem, tāpat ar sirsniņām, plaušu pūslīšiem, iekšīnām un smadzenēm, un ka šie orgāni ir saausti no vissmalkākām substancēm dabā, un ka tie saaudumi atbilst kādai dzīvībai, kas izšķirīgi darbina to vissīkākās daļas. Ja nu acs redze ir tik rupja, ka daudz tādu kukainišu kopā, līdz ar neskaitāmām lietām ikkurā no tiem, tai rādās kā sīks plankumiņš, un tomēr tie, kuri ir jutekliski, domā un spriež pēc tādas redzēšanas, tad ir skaidrs, cik rupjš ir kļuvis viņu sirdsprāts, un kādā tumsībā viņi no tam ir, zīmējoties uz garīgām lietām.

353. Katrs no dabā redzamām lietām var nostiprināties par labu Dievišķajam, ja grib, un arī nostiprinās tas, kurš domā pēc dzīvības. Piemēram, redzēdams Debess putnus, ka ikkura to suga zina savu uzturu, un kur tas ir; pazīst no skaņas un redzēšanas savus biedrus, tāpat starp citiem, kuri ir viņu draugi, un kuri ir ienaidnieki; ka viņi pārojas, zina kopoties, mākslīgi būvē ligzdas, kur iedēj olas, tās perē, zina izperēšanas laiku, kuram beidzoties izšķīl cāliņš, tos gaužām maīgi mīl, glabā zem spārniem, sniedz tiem barību un tos mitina, un dara to, līdz tie top patstāvīgi un spēj darīt to pašu, un radīt ģimeņi savas sugas turpināšanai. Ikviens, kas grib domāt par Dievišķā ieplūsmu caur garīgo pasuuli dabīgajā, var to šajās lietās redzēt un var arī, ja grib, savā sirdī sacīt, ka tādas zināšanas nevar ieplūst viņos no dabīgās Saules ar tās gaismas stariem, jo Saule, no kuras dabai ir tās izcelsme un būtība, ir tīra uguns, un tāpēc tās gaismas stari ir pilnīgi nedzīvi; un šādā kārtā viņi var secināt, ka tādas lietas ir no Dievišķās Gudrības ieplūsmas dabas pēdējās lietās.

354. Katrs no dabā redzamajām lietām var nostiprināties par labu Dievišķajam, redzēdams kāpuros, kuri aiz zināmas iekāres patikas tiecas un dzenas pārvērsties no sava zemiskā stāvokļa kādā debešķīgam stāvoklim analogiskā, un tālab nolien piemērotās vietās un iekūņojas it kā dzemdē, lai atdzimtu, un tur taptu /attiecīgiem latviešu vārdiem trūkstot/ par chrysalides, aureliae, eruciae, nvmphae, un beidzot par tauriņiem; un tad, izgājuši cauri šai metamorfozei, un apveltīti, skatoties pēc savas sugas, ar skaistiem spārniem, izlido gaisā kā savā debesī, un tur priecīgi rotaļājas, pārojas, dēj olas, un gādā sev pēcnācējus; un pa tam pārtiek no mīlīgas un saldās barības no ziediem. Kurš, kas no redzamām dabas lietām nostiprinās par labu Dievišķajam, neredz viņos, kā kāpuros, zināmu cilvēka zemiskā stāvokļa attēlu; un viņos, kā tauriņos, debešķīga stāvokļa attēlu? Bet tie, kas nocietinās par labu dabai, tās lietas gan redz, bet, atmezdami prātā cilvēka nākamo debešķīgo stāvokli, sauc tās par tīri dabīgiem instinktiem.

355. Katrs no dabā redzamajām lietām var nostiprināties par labu Dievišķajam, ņemdam vērā to, kas ir zināms par Bitēm, ka tās zina no zālēm un ziediem vākt vasku un izsūkt medu, kā arī būvēt šūnas it kā mājiņas, un izkārtot tās pilsētas veidā ar ielām, pa kurām tās ieiet un pa kurām iziet; ka no tālienes tās saož ziedus un zāles, no kā vāc vaskus mājai un medu pārtikai un, ar to pilnas būdamas, lido atpakaļ tiešā virzienā uz savu stropu. Tā viņas gādā sev pārtiku nākamai ziemai, it kā to paredzēdamas un zinādamas. Viņas ieceļ sev arī kundzi kā ķēniņieni, no kuras turpinās pēcnācēji, un būvē tai pāri sev galmu ar satelītiem visapkārt, un kura, kad dēšanas laiks pienācis, iet satelītu pavadībā no šūniniņas uz šūniņu, un iedēj olas, kuras tai sekodamais pūlis aizvasko, lai tās neciestu no gaisa. No tām viņām top jauna paaudze. Vēlāk, kad šī līdz savam laikam paaugusies, kad spēj to pašu darīt, tiek no mājas izraidīta, un izraidītais spiets papriekš sapulcējas, un tad barā, lai sabiedrība neizklistu, izlido uzmeklēt sev mājvietu. Uz rudens pusi arī nederīgie trani tiek izraidīti, un tiem atņem spārnus, lai negriežas atpakaļ un nepatērē viņu barību, kuras sagādei tie nav pūlējušies; un vēl citas lietas. No tā var redzēt, ka noderīguma

labad, ko tās sagādā Cilvēku Dzimumam, tām no garīgās Pasaules ieplūsmas ir valdības forma, kāda ir cilvēkiem zemēs, un pat eņģeļiem debesīs. Kurš cilvēks, kam ir nebojāts prāts, neredz, ka tādas lietas viņam nav no dabīgās Pasaules? Kas Saulei, no kuras ir daba, ir kopējs ar valdīšanas formu, kas ir līdzīga un analogiska debešķīgai valdīšanai? No šīm un līdzīgām citām lietām pie bezprāta dzīvniekiem, dabas apliecinātājs un pagodinātājs nocietinās par labu dabai, kad Dieva apliecinātājs un pagodinātājs no tām pašās nostiprinās par labu Dievišķajam; jo garīgs cilvēks redz tajās garīgo, un dabīgs cilvēks redz tajās dabīgo; tādā kārtā katrs redz lietas tādas, kāds viņš pats ir. Kas uz mani attiecas, man tādas lietas liecināja par garīgu ieplūsmu dabīgajā, jeb garīgās Pasaules ieplūsmu dabīgajā Pasaulē, tātad par ieplūsmu no Kunga Dievišķās Gudrības. Apsver arī, vai tu vari analītiski domāt par kādu valdīšanas formu, vai par kādu pilsonisku likumu, vai par kādu morālisku tikumu, vai par kādu garīgu patiesību, neieplūstot Dievišķajam no tā Gudrības caur garīgo Pasauli; Kas uz mani zīmējas, ne es varēju, nedz varu tā domāt, jo esmu manijis to ieplūsmu jaušamā un jūtamā kārtā nu jau nepārtraukti 19 gadus, kāpēc saku to pēc tā, kam esmu bijis liecinieks.

356. Vai kaut kam dabīgam var būt noderības nolūks, un vai tas var izkārtot noderīgumus pēc kārtas un noteiktās formās? To var neviens cits kā tikai Gudrais; un universu tā iekārtot un izveidot var neviens cits kā Dievs, Kā Gudrība ir Bezgalīga. Kurš cits, vai kas cits, var paredzēt un sagādāt visu vajadzīgo cilvēku uzturam un apģērbam; uzturam no zemes augļiem un dzīvniekiem, un drēbes no tiem pašiem? Starp brīnumlietām ir vēl tas, ka niecīgie kāpuri, ko sauc par zīdkāpuriem, ieģērbj zīdā un lieliski rotā ir sievietes, ir vīriešus no Ķēniņienēm un Ķēniņiem līdz pat kalponēm un sulaiņiem; un ka niecīgie insekti, kādi ir bites, sagādā vasku svecēm, no kuriem atmirdz Tempļi un Pilis. Šīs un vairākas citas lietas ir izcili galvojumi, ka Kungs no Sevis caur garīgo Pasauli veic visas lietas, kas dabā rodas.

357. Sacītam piemetināms, ka garīgajā Pasaulē redzēju tos, kuri pēc redzamajām lietām Pasaulē bija nocietinājušies par labu dabai tiktāl, ka bija tapuši par Ateistiem; un ka viņu Saprāts garīgā gaismā parādījās atvērts apakšā, bet aizvērts augšā — aiz tā iemesla, ka viņi savā domāšanā bija raudzījušies lejup uz zemi, un ne augšup uz Debesi. Pāri jutekliskajam, kas ir viszemākais saprāta iecirknis, viņos parādījās it kā sega: dažos zibsņojoša un elles uguns, dažos melna kā sodrēji, un dažos bāla kā liķis. Lai tad nu katrs sargās nocietināties par labu dabai, bet lai nostiprinās par labu Dievišķajam, jo iespējas netrūkst.

*

PIEKTĀ DAĻA. PAR CILVĒKA RADĪŠANU

67. KUNGS CILVĒKĀ IR RADĪJIS UN IZVEIDOJIS DIVUS VIŅA UZŅĒMĒJUS UN MĀJOKĻUS, KO SAUC PAR GRIBU UN SAPRĀTU; GRIBU — VIŅA DIEVIŠĶAJAI MĪLESTĪBAI, UN SAPRĀTU — VIŅA DIEVIŠĶAJAI GUDRĪBAI

358. Runa bija par Dieva-Radītāja, Kurš ir Kungs kopš mūžības, Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību; un par Universa Radīšanu; tagad sakāms kaut kas par cilvēka Radīšanu. Lasāms, ka Cilvēks ir radīts Dieva attēlā pēc Viņa līdzības (1. Moz. 1,26). Ar 'Dieva attēlu' tur domāta Dievišķā Gudrība, un ar 'Dieva līdzību' — Dievišķā Mīlestība, jo Gudrība nav nekas cits kā Mīlestības attēls, jo mīlestība nostatās redzama un pazīstama gudrībā, un tā kā tur to redz un pazīst, tad gudrība ir tās attēls. Mīlestība ir arī dzīvības Esme (Esse), un gudrība ir dzīvības Izpausme (Existere) no tās. Dieva līdzība un attēls visai skaidri parādās eņģeļos, jo mīlestība no iekšienes atspīd viņu sejā, un gudrība parādās viņu skaistumā, un skaistums ir viņu mīlestības forma. Esmu to redzējis un atzinis.

359. Cilvēks nevar būt Dieva attēls pēc Viņa līdzības, ja Dievs nav viņā, un nav viņa visieکشējākā dzīvība. Ka Dievs ir cilvēkā, un no visieکشējākā ir viņa dzīvība, tas secināms no iepriekš 4.–6.nr. aprādītā, ka Vienīgi Dievs ir dzīvība, un ka cilvēki un eņģeļi ir dzīvības uzņēmēji no Viņa. Zināms ir arī no Vārda, ka Dievs ir cilvēkā, un dara pie viņa Sev dzīvokli; un tā kā tas no Vārda ir zināms, tad sludinātāji mēdz klausītājiem teikt, lai tie sagatavojas Dieva uzņemšanai, ka Viņš tajos ieietu, un būtu viņu sirdīs, un lai tie būtu Viņa mājoklis. Tamlīdzīgi runā arī aizgrābtais (devotus) Dievu lūgdams. Tā daži vēl atklātāk saka par Svēto Garu, ko tic sevi esam, būdami svētā Dedzībā, un aiz tās domā, runā un sludina. Ka Svētais Gars ir Kungs, nevis kāds personīgs Dievs par sevi, ir radīts **Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Kungu** 51.52.53. nr. Jo Kungs saka: "Tanī dienā jūs atzīsiet, ka jūs esat Manī, un Es jūsos" (Jņ.14,20.21). Tamlīdzīgi teikts arī 15. nod. 4.5; un 17. nod. 23.

360. Tā kā nu Kungs ir Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība, un šīs divi lietas būtiski ir Viņš, tad, lai mājotu cilvēkā, un dotu cilvēkam dzīvību, Viņam nepieciešami bija jārada un jāveido cilvēkā Sevi uzņēmēji trauki un mājokļi; viens Mīlestībai, un otrs Gudrībai. Šos uzņēmējus traukus un mājokļus pie cilvēka sauc par Gribu un Saprātu; Mīlestības uzņēmēju un mājokli — par Gribu, un Gudrības uzņēmēju un mājokli — par Saprātu. Ka šie divi pie cilvēka ir Kunga, un ka no tiem diviem cilvēkam ir visa dzīvība, būs redzams turpmāk.

361. Ka tie divi, Griba un Saprāts, ir ikkuram cilvēkam, un izšķiras savā starpā kā mīlestība un gudrība savā starpā, tas Pasaulē ir zināms un nav zināms. Zināms tas ir no vispārējās jaušanas, un nav zināms no domāšanas, un vēl mazāk, aprakstot pēc tās. Jo kurš cilvēks no vispārējās jaušanas nezina, ka griba un saprāts ir divas izšķirīgas lietas pie cilvēka?, jo katrs to jauš, dzirdēdams kādu sakām, un arī pats var sacīt otram: "Šis cilvēks labi grib, bet labi nesaprot; bet šis labi saprot, bet labi negrib; es mīlu to, kurš labi saprot un labi grib, bet nemīlu to, kurš labi saprot, bet slikti grib." Bet kad tas pats cilvēks par gribu un saprātu domā, viņš tos par diviem nepataisa un neizšķir, bet sajauc. Iemesls tas, ka domāšanai ir sakars ar ķermeņa redzi. Vēl mazāk viņš aptver, ka griba un saprāts ir divas atšķirīgas lietas, kad raksta. Iemesls tas, ka tad domāšanai ir sakars ar juteklisko, kas ir cilvēka pašdaba. No tam nākas, ka daži var labi domāt un runāt, bet nevar tomēr labi rakstīt. Šī ir kopēja īpašība sieviešu dzimumam. Tamlīdzīgi ir ar daudzām citām lietām. Kurš no vispārējās jaušanas nezina, ka cilvēks, kas labi dzīvo, tiek glābts, un kas slikti dzīvo, tiek pazudināts? tāpat, ka cilvēks, kas labi dzīvo, nāk starp eņģeļiem, un tur redz, dzird un runā kā cilvēks; kā arī, ka tam, kurš rīkojas taisnīgi taisnības pēc, un pareizi pareizības pēc ir sirdsapziņa? Bet pamezdams vispārējo jaušanu, un sākdam par tām lietām domāt, nezina, kas ir sirdsapziņa, nedz arī, ka dvēsele var redzēt, dzirdēt un runāt kā cilvēks; nedz arī, ka dzīves labais ir kas vairāk nekā dot nabagajiem. Un ja tu par tām lietām pēc domāšanas raksti, tad tu apstiprini tās ar šķitumiem un maldiem, kā arī skanīgiem un nenozīmīgiem vārdiem. No tam nākas, ka daudzi izglītotie, kas daudz domājuši, un vēl vairāk tie, kas rakstījuši, vispārējo jaušanu sevi ir novājinājuši un aptumšojuši, un pat izpostījuši; un ka vientiesīgie skaidrāk redz, kas ir labais un patiesais, nekā tie, kuri domā sevi esam gudrākus par viņiem.

Tā vispārējā jaušana ir no Debess ielūsmas, un iekrīt domāšanā līdz pat redzēšanai; bet

domāšana, kas no vispārējās jaušanas šķirta, iekrīt iztēlē no redzēšanas un no pašdabas. Ka tā tas ir, to tu pats pieredzētu: Pasaki kādam, kurš ir vispārējā jaušanā, kaut ko patiesu, un viņš to redzēs; pasaki, ka mēs esam, dzīvojam un rosāmies no Dieva un Dievā, un viņš to redzēs; pasaki, ka Dievs mājo pie cilvēka mīlestībā un gudrībā, un viņš to redzēs; tālāk pasaki viņam, ka griba ir mīlestības uzņēmēja, un ka saprāts ir gudrības uzņēmējs, un mazliet paskaidro, un viņš to redzēs; pasaki, ka Dievs ir pati Mīlestība un pati Gudrība, un viņš to redzēs; pavaicā viņam, kas ir sirdsapziņa, un viņš pateiks. Bet pasaki to pašu kādam Izglītotam, kurš nav domājis no vispārējās jaušanas, bet no principiem vai idejām, kas pieņemti ar redzēšanu no pasaules, un viņš neredzēs. Apsver pēc tam, kurš no viņiem ir gudrāks.

68. GRIBA UN SAPRĀTS, KAS IR MĪLESTĪBAS UN GUDRĪBAS UZŅĒMĒJI, IR SMADZENĒS VISCAUR UN IKKURĀ TO DAĻĀ, UN NO TURIENES ĶERMENĪ VISCAUR UN IKKURĀ TĀ DAĻĀ

362. Šis Ietas aprādāmas sekošā kārtībā:

- I. Ka Mīlestība un Gudrība, un no tām Griba un Saprāts izveido pašu īsteno cilvēka dzīvību.
- II. Ka cilvēka dzīvība savos sākumos ir Smadzenēs, un atvasinājumos — ķermenī.
- III. Ka kāda ir dzīvība sākumos, tāda tā ir viscaur un ikkurā daļā.
- IV. Ka dzīvība caur tiem sākumiem ir no ikkuras daļas veselajā, un no veselā ikkurā daļā.
- V. Kāda ir mīlestība, tāda ir gudrība, un tāds no tam ir cilvēks.

363. **I. Ka Mīlestība un Gudrība, un no tām Griba un Saprāts izveido pašu īsteno cilvēka dzīvību.** Gandrīz neviens nezina, kas ir dzīvība, par to domādams, jo tā izliekas kā kaut kas gaisīgs, par ko trūkst priekšstata. Tā tas liekas, nezinot, ka Vienīgi Dievs ir dzīvība, un ka Viņa dzīvība ir Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība; no kam ir skaidrs, ka arī cilvēkā nekas cits ir dzīvība, un ka tanī pakāpē, kādā viņš to uzņem, viņam ir dzīvība. Ir zināms, ka no Saules iziet siltums un gaisma, un ka visas lietas universā ir to uzņēmējas, un ka tanī pakāpē, kādā tos uzņem, tās iesilda un gaismo. Tā arī no Saules, kurā ir Kungs, izejošais siltums ir Mīlestība, un izejošā gaisma ir Gudrība — kā šīs grāmatas Otrajā Daļā ir rādīts. No šīm divām, kuras iziet no Kunga kā Saules, ir tātad dzīvība.

Ka mīlestība un gudrība no Kunga ir dzīvība, var spriest arī no tam, ka cilvēks, mīlestībai viņu pametot, sastingst, un gudrībai viņu pametot, top truls; un ja tās viņu pilnīgi pamestu, tad izdzistu. Ir vairākas pie mīlestības piederīgas lietas, kurām ir citi nosaukumi, tāpēc ka tās ir mīlestības atvasinājumi, kādas ir tieksmes, iekāres, vēlmes, un to tīksmes un patikas; un ir vairākas pie gudrības piederīgas lietas, kā jaušana, pārdoma, atminēšanās, domāšana, vērošana; un ir vairākas pie tām abām, tā mīlestības kā arī gudrības, piederīgas lietas, kā piekrišana, izlemšana, un rīcības nodoms, un vēl citas. Tās gan visas pieder pie abām, bet nosaukumu tās gūst no spēcīgākā un tuvākā. Vispēdēji no tām abām atvasinās maņas, kuras pieder pie redzes, dzirdes, ožas, garšas un taustes, līdz ar to patikām un mīlīgumu. Šķītums ir, ka acs redz, bet īstenībā saprāts ir tas, kas redz ar acs palīdzību, kāpēc redzēšanu izsaka arī par saprātu; šķītums ir, ka auss dzird, bet saprāts ir tas, kas dzird ar auss palīdzību, kāpēc dzirdēšanu izsaka arī par uzmanību un uzklausišanu, kas pieder pie saprāta. Šķītums ir, ka deguns ož, un ka mēle garšo, bet saprāts ir tas, kas ar savu jaušanu ož, un arī garšo, kāpēc arī ošanu un garšošanu izsaka par jaušanu; un tā tālāk. Visu šo un to lietu avoti ir mīlestība un gudrība; no kā var spriest, ka šīs divas veido cilvēka dzīvību.

364. Ka Saprāts ir gudrības uzņēmējs, to katrs redz; bet maz ir to, kas redz, ka griba ir mīlestības uzņēmēja. Iemesls ir tas, ka griba neko nedara pati no sevis, bet dara ar saprāta palīdzību; un tad vēl, ka, gribas mīlestībai pārejot saprāta gudrībā, tā papriekš pārvēršas kādā tieksmē, un šādā kārtā pāriet saprāta gudrībā, un tieksmi (affectio) nejauš citādi kā kādu domāšanas, runāšanas un darīšanas tīksmi, kurai nemēdz piegriezt vērību. Ka tā mīlestība tomēr ir no turienes, t.i., no gribas, ir skaidrs no tam, ka katrs grib to, ko mīl, un negrib to, ko nemīl.

365. **II. Ka cilvēka dzīvība savos sākumos ir Smadzenēs, un atvasinājumos — ķermenī.** Sākumos tā ir savās pirmajās formās, un atvasinājumos tā ir no pirmajām darinātās un veidotās formās; un ar dzīvību tās sākumos ir domāta griba un saprāts. Šie divi ir tie, kas Smadzenēs ir savos sākumos, un Ķermenī savos atvasinājumos. Ka sākumi jeb pirmās dzīvības formas ir Smadzenēs, redzams 1) No pašas jaušanas, ka cilvēks, pievērsdams prātu (mentem) un domādams, jauš sevi domājam Smadzenēs; acs redzi viņš it kā ievēl, un pieri tur spraigu, un jauš, ka raudzišanās notiek viņā iekšēji, visvairāk pierē un

drusku augstāk. 2) No cilvēka veidošanās dzemdē; ka Smadzenes jeb galva ir pirmais veidojums, un arī vēlāk tā vēl ilgi ir lielāka par ķermeni. 3) Ka galva ir augšā, un ķermenis apakšā; un saskaņā ar kārtību ir, ka augstākais iedarbojas zemākajā, nevis otrādi. 4) Ka, iebojājot smadzenes vai nu dzemdē, vai no kāda ievainojuma, vai no kādas slimības, vai no pārlietas piepūles, domāšana ir traucēta, un sirdsprāts dažkārt jūk. 5) Ka visas ķermeņa ārīgās maņas, kuras ir redze, dzirde, oža, garša, līdz ar vispārējo maņu, kas ir tauste, ir galvas priekšpusē, ko sauc par seju, un ar nervu palīdzību ir tiešā sakarā ar smadzenēm, un savu sensitīvo un aktīvo dzīvību gūst no turienes. 6) No tam nākas, ka rosmes, kuras pieder pie mīlestības, zināmā gleznā parādās sejā; un ka domas, kuras pieder pie gudrības, zināmā gaismā parādās acīs. 7) No anatomijas ir arī zināms, ka visi nervi no smadzenēm caur pakausi iet lejup uz ķermeni, un nav neviena, kas no ķermeņa paceltos caur pakausi uz smadzenēm; un kur nervi ir savos sākumos un pirmajās formās, tur arī dzīvība ir savos sākumos un pirmajās formās; kurš varētu noliegt, ka dzīvības izcelsme ir tur, kur ir nervu Izcelsme? 8) Pavaicā kādam, kurš ir vispārējā jaušanā: Kur ir domāšana, vai, kur tu domā? un tas atbildēs, ka galvā; un pēc tam pavaicā kādam, kurš ierādījis dvēselei sēdekli vai nu kādā dziedzerī, vai sirdī, vai kur citur: Kur ir rosme un domāšana no tās savā pirmveidā, vai ne Smadzenēs? — un viņš atbildēs, ka nē, vai ka nezina. Šis nezināšanas iemeslu tu redzēsi iepriekš 361. nr.

366. III. Ka kāda ir dzīvība savos sākumos, tāda tā ir viscaur un ikkurā viņa daļā. Lai to jaustu, pasacīsim, kur tie sākumi smadzenēs ir, un kā no tiem top atvasinājumi. Kur tie sākumi smadzenēs ir, tas ir skaidrs no Anatomijas. No tās ir zināms, ka ir divējas Smadzenes, un ka tās turpinās no Galvas mugurkaulā; un ka tās sastāv no divējām substancēm, ko sauc par garozas substanci, un par serdes substanci; un ka garozas substance sastāv no neskaitāmiem it kā dziedzerīšiem un serdes substance no neskaitāmām it kā šķiedrām. Tā kā nu tie dziedzerīši ir to šķiedriņu galvas, tad tie ir arī to sākumi; jo tās šķiedras no tiem iesākas, un tad iet tālāk, un savā secībā sasaistās kopā nervos, un, kopā sasaistītas jeb par nerviem tapušas, nolaižas maņu orgānos sejā, un motoriskajos orgānos ķermeni, un tos veido. Apvaicājies kādam anatomijas zinātnes pratējam, un tu pārlicināsies. Tā garozas jeb dziedzerveidīgā substance veido smadzeņu virskārtu, tāpat arī svītrains ķermeņu virskārtu, no kuriem iesākas garenās Smadzenes un izveido Mazo smadzeņu vidu, un arī Mugurkaula smadzeņu vidu. Bet serdes jeb šķiedru substance it visur iesākas un iziet no turienes, un no tās ir nervi, no kuriem ir visi ķermeņa audi. Ka tā tas ir, to māca Paša vērojumi. Kas šīs lietas zina vai nu no anatomijas zinātnes, vai no tās zinātnes pratējiem apstiprinātas, tie var redzēt, ka dzīvības sākumi nav nekur citur kā tur, kur iesākas tās šķiedras, un ka tās šķiedras nevar iziet pašas no sevis, bet no tiem sākumiem. To sākumu jeb iesākumu, kas izskatās kā dziedzerīši, ir gandrīz neskaitāmi daudz. To daudzumu var pielīdzināt zvaigžņu daudzumam universā; un šķiedriņu daudzumu no tiem var pielīdzināt staru daudzumam, kas iziet no zvaigznēm, un nes to siltumu un gaismu zemēm. To dziedzerīšu daudzumu var pielīdzināt arī eņģelisko biedrību daudzumam Debesīs, kuras arī ir neskaitāmas un, kā man teikts, ir tamlīdzīgā kārtībā; un no tiem dziedzerīšiem izejošo šķiedriņu daudzumu var pielīdzināt garīgam patiesajam un labajam, kas līdzīgi stariem no turienes nolaižas. No tam nākas, ka cilvēks ir kā universs, un kā Debess vismazākā veidā — kā iepriekš bieži teikts un rādīts. No tam var spriest, ka, kāda ir dzīvība sākumos, tāda tā ir atvasinājumos no tiem, jeb kāda ir dzīvība savos pirmveidos Smadzenēs, tāda tā ir lietās, kuras Ķermeni no tiem cēlušas.

367. IV. Ka dzīvība caur tiem sākumiem ir no ikkuras daļas veselajā, un no veselā ikkurā daļā, tas tāpēc, ka veselais, kas ir smadzenes līdz ar ķermeni, savā izcelsmē sastāv ne no kā cita kā šķiedrām, kuras iziet no saviem sākumiem smadzenēs, jo citur to izcelsmes nav — kā tas ir skaidrs no nupat iepriekš 366. nr. rādītā. Tātā kārtā veselais pastāv atkarībā no ikkuras daļas. Ka dzīvība caur tiem sākumiem no veselā ir arī ikkurā daļā, tas tāpēc, ka veselais piešķir ikkatrai daļai tās uzdevumu un vajadzīgo, un šādā kārtā padara to par daļu veselajā. Ar vārdu sakot, veselais eksistē atkarībā no daļām, un daļas pastāv atkarībā no veselā. Ka pastāv tāda savstarpēja kopība, un atkarībā no tās saistība, tas ir skaidrs no daudzām lietām ķermeni. Jo tur ir tamlīdzīgi kā kādā Pilsētā, Republikā un Ķēniņvalstī, kur kopība rodas no cilvēkiem, kuri ir tās daļas, un ka daļas jeb cilvēki pastāv atkarībā no kopības. Tamlīdzīgi ir ar ikvienu lietu, kas ir kādā formā, sevišķi cilvēkā.

368. V. Kāda ir mīlestība, tāda ir gudrība, un tāds no tam ir cilvēks. Jo kāda ir mīlestība un gudrība, tāda ir griba un saprāts; jo, kā iepriekš rādīts, griba ir mīlestības uzņēmēja, un saprāts ir gudrības uzņēmējs, un šie divi izveido cilvēku un viņa kādību.

Mīlestība ir daudzējāda, un tik daudzējāda, ka tās variantu ir neskaitāmi daudz — kā to var konstatēt no Cilvēku Dzimuma zemēs un Debesīs: nav neviena cilvēka un neviena eņģeļa tik līdzīga otram,

ka nebūtu nekādas atšķirības, un mīlestība ir tā, ar ko tie atšķiras, jo katrs ir pats sava mīlestība. Mēdz domāt, ka gudrība ir tā, ar ko tie atšķiras, bet gudrība ir no mīlestības, un ir tās forma; jo mīlestība ir dzīvības esme, un gudrība ir dzīvības izpausme no tās esmes. Pasaulē mēdz domāt, ka cilvēku veido saprāts; bet tā mēdz domāt tāpēc, ka saprāts var pacelties debess gaismā — kā iepriekš rādīts, un cilvēks tā var likties gudrs esam; bet tā saprāta daļa, kura paceļas pāri mīlestībai, tas ir, kura pie mīlestības nepieder, gan izliekas esam cilvēka, tātad ka cilvēks ir tāds, bet tas ir šķitums; jo tā saprāta daļa, kura paceļas pāri, gan pieder pie mīlestības zināt un gudram būt, bet nepieder reizē pie mīlēšanas izlietot dzīvē to, ko zina, un kādā ziņā ir gudrs; kālab tā Pasaulē vai nu ar laiku izzūd, vai kavējas ārpus atmiņas lietām pie tās robežām kā atkritums, kālabad pēc nāves tā atdalās nost, un nepaliek nekas vairāk par to, kas saskan ar paša gara mīlestību. Tā kā cilvēka dzīvību, un tādējādi pašu cilvēku, veido mīlestība, tad visas debess biedrības, un visi eņģeļi biedrībās, ir sabiedroti pēc viņu mīlestības rosmēm, un neviena biedrība un neviens eņģelis biedrībā pēc kaut kā, kas pieder pie saprāta, kurš no viņa mīlestības būtu šķirts. Tamlīdzīgi ir arī ellēs un to biedrībās, bet pēc mīlestībām, kuras ir debešķīgajām mīlestībām pretējas. No tam var redzēt, ka, kāda ir mīlestība, tāda ir gudrība, un ka no tam tāds ir cilvēks.

369. Atzīts gan tiek, ka cilvēks esot tāds, kāda ir viņa valdošā mīlestība, bet tāds viņš esot tikai sirdsprāta un rakstura ziņā, bet ne ķermeņa ziņā, tātad ne viscaur tāds. Bet no daudz pieredzējumiem garīgajā Pasaulē man ir zināms, ka cilvēks no galvas līdz papēdim, jeb no pirmajām formām galvā līdz pēdējām ķermenī, ir tāds, kāda ir viņa mīlestība. Jo tanī Pasaulē visi ir savas mīlestības formas; eņģeļi ir debešķīgas mīlestības formas, un velni ir ellišķas mīlestības formas; šiem ir deformēta seja un ķermenis, bet tiem ir skaista seja un ķermenis. Un kad viņu mīlestībai uzbrūk, viņu sejas mainās, un ja tai stipri uzbrūk, viņi pavisam izzūd; šī ir īpatnēja parādība tanī pasaulē. Tā tas notiek tāpēc, ka viņu ķermenis līdz ar viņu sirdsprātu izveido vienu veselu. Iemesls tam ir skaidrs no iepriekš teiktā, ka visi ķermeņa piederumi ir atvasināti, tas ir, ar šķiedru palīdzību sausti no to sākumiem, kuri ir mīlestības un gudrības uzņēmēji; un kad sākumi ir tādi /proti, debešķīgi vai ellišķi/, tad atvasinājumi no tiem nevar būt citādi; kālab, kurp dodas sākumi, turp atvasinājumi seko, jo tie nav atdalāmi. No tam nākas, ka tas, kurš paceļ savu Sirdsprātu uz Kungu, ir viscaur pacelts; un ka tas, kurš nomet savu sirdsprātu ellē, ir viscaur nomests; kāpēc viss cilvēks, skatoties pēc savas dzīvības mīlestības, nāk pēc nāves vai nu Debesī vai Ellē. No Eņģeliskas gudrības ir atklāts, ka cilvēka Sirdsprāts ir pats cilvēks, tāpēc ka Dievs ir Cilvēks; un ka ķermenis ir sirdsprāta ārīgais piederums, kas jūt un darbojas; un ka tādā kārtā tie ir viens, un ne divi.

370. Vērojams ir, ka pašas locekļu, orgānu un iekšu formas cilvēkā paša viņu saauduma ziņā ir veidotas no šķiedrām, kas cēlušās no saviem sākumiem Smadzenēs, bet ka fiksētas tās ir substancēs un vielās, kādas ir zemēs, un no zemēm gaisā un aitērā — kas notiek ar asinu palīdzību; kāpēc, lai visas ķermeņa daļas savos veidojumos pastāvētu un šādā kārtā turpinātu veikt savus uzdevumus, cilvēks ir uzturams ar materiālu barību, un pastāvīgi atjaunojams veseluma stāvoklī.

69. PASTĀV ATBILSTĪBA GRIBAI AR SIRDĪ, UN SAPRĀTAM AR PLAUŠĀM

371. Tas aprādāms šādā secībā:

I. Ka viss, kas pieder pie Sirdsprāta, attiecas uz Gribu un Saprātu, un viss, kas pieder pie ķermeņa — uz Sirdi un Plaušām.

II. Ka pastāv gribas un saprāta atbilstība sirdij un plaušām, un no tam visu sirdsprāta piederumu atbilstība visiem ķermeņa piederumiem.

III. Ka griba atbilst sirdij.

IV. Ka saprāts atbilst plaušām.

V. Ka, pastāvot tādai atbilstībai, iespējams atsegt daudzus noslēpumus, zīmējoties uz gribu un saprātu, un tādējādi arī uz mīlestību un gudrību.

VI. Ka cilvēka Sirdsprāts ir viņa gars, un ka gars ir cilvēks, un ka ķermenis ir tā ārējs piederums, ar ko sirdsprāts jeb gars jūt un darbojas savā Pasaulē.

VII. Ka cilvēka gara saistība ar ķermeni pastāv viņa gribas un saprāta atbilstībā viņa sirdij un plaušām; un atšķirtība ir, ja nav atbilstības.

372. **I. Ka viss, kas pieder pie Sirdsprāta, attiecas uz Gribu un Saprātu, un viss, kas pieder pie ķermeņa — uz Sirdi un Plaušām.** Ar 'sirdsprātu' ir domāts nekas cits kā griba un saprāts, kuri savā

apjomā ir viss, kas cilvēku rosmīna un ko cilvēks domā, tātad viss, kas pieder pie cilvēka rosmēm un domāšanas. Lietas, kas cilvēku rosmīna, pieder pie viņa gribas, un tās, ko viņš domā — pie viņa saprāta. Ka visas cilvēka domāšanas lietas pieder pie viņa Saprāta, tas ir zināms, jo cilvēks domā ar saprātu; bet ka viss, kas cilvēku rosmīna, pieder pie viņa gribas, tas nav tā zināms. Zināms tas tā nav tāpēc, ka domādams cilvēks savai rosmei vēribu nepiegrīez, bet vienīgi tam, ko domā; tāpat kā, dzirdēdams kādu runājam, nepiegrīez vēribu viņa balss skaņai, bet pašai runai — lai gan ar rosme domāšanā ir tamlīdzīgi kā ar balss skaņu runāšanā, kālabad no runātāja balss skaņas pazīst viņa rosme, un no runāšanas viņa domāšanu. Ka rosme (affectio) pieder pie gribas, tas tāpēc, ka ikviena rosme pieder pie kādas mīlestības, un mīlestības uzņēmēja ir griba — kā iepriekš rādīts. Kurš nezina, ka rosme pieder pie gribas, tas sajauc rosme ar saprātu, sacīdams, ka tā esot viens ar domāšanu, jebšu tās nav viens, bet darbojas kopā kā viens. Ka cilvēki tās sajauc, tas ir skaidrs no parastas runāšanas, kad saka: 'to es domāju darīt', tas ir, to es gribu darīt. Bet ka tās ir divas lietas, tas arī ir skaidrs no parastās runāšanas, kad saka: 'par šo lietu es gribu padomāt'; un kad par to domā, tad gribas rosme ir saprāta domāšanā — tāpat kā balss skaņa ir runāšanā — kā teikts. Ka visas ķermeņa lietas attiecas uz sirdi un plaušām, tas ir zināms; bet ka pastāv sirds un plaušu atbilstība gribai un saprātam, tas nav zināms — kālab par šo lietu turpmāk būs runa.

373. Tā kā griba un saprāts ir mīlestības un gudrības uzņēmēji, tad tie divi ir organiskas formas, jeb formas, kas organizētas no vistīrākām substancēm; jo, lai tie būtu uzņēmēji, tad tiem tādām jābūt. Tas nav iebildums, ka to organizācija acij nav redzama, jo tā ir iekšpus tās redzēšanas, arī pastiprinot to ar mikroskopiem. Redzēšanā nenāk arī vismazākie kukaiņi, kuros arī ir jušanas un kustēšanās orgāni, jo viņi jūt, kā arī staigā un lido. Ka arī tiem ir smadzenes, sirdis, plaušu pūslīši, iekšas, to asredzgi pētnieki ar mikroskopiem viņu anatomijā ir atklājuši. Ja nu pat tie kukaiņi redzēšanai nerādās, un vēl mazāk viņu iekšīgas, no kurām tie veidoti, un ja nav noliedzams, ka tās ņos līdz pat atsevišķiem sikiuniem ir organizētas — kā tad var teikt, ka abi mīlestības un gudrības uzņēmēji, ko sauc par gribu un saprātu, nav organizētas formas? Kā var mīlestība un gudrība, kas ir dzīvība no Kunga, iedarboties kādā ne subjektā, vai kaut kādā lietā, kas substancīāli neeksistē? Kā citādi var domāšana iekšā turēties, un kā var kāds runāt no domāšanas, kas iekšā neturas? Vai Smadzenes, kur domāšana notiek, nav pilnas organisku formu, un vai ikkura daļa tur nav organizēta? Pašas organiskas formas tur pat kailai acij redzamas, un sevišķi kortikālajā substancē gribas un saprāta uzņēmēji savos sākumos, kur tie saskatāmi kā mazi dziedzerīši (skaties, kas par to teikts iepriekš 366. nr.). Nedomā, lūdzu, par šīm lietām pēc tukšuma priekšstata, jo tukšums ir nekas, un kur nekā nav, tur iekšā nekas netop, un no nekā nekas nerodas. Par tukšuma priekšstatu skaties iepriekš 82. nr.

374. **II. Ka pastāv gribas un saprāta atbilstība sirdij un plaušām, un no tam visu sirdsprāta piederumu atbilstība visiem ķermeņa piederumiem.** Šī lieta ir jauna, tāpēc ka līdz šim nebija zināma — aiz tā iemesla, ka nebija zināms, kas ir garīgais, un kā tas atšķiras no dabīgā, — un tāpēc nebija zināms, kas ir atbilstība; jo garīgās lietas atbilst dabīgajām, un tādā kārtā pastāv to saistība. Teikts, ka līdz šim nebija zināms, kas ir garīgais, un kā tas atbilst dabīgajām, un tāpēc, kas atbilstība ir, un tomēr abas šīs lietas varēja būt zināmas.

Kurš nezina, ka rosme un domāšana ir garīgas lietas, un tāpēc, ka viss, kas pie rosme un domāšanas pieder, ir garīgs? Kurš nezina, ka darbība un runāšana ir dabīgas lietas, un ka tāpēc viss, kas pie darbības un runāšanas pieder, ir dabīgs? Kurš nezina, ka rosme un domāšana, kas ir garīgas lietas, dara cilvēku darbojamies un runājam? Un kurš nevar no tam zināt, ka garīgās lietas atbilst dabīgajām? Vai domāšana nedara mēli runājam, un rosme līdz ar domāšanu ķermeni darbojamies? Tās ir divi atšķirīgas lietas; es varu domāt un nerunāt; un varu gribēt un nedarīt; un zināms ir, ka ķermenis ne domā, nedz grib, bet ka domāšana pāriet runāšanā, un griba darbībā.

Vai rosme arī neparādās sejā un tipiski tur neizteicas? To katrs zina. Vai rosme pati par sevi nav garīga, un sejas pārmaiņas, ko sauc arī par vaibstiem, nav dabīgas? Kurš nevarēja no tam secināt pastāvam atbilstību, un tāpēc pastāvam visu sirdsprāta lietu atbilstību visām ķermeņa lietām? Un tā kā visas sirdsprāta lietas attiecas uz rosme un domāšanu, jeb, kas ir tas pats, uz gribu un saprātu, un visas ķermeņa lietas uz sirdi un plaušām, secināt, ka pastāv atbilstība gribai ar sirdi, un saprātam ar plaušām?

Ka šās lietas nebija zināmas, jebšu varēja būt zināmas, tas tāpēc, ka cilvēks ir tapis tik ārišķīgs, ka nav gribējis atzīt neko citu kā tikai dabīgo; tāda ir bijusi viņa mīlestības patika, un no tam arī viņa saprāta patika, kāpēc pacelt domāšanu pāri dabīgajām uz kaut ko garīgu, kas no dabīgā šķirts, viņam nepaticis. Tāpēc viņš savas dabīgās mīlestības un tās patikas pēc citādi domāt nav varējis, kā garīgo esam

attīrāku dabīgo, un ka atbilstošais esot kaut kas nepārtrauktā kārtā ieplūstošs. Tīri dabīgs cilvēks pat nespēj domāt kaut ko no dabīgā šķirtu; tas viņam ir nekas.

Iemesls, kāpēc cilvēki tās lietas nav redzējuši un tamlīdz arī līdz šim nav zinājuši, ir vēl tas, ka visas reliģijas lietas, ko sauc par garīgām, bija no cilvēka skatīšanas atstādinātas ar visā Kristīgajā Zemju aplī pieņemtu dogmatisku apgalvojumu, ka Teoloģijas lietām, kuras ir garīgas — ka koncili un daži baznīcas Priekšnieki bija izlēmuši — esot akli jātic, tāpēc ka tās, kā viņi saka, esot pāri saprašanai. No tam daži iedomājās garīgo esam kā kādu putnu, kas lido pāri gaisam aitērā, kurp acs redze nespēj redzēt; lai gan tas ir kā paradīzes Putns, kas lido acs tuvumā, un ar saviem skaistajiem spārniem skar viņa redzokli un grib būt redzams. Ar acs redzi domāta intelektuāla redze.

375. Apstiprināt gribas un saprāta atbilstību sirdij un plaušām vienkārši, tas ir, vienīgi ar racionāliem argumentiem, nevar, bet var ar tās sekām. Tas ir tamlīdzīgi kā ar lietu cēloņiem, kurus gan racionālā kārtā redzēt var, bet ne skaidri, neņemot palīgā sekas, jo cēloņi ir šajās, un ar šo palīdzību ļauj sevi redzēt. Sirdsprāts, zīmējoties uz cēloņiem, agrāk arī nepārliecinās. Par šīs atbilstības sekām runa būs turpmāk. Bet lai nu kāds, zīmējoties uz šo Atbilstību, neiekristu priekšstatos, kas aizgūti no hipotēzēm par dvēseli, lai pārlasa papriekš to, kas rādīts iepriekšējā Artikulā, piemēram 363.364. nr.: Ka Mīlestība un Gudrība, un no tam Griba un Saprāts izveido pašu cilvēka dzīvību — 363. nr. Ka cilvēka dzīvība savos sākumos ir Smadzenēs, un atvasinājumos ir Ķermenī — 365. nr. Ka kāda ir dzīvība savos sākumos, tāda tā ir viscaur un ikkurā daļā — 366. nr. Ka dzīvība caur tiem sākumiem ir no ikkuras daļas veselajā, un no veselā ikkura daļā — 367. nr. Kāda ir mīlestība, tāda ir gudrība, un tāds no tam ir cilvēks — 368. nr.

376. Še apstiprinājuma labad man ir vēlēts pastāstīt, kādā veidā Debesī pie eņģeļiem redzēju reprezentētu gribas un saprāta Atbilstību sirdij un plaušām. Viņi izveidoja brīnišķīgu un nekādiem vārdiem aprakstāmu riņķveidīgu plūsmu, līdzīgu tai, kāda ir sirdī un kāda ir plaušās un visos to iekšējākos saaudumos, sekojot pie tam Debess plūsmai; jo Debess, mīlestībai un gudrībai no Kunga ieplūstot, uz tādām formām tiecas; un šādā veidā viņi reprezentēja sirds un plaušu savstarpējo saistību, un reizē arī to atbilstību gribas mīlestībai un saprāta gudrībai. Šo atbilstību un vienotību viņi sauca par debešķīgu laulību; sacīdami, ka tamlīdzīga /atbilstība un vienotība/ ir visā ķermenī, kā arī tā atsevišķajos locekļos, orgānos un iekšās, tām lietām, kas tajos pieder pie sirds un plaušām; un kur sirds un plaušas nedarbojas, un katra no tām savreizēji, tur nevar būt nekādas dzīvības kustības aiz kāda gribēšanas principa, nedz kādas dzīvības jušanas aiz kāda sapratības principa.

377. Tā kā nu turpmāk būs runa par Sirds un Plaušu Atbilstību Gribai un Saprātam, un uz tās pamatojas visu ķermeņa daļu Atbilstība, kuras sauc par visa veselā ķermeņa locekļiem, jušanas orgāniem un iekšām; un tā kā dabīgo lietu atbilstība garīgajām lietām līdz šim zināma nebija, un tomēr tā plaši aprādīta divos darbos, no kuriem vienā ir runa par **Debesi un Elli**, un otrā par Vārda garīgo saturu 1. un 2. Mozus grāmatās, kuru darbu sauc par **Debešķīgiem Noslēpumiem**, tad gribu še uzrādīt, kas abos tajos darbos rakstīts un rādīts par Atbilstību.

Darbā **Par Debesi un Elli**: Par visu Debess lietu Atbilstību visām lietām cilvēkā — 87.–102. nr.; Par visu Debess lietu Atbilstību visām zemeslodes lietām — 103.–115. nr. Darbā par Vārda garīgo saturu 1. un 2. Mozus grāmatās, kuru darbu sauc par **Debešķīgajiem Noslēpumiem**: Par sejas un tās vaibstu atbilstību sirdsprāta rosmēm — 1568.2988.2989.3634.4796.4797.4880(4800?).5195(5165?).5168.5695.9306. nr. Par Ķermeņa Atbilstību žestu un darbību ziņā saprāta un gribas lietām — 2988.3632.4215. nr. Par jutekļu Atbilstību vispār — 4318.–4330. nr. Par acu un to redzes Atbilstību — 4403.–4420. nr. Par nāšu un ožas Atbilstību — 4624.–4634. nr. Par ausu un dzirdes Atbilstību — 4652.–4660. nr. Par mēles un garšas Atbilstību — 4791.–4805. nr. Par roku, stilbu, plecu un pēdu Atbilstību — 4931.–4953. nr. Par gurnu un dzimumorgānu Atbilstību — 5050.–5062. nr. Par ķermeņa iekšējako orgānu, sevišķi kuņģa, thymi, cisternas un ductum chyli, mesenteri (latīniskie apzīmējumi) Atbilstību — 5171.–5180, 5181.(5189) nr. Par liesas Atbilstību — 9698. nr. Par vēderplēves, nieru un pūšļa Atbilstību — 5377.–5385(5396). nr. Par aknu, tāpat aknu vada, cystici et pancreatici (lat.) Atbilstību — 5183.–5185. nr. Par zarnu Atbilstību — 5392.–5395.5379. nr. Par kaulu Atbilstību — 5560.–5564. nr. Par ādas Atbilstību — 5552.–5559(5573). Par Debess Atbilstību cilvēkam — 911.1900.1982.2996.2998.3624.–3649.3741.–3745.3884.4051(4091).4279.4423.4524.4525.6013.6057.9279.9632. nr. Ka visas lietas, kas ir dabīgajā Pasaulē un tās trijās valstīs, atbilst visām lietām, kuras parādās garīgajā Pasaulē — 1632.1831(1881).2758.2990.–2993.2997.–3003.3213.–3227.3483.3624.– 3649.4044.40

53.4116.4366.4939.5116.5377.5428.5477.8211.9280. nr. Ka visas lietas, kas Debesīs parādās, ir Atbildumi — 1521.1532.1619.–1625.1807.1808.1971.1974.1977.1980.1981.2299.2601.3213–3226.3349.33350.3475(3457).3485.3748.9481.9570.9576.9577. nr. Par Vārda burtiskā satura un tā garīgā satura Atbilstību tur it visur ir runa, ko skaties arī Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem 5.–26.27.–69.nr.

378. **III. Ka Griba atbilst Sirdij**, to atsevišķās lietās tik skaidri konsrtatēt near, kā apskatot Gribu sekās — kā iepriekš teikts. Atsevišķi to var konstatēt no tam, ka visas rosmes, kas ir mīlestības piederums, maina sirds kustību — kā tas ir skaidrs no artēriju pulsēšanas, kuras darbojas vienlaicīgi ar sirdi. Tās mainīšanās un kustības saskaņā ar mīlestības rosmēm ir neskaitāmas. Tas, ko ar pirkstu var sajūst, ir tikai tās pulsēšana lēni vai ātri, augsti vai zemu, mīksti vai cieti, vienmērīgi vai nevienmērīgi, un tā tālāk; tātad, citādi priekā nekā skumjās, citādi prāta rīmtībā nekā dūsmās, citādi drosmē nekā bailēs, citādi karstuma nekā aukstuma slimībās, un tā tālāk.

Tā kā Sirds kustības, ko sauc par saraušanos un izplešanos, tā mainās un dažādojas, skatoties pēc ikviena mīlestības rosmēm, tad daudzi no senajiem, un viņu pēc daži arī pašlaik, piedēvēja rosmes sirdij, un noteica to mājokānu tanī. No tam nākas arī parastie teicieni, kā augstprātīga un bailīga Sirds, priecīga un bēdīga Sirds, mīksta un cieta Sirds, liela un maziņa Sirds, neievainota un laužta Sirds, miesīga un akmens Sirds; nejutīgas, mīksta, maigas Sirds cilvēks; nodoties ar Sirdi kādai lietai; dot vienotu (vienu) Sirdi; dot jaunu Sirdi; likt pie Sirds; uzņemt ar Sirdi; neuznākt uz Sirds; Sirdi nocietināties, Sirds draugs; tāpēc saka Vienprātība, Nevienprātība, Ārprātība (latīniski šie vārdi salikti ar vārdu 'sirds'), un lietoti vēl citādi, zīmējoties uz mīlestību un tās rosmēm. Tamlīdzīgi teikts arī Vārdā — aiz tā iemesla, ka Vārds uzrakstīts Atbildumos. Vai tu saki 'mīlestība' vai 'griba', ir viens un tas pats, tāpēc ka griba ir mīlestības uzņēmēja — kā iepriekš teikts.

379. Ka cilvēkā, un jebkurā dzīvniekā, ir dzīvības siltums (vitalis), tas ir zināms; bet kur ir tā izcelsme, tas nav zināms. Katrs runā par to pēc savas izpratnes, kāpēc tie, kas neko par dabīgo lietu Atbilstību garīgajām nav zinājuši, tā izcelsmi daži piedēvējuši saules siltumam, daži atsevišķo daļu aktivitātei, daži pašai dzīvībai; bet tā kā viņi nav zinājuši, kas ir dzīvība, tad ir palikuši stāvam vienīgi pie teikšanas. Bet kas zina, ka pastāv mīlestības un tās rosmju Atbilstība sirdij un tās atvasinājumiem, tie var zināt, ka dzīvības siltuma izcelsme ir mīlestība. Jo mīlestība iziet no garīgās Saules, kur ir Kungs, kā Siltums, un ko eņģeļi arī kā siltumu jūt. Šis garīgais Siltums, kas savā būtībā ir mīlestība, ir tas, kas atbilduma ceļā ieplūst Sirdī un tās asinīs, un piedod tām siltumu, un reizē to arī dzīvina. Ka cilvēks, skatoties pēc savas mīlestības un tās pakāpes, iesilst, un it kā iedegas, un, tai mazinoties, sastingst un top auksts, tas ir zināms, jo to jūt un redz; jūt no visa ķermeņa siltuma, un redz no sejas sārta; un otrādi: tās izdzisumu jūt no ķermeņa aukstuma, un redz no sejas bāluma. Tā kā Mīlestība ir cilvēka dzīvība, tā Sirds ir viņa dzīvības pirmā un pēdējā uzņēmēja; un tā kā Mīlestība ir cilvēka dzīvība, un dvēsele savu dzīvību ķermenī uztur ar asinīm, tad asinis Vārdā nosauktas par dvēseli (1. Moz. 9,4; Levit. 17,14). Kas ar 'dvēseli' domāts dažādās citās nozīmēs, būs pateikts turpmāk.

380. Ka asinis sārto, arī tas nākas no sirds un asiņu atbilduma mīlestībai un tās rosmēm. Jo garīgajā Pasaulē ir visu sugu krāsas; to pamatkrāsas ir sarkanā un baltā, un pārējām sava dažādība ir no tām un to pretstatiem, kuri ir tumši ugunīgā un melnā. Sarkanā krāsa atbilst mīlestībai, un baltā krāsa atbilst gudrībai. Ka sarkanā krāsa atbilst mīlestībai, tas tāpēc, ka tā tur ceļas no Saules uguns; un ka baltā krāsa atbilst gudrībai, tas tāpēc, ka tā tur ceļas no Saules gaismas; un tā kā pastāv mīlestības atbildums sirdij, tad asinis nevar nebūt sarkanas un neuzrādīt savu izcelsmi. No tam nākas, ka Debesīs, kur valda mīlestība uz Kungu, gaisma ir liesmainia, un eņģeļi tur ir ietērpti pupura krāsas drēbēs; un Debesīs, kur valda gudrība, gaisma ir spoži balta, un eņģeļi tur ir ietērpti baltās audekla drēbēs.

381. Debesis iedalās divās Valstīs, no kurām vienu sauc par Debešķīgo, un otru par garīgo valsti. Debešķīga Valstī valda mīlestība uz Kungu, un Garīgajā Valstī valda gudrība no tās mīlestības. To Valsti, kur valda mīlestība, sauc par Debess Sirds novadu; un to Valsti, kur valda gudrība, sauc par Debess Plaušu novadu. Jāzina, ka visa eņģeliskā Debess viokopus attēlo vienu Cilvēku, un Kunga priekšā parādās kā viens cilvēks; kālabad tā cilvēka Sirds izveido vienu Valsti, un tā Plaušas izveido otru; jo visā Debesī vispār ir sirds un plaušu Kustība, un no tam daļēji tāda ir arī katrā eņģeļi; un vispārējā sirds un plaušu kustība ir Vienīgi no Kunga, tāpēc ka no Viņa Vien ir mīlestība un gudrība. Jo Saulē, kur ir Kungs un kura ir no Kunga, ir tās divas kustības, un no tām arī eņģeliskajā Debesī un universā. Atstādini telpas priekšstatu un domā Visuresmi, un tu pārliecināsies, ka tā tas ir. Ka Debesis iedalās divās

Valstīs, Debešķīgajā un Garīgajā, redzams Darbā **Par Debesi un Elli** 26.27.28. nr.; un ka visa Eņģeliskā Debess vienkopus attēlo vienu Cilvēku — 59.–87. nr. turpat.

382. **IV. Ka Saprāts atbilst Plaušām**, tas secināms no teiktā par gribas atbilstību sirdij; jo ir divas lietas, kas valda garīgajā cilvēkā jeb Sirdsprātā: Griba un Saprāts; un divas lietas, kas valda dabīgajā cilvēkā jeb Ķermenī: Sirds un Plaušas; un visas Sirdsprāta lietas Atbilst visām Ķermeņa lietām — kā iepriekš teikts. No tam secināms: ja Griba atbilst Sirdij, tad Saprāts atbilst Plaušām. Katrs arī pats pie sevis var ievērot, ka Saprāts atbilst Plaušām, tiklab no savas domāšanas, kā arī no savas runāšanas. **No Domāšanas:** Neviens var kaut ko domāt, ja plaušu elpa (pulmonaris spiritus) netiek domāšanai līdzī un ar to nesaskan; kāpēc, klusu domājot, klusu elpo, un dziļi domājot, dziļi elpo; elpu ievēl un izlaiž, plaušas savēl un izplēš, skatoties pēc domāšanas — tātad saskaņā ar no kādas mīlestības nākdamas rosmes ieklūsmu — lēni, steidzīgi, kāri, maigi, spraigi; un elpu pilnīgi aizturot, nespēj pat nemaz domāt, atskaitot savā garā tā elpošanas pēc, ko atklāti nemana. **No runāšanas:** jo ne mazākā balsis skaņa neiziet no mutes bez plaušu līdzdalības, jo skaņa, kas artikulējas vārdos, visa nāk no Plaušām pa balseni un rikles vārstuli; kāpēc runāšana, tām plēšām piepūšoties un to izejai plati atveroties, top par kliegšanu, un, tām saraujoties, top klusāka, un, izejai aizveroties, runāšana līdz ar domāšanu mitējas.

383. Tā kā Saprāts atbilst Plaušām, un tāpēc domāšana plaušu elpošanai, tad Vārdā ar 'Dvēseli' un 'Garu' apzīmēts Saprāts — piemēram, ka "tev būs mīlēt Kungu, savu Dievu, no visas savas Sirds un no visas savas Dvēseles" (Mat. 22,37); ka "Dievs dos jaunu sirdi un jaunu Garu" (Ecech. 36,26; Ps. 51,12.13). Ka 'Sirds' šajos izteicienos nozīmē gribas mīlestību, tas jau iepriekš rādīts, kāpēc ar 'dvēseli' un 'garu' šie apzīmēta saprāta gudrība. Ka ar 'Dieva Garu', ko sauc arī par 'Svēto Garu', domāta Dievišķā Gudrība, un no tam Dievišķā Patiesība, no kā cilvēks top apgaismots, skaties **Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Kungu** 50.51.nr. No tam nākas, ka "Kungs dvēsa uz mācēkļiem un sacīja: Saņemiet Svēto Garu!" (Jņ. 20,22). Tāpēc teikts arī, ka "Jehovah Dievs iedvēsīs Ādamam nāsīs dzīvību dvēseli, un tas tapis par dzīvu dvēseli" (1. Moz. 2,7); un ka Viņš sacīja pravietim: "Praviešo par garu, un saki vējam: No četriem vējiem nāc, gars un dvēš šajos nokautajos, lai tie dzīvo" (Ecech. 37,9); tamlīdzīgi teikts arī citur. No tam nākas, ka Kungs nosaukts par 'Nāšu Garu' (piem. 2. Sam. 22,16) un vēl par 'dzīvības dvašu'. Tā kā elpošana notiek pa nāsīm, tad ar tām apzīmēta jaušana (perceptio); un par sapratīgu cilvēku saka, ka tam ir 'ass deguns', un par nesapratīgu — 'truls deguns'. No tam nākas arī, ka 'gars' un 'vējš' Ebreju Valodā, un vēl dažās citās valodās ir viens vārds. Jo vārds 'gars' ir cēlies no 'dzīvināšanas' (ab animatione), kāpēc arī par cilvēku, kad tas mirst, saka, ka tas izlaižot dvēseli. No tam arī nākas, ka cilvēks tic, ka gars esot vējš jeb kaut kas gaisīgs, kāda ir no plaušām izdvesta elpa, tamlīdzīgi arī dvēsele. No tam var konstatēt, ka ar vārdiem 'mīlēt Dievu ar visu sirdi un visu dvēseli', ir domāts, ar visu mīlestību un visu saprātu; un ka ar 'jaunas sirds un jauna gara došanu' ir domāta jaunas gribas un jauna saprāta došana. Tā kā 'gars' nozīmē saprātu, tad teikts par Becaleelu, ka "viņš ir piepildīts ar gudrības garu" (2. Mozus 31,3); un par Jošuu, ka "viņš ir piepildīts ar gudrības garu" (5. Moz. 34,9); un Nebuchadnecars sacīja par Danielu, ka 'viņā esot izcijs zināšanas, sapratības un gudrības Gars' (Dan 5,11.12.14); un Jezajā teikts: "Lai tie, kas Garā maldās, zinātu saprašanu" (29,24). Tamlīdzīgi teikts vēl daudzās citās vietās.

384. Tā kā visas Sirdsprāta lietas attiecas uz Gribu un Saprātu, un visas Ķermeņa lietas uz Sirdi un Plaušām, tad Galvā ir divējas Smadzenes, un tās savā starpā atšķiras kā griba un saprāts savā starpā. Mazās Smadzenes ir galvenokārt Gribai, un lielās Smadzenes ir galvenokārt Saprātam. Tamlīdzīgi Sirds un Plaušas Ķermenī ir atšķirtas no pārējiem orgāniem tajā; atšķirtas tās ir ar diafragmu, un aņņemtas ar īpašu apvalku, ko sauc par Pleuru, un tās izveido to ķermeņa daļu, ko sauc par Krūtīm. Pārējās Ķermeņa daļas, ko sauc par Locekļiem, Orgāniem un Iekšām, ir saistītas pa divām, kāpēc tās ir pa Pāriem, kā stilbi un rokas, gurni un pēdas, acis, nāsīs; Ķermenī nieres, mīzālvadi, pauti; un iekšas, kuras nav pa pāriem, ir pārdalītas pa labi un pa kreisi; bez tam vēl pašas Smadzenes ir pārdalītas divās puslodēs, pati Sirds divos kambaros, un pašas Plaušas divos spārnos; un to labā puse attiecas uz patiesā labo, un kreisā uz labā patieso; jeb, kas ir tas pats, labā puse attiecas uz mīlestības labo, no kā ir gudrības patiesais, un kreisā uz gudrības patieso, no kā ir mīlestības labais. Un tā kā labā un patiesā saistība ir abpusīga (reciproca), un, būdami tā saistīti, tie top it kā viens vesels, tad arī tie pāri cilvēkā darbojas kopā un savstarpējā saistībā ķermeniskajās funkcijās, kustībās un jušanās.

385. **V. Ka pastāvēt tādai Atbilstībai, iespējams atsegt daudzus noslēpumus, zīmējoties uz gribu un saprātu, un tādējādi arī uz mīlestību un gudrību.** Pasaulē gandrīz neviens nezina, kas ir griba un kas ir mīlestība, tāpēc ka cilvēks nespēj mīlēt un aiz mīlestības gribēt pats no sevis, kā viņš spēj

saprast un domāt it kā pats no sevis; tamlīdzīgi, kā viņš nespēj pats (no sevis) likt sirdij kustēties, kā viņš spēj pats (no sevis) likt plaušām elpot. Tā kā nu Pasaulē gandrīz neviens nezina, kas ir griba un mīlestība, bet zina tomēr, kas ir sirds un plaušas — jo šīs divas izceļas acu priekšā, un tās ir iespējams aplūkot, un anatomi tās arī ir aplūkojuši un aprakstījuši; bet griba un saprāts acu priekšā neizceļas, un tos aplūkot nevar — tad, zinot, ka tie atbilst, un atbilstības pēc darbojas kā viens ar sirdi un plaušām, ir iespējams atsegt vairākus noslēpumus, zīmējoties uz gribu un saprātu, kurus citādi atsegt nav iespējams; kā, par gribas Saistību ar saprātu, un par saprāta pretsaistību ar gribu; jeb par mīlestības saistību ar gudrību, un par gudrības pretsaistību ar mīlestību; tad vēl par mīlestības atvasināšanos (derivatīve) rosmēs, un par rosmju sargrupēšanos (consociationibus), un par to ieplūsmu jaušanā un domāšanā (dsk.), un beidzot saskaņā ar atbilstību ķermeņa aktos un jušanā. Šos un vēl vairākus citus noslēpumus ir atsegt, ir aprādīt iespējams pēc sirds un plaušu savstarpējas saistības, un pēc asins tecēšanas no sirds uz plaušām, un otrādi no plaušām uz sirdi, un no turienes pa artērijām uz visiem ķermeņa locekļiem, orgāniem un iekšām.

386. VI. Ka cilvēka sirdsprāts ir viņa gars, un ka gars ir cilvēks, un ka ķermenis ir ārējs piederums, ar ko sirdsprāts jeb gars jūt un darbojas savā pasaulē. Ka cilvēka Sirdsprāts ir viņa gars un ka gars ir cilvēks, to grūti uzņemt ticībā tiem, kuri domājuši, ka gars ir vējš, un ka dvēsele ir kā aītērs, kāda ir no plaušām izdvesta elpa, jo viņi saka; kā gars var būt cilvēks, kad tas ir gars? un kā dvēsele var būt cilvēks, kad tā ir dvēsele? Tamlīdzīgi viņi saka arī par Dievu, tāpēc ka Viņš Vārdā nosaukts par Garu. Šādu priekšstatu, zīmējoties uz garu un dvēseli, viņi pieņēmuši no tas, ka 'gars' un 'vējš' dažās valodās ir viens vārds (salīdzini latviešu vārdus: 'dvašā', 'dvest', 'dvēsele'; tāpat par 'garu' sauc arī tvaiku jeb sutu); tad vēl no tam, ka, cilvēkam mirstot, saka, ka viņš izlaižot garu vai dvēseli; un kad noslāpušiem vai pagībušiem atgriežas plaušu gars jeb elpa (dvēsele), tad saka, ka atgriežoties dzīvība; un tā kā tad nejaus neko citu kā vēsmu un gaisu, tad cilvēki pēc tā, ko ķermeņa acs redz un jūt, ir sprieduši, ka cilvēka gars jeb dvēsele pēc nāves cilvēks neesot. No šī ķermeniskā sprieduma par garu un dvēseli ir cēlušās dažādas hipotēzes, un no tām ir izdzimusi ticība, ka cilvēks agrāk par cilvēku netopot kā pastarās Tiesas dienā, un ka pa tam viņš kaut kur uzturoties, un gaidot uz atkalsavienošanos ar ar ķermeni — saskaņā ar to, kas teikts **Turpinājumā par Pastaro Tiesu 32.–38. nr.** Tā kā cilvēka Sirdsprāts ir viņa gars, tad eņģeļi, kas arī ir gari, ir nosaukti par Sirdsprātiem (mentas).

387. Ka cilvēka Sirdsprāts ir viņa gars, un ka gars ir cilvēks, tas tāpēc, ka ar Sirdsprātu ir domātas visas lietas, kas pieder pie cilvēka gribas un saprāta, un šīs savos sākumos ir Smadzenēs, un atvasinājumos no tiem ir Ķermenī; tādā kārtā tie savu formu ziņā ir visi cilvēka piederumi. Un tā kā lieta ir tāda, tad Sirdsprāts, tas ir, Griba un Saprāts, liek darboties (agit) ķermenim un visiem tā piederumiem pēc sava mājiena. Vai ķermenis nedara, ko tik vien sirdsprāts domā un grib? Sirdsprāts liek ausij klausīties un liek (arrigit) acij skatīties; Sirdsprāts kustina mēli un lūpas runāšanai, liek rokām un pirkstiem darīt, kas tam patīk, un kājām staigāt, kurp tas grib. Vai šādā kārtā ķermenis ir kas cits nekā paklausība savam sirdsprātam? Vai ķermenis varētu tāds būt, ja sirdsprāts savos atvasinājumos nebūtu ķermenī? Vai tas sakrīt ar racionālu domāšanu, ka ķermenis aiz paklausības dara kaut ko tāpēc, ka sirdsprāts tā grib? Ja tā, tad tie būtu kā divas atsevišķas būtnes viena augšā, otra apakšā, un viena liktu, un otra uzklausītu. Tā kā šāds priekstats nekādi ar racionālu domāšanu nesakrīt, tad secināms, ka cilvēka dzīvība savos sākumos ir smadzenēs, un atvasinājumos no tiem ir ķermenī — saskaņā ar to, kas teikts iepriekš 365. nr. Tad vēl, ka, kāda ir dzīvība savos sākumos, tāda tā ir viscaur un jebkurā savā daļā — 366. nr.; un ka dzīvība caur tiem sākumiem ir no jebkuras daļas veselajā, un no veselā jebkurā daļā — 367. nr. Ka visas lietas Sirdsprātā attiecas uz Gribu un Saprātu, un ka Griba un Saprāts ir mīlestības un gudrības uzņēmēji no Kunga, un ka šīs divi izveido cilvēka dzīvību, tas iepriekšējos paragrafos rādīts.

388. No nupat sacītā var redzēt arī, ka cilvēka Sirdsprāts ir pats cilvēks; jo pirmie cilvēciskās formas audi, jeb pati cilvēciskā forma ar visām un katru atsevišķo tās daļu ir cēlušies no sākumiem, kuri turpinās no Smadzenēm pa nerviem — saskaņā ar to, kas arī iepriekš rādīts. Šī forma ir tā, kurā cilvēks nāk pēc nāves, un ko tad sauc par garu un eņģeli, un kas visā pilnībā ir cilvēks, bet garīgs. Materiālā forma, kas Pasaulē tai klāt pielikta un apvilka, nav cilvēciska forma no sevis, bet ir no tās, tai klāt pielikta un apvilka, lai cilvēks varētu veikt lietderīgus darbus dabīgajā pasaulē, un nest sev līdzī arī kaut kādu no tīrākām pasaules substancēm fiksētu garīgo lietu ietvaru, un šādā kārtā dzīvību pastāvīgi turpināt. No eņģeliskas gudrības ir zināms, ka cilvēka sirdsprāts ne tikai vispār, bet arī daļēji ikvienā lietā pastāvīgi tiecas uz cilvēcisku formu, tāpēc ka Dievs ir Cilvēks.

389. Lai cilvēks būtu cilvēks, tad nevar trūkt ne jebkuras daļas, ne Galvā, ne Ķermenī, kāda eksistē pilnīgā cilvēkā, jo viņā nav ne kaut kā, kas pie tā formas nepiederētu un to neveidotu: jo tā ir mīlestības un gudrības forma, kas, par sevi raugoties, ir Dievišķa. Tajā ir visi Mīlestības un Gudrības determinējumi, kas Dievā Cilvēkā ir bezgalīgi, bet ir galīgi Viņa attēlā, kurš ir cilvēks, eņģelis un gars. Ja tanī kaut kāda daļa, kas cilvēkā eksistē, trūktu, tad trūktu kaut kas no tai atbilstoša mīlestības un gudrības determinējuma, ar ko Kungs no pirmām lietām var pie cilvēka būt pēdējās, un aiz savas Dievišķās mīlestības ar savu Dievišķo gudrību gādāt Noderīgas lietas radītā Pasaulē.

390. VII. **Ka cilvēka gara saistība ar ar ķermeni pastāv viņa gribas un saprāta atbilstībā viņa sirdij un plaušām, un ir atšķirtība (disjunctio), ja nav atbilstības.** Tā kā neviens līdz šim nezināja, ka cilvēka Sirdsprāts, ar ko domāta griba un saprāts, ir viņa gars, un ka gars ir cilvēks, un nezināja arī, ka cilvēka gars tāpat pulsē un elpo kā ķermenis, tad nevarēja zināt arī cilvēka gara pulsēšanas un elpošanas iepļūsmu viņa ķermeņa pulsēšana un elpošanā, un ka tā šo rada. Ja nu cilvēka gars pulsē un elpo tāpat kā ķermenis, tad secināms, ka pastāv līdzīgs atbildums cilvēka gara pulsēšanai un elpošanai ar viņa ķermeņa pulsēšanu un elpošanu, jo sirdsprāts, kā teikts, ir viņa gars; kāpēc, kad šo abu kustību atbildums mitējas, notiek šķiršana, kas ir miršana. Šķiršana jeb miršana notiek, kad ķermenis nāk tādā stāvoklī — aiz kaut kādas slimības vai atgadījuma — kad tas nespēj darboties līdz ar savu garu, jo tad zūd atbildums, un līdz ar atbildumu arī saistība; nevis, kad mitējas tikai elpošana, bet arī sirds pulsēšana; jo kamēr sirds kustas, tikmēr mīlestība ar savu vitālo siltumu paliek un dzīvību uztur — kā tas ir skaidrs paģībšanas un nosmakšanas gadījumos, tāpat no embrija stāvokļa dzemdē. Ar vārdu sakot, cilvēka ķermeņa dzīvība atkarājas no tā pulsēšanas un elpošanas atbilduma viņa gara pulsēšanai un elpošanai; un kad tās atbildums mitējas, tad mitējas arī ķermeņa dzīvība, un viņa gars aiziet un turpina savu dzīvi garīgajā Pasaulē, kura ir tik līdzīga viņa dzīvei dabīgajā Pasaulē, ka viņš pat nezina, ka ir no tās aizgājis. Lielais vairums divi dienas pēc ķermeņa atstāšanas ir jau garīgajā Pasaulē; jo pēc divām dienām esmu ar dažiem runājis.

391. Ka gars tāpat pulsē un elpo kā pasaules cilvēks ķermenī, to citādi apstiprināt nevar kā no pašu garu un eņģeļu izteicieniem, kad ir dota iespēja ar viņiem runāt. Šāda iespēja man ir dota, un tad uz jautājumu par šo lietu viņi sacīja, ka viņi tāpat esot cilvēki kā cilvēki pasaulē, un viņiem tāpat esot ķermenis, bet garīgs, un viņi tāpat jūtot sirds pulsēšanu krūtīs, un artēriju pulsēšanu augšpus plaukstas kā tie, kuri ir cilvēki dabīgajā pasaulē. Es vaicāju par to vairākiem, un viņi sacīja to pašu. Ka cilvēka gars arī viņa ķermenī elpo, tas man ir vēlēts zināt no paša pieredzes. Reiz eņģeļiem bija dota iespēja rīkoties ar manu ķermenisko elpošanu, un to pēc iespējas vājināt, un beidzot apturēt, līdz palika vienīgi mana gara elpošana, ko es tad juzdams jautu. Ka tā ar mani notika, kad man bija vēlēts zināt mirēju stāvokli, skaties Darbā **Par Debesi un Elli** 449. nr. Dažas reizes tiku ievadīts arī vienīgi mana gara elpošanā, ko tad juzdams jautu saskanam ar kopējo debess elpošanu. Daudzas reizes biju arī līdzīgā stāvoklī ar eņģeļiem, un biju arī pie viņiem debēs pacelts, un tad biju garā ārpus ķermeņa, un runāju ar viņiem, elpodams tamlīdzīgi kā pasaulē. No šiem un vēl citiem dzīviem pieredzējumiem man kļuva skaidrs ne tikai tas, ka cilvēka gars ķermenī elpo, bet elpo arī pēc tam kad ir ķermeni pametis; un ka gara elpošana ir tik klusa, ka cilvēks to nejauš, un ka tā iepļūst ķermeņa klajā elpošanā gandrīz ne citādi kā cēlonis sekās, un kā domāšana plaušās, un caur plaušām runāšanā. No tam ir arī skaidrs, ka gara un ķermeņa saistība cilvēkā pastāv abēju, sirds kustību un plaušu kustību, atbilduma pēc.

392. Ka cilvēkā rodas un pastāv tās divas — sirds un plaušu — kustības, tas tāpēc, ka visā Eņģeliskajā Debesī tiklab kopā kā arī atseviķi tās divas kustības ir; ka visā Eņģeliskajā Debesī tās ir, tas tāpēc, ka Kungs no Saules, kurā Viņš ir, un kura ir no Viņa, tās ievieš; jo tā Saule tās divas kustības no Kunga veic. Un tā kā visas Debess un Pasaules lietas no Kunga ar tās Saules palīdzību savas formas ziņā tiek turētas tādā sakarā, it kā saķēdētas (saķēdēts darbs) no pirmās līdz pēdējām; un tā kā mīlestības un gudrības dzīvība ir no Viņa, un visi universa spēki ir no dzīvības, tad ir skaidrs, ka to izcelsme nav nekur citur. Ka tās kustības ir dažādas, skatoties pēc mīlestības un gudrības uzņemšanas, tas no iepriekš teiktā ir secināms.

393. Par to kustību Atbilstību būs turpmāk pateikts kas vairāk, proti, kāda tā atbilstība ir tajos, kuri elpo līdz ar debesi, un kāda tā ir tajos, kuri elpo līdz ar elli; tad vēl, kāda tā ir tajos, kuri runā līdz ar debesi, bet domā līdz ar elli, tātad, kāda tā ir liekuļiem, lišķiem, glaimotājiem, simulētājiem, un citiem.

70. NO SIRDS ATBILDUMA GRIBAI, UN SAPRĀTA /ATBILDUMA/ PLAUSĀM, VAR UZZINĀT VISU, KO PAR GRIBU UN SAPRĀTU, JEB PAR MĪLESTIBU UN GUDRĪBU, TĀTAD PAR CILVĒKA DVĒSELI, IR IESPĒJAMS ZINĀT

394. Daudzi izglītoto ļaužu pasaulē ir nopūlējušies ar Dvēseles izpētīšanu; bet tā kā viņi neko nav zinājuši par garīgo Pasauli, un par cilvēka stāvokli pēc nāves, tad viņi nevarēja neko citu kā sacerēt hipotēzes — nevis par pašu dvēseli, kāda tā ir, bet par tās iedarbošanos ķermenī. Par pašu dvēseli, kāda tā ir, viņiem nevarēja būt cita priekšstata kā par kaut ko visai tīru aitērā, un par tās ietvaru kā par aitēru; bet par šo viņi nav iedrošinājušies izteikt kaut ko vairāk kā vien mazumu, lai nepiedēvētu Dvēselei kaut ko dabīgu, zinādami, ka Dvēsele ir garīga. Tā kā nu viņi Dvēseli tā iedomājās, tad, zinādami tomēr, ka Dvēsele ķermenī darbojas, un veic tanī visu, kas attiecas uz tā jušanu un kustēšanos, viņi nopūlējās, kā teikts, ar izpētīšanu, kā Dvēsele ķermenī iedarbojas, ko daži ir sacījuši notiekam ar ieplūsmu, un daži — ar harmoniju.

Bet tā kā šādā kārtā nekas nav atklāts, ar ko cilvēka Sirdsprāts, kurš grib redzēt, vai tā ir, varētu apmierināties, tad man ir vēlēt runāt ar Eņģeļiem, un tikt šajā lietā viņu gudrības apgaismotam; no kuras gudrības ņemts ir tas, ka cilvēka Dvēsele, kas dzīvo pēc nāves, ir viņa gars, kas ir perfektā formā cilvēks; un ka šī cilvēka dvēsele ir griba un saprāts, un ka šo, t.i., gribas un saprāta, dvēsele ir Mīlestība un Gudrība no Kunga; un ka šīs divi lietas ir tās, kas izveido cilvēka dzīvību, kura ir vienīgi no Kunga; un ka Kungs, lai cilvēks Viņu uzņemtu, dara, ka dzīvība izliekas it kā cilvēka paša. Bet lai cilvēks nepiedēvētu dzīvību sev savu paša, un šādā kārtā atrautos no Viņa uzņemšanas, tad Kungs ir arī mācījis, ka viss pie mīlestības piederīgais, ko sauc par labo, un viss pie saprāta piederīgais, ko sauc par patieso, ir no Viņa, un nekas no tā nav no cilvēka paša, un tā kā tās divi lietas ir dzīvība, tad, ka viss, kas pieder pie dzīvības, kura ir dzīvība, ir no Viņa.

395. Tā kā Dvēsele, pašas savas esmes ziņā, ir mīlestība un gudrība, un šīs divas pie cilvēka ir no Kunga, tad pie cilvēka ir radīti divi uzņēmēji trauki, kas ir arī Kunga mājokļi pie cilvēka, viens mīlestībai, un otrs gudrībai. To, kurš ir mīlestībai, sauc par Gribu, un otru, kurš ir gudrībai, sauc par Saprātu. Tā kā nu Mīlestība un Gudrība Kungā ir Izšķirīgā kārtā viens — skaties iepriekš 17.– 22. nr. — un Dievišķā Mīlestība ir Viņa Dievišķās Gudrības Mīlestība un Dievišķā Gudrība ir Viņa Dievišķās Mīlestības Gudrība (34.–39. nr.) — un tās arī šādējādi no Dieva-Cilvēka, tas ir, no Kunga, iziet — tad cilvēkā tie divi uzņēmēji trauki un mājokļi, ko sauc par Gribu un Saprātu, ir Kunga tā radīti, lai tie izšķirīgā kārtā divi būtu, bet tomēr ikvienā darbībā un ikvienā jušanā būtu kā viens, jo šajās gribu no saprāta šķirt nevar. Bet lai cilvēks varētu par uzņēmēju trauku un Kunga mājokli tapt, tad aiz nepieciešamības šī mērķa labad ir darīts, ka cilvēka Saprats var pacelties pāri savai paša mīlestībai zināmā gudrības gaismā, kuras mīlestībā viņš vēl nav, un tajā gaismā redzēt un mācīties, kā būs dzīvot, lai nāktu arī tanī mīlestībā, un šādā kārtā baudītu svētlaimi mūžam.

Tā kā nu cilvēks savu spēju pacelt saprātu pāri savai paša mīlestībai ir izlietojis nelietīgi (abusus est), tad ir izpostījis sevī (pie sevis) to, ka varēja būt par uzņēmēju trauku un Kunga, tas ir, Viņa (no Kunga) mīlestības un gudrības mājokli, padarīdams savu gribu par patmīlības un pasaules mīlestības mājokli, un savu saprātu par mājokli šo mīlestību nostiprinājumiem. No tam nākas (šī ir izcelsme), ka tie divi mājokļi, griba un saprāts, ir tapuši par ellišķas mīlestības mājokļiem, un ar to nostiprināšanu — par ellišķas domāšanas mājokļiem, kuru domāšanu ellē uzskata par gudrību.

396. Ka patmīlība un pasaules mīlestība ir ellišķas mīlestības, un ka cilvēks varēja tajās nākt, un tādā kārtā izpostīt sevī (pie sevis) gribu un saprātu, nākas no tam, ka patmīlība un pasaules mīlestība no radīšanas ir debešķīgas; jo tās ir dabīgā cilvēka mīlestības, kuras kalpo garīgajām mīlestībām, kā pamati kalpo namiem; jo cilvēks aiz patmīlības un pasaules mīlestības grib labu savam ķermenim, grib pārtikt, ģērbties, mājot, rūpēties par savu ģimeni, tiekties pēc amatiem noderības labad; grib tikt pat godāts, skatoties pēc tā, cik cienījama ir lieta, kuŗai viņš kalpo — paklausības labad, un grib arī no pasaules priekiem gūt baudu un atpūtu; bet visu to viņš grib kāda mērķa labad, kuram jābūt kādai noderībai; jo ar visu to lietu palīdzību viņš ir tādā stāvoklī, ka var kalpot Kungam un kalpot tuvākam; bet kad mīlēšanas kalpot Kungam un kalpot tuvākam nav, un ir vienīgi mīlēšana kalpot sev un pasaulei, tad tā mīlestība no debešķīgas top par ellišķu, jo tā padara, ka cilvēks iegremdē savu sirdsprātu un savu dabīgo prātu savā pašdabā, kura par sevi visa ir ļauna.

397. Lai nu cilvēks nebūtu ar saprātu debesī — kā tas ir iespējams — un ar gribu ellē, un lai šādā

kārtā viņa sirdsprāts nebūtu dalīts, tad pēc nāves viss, kas viņa saprātā ir pāri viņa pašdabas mīlestībai, tiek atstādīnāts; no kam notiekas, ka griba un saprāts visiem beidzot darbojas vienoti: tiem, kuri ir debesī, griba mīl labo, un saprāts domā patieso; bet tiem, kuri ir ellē, griba mīl ļauno, un saprāts domā nepatieso. Tamlīdzīgi dara cilvēks, arī Pasaulē, kad domā savā garā — kas notiek, kad viņš ir viens pats — jebšu daudzi, ķermenī būdami, domā citādi — kas notiek, kad viņi nav vieni. Ka tad viņi domā citādi, tas tāpēc, ka tad viņi paceļ savu saprātu pāri savas gribas pašdabai, jeb sava gara mīlestībai. Tas teikts zināšanai, ka Griba un Saprāts ir divas atšķirīgas lietas, un ir tomēr radītas, lai darbotos kā viens, un ja ne agrāk, tad pēc nāves ir spiesti darboties vienoti.

398. Tā kā nu Mīlestība un Gudrība, un no tam Griba un Saprāts ir tie, ko sauc par Dvēseli, un turpmāk būs pasakāms, kā Dvēsele Ķermenī (uz Ķermeni) iedarbojas, un visu tajā veic — un to iespējams zināt no Sirds atbilduma Gribai, un Plaušu atbilduma Saprātam — tad ar tās Atbilstības palīdzību ir atsegtas sekošās lietas:

I. Ka Mīlestība jeb Griba ir pati cilvēka Dzīvība.

II. Ka Mīlestība jeb Griba pastāvīgi tiecas uz Cilvēcisku formu, un uz visu, kas pie Cilvēciskas formas pieder.

III. Ka Mīlestība jeb griba, ja nav laulāta ar Gudrību jeb Saprātu, neko ar savas cilvēciskās formas palīdzību darīt nevar.

IV. Ka Mīlestība jeb Griba sagatavo māju jeb guļamtelpu savai nākamajai laulātai partnerei, kas ir Gudrība jeb saprāts.

V. Ka Mīlestība jeb Griba sagatavo arī visu savā cilvēciskajā formā, lai varētu darboties saistībā ar Gudrību jeb Saprātu.

VI. Ka pēc tam kad notikušas kāzas, pirmā saistīšanās notiek (ir) zināšanas tieksmē, no kuras top tieksme pēc patiesā.

VII. Ka otrā saistīšanās notiek saprašanas tieksmē, no kuras top patiesības jaušana.

VIII. Ka trešā saistīšanās notiek tieksmē to patieso redzēt, no kuras ceļas domāšana.

IX. Ka Mīlestība jeb Griba no tās trijkāršās saistīšanās ir savā sensitīvajā dzīvē un savā aktīvajā dzīvē.

X. Ka Mīlestība jeb (un) Griba ievada Gudrību jeb Saprātu visās savas mājas lietās.

XI. Ka Mīlestība jeb Griba neko nedara citādi kā saistībā ar to.

XII. Ka Mīlestība jeb Griba piesaistās Gudrībai jeb Saprātam, un padara, ka Gudrība jeb Saprāts no savas puses piesaistās tai.

XIII. Ka Gudrība jeb Saprāts ar spēju, kas tai Mīlestības jeb Gribas dota, var pacelties, un uzņemt lietas, kuras redzamas gaismā no debess, un tās jaust.

XIV. Ka Mīlestība jeb Griba tāpat var pacelties, un jaust lietas, kuras pieder pie siltuma no debess, ja tā mīl savu laulāto gudrību tajā pakāpē.

XV. Ka citādi Mīlestība jeb Griba novelk gudrību jeb saprātu no tā pacēluma atpakaļ, lai tas sadarbotos vienoti ar to.

XVI. Ka gudrība Mīlestību jeb Gribu saprātā šķīstī, ja tās paceļas reizē.

XVII. Ka Mīlestība jeb Griba tiek saprātā un no tā sagandēta, ja tā reizē ar to nepaceļas.

XVIII. Ka Mīlestību, kad tā Sapratā ir gudrības šķīstīta, top garīga un debešķīga.

XIX. Ka Mīlestība, kad tā saprātā un no tā ir sagandēta, top dabīga un jutekliska.

XX. Ka paliek tomēr spēja saprast, ko sauc par Racionalitāti, un spēja darboties, ko sauc par Brīvību.

XXI. Ka garīgā un debešķīgā Mīlestība ir mīlestība pret tuvāku un mīlestība uz Kungu; un ka dabīgā un jutekliskā Mīlestība ir pasaules mīlestība un patmīlība.

XXII. Ka tamlīdzīgi ir ar labprātību un ticību, un šo abu, saistību, kā ir ar gribu un saprātu, un šo abu saistību.

399. **I. Ka Mīlestība jeb Griba ir pati cilvēka Dzīvība** — tas secināms no sirds atbilduma gribai, par ko bija runa iepriekš 378.–381. nr., jo, kā sirds darbojas ķermenī, tā griba darbojas sirdsprātā; un kā visas ķermeņa daļas savas eksistences un kustību ziņā ir atkarīgas no sirds, tā visas sirdsprāta lietas savas eksistences ziņā un dzīvības ziņā ir atkarīgas no gribas; teikts 'no gribas', bet domāts ir, no mīlestības, tāpēc ka griba ir mīlestības uzņēmējs trauks, un mīlestība ir pati dzīvība — skaties iepriekš 1.2.3.nr.; un mīlestība, kas ir pati dzīvība, ir Vienīgi no Kunga. Ka no sirds un tās izplatības artērijās un

vēnās ķermenī var zināt, ka mīlestība jeb griba ir cilvēka dzīvība, tas tāpēc, ka lietas, kuras savstarpēji atbilst, līdzīgā kārtā arī darbojas — ar to atšķirību, ka viena ir dabīga un otra garīga. Kā Sirds ķermenī darbojas, tas ir skaidrs no anatomijas, kas rāda, ka viss tas dzīvo, jeb dzīvībai paklausa, kur sirds ar no tās izejošiem asins traukiem iedarbojas; un ka viss tas nedzīvo, kur sirds ar saviem asins traukiem neiedarbojas. Bez tam vēl, sirds ir pirmais un pēdējais, kas ķermenī darbojas: ka tā ir pirmais, tas konstatējams pie embrijiem, un ka tā ir pēdējais, tas konstatējams pie mirējiem, un ka tā darbojas bez plaušu līdzdarbības, konstatējams pie noslāpušiem un pie paģibušiem: no tam var redzēt, ka, tāpat kā ķermeņa vietnieciskā dzīvība atkarājas vienīgi no sirds, tā līdzīgā kārtā sirdsprāta dzīvība atkarājas vienīgi no gribas; un ka griba līdzīgā kārtā dzīvo, arī domāšana mitējoties, kā sirds darbojas, mitējoties elpošanai, kas arī ir skaidrs no embrijiem, mirējiem, noslāpušiem un paģibušiem. No kam secināms, ka mīlestība jeb griba ir pati cilvēka dzīvība.

400. II. Ka Mīlestība jeb Griba pastāvīgi tiecas uz Cilvēcisku formu, un uz visu, kas pie Cilvēciskas formas pieder, ir skaidrs no sirds atbilduma gribai, jo ir zināms, ka viss, kas pie ķermeņa pieder, veidojas dzemdē, un veidojas ar šķiedru palīdzību no smadzenēm, un ar asinsvadu palīdzību no sirds, un ka visu orgānu un iekšu audi top no tiem diviem sākumiem; no kam ir skaidrs, ka viss, kas pie cilvēka pieder, rodas no gribas dzīvības, kura ir mīlestība, ar šķiedru palīdzību no saviem sākumiem smadzenēs; un ka viss, kas pie viņa ķermeņa pieder, rodas ar artēriju un vēnu palīdzību no sirds. No tam ir klaji skaidrs, ka dzīvība, kas ir mīlestība un no tās griba, pastāvīgi tiecas uz cilvēcisku formu; un tā kā cilvēciskā forma sastāv no visa tā, kas ir cilvēkā, tad secināms, ka mīlestība jeb griba pastāvīgi dzenas un tiecas visu to veidot. Ka pastāv dziņa un tiekšanās uz cilvēcisku formu, tas tāpēc, ka Dievs ir Cilvēks, un Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība ir Viņa Dzīvība, no kā ir viss, kas pie dzīvības pieder. Katrs var redzēt, ka, ja Dzīvība, kas ir Pats Cilvēks, neiedarbotos uz to, kas par sevi nav dzīvība, tad nekas tāds, kas ir cilvēkā, izveidoties nevarētu, kurā formā ir tūkstošu tūkstošiem lietu, kuras kopā izveido vienu veselu, un vienprātīgi tiecas uz tās Dzīvības attēlu, no kuras tās ir, lai cilvēks varētu tapt par Viņa uzņēmēju trauku un mājokli. No tam var redzēt, ka Mīlestība, un no mīlestības Griba, un no gribas Sirds, pastāvīgi tiecas uz cilvēcisku formu.

401. III. Ka Mīlestība jeb griba, ja nav laulāta ar Gudrību jeb Saprātu, neko ar savas cilvēciskās formas palīdzību darīt nevar. Arī tas ir skaidrs no sirds Atbilduma gribai. Cilvēks-embrijs dzīvo no sirds, nevis no plaušām, jo tad asinis no sirds plaušās nieplūst, un nedod tām Spēju elpot, bet plūst pa caurumu sirds kreisajā kambarī; kāpēc embrijs tad vēl patvarīgi ne kaut ko savā ķermenī kustināt nespēj, jo gul satīts, nedz arī spēj kaut ko just, jo viņa jutekļu orgāni ir vēl slēgti. Tamlīdzīgi ir ar mīlestību jeb gribu, no kuras tas gan dzīvo, bet tumsā (in obscuro), tas ir, bez kādas jušanas un darbības. Bet tikko atveras viņa plaušas, kas notiek pēc dzemdēšanas, viņš sāk just un darboties, un tāpat gribēt un domāt. No tam var konstatēt, ka Mīlestība jeb Griba, ja nav laulāta (absque conjugio) ar Gudrību jeb Saprātu, neko ar savas cilvēciskās formas palīdzību darīt nevar.

402. IV. Ka Mīlestība jeb Griba sagatavo māju jeb guļamtelpu savai nākamajai laulātai partneri, kas ir Gudrība jeb saprāts. (Latīniski vārds 'mīlestība' (amor) ir vīriešu; un 'griba' (voluntas) sieviešu dzimtes; 'gudrība' (sapientia) ir sieviešu, un 'saprāts' (intellectus) vīriešu dzimtes; bet 'labais' (bonum) un 'patiesais' (verum) abi ir nekatrās dzimtes). Radītā Universā un tā atsevišķajās lietās pastāv labā ar patieso laulību, kas nākas no tam, ka labais ir mīlestības, un patiesais ir gudrības piederums, un šie divi ir Kungā, un iz (ex — še nozīmē nevis tikai *no*, ka tie ir tikai Kunga radīti, bet ka tie ir *iz* Viņa) Viņa viss ir radīts. Šo laulību, kā tā cilvēkā eksistē, var kā spoguļi redzēt sirds saistībā ar plaušām, jo sirds atbilst mīlestībai jeb labajam, un plaušas gudrībai jeb patiesajam — kā tas redzams iepriekš 378.–381.382–384. nr. No tās saistības var redzēt, ka mīlestība jeb griba saderina sev gudrību jeb saprātu, un pēc tam apprec viņu un uzsāk ar to it kā laulību: saderina to sev tādā kārtā, ka sagatavo tai māju jeb guļamtelpu, un apprec, piesaistīdams to sev ar mīlestības rosmēm, un pēc tam darbojas ar to gudri tanī mājā. Ka tā tas ir, to pilnām aprakstīt nav iespējams citādi kā garīgā valodā, tāpēc ka mīlestība un gudrība, un no tam griba un saprāts, ir garīgas lietas, kuras dabīgā valodā pasacīt gan iespējams, bet ne skaidri jaušamā kārtā, tāpēc ka cilvēki nezina, kas ir mīlestība, kas ir gudrība, tāpat arī, kas ir labā rosmes, un kas ir gudrības rosmes, kuras ir patiesā rosmes. Bet var tomēr redzēt, kāda ir mīlestības un gudrības, jeb gribas un saprāta, saderināšanās un laulība, no paralēlisma, kāds pastāv, tām atbilstot sirdij un plaušām; jo ar šīm ir līdzīgi ar tām; tik līdzīgi, ka nav gluži nekādas atšķirības, atskaitot, ka viena laulība ir garīga un otra dabīga. No Sirds un Plaušām tad nu redzams, ka Sirds Plaušas papriekš izveido,

un pēc tam ar tām saistās: izveido plaušas embrijā, un saistās ar tām pēc dzemdēšanas. To sirds dara savā mājā, ko sauc par Krūtīm, kur ir to kopmītne, šķirta no pārējam ķermeņa daļām ar iežogojumu, ko sauc par diafragmu, un ar apvalku, ko sauc par krūšu plēvi. Tamlīdzīgi ir ar mīlestību un gudrību, jeb ar gribu un saprātu.

403. V. Ka Mīlestība jeb Griba sagatavo arī visu savā cilvēciskajā formā, lai varētu darboties saistībā ar Gudrību jeb Saprātu. Teikts 'Griba un Saprāts', bet labi jāiegaumē, ka Griba ir viss cilvēks, jo Griba it tā, kas ar Saprātu tā sākumos ir Smadzenēs, un Atvasinājumos no tiem Ķermenī, un tādējādi visā veselajā un ikkurā tā daļā — kā iepriekš 365.366.376. nr. rādīts. No tam var redzēt, ka Griba ir viss cilvēks pašas kopējās kā arī visu daļējo formu ziņā; un ka Saprāts ir tās sabiedrotais — tāpat kā Plaušas ir Sirds sabiedrotais. Jāsargās ir lolot sevi priekšstatu par Gribu kā par kādu lietu, kas no cilvēciskās formas būtu atdalāma, jo tā ir tā pati.

No sacītā var redzēt ne tikai to, ka Griba sagatavo Saprātām vietu (guļamtelpu), bet arī, kā tā savā namā, kas ir viss Ķermenis, sagatavo visas lietas, lai kopā ar Saprātu varētu darboties. To tā sagatavo tādā kārtā, ka visas un katra atsevišķā lieta ķermenī būtu saistītas ar Saprātu, tāpat kā tās ir saistītas ar Gribu; jeb, lai visas un katra atsevišķā lieta, ķermenī būtu padota Saprātam, kā tās ir padotas Gribai. Ka visas un katra atsevišķā daļa ķermenī ir sagatavotas saistībai ar Saprātu tāpat kā ar Gribu, to var redzēt ne citādi kā tikai it kā spoguļi jeb gleznā, zinot Ķermeņa anatomiju. No tās var zināt, kā visas daļas Ķermenī ir sakarīgas tā, ka, Plaušām elpojot, visas un katra atsevišķā daļa Ķermenī tiek kustinātas no plaušu Elpošanas un reizē arī no sirds pulsēšanas. No anatomijas ir zināms, ka Sirdi ar Plaušām saista aurikulas, un ka šīs turpinās Plaušās iekšējāk; tāpat zināms arī, ka visas Iekšas visā ķermenī ar saišķu palīdzību ir saistītas ar krūšu Kambari, un ir tā saistītas, ka, Plaušām elpojot, visas un katra atsevišķā daļa kopā un daļēji uzņem kaut ko no elpošanas kustības; jo kad Plaušas piepūšas, ribas izpleš krūšu kurvi, plaušu plēve izstiepijas, un diafragma padodas, un līdz ar to visas zemāk esošās ķermeņa daļas, kuras ar no turienes izejošu saišķu palīdzību ir savstarpēji sakarīgas, uzņem no plaušu darbošanās arī kādu darbošanos.

Vairāk še neminēšu, lai tiem, kuri, anatomiju nezinādami, tās terminus nepazīst, šī lieta nekļūtu neskaidra. Pavaicā tikai anatomijas zinātajiem un pratējiem, vai visas daļas visā ķermenī no krūtīm līdz pat viszemāk esošajam nav tā sasaistītas, ka, plaušām elpojot piepūšoties, visas un katra atsevišķā daļa tiek iekustinātas vienlaicīgi ar plaušu darbošanos. No tam nu ir skaidrs, kāda ir Gribas sagatavotā Saprāta saistība ar visām un katru atsevišķo cilvēcisko formu. Izseko tikai sakarībām, un apskati tās ar anatomisku aci, un pēc tam, skatoties pēc sakarībām, pavēro to sadarbību ar elpojošām Plaušām un ar Sirdi, un tad Plaušu vietā domā Saprātu, un sirds vietā Gribu, un tu redzēsi.

404. VI. Ka pēc tam kad notikušas kāzas, pirmā saistīšanās notiek (ir) zināšanas tieksmē, no kuras top tieksme pēc patiesā. Ar 'kāzām' domāts cilvēka stāvoklis pēc piedzimšanas, sākot no neziņas stāvokļa līdz sapratības stāvoklim, un no šī līdz gudrības stāvoklim. Pirmais stāvoklis, kas ir tīra nezināšana, še ar 'kāzām' nav domāts, tāpēc ka tad vēl nekādas saprāta domāšanas nav, bet vienīgi neskaidra tieksme, kas pieder pie mīlestības jeb gribas; šis stāvoklis ir 'kāzu' ievadījums. Ka otrajā stāvoklī, kas cilvēkam ir zēna gados, ir zināšanas tieksme, tas ir zināms; šajā mazais zēns mācās runāt un mācās lasīt, un vēlāk pakāpeniski mācās tādas lietas, kas pieder pie saprāta. Ka to veic Mīlestība, to nevar apšaubīt; jo, ja mīlestība jeb griba to nedarītu, tad tas nenotiktu. Ka zināšanas tieksme ir ikkuram cilvēkam no dzimšanas, un ka aiz tās viņš mācās tādas lietas, no kurām pakāpeniski veidojas, pieņemamas un pilnveidojas saprāts, to atzīst katrs, apvaicādamies ar prātu pieredzei. Ka no tās nākas tieksme pēc patiesā, tas arī ir skaidrs; jo kad cilvēks aiz zināšanas tieksmes ir tapis sapratīgs, viņš vairs tā aiz tieksmes nenesās uz zināšanu, kā aiz tieksmes uz prātošanu, un uz tādu lietu secināšanu, kuras pieder pie viņa mīlēšanas, vai nu tās ir saimnieciskas, vai pilsoniskas, vai morāliskas; ar šīm viņa tieksme paceļas līdz pat garīgām lietām, un šādā kārtā tā top par garīga patiesā tieksmi. Ka pirmā saistīšanās jeb ievadījums viņam ir bijusi zināšanas tieksme, var redzēt no tam, ka tieksme pēc patiesā ir pacilāta zināšanas tieksme, jo patiesību mīlēšana ir no tieksmes gribēt tās zināt; un kad tās atrod, tad no patikas aiz tieksmes tās smelties.

VII. Ka otrā saistīšanās notiek saprašanas tieksmē, no kuras top patiesības jaušana, tas ir skaidrs katram, kas ar racionālu ieskatīšanu grib to skaidri redzēt. Racionāli lietu ieskatot ir skaidrs, ka tieksmē pēc patiesā un patiesā jaušana ir divas saprāta spējas, kuras dažos apvienojas vienā, un dažos ne; vienā tās apvienojas tajos, kuri grib jaust patiesības ar saprātu, un neapvienojas tajos, kuri grib patiesības tikai zināt; skaidrs ir arī tas, ka katrs jauš patieso par tik, cik viņš tiecas to saprast; jo, atņem tu

kādam patiesā saprašanas tieksmi, un nekādas patiesā jaušanas viņam nebūs; bet dod viņam patiesā saprašanas tieksmi, un būs arī tā jaušana samērā ar tā tieksmes pakāpi; jo cilvēkam, kuram ir vesels prāts (intera ratio), nekad netrūks patiesā jaušanas, kamēr vien viņam ir tieksme patieso saprast. Ka spēja patieso saprast, ko sauc par racionalitāti, ir jebkuram cilvēkam, tas ir iepriekš rādīts.

VII. Ka otrā saistīšanās notiek saprašanas tieksmē, no kuras top patiesības jaušana. Ka zināšanas tieksme ir cita, saprašanas tieksme cita, un redzēšanas tieksme ir cita; jeb ka patiesības tieksme ir kas cits, patiesības jaušana ir kas cits, un domāšana ir kas cits, to redz ne citādi kā tikai neskaidri tie, kuri nespēj sirdsprāta darbošanās jaust atšķirīgi; bet ir gluži skaidrs tiem, kuri spēj atšķirīgi tās jaust. Ka to redz ne citādi kā tikai neskaidri tie, kuri nejauš sirdsprāta darbošanās atšķirīgi, tas tāpēc, ka tiem, kas pēc patiesā tiecas un patieso jauš, šīs lietas domāšanā ir vienlaicīgi, un kad tās ir vienlaicīgi, tad tās izšķirt nevar. Atklātā domāšanā (in cogitatione manifesta) cilvēks ir tad, kad viņa gars domā ķermenī, kas notiek galvenokārt, kad viņš ir sabiedrībā ar citiem; bet kad viņš ir saprašanas tieksmē, un ar to nāk patiesības (patiesā) jaušanā, tad viņš ir sava gara domāšanā, kas ir meditācija, kas gan ķermeņa domāšanā krīt, bet šī tad ir klusa, jo tā gara domāšana ir pāri šai, un raugās uz lietām, kuras pieder pie atmiņas, it kā zem sevis esošām, jo no tām tā vai nu secina, vai lietu apstiprina; un pašu patiesā tieksmi neapjauš citādi kā kādu gribas noslieci aiz kādas tīksmes, kura gan meditācijā iekšā ir kā tās dzīvība, bet kurai maz piegriež vērību. No sacītā nu var redzēt, ka šīs trīs — tieksme pēc patiesā, patiesā jaušana, un domāšana — pēc kārtas cita citai no mīlestības seko, un citur neizpaužas kā Saprātā; jo kad mīlestība saprātā ieiet — kas notiek, kad ir notikusi saistīšanās — tā vispirms rada patiesā tieksmi, tad tieksmi to, ko zina, saprast, un beidzot tieksmi to, ko saprot, ķermeņa domāšanā arī redzēt — jo domāšana nav nekas cits kā iekšēja redzēšana. Domāšana gan rodas jau sākumā, tāpēc ka tā ir dabīgā sirdsprāta aktivitāte, bet domāšana no patiesā jaušanas aiz patiesā tieksmes, rodas vispēdēji. Šī domāšana ir gudrības domāšana, be tā ir domāšana pēc atmiņas dabīgā sirdsprāta skatījumā. Visas mīlestības jeb gribas darbošanās ārpus saprāta neattiecas uz patiesā rosmēm, bet uz labā rosmēm.

405. Ka šīs trīs no mīlestības, kas ir gribas lieta, Saprātā pēc kārtas seko, to prātīgs cilvēks (no racionālā cilvēka) gan aptvert var, bet nevar tomēr skaidri to redzēt, un šādā kārtā apstiprināt līdz pat ticēšanai. Tā kā nu mīlestība, kas pieder pie gribas, atbilduma pēc darbojas kā viens kopā ar sirdi, un gudrība, kas pieder pie saprāta, darbojas kā viens kopā ar plaušām — kā iepriekš rādīts — tad par patiesā tieksmi, patiesā jaušanu, un domāšanu nupat iepriekš teikto nekur citur skaidrāk redzēt un apstiprināt nevar, kā Plaušās un to audos, kāpēc šī lieta īsumā aprakstāma.

Sirds pēc piedzimšanas no sava labā kambara ielaiž asinis Plaušās; un, tām cauri izgājušās, izlaiž savā kreisajā kambarī, šādā kārtā plaušas atvērda; to sirds izdara pa plaušu artērijām un vēnām. Plaušām ir bronchas, kas sazarojas, un izbeidzas pūslīšos, kuros Plaušas ielaiž gaisu un šādā kārtā elpo. Visapkārt bronchām un to sazarojumiem arī ir artērijas un vēnas, kuras sauc par bronchiālām, no dobās vēnas un aortas. Šīs artērijas un vēnas ir atšķirīgas no plaušu artērijām un vēnām. No tam ir skaidrs, ka asinis ieplūst plaušās pa diviem ceļiem, un pa diviem ceļiem no tām arī izplūst; no kam nākas, ka Plaušas var elpot ne vienlaicīgi ar sirdi; ka sirds pamīšus kustības un plaušu pamīšus kustības nesakrīt, tas ir zināms. Tā kā nu pastāv sirds un plaušu atbilstība gribai un saprātam — kā rādīts iepriekš — un atbilstības pēc saistība ir tāda, ka, kā viens darbojas, tāpat arī otrs, tad no asins ieplūsmas no sirds plaušās var redzēt, kā griba ieplūst saprātā, un veic to, kas nupat iepriekš 404. nr. teikts par patiesā tieksmi un jaušanu, un par domāšanu. To man atklāja atbilstība, un vēl vairāk — par lietām, kas īsumā nav aprakstāmas. Tā kā mīlestība jeb griba atbilst sirdij, un gudrība jeb saprāts atbilst plaušām, tad ir secināms, ka sirds asinsvadi Plaušās atbilst patiesā tieksmēm, un ka bronchu sazarojumi plaušās atbilst jaušanai un domāšanai aiz tām tieksmēm. Kas izseko visiem plaušu audiem no to izcelsmēm, un saskata to parallēlismu gribas mīlestībai un saprāta gudrībai, tas var kā kādā gleznā redzēt iepriekš 404. nr. teikto, un šādā kārtā pārliecināties līdz ticēšanai. Bet tā kā lietas, kuras pieder pie Sirds un Plaušu anatomijas zināšanas, ir zināmas tikai nedaudziem, un apstiprinot kaut ko ar nezināmām lietām, rodas neskaidrība, tad es atturoš to parallēlismu vēl vairāk aprādīt.

406. **IX. Ka Mīlestība jeb Griba no tās trijkāršās saistīšanās ir savā sensitīvajā dzīvē un savā aktīvajā dzīvē.** Ka mīlestība bez saprāta, jeb tieksme, kas ir mīlestības piederums, bez domāšanas, kura ir saprāta piederums, nespēj ķermenī just, nedz arī darboties, tas tāpēc, ka mīlestība bez saprāta ir it kā akla, jeb tieksme bez domāšanas ir it kā tumsā, jo saprašana ir gaisma, kurā mīlestība redz. Saprāta gudrība ir arī no gaismas, kas iziet no Kunga kā Saules. Ja tad nu gribas mīlestība bez saprāta gaismas

neko neredz, un ir akla, tad secināms, ka bez saprāta gaismas arī ķermeņa jutekļi būtu aklumā un trulumā, ne tikai redze un dzirde, bet arī pārējie jutekļi. Ka arī pārējie jutekļi, tas tāpēc, ka visa patiesības jaušana mīlestībai ir saprātā — kā iepriekš rādīts, un visiem ķermeņa jutekļiem sava jaušana ir no sava sirdsprāta jaušanas. Tamlīdzīgi ir arī ar ikvienu kurmeņa darbību; jo darbība aiz mīlestības vien bez saprašanas ir kā cilvēka darbošanās naktī, jo cilvēks tad nezina, ko viņš dara. Tāpēc darbību, ja tanī nekā no sapratības un gudrības nav, nevar saukt par dzīvu darbību, jo darbībai tās esme ir no mīlestības, un tās kādība ir no sapratības. Bez tam vēl, viss spēks labajam ir patiesajā, kāpēc arī labais darbojas patiesajā un šādā kārtā ar to, un labais ir mīlestības lieta, un patiesais ir saprāta lieta. No sacītā var redzēt, ka mīlestība jeb griba tās trijkāršās saistīšanās pēc, par kurām runa ir iepriekš 404. nr., ir savā sensitīvajā (t.i., jušanas) dzīvībā, un savā aktīvajā dzīvībā.

407. Ka tā tas ir, to dzīvā kārtā var apstiprināt sirds saistība ar plaušām, tāpēc ka gribai ar sirdi, un saprātam ar plaušām ir tāda atbilstība, ka, kā mīlestība ar saprātu darbojas garīgi, tā sirds ar plaušām darbojas dabīgi; no kam var iepriekš teikto it kā gleznā acu priekšā redzēt. Ka cilvēkam nav nekādas sensitīvas dzīvības, nedz arī kādas aktīvas dzīvības, kamēr sirds un plaušas vienlaicīgi nesadarbojas, redzams no embrija, jeb dzemdē esoša bērna, stāvokļa, un no viņa stāvokļa pēc piedzimšanas: kamēr cilvēks ir embrijs, jeb ir dzemdē, plaušas ir slēgtas, kāpēc viņš neko nejūt, nedz arī darbojas, jo viņa jutekļi ir aizvērti, rokas saistītas, kājas tāpat; bet pēc piedzimšanas plaušas atveras un, tām atveroties, cilvēks jūt un darbojas; plaušas atveras, ielaižot tajās no sirds asinis. Ka cilvēkam nav nekādas sensitīvas, nedz arī kādas aktīvas dzīvības, sirdij ar plaušām nesadarbojoties, ir skaidrs arī no paģibušiem, jo viņos darbojas tikai sirds, un ne plaušas, jo tad trūkst elpošanas; ka viņi neko nejūt un neko nedara, tas ir zināms. Tamlīdzīgi ir, cilvēkam noslāpstot, vai nu ūdenī, vai kad kaut kas aizsprosto rikli, un aizver ceļu plaušu elpošanai; ka cilvēks tad liekas it kā miris, neko nejūt un neko nedara, un ar sirdi tomēr dzīvo, tas ir zināms; jo viņš atgriežas abās dzīvībās, sensitīvajā un aktīvajā, tiklīdz plaušu aizsprostojumi ir novērsti. Asinis tad gan cauri plaušām riņķo, bet pa pulmonārajām artērijām un vēnām, nevis pa bronchiālajām artērijām un vēnām, un šīs dod cilvēkam spēju elpot. Tamlīdzīgi ir ar mīlestības ieplūsmu saprātā.

408. **X. Ka Mīlestība jeb (un) Griba ievada Gudrību jeb Saprātu visās savas mājas lietās.** Ar mīlestības jeb gribas 'māju' ir domāts viss Cilvēks visu viņa sirdsprāta piederumu ziņā; un tā kā šie, kā iepriekš rādīts, atbilst visām ķermeņa daļām, tad ar 'māju' domāts arī viss cilvēks visu viņa ķermeņa daļu ziņā, kuras sauc par locekļiem, orgāniem un iekšām. Ka plaušas tiek ievadītas visās tajās daļās, tamlīdzīgi kā saprāts visos sirdsprāta piederumos, var redzēt no tā, kas rādīts iepriekš, proti, Ka Mīlestība jeb Griba sagatavo māju jeb guļamtelpu nākamai laulātajai, kas ir gudrība jeb saprāts — 402. nr.; un, Ka Mīlestība jeb Griba sagatavo visas lietas savā cilvēciskajā formā, jeb savā mājā, lai varētu saistībā ar gudrību jeb saprātu darboties — 403. nr. No tur teiktā ir skaidrs, ka visas daļas un katra atsevišķā visā ķermenī, ar saišķiem, kuri iziet no ribām, mugurkaula skriemeļiem, krūšu kaula, diafragmas, un vēderplēves, kas no tiem atkarājas, ir tā saistīti, ka, plaušām elpojot, tiek tamlīdzīgi pamīšus vilktas un kustinātas. Ka elpošanas mijas iesniedzas arī pašās iekšās līdz pat visieksējām tajās, to var konstatēt no anatomijas; jo iepriekš minētie saišķi ir piesaistīti iekšu apvalkiem, un apvalki ar izlaidumiem no sevis iesniedzas līdz pašai to iekšienei, tāpat kā to dara artērijas un vēnas savos sazarojumos. No tam var konstatēt, ka plaušu elpošana ir visnotaļ saistīta ar sirdi visās un atsevišķās ķermeņa daļās. Un lai saistība būtu visā pilnumā, tad arī pati Sirds ir iekļauta Plaušu kustībās, jo tā gul plaušu dobumā, un ir piesaistīta tām ar austiņām, un gul uz diafragmas, no kuras arī tās artērijas plaušām līdzī kustus. Bez tam vēl arī kuņģis ir līdzīgā saistībā, tā Barības riklei saskaroties ar Balsu rikli. Šie anatomiskie fakti ir pieminēti ar nolūku, lai redzētu, kāda ir mīlestības jeb gribas saistība ar gudrību jeb saprātu, un abu kopā ar visām sirdsprāta lietām, jo to saistība ir līdzīga.

409. **XI. Ka Mīlestība jeb Griba neko nedara citādi kā saistībā ar to.** — Jo, ja mīlestībai nav nekādas senaitīvas dzīvības, nedz arī kādas aktīvas dzīvības bez saprāta; un ja mīlestība ievada saprātu visās sirdsprāta lietās — kā iepriekš 407.408. nr. rādīts, tad secināms, ka mīlestība jeb griba neko nedara citādi kā saistībā ar saprātu. Jo, kas ir darbošanās aiz mīlestības bez saprāta? To nevar saukt citādi kā par irracionālu, jo saprāts pamāca, kas darāms un kā darāms; mīlestība bez saprāta to nezina; kālabad arī tāda laulība mīlestībai ar saprātu ir, ka, lai gan tie ir divi, tie tomēr darbojas kā viens. Līdzīga laulība pastāv starp labo un patieso, jo labais ir mīlestības, un patiesais ir saprāta lieta. Tāda laulība pastāv arī atsevišķās universa lietās, ko Kungs radījis: to lietderība attiecas uz labo, un lietderības forma uz patieso.

No šīs laulības nākas, ka visās un atsevišķās ķermeņa daļās ir labā un kreisā puse, un labā attiecas uz labo, no kā ir patiesais, un kreisā uz patieso no labā, tātad uz to saistību. No tam nākas, ka cilvēkā ir pāri: ir divējas Smadzenes, ir divas smadzeņu puslodes, ir divi sirds Kambari, ir divi plaušu Spārni, ir divas Acis, Ausis, Nāsis, roku Stilbi, Rokas, Gurni, Pēdas, Nieres, Pauti, un citi orgāni, un kur pāru nav, tur ir labā un kreisā puses. Tā tas ir tāpēc, ka labais raugās uz patieso, lai izpaustos, un patiesais raugās uz labo, lai būtu. Tamlīdzīgi ir arī eņģeliskajās debesīs, un viņu atsevišķajās biedrībās. Vairāk par šīm lietām redzams iepriekš 401.nr., kur ir radīts, ka Mīlestība jeb Griba, ja nav laulāta ar gudrību jeb saprātu, neko ar savas cilvēciskās formas palīdzību darīt nevar. Par ļaunā un nepatiesā Saistību, kas ir pretēja labā un patiesā saistībai, būs pateikts citā vietā.

410. XII. Ka Mīlestība jeb Griba piesaistās Gudrībai jeb Saprātam, un padara, ka Gudrība jeb Saprāts no savas puses piesaistās tai. Ka Mīlestība jeb Griba piesaistās Gudrībai jeb Saprātam, ir redzams no to atbilduma Sirdij un Plaušām. Anatomijas pieredze māca, ka Sirds ir jau savas dzīvības kustībā, kad Plaušas vēl nav. To māca pieredze pie tiem, kuri pagībst, un pie tiem, kuri noslāpst; tāpat pie embrijiem dzemdē, un pie cāļiem olā. Anatomijas pieredze māca arī, ka Sirds kad tā vēl viena pati darbojas, veido plaušas, un tās pielāgo, ka var veikt elpošanu; un veido arī pārējās iekšas un orgānus, lai varētu arī tajos veikt dažādo noderību: sejas orgānus, lai varētu just; kustību orgānus, lai varētu darboties, un pārējos orgānus ķermenī, lai varētu tajos veikt mīlestības rosmēm atbilstošu noderību. No sacītā vispirms redzams, ka, tāpat kā sirds producē tādas lietas dažādo funkciju labad, kādas tai ķermenī būs veicamas, tā arī mīlestība gādā tamlīdzīgas lietas savā uzņēmējā, ko sauc par Gribu, dažādo rosmju labad, kuras izveido tās formu; ka tā ir cilvēciska forma, tas rādīts iepriekš. Tā kā nu pirmās un vistuvākās mīlestības rosmes ir tieksme zināt, tieksme saprast, un tieksme to, ko zina un saprot, arī redzēt, tad secināms, ka mīlestība to labad veido saprātu, un ka tā aktuāli tajās nāk, kad sāk just un darboties, un kad sāk domāt. Ka Saprāts šajā lietā neko nepieliek, redzams no Sirds un plaušu parallēlisma, par ko bija runa iepriekš. No sacītā var redzēt, ka mīlestība jeb griba saistās ar gudrību jeb saprātu, nevis gudrība jeb saprāts ar mīlestību jeb gribu; un vēl no tā redzams, ka zināšana, ko mīlestība aiz zināšanas tieksmes sev iegūst, kā arī patiesības jaušana, ko tā iegūst aiz tieksmes saprast, un domāšana, ko tā iegūst aiz tieksmes to, ko zina un saprot, arī redzēt, nav saprāta, bet mīlestības ieguvums.

Domas, jausmas un no tam zināšanas gan ieplūst no garīgās Pasaules, bet tās uzņem nevis saprāts, bet mīlestība, skatoties pēc tās tieksmēm saprātā. Liekas, it kā tās uzņemtu Saprāts, nevis mīlestība jeb griba, bet tā ir maldība. Liekas arī, it kā Saprāts saistītos ar mīlestību jeb gribu, bet arī tā ir maldība. Mīlestība jeb griba saistās ar saprātu, un rada pretsaistību. Ka tā ir pretsaistība, tas nākas no mīlestības laulības ar to /proti, gudrību/; no tam top it kā pretsaistīšanās, / kas ceļas no dzīvības un tādējādi no mīlestības spēka.

Tamlīdzīgi ir ar labā un patiesā laulību, jo labais ir mīlestības, un patiesais ir saprāta lieta; labais dara visu, un uzņem patieso savā mājā, un saistās ar to, par cik saskan. Labais var pielaist arī patiesības, kas ar to nesaskan, bet to tas dara aiz savas tieksmes zināt, saprast un domāt, kamēr vēl nav determinējis uz kādu noderību, kas ir tā mērķis, un ko sauc par labo (dsk.). Pretsaistīšanās, jeb patiesā saistīšanās ar labo gluži nekādas nav; ka tas it kā pretī saistās, tas nākas no labā dzīvības. No tam nākas, ka Kunga raugās uz ikvienu cilvēku, kā arī uz ikvienu garu un eņģeli, pēc viņa mīlestības jeb labā, un ne uz vienu pēc viņu saprāta jeb patiesā, kas no mīlestības jeb labā ir šķirts. Jo cilvēka dzīvība ir viņa mīlestība, kā iepriekš rādīts, un tā dzīvība ir tāda, kādu viņš ar patiesībām savās rosmēs bija augstāk cēlis (exlterat), tas ir, cik viņš ar gudrību savas rosmes bija pilnveidojis; jo mīlestības rosmea tiek celtas augstāk un pilnveidotas ar patiesībām, tātad ar gudrību; un tad mīlestība saistībā ar gudrību darbojas it kā aiz tās, bet darbojas no sevis ar tās kā savas formas palīdzību, kurai nav itin nekā no saprāta, bet viss ir no kāda mīlestības determinējuma, ko sauc par tieksmi.

411. Mīlestība sauc visu to par savu labo (dsk.), kas tai ir labvēlīgs, un par savu patieso (dsk.) sauc visu to, kas kā līdzekļi pie tā labā ved; un tā kā tie ir līdzekļi, tad tā tos mīl un tie top par tieksmes lietu, un šādā kārtā par tieksmēm formas ziņā, kāpēc patiesais nav nekas cits kā mīlestības forma, pēc kā tā tiecas. Cilvēciska forma ir nekas cits kā visu mīlestības rosmju forma, un tās skaistums ir viņa sapratība, ko mīlestība sev sagādā ar patiesībām, kuras uzņem ar redzi vai ar dzirdi, āriņu un iekšēju. ('affectiones' ir tiklab rosmes kā atī tieksmes) Šīs patiesības ir, ko mīlestība izkārtu savu rosmju formā, kuras formas ir visai dažādas, bet tām visām ir līdzība no savas kopējās formas, kura ir cilvēciskā. Visas šīs formas tai ir skaistas un mīlīgas, bet pārējās tai ir neskaistas un nemīlīgas. No še sacītā arī redzams, ka mīlestība

saistās ar saprātu, nevis otrādi, un ka saprāta pretsaistība arī ir no mīlestības. Tas ir, kas domāts ar to, ka mīlestība jeb griba dara, ka gudrība jeb saprāts pretsaistās.

412. Še teikto zināmā attēlā var redzēt, un šādā kārtā apstiprināt, no sirds atbilstības mīlestībai, un plaušu atbilstības saprātam, par ko bija runa iepriekš; jo, sirdij atbilstot mīlestībai, tās determinējumi, kas ir artērijas un vēnas, atbilst rosmēm, un plaušās — patiesā rosmēm. Un tā kā plaušās ir vēl citi vadi, ko sauc par gaisa vadiem, pa kuriem notiek elpošana, tad šie vadi atbilst jaušanai. Labi jāiegaumē, ka artērijas un vēnas plaušās nav rosmes, un ka elpas vilcieni nav jaušanas un domas, bet ir atbildumi, jo tie darbojas atbilstoši jeb vienlaicīgi — tamlīdzīgi kā sirds un plaušās, ka tās nav mīlestība un saprāts, bet ir to atbildumi; un tā kā tie ir atbildumi, tad vienu darbošanos var redzēt otrā. Tas, kurš visu plaušu uzbūvi no anatomijas zina, var, salīdzinādams to ar saprātu, skaidri redzēt, ka saprāts neko nedara no sevis, ne jauš, ne domā no sevis, bet visu dara aiz kādām tieksmēm, kuras ir mīlestības piederums, un kuras Saprātā sauc par zināšanas, saprašanas un tā redzēšanas tieksmi, par kurām bija runa iepriekš. Jo visi plaušu stāvokļi ir atkarīgi no asinīm iz sirds, un iz dobās vēnas un aortas; un elpas vilcieni, kas notiek bronhu zaros, notiek saskaņā ar to /t.i., sirds un asiņu/ stāvokli; jo, mitējoties asins ieplūdumam, mitējas arī elpošana. Vēl ļoti daudz ko iespējams atklāt, salīdzinot Plaušu uzbūvi ar Saprātu, kuram tās atbilst. Bet tā kā anatomijas zinātni pazīst tikai nedaudzi, un aprādīt un apstiprināt kaut ko ar lietām, ko nepazīst, nozīmē padarīt lietu neskaidru, tad man nav atļauts vairāk ko par šīm lietām pateikt. Pazīdams plaušu uzbūvi, esmu pilnām pārliecināts, ka mīlestība ar savām rosmēm piesaistās saprātam, nevis ka saprāts piesaistītos kādai mīlestības rosmei, bet tiek mīlestības pretsaistīts nolūkā, lai mīlestībai būtu sensitīva un aktīva dzīvība. Un visnotaļ ir jāzina, ka cilvēkam ir divkārsa elpošana: viena ir gara un otra ir ķermeņa, un ka gara elpošana atkarājas ar ar nervu šķiedrām no smadzenēm, un ķermeņa elpošana no asinsvadiem iz sirds, un dobās vēnas un aortas. Bez tam vēl ir redzams, ka domāšana producē elpošanu, un vēl ir redzams, ka rosme, kas ir mīlestības piederums, producē domāšanu, jo domāšana bez rosmes ir gluži kā elpošana bez sirds darbības, kādas nav. No tam ir skaidrs, ka rosme, kas ir mīlestības lieta, saistās ar domāšanu, kas ir saprāta lieta, kā iepriekš teikts, tamlīdzīgi kā sirds plaušās.

413. XIII. **Ka Gudrība jeb Saprāts ar spēju, kas tai Mīlestības jeb Gribas dota, var pacelties, un uzņemt lietas, kuras redzamas gaismā no debess, un tās jaust.** Ka cilvēks spēj jaust gudrības noslēpumus, tos dzirdēdams, tas iepriekš ir bieži rādīts. Šī cilvēka spēja ir tā, ko sauc par racionalitāti, kas ikkuram cilvēkam ir no radīšanas. Ar šo spēju, kas ir spēja saprast lietas iekšējāk, un secināt par taisno un pareizo, kā arī par labo un patieso, cilvēks atšķiras no kustoņiem. Šī tāpat ir, kas domāta ar to, ka Saprāts var pacelties, un uzņemt lietas, kuras ir redzamas gaismā no Debess, un tās jaust. Ka tā tas ir, to zināmā gleznā var arī redzēt Plaušās, tāpēc ka Plaušās atbilst Saprātam. Plaušās to var redzēt no to šūnainās substances, kura sastāv no bronhu turpinājumiem līdz pat vissīkākajiem pūslīšiem, kuri ir gaisa uzņēmēji elpojot. Šīs lietas ir tās, ar kurām domas atbilstošā kārtā sadarbojas. Tā pūslīšu substance ir tāda, ka tā var izplesties un sarauties divējādā stāvoklī: vienā — līdz ar sirdi, un otrā gandrīz neatkarīgi no sirds; stāvoklī līdz ar sirdi — ar plaušu artēriju un vēnu palīdzību, kuras ir vienīgi no sirds; un stāvoklī gandrīz neatkarīgi no sirds — ar bronchiālo artēriju un vēnu palīdzību, kuras ir no dobās vēnas un aortas; šie asins vadi ir ārpus sirds. Tas tā ir Plaušās tāpēc, ka Saprāts var pacelties pāri cilvēka paša mīlestībai, kura atbilst sirdij, un uzņemt gaismu no Debess. Bet tomēr, Saprātam paceļoties pāri paša mīlestībai, tas no tās neatkāpjas, bet patur no tās to, ko sauc par zināšanas un saprašanas tieksmi — kaut kāda goda, slavas vai peļņas dēļ Pasaulē, šis kaut kas pieķeras jebkurai mīlestībai kā kāda virskārta, no kuras tā mīlestība no virspuses spīd, un gudrajiem spīd cauri. Šīs lietas par Plaušām teiktas, lai apstiprinātu, ka Saprāts var pacelties, un uzņemt un jaust lietas, kuras ir debess gaismā, jo pastāv pilnīga atbilstība. No atbilstības redzēt nozīmē, no Saprāta redzēt plaušās, un no Plaušām saprātu, un šādā kārtā no abiem reizē gūt apstiprinājumu.

414. XIV. **Ka Mīlestība jeb Griba tāpat var pacelties, un jaust lietas, kuras pieder pie siltuma no debess, ja tā mīl savu laulāto gudrību tajā pakāpē.** Ka Saprāts var pacelties debess gaismā, un smelties no tās gudrību, tas iepriekšējā Pantā un bieži iepriekš ir rādīts. Ka arī Mīlestība jeb Griba tāpat var pacelties, ja tā mīl lietas, kuras pie debess gaismas jeb gudrības pieder, arī tas ir bieži rādīts; tikai mīlestība jeb griba var to nevis kādā goda, slavas vai peļņas nolūkā, bet mīlestībā uz noderību ne sevis, bet tuvāka labad; un tā kā šī mīlestība tiek dota ne citādi kā iz debess no Kunga, un tiek no Kunga dota, kad cilvēks vairās (bēg) no ļaunumiem kā grēkiem, tad ar šiem līdzekļiem mīlestība jeb griba arī var pacelties, bet bez šiem līdzekļiem nevar. Tikai mīlestība jeb griba paceļas debess siltumā, bet saprāts debess gaismā,

un ja tie abi paceļas, tad tur notiek to laulība, ko sauc par debešķīgo laulību, tāpēc ka tā ir debešķīgas mīlestības un gudrības laulība. Tāpēc teikts, ka mīlestība arī paceļas, ja tā mīl gudrību — savu laulāto tajā pašā pakāpē. Gudrības mīlestība, jeb īsta cilvēciska Saprāta mīlestība, ir mīlestība pret tuvāku no Kunga. Ar to ir tamlīdzīgi kā ar gaismu un siltumu pasaulē, jo ir gaisma bez siltuma, un ir ar siltumu; bez siltuma tā ir ziemas laikā, un ar siltumu vasaras laikā, un kad ir siltums ar gaismu, tad viss zied. Pie cilvēka gaisma atbilstoša ziemas gaismai ir gudrība bez tās mīlestības; un pie cilvēka gaisma atbilstoša vasaras gaismai ir gudrība līdz ar tās mīlestību.

415. Šādu gudrības un mīlestības saistību un nesaistību var vērot it kā gleznotu plaušu saistībā ar sirdi; jo sirds var saistīties ar bronhu ķekarveidīgiem pūslīšiem ar no sevis raidītām asinīm, un var saistīties ar ne no sevis, bet no dobās vēnas un aortas raidītām asinīm. Šādā kārtā ķermeņa elpošana var būt no gara elpošanas šķirta; bet kad darbojas asinis vienīgi no sirds, tad tās abas elpošanas nevar būt šķirtas. Tā kā nu domas atbilstības pēc sadarbojas ar abām tām elpošanām, tad ir skaidrs arī no divējādā plaušu stāvokļa elpošanas ziņā, ka cilvēks var, būdams sabiedrībā ar citiem, citādi domāt, un domādams arī runāt un darboties; un var citādi domāt un domādams runāt un darboties, nebūdams sabiedrībā, tas ir, kad viņš nebaidās zaudēt labu slavu; jo tad viņš var domāt un runāt arī pret Dievu, tuvāku, Baznīcas garīgām lietām, un pret tikumiskām un pilsoniskām lietām; un arī darboties pret tām, zagdams, atriebdamies, zaimodams, laulību pārkāpdams; bet sabiedrībās, kur viņš baidās zaudēt labu slavu, var runāt, sludināt un darboties gluži kā garīgs, tikumisks un pilsonisks cilvēks. No sacītā var spriest, ka mīlestība jeb griba var, tamlīdzīgi kā saprāts, pacelties un uzņemt lietas, kuras pieder pie debess siltuma jeb mīlestības, ja tikai tā mīl gudrību tānī pašā pakāpē; un ja to nemīl, tad var no tās it kā šķirties.

416. **XV. Ka citādi Mīlestība jeb Griba novelk gudrību jeb saprātu no tā pacēluma atpakaļ, lai tas sadarbotos vienoti ar to.** Ir dabīga mīlestība un ir garīga mīlestība; cilvēks, kurš ir reizē dabīgā un garīgā mīlestībā, ir racionāls cilvēks; bet kurš ir vienīgi dabīgā mīlestībā, tas var gan racionāli domāt gluži kā garīgs cilvēks, bet nav tomēr racionāls cilvēks; jo viņš gan paceļ savu saprātu līdz pat Debess gaismai, tātad līdz gudrībai, bet lietas, kuras pie gudrības jeb debess gaismas pieder, nav tomēr viņa mīlestības lietas. Viņa mīlestība to gan dara /t.i., saprātu paceļ/, bet dara to, tiekdams pēc goda, slavas un peļņas; bet kad viņš jauš, ka, saprātu pacēlis, neko tādu neiegūst — kas notiek, sevī pēc savas dabīgās mīlestības domājot — tad lietas, kuras pieder pie debess gaismas jeb gudrības, viņš nemīl, kāpēc novelk tad saprātu no tā augstuma atpakaļ, lai tas sadarbotos vienoti ar to.

Piemēram, kad saprāts, būdams pacelts, ir gudrībā, tad mīlestība redz, kas ir taisnība, kas ir godprātība, kas ir šķīstība, un pat kas ir īsta gudrība. Dabīgā mīlestība var to redzēt, spēdama saprast un ieskatīt lietas debess gaismā, un var pat runāt, sludināt un aprakstīt tās kā morāliskus un reizē arī garīgus tikumus; bet kad saprāts nav pacelts, tad mīlestība, ja tā ir tīri dabīga, tos tikumus neredz, bet taisnības vietā domā netaisnību, godprātības vietā krāpšanu, šķīstības vietā izlaidību, un tā tālāk. Ja viņš tad domā par lietām, ko ir runājis, saprātam paceltam esot, viņš var tās pat izsmiet, un domāt vienīgi, ka tās viņam noder prātu valdzināšanai. No sacītā var redzēt, kā tas saprotams, ka, ja mīlestība savu laulāto gudrību tajā pakāpē nemīl, tad novelk to no pacēluma atpakaļ, lai tas sadarbotos vienoti ar to. Ka mīlestība arī var pacelties, ja tā mīl Gudrību tajā pakāpē, redzams iepriekš 414. nr.

417. Tā kā nu mīlestība atbilst sirdij, un saprāts plaušām, tad iepriekš teikto var apstiprināt ar to atbilstību, tātad, kā saprāts var pacelties pāri savai pašā mīlestībai līdz pat gudrībai; tāpat arī, kā tā mīlestība, ja šī ir tīri dabīga, saprātu no pacēluma novelk atpakaļ. Cilvēkam ir divkārša elpošana, viena ir ķermeņa, un otra ir gara. Šīs divi elpošanas var viena no otras nošķirties, un var arī saistīties. Pie tīri dabīgiem cilvēkiem, sevišķi pie liekuļiem, tās nošķiras; bet pie garīgiem un godprātīgiem cilvēkiem reti kad; kāpēc tīri dabīgs cilvēks un liekulis, kuram saprāts ir pacelts, un no tam daudz gudrības lietu ir palicis atmiņā, sanāksmē ar citiem, no atmiņas domādams, var gudri runāt; bet nebūdams sanāksmē, viņš domā ne no atmiņas, bet no sava gara, tātad no savas mīlestības. Tamlīdzīgi viņš arī elpo, tāpēc ka domāšana un elpošana notiek atbilstoši. Ka plaušu iekārta ir tādu, ka tās var elpot, ar asinīm no sirds, un ar asinīm no ārpus sirds, tas ir iepriekš rādīts.

418. Parastais uzskats ir, ka gudrība darinot cilvēku; kāpēc, dzirdot kādu gudri runājam vai mācām, mēdz domāt, ka viņš tāds ir, un pat viņš pats tad par sevi tā domā, tāpēc ka, sanāksmē runādams un mācīdams, viņš domā no atmiņas; un ja viņš ir tīri dabīgs cilvēks, tad domā no savas mīlestības virspuses, kas ir tieksme pēc goda, slavas un peļņas; bet tas pats cilvēks, viens būdams, domā no sava

gara iekšējākas mīlestības, un tad domā nevis gudri, bet dažkārt pat ārprātīgi. No tam var redzēt, ka ne par vienu nav jāspriež pēc gudras runāšanas, bet pēc viņa dzīves; tas ir, ne pēc gudras runāšanas, kas no dzīves šķirta, bet pēc gudras runāšanas, kas ir saistīta ar dzīvi. Ar dzīvi ir domāta mīlestība; ka mīlestība ir dzīvība, tas iepriekš rādīts.

419. XVI. **Ka gudrība Mīlestību jeb Gribu saprātā šķīstī, ja tās paceļas reizē.** Cilvēks no dzimšanas nemīl neko citu kā sevi un pasauli, jo nekas cits viņa acu priekšā nerādās, un tāpēc arī nekas cits viņa prātā neapgrozās, un šī mīlestība ir dabīga ķermeniska, un to var saukt par materiālu mīlestību; bez tam vēl, tā mīlestība ir tapusi nešķīsta, būdama vecākos šķirta no debešķīgās mīlestības. Šo mīlestību no tās nešķīstības šķirt nevarētu, ja cilvēkam nebūtu spējas pacelt saprātu Debess gaismā, un redzēt, kā jādzīvo, lai viņa mīlestība līdz ar saprātu varētu pacelties gudrībā; ar saprātu palīdzību mīlestība, tas ir, cilvēks, redz, kuri ļaunumi ir tie, kas viņa mīlestību aptraipa un sagāna; un redz arī, ka, ja viņš no tiem ļaunumiem kā grēkiem vairās (bēg) un novēršas, tad mīl lietas, kuras tiem ļaunumiem ir pretējas, un kuras visas ir debešķīgas; un vēl viņš redz arī līdzekļus, ar kuriem viņš var no tiem ļaunumiem vairīties (bēgt) un novērsties.

Mīlestība, tas ir cilvēks, redz to, izlietojot spēju pacelt savu saprātu debess gaismā, no kuras ir gudrība. Tad, par cik mīlestība pirmā vietā liek debesi, un otrā pasauli, un reizē arī par cik tā pirmā vietā liek Kungu, un otrā sevi pašu, par tik mīlestība attīrās no savām nešķīstībām un tiek tīrīta; tas ir, par cik tā paceļas Debess siltumā un saistās ar Debess gaismu, kurā ir saprāts, un tad top laulība, ko sauc par labā un patiesā, tas ir, mīlestības un gudrības laulību. Katrs var ar saprātu aptvert, un racionālā kārtā redzēt, ka, par cik kurš vairās (bēg) un novēršas no zagšanas un krāpšanas, par tik mīl godprātību, pareizību un taisnību; tāpat, par cik kurš vairās (bēg) un novēršas no atriešanās un naida, par tik mīl tuvāku; kā arī, par cik kurš vairās (bēg) un novēršas no laulības pārkāpšanas, par tik mīl tiklību, un tā tālāk. Un pat gandrīz neviens nezina, kas ir debess un kas ir Kunga piederums godprātībā, pareizībā, taisnīgumā, mīlestībā pret tuvāku, tiklībā, un pārējās debešķīgas mīlestības rosmēs, pirms ir atstādinājis to pretstatus; kad pretstati ir atstādināti, tad viņš ir tajās rosmēs, un no tām tās pazīst un redz. Līdz tam ir it kā aizkars starpā, kurš gan Debess gaismu līdz mīlestībai cauri laiž, bet tā kā tā savu laulāto gudrību tajā pakāpē nemīl, tad tā to neuzņem, bet drīzāk to peļ un rāj, līdz tā gudrība atgriežas no pacelšanās atpakaļ, bet tomēr pielabinās tai ar to, ka sava saprāta gudrība var noderēt par līdzekli godam, slavai vai peļņai; bet tad cilvēks pirmā vietā liek sevi pašu un pasauli, un otrā Kungu un Debesi; un kas tiek likts otrā vietā, to mīl par tik, cik tas ir noderīgs; un ja tas nenoder, tad no tā atsakās un to atmet — ja ne agrāk, tad tomēr pēc nāves. No sacītā nu redzama patiesība, ka mīlestība jeb griba saprātā tiek šķīstīta, ja tā paceļas reizē ar to.

420. Tamlīdzīga aina attēlojas Plaušās, kuru artērijas un vēnas — kā iepriekš teikts — atbilst rosmēm, kas ir mīlestības piederums, un kuru elpošana atbilst jaušanai un domāšanai, kuras ir saprāta piederums. Ka sirds asinis plaušās attīrās no nederīgām vielām, un no ievilkta gaisa barojas ar noderīgām vielām, tas konstatējams no daudzkārtīgas pieredzes; Ka asinis plaušās attīrās no nederīgām vielām, tas konstatējams ne tikai tajās ieplūstošām asinīm, kuras ir venozas, un tādējādi pilnas chila, kas sakrājies no ēdamā un dzeramā, bet arī no izelpojumiem, kuri ir mitri, un tādi, ko citi ar degunu saoz, kā arī no samazinātā asiņu daudzuma, kas ieplūst atpakaļ sirds kreisajā kambarī. Ka asinis no ievilkta gaisa barojas ar noderīgām vielām, tas konstatējams no milzīgā daudzuma smaržu un izgarojumu, kas pastāvīgi izplūst no zālājiem, dārziem un kokiem; kā arī no milzīgā daudzuma dažādo sāļu līdz ar ūdeņiem no zemēm, upēm un dīķiem; un no milzīgā daudzuma izelpojumu un iztvaikojumu no cilvēkiem un dzīvniekiem, ar ko viss gaiss ir impregnēts. Ka šīs vielas līdz ar ievilkto gaisu ieplūst plaušās, to nevar noliegt; un tā kā to nevar noliegt, tad nav noliedzams arī, ka asinis pievelk no tiem sev noderīgo, un noderīgs tām ir tas, kas atbilst viņa mīlestības rosmēm. No tam nākas, ka visiešķējāk plaušās jeb to pūslīšos ir liels daudzums sīku vēnu ar porām, kas tās vielas uzsūc; tad vēl, ka asinis, kuras ieplūst atpakaļ sirds kreisajā kambarī, ir pārvērtušās par arteriozām un ir gaišas. Šie fakti apstiprina, ka asinis attīrās no svešdabīgām, un barojas ar viendabīgām vielām.

Ka asinis Plaušās attīrās un barojas atbilstoši prāta (animi) rosmēm, tas dabīgajā pasaulē nav zināms, bet ir visai labi zināms garīgajā Pasaulē. Jo Eņģeļus, kuri ir Debesi, iepriecina vienīgi tādas smaržas, kādas atbilst viņu gudrības mīlestībai; bet garus ellē iepriecina vienīgi tādas smakas, kādas atbilst gudrībai pretēju lietu mīlestībai. Šīs smakas ir smirdošas, bet tās ir smaržīgas. Ka cilvēki pasaulē impregnē savas asinis tamlīdzīgām vielām, skatoties pēc atbilduma viņu mīlestības rosmēm, tas no sacītā

ir secināms; jo, ko cilvēka gars mīl, pēc tā asinis atbilstoši tiecas, un ar elpošanu to sev pievelk. No šī atbilduma izriet, ka cilvēks savas mīlestības ziņā tiek šķīstīts, ja mīl gudrību, un tiek sagandēts, ja to nemīl. Jo cilvēka šķīstīšana visa notiek ar patiesībām, kuras pieder pie gudrības; un cilvēka sagandēšana notiek ar nepatiesībām, kuras ir pretējas gudrības patiesībām.

421. XVII. Ka Mīlestība jeb Griba tiek saprātā un no tā sagandēta, ja tā reizē ar to nepaceļas. Tā kā, ja mīlestība nepaceļas, tad tā paliek nešķīsta — ka iepriekš 419.–420. nr. teikts; un ja tā paliek nešķīsta, tad tā mīl nešķīstas lietas, kā atriebšanu, naidu, krāpšanu, zaimošanu, laulības pārkāpšanu (dsk.), jo šīs tad ir tās rosmes, ko sauc par iekārēm; un atmet lietas, kuras pieder pie labprātības, taisnības, godprātības, patiesības un tiklības. Teikts, ka mīlestība tiek sagandēta saprātā, un no tā: saprātā — kad tās nešķīstās lietas mīlestību ierosmina; no saprāta — kad mīlestība padara gudrības lietas par saviem kalpiem; un vēl vairāk, kad tā tās sagroza, vilto un sagāna. Par sirds jeb tās asinu stāvokli plaušās, kas atbilst šīm lietām, nekas vairāk nav jāsaka kā vien tas, kas jau iepriekš 420. nr. teikts; vienīgi, ka asins atīrīšanas vietā notiek to sagandēšana; un asins barošanas vietā ar smaržīgām vielām notiek to barošana ar smirdošām — gluži kā tas pastāvīgi notiek debesī un ellē.

422. XVIII. Ka Mīlestību, kad tā Saprātā ir gudrības šķīstīta, top garīga un debešķīga. Cilvēks piedzimst dabīgs; bet, skatoties pēc saprāta pacelšanās debess gaismā, un reizē arī pēc mīlestības pacelšanās debess siltumā, top garīgs un debešķīgs, un top tad kā Ēdenes dārzs, kas ir pavasarīgā gaismā un reizē arī pavasarīgā siltumā. Saprāts pats netop garīgs un debešķīgs, bet mīlestība top, un kad mīlestība tāda top, tad tā arī savu laulāto saprātu padara garīgu un debešķīgu. Mīlestība top garīga un debešķīga, dzīvojot saskaņā ar gudrības patiesībām, kuras saprāts māca un rāda. Mīlestība smeļas tās nevis pati no sevis, bet ar saprāta palīdzību; jo mīlestība nevar pacelties, nezinādama patiesības, un šīs tā nevar zināt citādi kā ar paceltu un apgaismotu saprātu; un tad, par cik tā patiesības mīl, tās darīdama, par tik tā arī paceļas; jo cita lieta ir saprast, un cita ir gribēt, jeb cita lieta ir runāt, un cita ir darīt. Ir cilvēki, kas gudrības patiesības saprot un runā, bet tomēr tās negrib un nedara. Kad mīlestība gaismas patiesības, ko tā saprot un runā, arī dara, tad tā paceļas. Ka tā tas ir, to cilvēks ar prātu vien var redzēt; jo kas ir cilvēks, kurš gudrības patiesības saprot un runā, ja viņš pretēji tām dzīvo, tas ir, ja viņš pretēji tām grib un dara? Ka Mīlestība, kas ir gudrības šķīstīta, top garīga un debešķīga, tas tāpēc, ka cilvēkam ir trīs dzīvības pakāpes, kuras sauc par dabīgu, garīgu un debešķīgu — par kurām bija runa šī Darba Trešajā Daļā — un cilvēks var pacelties no vienas pakāpes otrā; bet paceļas ne ar gudrību vien, bet saskaņā ar to dzīvojot, jo cilvēka dzīvība ir viņa mīlestība. Tāpēc, cik viņš saskaņā ar gudrību dzīvo, tik viņš to mīl; un tik viņš saskaņā ar gudrību dzīvo, cik viņš šķīstī sevi no netīrajām lietām, kuras ir grēki; cik viņš to dara, tik viņš gudrību mīl.

423. Ka Mīlestība, kas Saprātā ir gudrības šķīstīta, top garīga un debešķīga, to tā no atbilstības Sirdij un Plaušām redzēt nevar, tāpēc ka neviens nevar redzēt, kādas ir asinis, ar kurām Plaušās tiek turētas savas elpošanas stāvokli; asinis var būt netīru vielu pārpilnas, un tās tomēr neatšķiras no tīrām asinīm; un arī tīri dabīga cilvēka elpošana izliekas līdzīga garīga cilvēka elpošanai, bet Debesī tā tomēr ir atšķirama, jo tur katrs elpo saskaņā ar mīlestības un gudrības laulību; tāpēc, kā eņģeļus pazīst pēc tās laulības, tā viņus pazīst arī pēc elpošanas. Aiz šī iemesla, ja kāds, kas nav tani laulībā, ienāk debesī, tam saņņaudzas krūtīs, un tas cīnās dēļ elpas kā tie, kuri ir nāves agonijā, kāpēc arī viņi steigšus metas no turienes lejā, un nerimst, tiekams nav pie tiem, kuri ir līdzīgā elpošana, jo tad viņi atbilstības pēc ir līdzīga rosmē un no tās arī līdzīgā domāšanā. No tam var spriest, ka tam, kurš ir garīgs cilvēks, viņa asinis — ko daži sauc par animālo garu — ir tās, kas ir attīrītas; un par cik tās ir attīrītas, par tik cilvēks ir mīlestības un gudrības laulībā. Tās tīrākās asinis ir tās, kuras tai laulībai vistuvāk atbilst; un tā kā tās ieplūst ķermeņa asinīs, tad jāsecina, ka arī šīs ar tām tiek attīrītas. Pretējais notiek pie tiem, kuriem mīlestība saprātā ir sagandēta. Bet, kā teikts, neviens ar pieredzi no asinīm to izpētīt nevar, bet var to no mīlestības rosmes, tāpēc ka šīs asinīm atbilst.

424. XIX. Ka Mīlestība, kad tā saprātā un no tā ir sagandēta, top dabīga un jutekliska Dabīga mīlestība, kas no garīgas mīlestības šķirta, ir garīgajai mīlestībai pretēja; tas tāpēc, ka dabīgā mīlestība ir patmīlība un pasaules mīlestība, un garīgā mīlestība ir Kunga mīlestība un tuvākmīlestība; un patmīlība un pasaules mīlestība raugās lejup un uz āru, un Kunga mīlestība raugās augšup un uz iekšu; kālab, kad dabīgā mīlestība no garīgās mīlestības ir šķirta, tā nevar pacelties pāri cilvēka pašdabai, bet paliek tajā iegremdēta, un par cik tā šo mīl, tā šai ir pielīpusi; un tad, ja Saprāts uzkāpj, un redz debess gaismā lietas, kuras pieder pie gudrības, tā dabīgā mīlestība velk to atpakaļ, un saista to pie sevis savā

pašdabā; un tur lietas, kas pieder pie gudrības, vai nu atmet, vai vilto, vai noliek sev apkārt, lai slavas dēļ tās runātu.

Kā dabīgā Mīlestība var pa pakāpēm uzkāpt un tapt garīga un debešķīga, tāpat tā var arī pa pakāpēm nokāpt un tapt jutekliska un ķermeniska; un tik tā nokāpj, cik tā mīl dominēt nevis kāda noderīguma labad, bet vienīgi aiz patmīlības; šī mīlestība ir tā, ko sauc par velnu. Tie, kuri ir šajā mīlestībā, var tamlīdzīgi runāt un darboties kā tie, kuri ir garīgā mīlestībā; bet tad viņi to dara vai nu no atmiņas, vai no saprāta, kas pacēlies debess gaismā. Bet tomēr tas, ko viņi runā un dara, salīdzinājumā ir kā augļi, kas pa virsu izskatās skaisti, bet iekšā ir pilnīgi sapuvuši; vai kā mandeles, kuru čaula izskatās vesela, bet iekšā ir pilnīgi tārpu izēstas. Garīgajā Pasaulē šādas lietas sauc par fantāzijām, ar ko maukas, kuras tur sauc par Sirēnām, piedod sev skaistumu un izrotājas greznām drēbēm; bet, fantāziju novēršot, parādās tomēr kā spoki; un tās ir kā velni, kas iztaisās par gaismas eņģeļiem; jo kad tā ķermeniskā mīlestība atvelk savu saprātu no pacēluma atpakaļ, kas notiek vienatnē, un cilvēks domā tad no savas mīlestības, tad viņš domā pret Dievu par labu dabai, pret Debesi par labu pasaulei, un pret Baznīcas patieso un labo (dsk.) par labu elles nepatiesībām un ļaunumiem, tātad pretēji gudrībai. No sacītā var redzēt, kādi ir tie, kurus sauc par ķermeniskiem cilvēkiem, jo ķermeniski viņi nav saprāta ziņā, bet ir ķermeniski mīlestības ziņā, tas ir, viņi nav ķermeniski saprāta ziņā, kamēr runā sabiedrībā, bet kad garā paši ar sevi runā; un tā kā viņi ir tādi garā, tad pēc nāves viņi abējādi, tiklab mīlestības kā arī saprāta ziņā, top par gariem, ko sauc par ķermeniskiem gariem. Tad tie, kuri pasaulē aiz patmīlības bijuši visaugstā dominēšanas mīlestībā, un reizē arī saprātā cēlušies pāri citiem, parādās ķermeņa ziņā kā ēģiptiešu mūmijas, un sirdsprāta ziņā raupji un muļķi. Kurš Pasaulē pašlaik to zina, ka tā mīlestība sevi ir tāda? Bet ir tomēr dominēšanas mīlestība arī aiz noderīguma mīlēšanas ne sevis, bet vispārēja labā dēļ. Cilvēkam tikai ir grūti izšķirt šo mīlestību no tās, bet izšķirība starp tām tomēr ir kā starp debesi un elli. Izšķirības starp tām divām dominēšanas mīlestībām var redzēt **Darbā Par Debesi un Elli** 551.–565. nr.

425. **XX. Ka paliek tomēr spēja saprast, ko sauc par Racionalitāti, un spēja darboties, ko sauc par Brīvību.** Par šīm divām spējām, kādas cilvēkam ir, runa bija iepriekš — 264.–267. nr. Tās divi spējas cilvēkam ir, lai viņš no dabīga varētu tapt garīgs, tas ir, atdzemdināts. Jo, kā iepriekš teikts, cilvēka mīlestība ir tā, kas top garīga, un tiek atdzemdināta; un tā nevar tapt garīga jeb atdzemdināta, ja tā ar savu saprātu nezina, kas ir ļauns un kas labs, un no tam arī, kas ir patiesi un kas nepatiesi. Kad tā to zina, tad tā var izvēlēties vienu vai otru; un ja tā izvēlas labo, tad var ar savu saprātu uzzināt līdzekļus, ar kuriem pie labā tikt. Visi līdzekļi, ar kuriem cilvēks var pie labā tikt, ir gādāti.

To līdzekļu zināšana un saprašana cilvēkam ir no **Racionalitātes**, un to gribēšana un darīšana ir no **Brīvības**; Brīvība ir arī gribēšana tos līdzekļus zināt, saprast un domāt. Par šīm Spējām, ko sauc par Racionalitāti un Brīvību, neko nezina tie, kuri pēc Baznīcas doktrīnas tic, ka Garīgas un Teoloģijas lietas esot pāri saprātam, un tāpēc esot ticamas bez saprāta palīdzības. Šie citādi nevar, kā spēju, ko sauc par Racionalitāti, noliegt; un tie, kuri pēc Baznīcas doktrīnas tic, ka neviens nevar darīt labo no sevis, un ka tāpēc nekāds labais, gribot to glābšanas labad, neesot darāms, šie citādi nevar, kā aiz reliģijas principa abas tās spējas, kas cilvēkam ir, noliegt. Tāpēc arī tiem, kuri tajās doktrīnās ir nocietinājušies, pēc nāves saskaņā ar viņu ticību abas tās spējas atņemt, un debešķīga Brīvā vietā, kurā viņi varētu būt, viņi ir ellišķā Brīvajā; un eņģeliskas gudrības vietā, kurā viņi aiz racionalitātes varētu būt, viņi ir ellišķā Neprātā. Un, kas ir dīvaini, viņi atzīst abas tās spējas pastāvam ļauna (dsk.) darīšanā, un nepatiesa (dsk.) domāšanā; nezinādami, ka brīvība ļaunu darīt ir verdzība, un ar prātu domāt nepatieso ir neprāts. Bet labi jāiegaumē, ka abas tās spējas, Brīvība un Racionalitāte, nav cilvēka paša, bet ir Kunga piederums pie cilvēka; un nav piesavējamā cilvēkam kā vina paša, bet ir pastāvīgi Kunga piederums pie viņa, kas tomēr nekad netiek cilvēkam atņemtas.

Tas tāpēc, ka bez tām cilvēks nevar tapt glābts, jo bez tām viņš nevar tapt atdzemdināts — kā iepriekš teikts. Tāpēc arī Baznīca cilvēku pamāca, ka viņš nevar patieso domāt no sevis paša, nedz arī labo darīt no sevis paša. Bet tā kā cilvēks citādi nejauš, kā domājam patieso no sevis paša, un labo darām no sevis paša, tad ir acīm redzot skaidrs, ka viņam ir jātic, ka viņš domā patieso it kā no sevis paša, un dara labo it kā no sevis paša; jo, ja viņš to netic, tad vai nu viņš patieso nedomā, un labo nedara, un tādā kārtā viņam nekādas reliģijas nav; vai, ka viņš domā patieso un dara labo no sevis paša, un tad to, kas ir Dievišķs, piedēvē sev. Ka cilvēkam patiesais ir jādromā un labais ir jādara it kā no sevis paša, skatīties **Dzīves Mācībā Jaunajai Jeruzalemei** no sākuma līdz beigām.

426. **XXI. Ka garīgā un debešķīgā Mīlestība ir Mīlestība pret tuvāku un Mīlestība uz Kungu;**

un ka dabīgā un jutekliskā mīlestība ir pasaules mīlestība un patmīlība. Ar mīlestību pret tuvāku ir domāta noderīgumu mīlēšana, un ar mīlestību uz Kungu ir domāta derīgas darbošanās mīlēšana — kā iepriekš rādīts. Iemesls, kāpēc šīs mīlestības ir garīgas un debešķīgas, ir tas, ka noderīgumu mīlēšana un darbošanās aiz mīlestības uz noderīgumu, ir šķirtas no cilvēka pašdabas mīlēšanas; jo kurš garīgi mīl noderīgumu, tas raugās nevis uz sevi, bet uz citiem ārpus sevis, kuru labums viņu ierosmina. Šīm mīlestībām pretējas ir patmīlība un pasaules mīlestība, jo šīs raugās uz noderīgumu nevis citu, bet sevis labad; un kas tā dara, tie apgriez Dievišķo kārtību ačgārni un sevi liek Kunga vietā, un pasauli debess vietā. No tam nākas, ka viņi raugās nost no Kunga un debess; un raudzīties nost no tiem, nozīmē raudzīties uz elli; bet vairāk ko par šīm mīlestībām var redzēt iepriekš 424. nr. Bet cilvēks derīgas darbošanās mīlestību noderības labad tā nejūt un nejauš, kā derīgas darbošanās mīlestību sevis labad; tāpēc viņš arī, derīgi darbotamies, nezina, vai dara to noderības labad, vai sevis labad. Bet lai viņš zina, ka, tik viņš derīgi darbojas noderības labad, cik vairās no ļaunumiem; jo, cik viņš no tiem vairās, tik viņš derīgi darbojas ne no sevis, bet no Kunga; jo ļaunais un labais ir pretstati; kāpēc, cik kurš nav ļaunajā, tik viņš ir labajā. Neviens nevar būt ļaunajā un labajā reizē, tāpēc ka neviens nevar kalpot diviem kungiem reizē. Tas teikts zināšanai, ka, lai gan cilvēks juzdams nejauš, vai viņš derīgi darbojas noderības labad, vai sevis labad, tas ir, vai viņa veiktā noderība ir garīga, jeb vai tā ir tīri dabīga — ko tomēr var zināt no tam, vai viņš domā ļaunumus esam vai neesam grēkus: ja viņš domā tos grēkus esam, un tāpēc tos nedara, tad noderība, ko viņš veic, ir garīga; un šis cilvēks, ja viņš novērsdamies no grēkiem vairās (bēg), sāk arī juzdams jaust noderīgumu mīlēšanu noderības labad, un just to garīgas patikas pēc tajos.

427. XXII. Ka tamlīdzīgi ir ar labprātību un ticību, un šo abu saistību, kā ir ar gribu un saprātu, un šo abu saistību. Ir divi mīlestības, pēc kurām izšķiras Debesis: debešķīga Mīlestība un garīga Mīlestība; debešķīgā Mīlestība ir mīlestība uz Kungu, un garīgā Mīlestība ir mīlestība pret tuvāku. Šīs Mīlestības izšķiras ar to, ka debešķīgā Mīlestība ir labā mīlestība, un garīgā Mīlestība ir patiesā mīlestība; jo tie, kuri ir debešķīgajā Mīlestībā, veic noderīgumus aiz labā mīlestības, un tie, kuri ir garīgajā Mīlestībā veic noderīgumus aiz patiesā mīlestības. Debešķīgā Mīlestība ir laulībā ar gudrību, un garīgā Mīlestība ir laulībā ar sapratību; jo gudrības lieta ir darīt labo aiz labā mīlēšanas, un sapratības lieta ir darīt labo aiz patiesā mīlēšanas; kālabad debešķīgā Mīlestība veic labo, un garīgā Mīlestība veic patieso. Izšķirību starp šīm divām Mīlestībām nevar aprakstīt citādi kā tikai tā, ka tiem, kuri ir debešķīgajā Mīlestībā, gudrība ir ierakstīta viņu dzīvībā, nevis atmiņā; aiz kura iemesla viņi par Dievišķajām patiesībām nerunā, bet tās dara. Bet tiem, kuri ir garīgajā Mīlestībā, gudrība ir ierakstīta viņu atmiņā, kāpēc viņi par Dievišķajām patiesībām runā, un dara tās aiz principiem atmiņā. Tā kā tiem, kuri ir debešķīgajā Mīlestībā, gudrība ir ierakstīta viņu dzīvībā, tad, ko tik vien viņi dzird, to tūdaļ jauš, vai tas ir paties vai nav, un kad viņiem vaicā, vai tas ir paties, viņi atbild tikai, vai nu ka ir, vai ka nav. Šie ir tie, kas domāti sekošos Kunga vārdos: “*Jūsu runa lai ir jā jā, nē nē*” (Mt. 5,37). Un tādi būdami, viņi neko negrib dzirdēt par ticību, sacīdami: Kas ir ticība, vai tā nav gudrība? Un kas ir labprātība, vai tā nav darīšana? Un kad viņiem saka, ka ticība ir ticēšana tam, ko nesaprot, viņi aizgriežas, sacīdami: Šis muld. Šie ir tie, kas ir Trešajā Debessī, un ir gudrākie par visiem. Tādi Pasaulē ir tapuši tie, kas, Dievišķās lietas dzirdēdami, tūdaļ ir izlietojuši tās dzīvē, novērsdamies no ļaunumiem kā ellišķiem, un pielūgdami vienīgi Kungu. Šie, būdami Nevainībā, rādās citiem kā bērni; un tā kā viņi neko par gudrības patiesībām nerunā, un viņu runā nav nekā no iedomības, tad viņi rādās esam arī vientiesīgi; bet tomēr, dzirdēdami kādu runājam, viņi no balss skaņas jauš visu, kas pieder pie tā mīlestības, un no runāšanas — visu, kas pieder pie tā sapratības. Šie ir tie, kas ir mīlestības un gudrības laulībā no Kunga, un pieder pie Debess sirds novada — par ko teikts iepriekš.

428. Bet tiem, kuri ir garīgajā Mīlestībā, kas ir mīlestība pret tuvāku, gudrība nav ierakstīta viņu dzīvībā, bet viņiem ir sapratība (intelligentia), jo gudrības lieta ir darīt labo aiz labā rosmes, un sapratības lieta ir darīt labo aiz patiesā rosmes — kā iepriekš teikts. Arī šie nezina, kas ir ticība; un ja kāds piemin ticību, viņi ar to saprot patiesību; un kad piemin labprātību, viņi ar to saprot patiesības darīšanu. Un kad kāds saka, ka ir jātic, viņi saka to esam tukšu runāšanu, un pasaka: Kurš tad netic patiesajam? To viņi saka tāpēc, ka viņi redz patieso Debess gaismā; kāpēc ticēšanu tam, ko neredz esam partiesu viņi sauc vai nu par vientiesību, vai par muļķību. Šie ir tie, kas izveido Debess Plaušu novadu, par ko arī bija runa iepriekš.

429. Bet tiem, kuri ir garīgi dabīgā Mīlestībā, ne gudrība nedz arī saprātība ir ierakstīta viņu dzīvībā, bet viņiem ir kaut kas no ticības no Vārda, par cik tā ir saistīta ar labprātību. Šie, tāpēc ka nezina,

kas ir labprātība, nedz arī vai ticība ir patiesība, nevar būt Debesī starp tiem, kuri ir gudrībā un saprātībā, bet ir starp tiem, kuri ir vienīgi zināšanā. Tie, kuri ir vairījušies (bēguši) no ļaunumiem kā grēkiem, ir tomēr pēdējā Debesī, un ir tur gaismā, kas ir līdzīga mēness gaismai naktī. Un kuri nav nocietinājušies ticībā kaut kam nezināmam, un reizē bijuši kaut cik arī patiesā rosmē, tie, kad ir eņģeļu pamācīti, tiek, skatoties pēc patiesību uzņemšanas, un dzīves saskaņā ar tām, tiek pacelti to eņģeļu biedrībās, kuri ir garīgā mīlestībā un aiz tās saprātībā; šie top garīgi, bet pārējie paliek garīgi dabīgi. Bet kuri ir dzīvojuši no labprātības šķirtā ticībā, tiek atstādināti un aizvesti uz tuksnešiem, tāpēc ka viņi nav nekādā labajā, tātad nekādā labā ar patieso laulībā, kādā ir visi, kuri ir debesīs.

430. Visu, kas šajā šīs grāmatas Daļā teikts par Mīlestību un Gudrību, var teikt arī par Labprātību un Ticību, ja tikai ar Labprātību saprot garīgo Mīlestību, un ar Ticību — Patiesību, no kuras ir Saprātība. Tamlīdzīgi ir arī, sakot Gribu un Saprātu, vai Mīlestību un Saprātību, jo Griba ir mīlestību uzņēmējs trauks, un Saprāts ir saprātību uzņēmējs trauks.

431. Sacītam piemētināšu šo **memorabīliju**: Debesī visi, kas veic kādu derīgumu aiz derīguma rosmes, kopības pēc, kurā viņi ir, gūst sajūtu, ka ir gudrāki un laimīgāki nekā citādi; un derīgumu veikšana viņiem tur ir godīga, pareiza, taisnīga un uzticīga darbošanās tajā Darbā, kurš pieder pie viņu amata. To viņi sauc par labprātību; un pielūgšanu, kas ir kulta (jeb dievkaplošanas) lieta, viņi sauc par labprātības pazīmi; un pārējās lietas viņi sauc par pienākumiem un labdarījumiem (beneficia) — sacīdami, ka, ja katrs godīgi, pareizi, taisnīgi un uzticīgi dara savu darbu, kurš pieder pie viņa amata, tad Kopība pastāv un turpina pastāvēt savā labajā; un ka tas ir būt Kungā, jo viss, kas no Kunga plūst, ir noderība, un plūst (ieplūst) no daļām kopējā labajā, un no kopējā daļās. Daļas tur ir eņģeļi, un kopējais ir viņu biedrība.

71. KĀDS IR CILVĒKA IESĀKUMS NO IEŅĒMŠANAS

432. Kāds ir cilvēka iesākums jeb pirmforma dzemdē pēc ieņemšanas, to neviens zināt nevar, tāpēc ka nevar to redzēt; un vedots tas ir arī no garīgas substances, kas dabīgā gaismā redzēšanā nenāk. Tā kā nu Pasaulē ir daži tādi, kas pievērs prātu (sirdsprātu) cilvēka Pirmformas izpētīšanai, kura ir sēkla no tēva, no kuras notiek ieņemšana; un tā kā daudzi no tiem ir krituši maldos, ka cilvēks esot savā pilnumā jau no sava pirmveida, kas ir iesākums, un tad pieaugdams pilnveidojoties, tad man ir atsegts, kāds tas iesākums savā pirmveidā ir. To man atsedza eņģeļi, kuriem tas bija Kunga atklāts. Tā kā tā viņiem tapusi par gudrības lietu, un viņu gudrības patika ir dalīties savā zināšanā ar citiem, tad, saņēmuši piekrišanu, viņi Debess gaismā manu acu priekšā nostatīja cilvēka sākotnējās formas attēlu (in typo); tā bija šāda:

Redzams bija visai mazs it kā Smadzeņu attēls ar kādu smalku sejas kontūru priekšpusē, bez kāda piedevuma. Šī pirmforma savā augšējā kuprainā daļā sastāvēja no sakopotām lodītēm jeb bumbiņām, un ikviena bumbiņa bija sakopota no mazākām, un ikviena no šīm tamlīdzīgi no visai mazām bumbiņām, tādā kārtā tai bija trīs pakāpes. Priekšā plakanajā pusē rādījās kādi it kā sejas kontūri. Kuprainā daļa bija pārklāta ar gluži plānu membrānu jeb plēvīti, kas bija caurspīdīga. Kuprainā daļa, kas bija vismazākā veida smadzeņu tips, bija arī pārdalīta divās gultnēs (gultās) — tāpat kā Smadzenes savā vislielākā veidā ir pārdalītas divās puslodēs; un man sacīja, ka labā gultne esot mīlestības uzņēmēja, un kreisā gultne gudrības uzņēmēja; un ka, brīnišķīgi saķēdētas, tas esot it kā Biedri un līdzietnieki. Bez tam vēl tika rādīts debess gaismā, kas tad iemirdzējās, ka šo Smadzenīšu sakopojums iekšēji sava izvietošanas un plūduma ziņā bija izveidos debess kārtībā un formā, un ka to ārīgais sakopojums bija tai kārtībai un formai tieši pretējs.

Pēc tam kad šīs lietas bija redzētas un rādītas, Eņģeļi sacīja, ka abas iekšējākās pakāpes, kuras bija debess kārtībā un formā, esot mīlestības un gudrības uzņēmējas no Kunga, un ka ārējā pakāpe, kura bija debess kārtībai un formai tieši pretēja, esot ellišķas mīlestības un neprāta uzņēmēja — aiz tā iemesla, ka cilvēks mantotā pagrimuma pēc piedzimst visu sugu ļaunumos, un ka tie ļaunumi iemītot tur visārējākos iecirkņos; un ka tas pagrimums neesot novēršams, neatveroties augstākajām pakāpēm, kuras, kā teikts, ir mīlestības un gudrības uzņēmējas no Kunga. Un tā kā Mīlestība un Gudrība ir pats cilvēks, jo Mīlestība un Gudrība savā būtībā ir Kungs, un šī cilvēka pirmforma ir to uzņēmēja, tad secināms, ka no tām tanī pirmformā ir pastāvīga tiešanās un cilvēcisku formu, ko tā arī pakāpeniski apņem.